

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 17/št. 161

julij–avgust 2021

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji: Janez Bogataj, Rawley Grau, Mirt Komel, Nataša Konc Lorenzutti, Tanja Ozvatič, Robert Simonišek, Irena Svetek

ANDREJ BLATNIK

o romanu **Trg osvoboditve**

LIJANA DEJAK

o novem prevodu romana

Vojna in mir

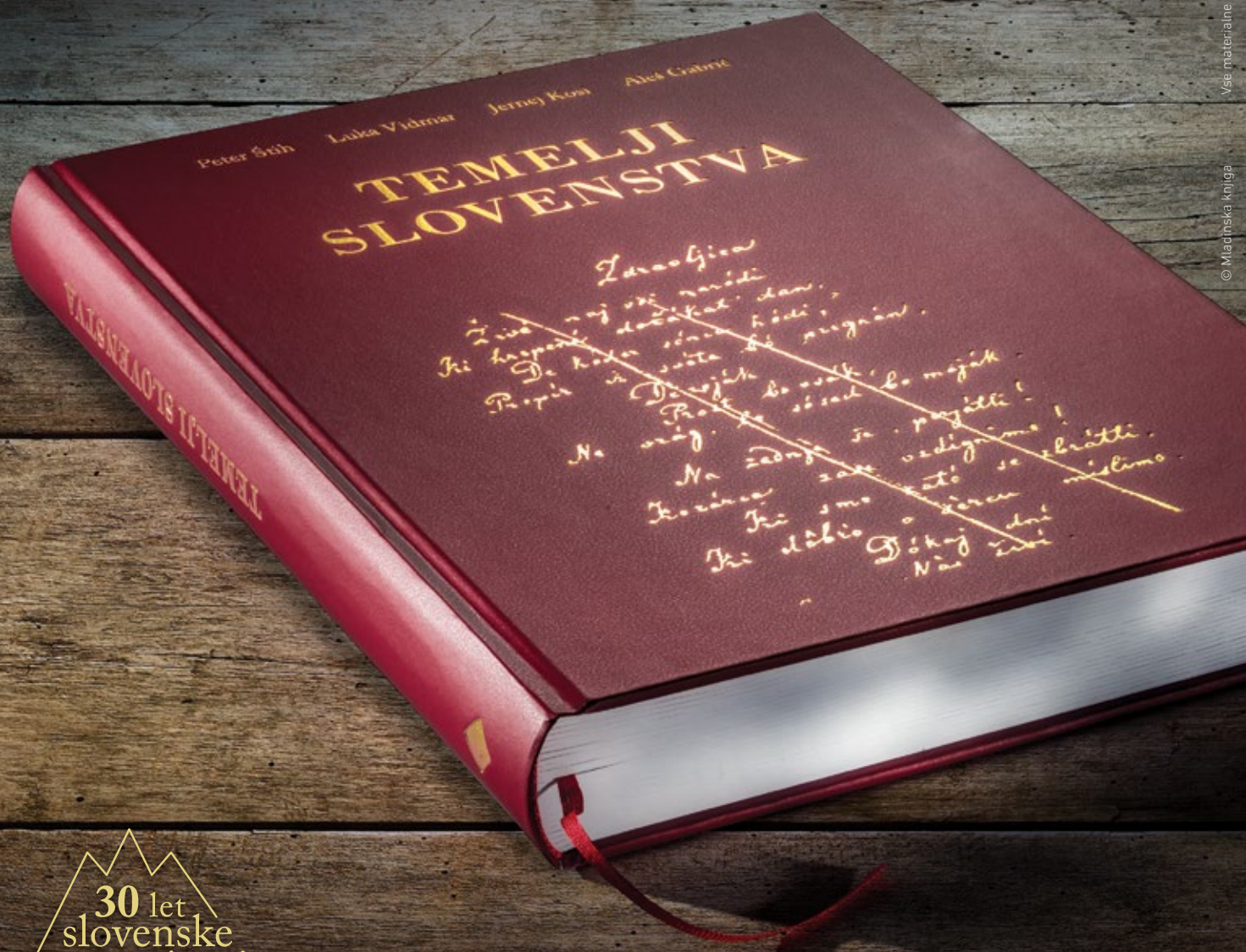

**MAJA
GAL ŠTROMAR**

o romanu

7 kg do sreče 2

IZBRANI DOKUMENTI ZGODOVINE SLOVENCEV OD NASELITVE DO DANES

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

© Mladinska knjiga

30 let
slovenske
samostojnosti

PRAZNUJMO SKUPAJ!

Temelj samozavesti naroda –
dokumentirani odgovori na
vprašanja: kdo smo in od kod?

Dokazi o bogati dediščini –
edinstveni pojavi v Evropi,
velike odločitve

Raznolika zakladnica –
listine, urbarji, pogodbe,
akti, oporoke, spomini ...

Izjemna knjiga prinaša dragocene dokumente o pomembnih mejnikih v skoraj 1500-letni zgodovini Slovencev od prvih pisnih virov do osamosvojitve in pridružitve Evropski uniji. Z več kot 300 dokumenti izpričuje dejstva o starosti naroda, njegovih prelomnih podvigih ter razvoju narodne ideje in jezika. Na novo osvetljuje ustvarjalne vrhunce posameznikov – primerljivih z dosežki velikih narodov.

Avtorji knjige so dr. Peter Štih, dr. Aleš Gabrič, dr. Jernej Kosi in dr. Luka Vidmar. Avtor novih posnetkov je Tomo Jeseničnik.

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci in uredništvo:** Sabina Burkeljca,
Aleš Cimprič, Maja Črepinšek,
Gordana Granatir, Klara Jarc, Sanja Podržaj,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan**Gostujoči pisci:**Andra Bernik, Nada Grošelj, Anamarija Gruden,
Andrej Hočvar, Maja Kenda, Manca Košir,
Ksenija Medved, Ida Mlakar Črnič,
Boris A. Novak, Boštjan Videmšek, Janja Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajateljica je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajateljice revije.

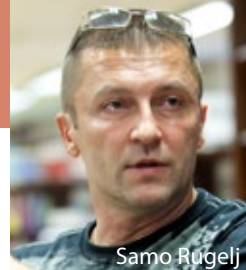
LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavaIzdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Svetlejšje obdobje za knjige
slovenskih avtorjev?

Samo Rugelj

Pravkar smo praznovali trideset let samostojne Slovenije, kar je obdobje, v katerem sta tudi slovenska knjiga in naše knjižno založništvo prehodila zavidljivo pot. Pred dnevi smo od nacionalne televizije izvedeli podatek, da je v začetku devetdesetih let pri nas letno izšlo približno dva tisoč knjižnih naslovov, lani pa nekaj več kot štiri tisoč. Vzporedno gledanje teh dveh podatkov kaže stodontno rast in velik napredek, seveda pa je bilo vmes tudi obdobje od leta 2005 do leta 2008, ko je skupaj z učbeniki, strokovnimi publikacijami in samozaložniškimi izdajami pri nas izšlo približno kar šest tisoč knjig. Ne glede na precejšen padec v zadnjem desetletju je izdajanje slovenskih knjig še vedno nadpovprečno dobro razvito, saj smo po številu izdanih knjižnih naslovov na milijon prebivalcev še zmeraj v evropskem vrhu.

Pomenljiv lok je v tem času naredilo tudi zanimanje za slovenske avtorje. Od začetnega navduševanja nad njimi na začetku devetdesetih let, ko smo beležili ekstravagantne natečaje za najboljši slovenski roman (podjetje Optimizem) in izjemno visoke honorarje tudi za pesniške knjige slovenskih poetov (založba Mihelač), je tovrstni začetni zanos kmalu pošel. Že sredi devetdesetih let so se večje založbe začele presmerjati na prevodne izdaje, romani slovenskih avtorjev pa so se naenkrat zazdeli kot nekakšen nebodigatreba. Tako so jih v tistem času izdajali bolj zaradi imidža in iz nuje, da se v lastnem knjižnem programu pokaže tudi nacionalno zavedni moment. Zanimanje bralcev za izvirno slovensko leposlovje je bilo po takratnem mnenju založnikov namreč precej majhno. Kot da bi slovenski avtorji in pisatelji s tem, ko so pomembno soustvarjali pogoje za nastanek slovenske države, opravili svojo zgodovinsko funkcijo in bili nared za pokoj.

Iz te pat pozicije so voz izvirne slovenske leposlovne knjige kmalu potegnile naprej študentske založbe, ki so bile ustanovljene nekako do konca drugega tisočletja in so tudi danes še vedno izjemno pomembne izdajateljice kakovostnega domačega leposlovja. Zanimanje za slovensko knjigo se je počasi spet začelo obračati navzgor, od pesniških knjig Toneta Pavčka, Cirila Zlobca, Ferija Lainščka in drugih, prek romanov Draga Jančarja, Gorana Vojnoviča, Vesne Milek, Bronje Žakelj, Toneta Partljiča, Veronike Simoniti in drugih pisateljic in pisateljev, do kriminalk Tadeja Goloba, Mojce Širok, Avgusta Demšarja ter drugih avtorjev, do odmevnih in zelo dobro prodanih nelepovnih knjig Karla Gržana, Milene Miklavčič, Sanje Lončar, Aljoše Bagola, Mihe Šaleharja, Boštjana Videmška itn. Z izdajanjem slovenskega leposlovja so se tako že pred leti (spet) začele ukvarjati mnoge založbe, kar kaže tudi izbor letošnjih desetih finalistov za nagrado kresnik. Ti prihajajo iz kar devetih različnih založb, nagrado pa je z romanom *Agni* Boruta Kraševca prejela butična založba LUD Šerpa, ki je do zdaj, če gledamo le njene izdaje slovenskih avtorjev, izdajala predvsem domačo poezijo in kratko prozo.

Ob prej naštetih slovenskih avtorjih imamo še cel kup izjemno dobro izposojanih in branih domačih

ustvarjalcev tudi v knjižnicah. Večina od njih je že dolgo znanih v slovenskem knjižnem prostoru, od Dese Muck do Ivana Sivca ter od Primoža Suhodolčana, Svetlane Makarovič in Mojiceje Podgoršek do Bogdana Novaka, Igorja Karlovška, Janje Vidmar, Helene Kraljič in Nika Grafenauerja, če jih naštejemo samo nekaj. Seveda večina od njih piše za otroke in mladino, ki so glede knjižnične izposoje najhvaležnejša publika. A vendar so se na lestvici najbolj branih avtorjev v zadnjih letih zgodili tudi pomembni premiki, saj so na njej vse bolj prisotni tudi tisti, ki pišejo pretežno za odrasle.

Pod črto je tako za slovenske avtorje in slovensko knjigo v zadnjem času nastopilo nekoliko svetlejšje obdobje. K temu pomemben del dodajajo tudi javne spodbude na tem področju: letos se je zvišalo knjižnično nadomestilo za posamezno izposajo slovenske ali prevedene knjige v javnem knjižničnem sistemu, ob tem pa se je letos dvignila tudi javna podpora za izdajanje kakovostnih slovenskih in prevedenih knjig, s čimer se skuša stabilizirati delovanje založnikov, ki so bili v zadnjem ducatu let deležni ogromnega upada svojih prihodkov.

Zgoraj navedeni svetli primeri na področju slovenske knjige pa ne smejo zapeljati v prepričanje, da je s slovenskim založništvom vse v redu. Delovati na področju slovenske knjige še vedno pomeni pluti po razburkanem morju. Minulo pandemično leto in pol je – skupaj z dolgotrajnim zaprtjem knjigarn – slovenske založnike popeljalo na povsem novo pot, na kateri so se soočili s čisto novimi delovnimi izzivi. Epidemija, kot kaže, še ni končana, saj bodo tisti, ki so bolj na prepihu trga in v večji meri odvisni od lastnih prihodkov, jesen znova pričakovali v nelagodni negotovosti.

Še vedno večina domačih izdanih knjig ostane brez večjega javnega odmeva in medijske pozornosti, marsikatera je predstavljena zgolj v reviji *Bukla*. Kulturne rubrike v pomembnih slovenskih medijih imajo še vedno zelo malo prostora. Kakšna je temperatura na tem področju, kaže tudi novi informativni portal v tuji lasti, ki smo ga dobili nedavno – kulture med njegovimi osnovnimi vsebinami za zdaj ni videti.

Čeprav je večina deležnikov na področju slovenske knjige, pa naj bodo ti javni ali zasebni, zaradi obsega lastnega dela zazrtih predvsem v svoj delovni krog in prostor, preostalo dogajanje pa spremljajo in se vanj vključujejo bolj poredko, je že dolgo jasno, da je v založništvu izredno pomembno udeležiti reklo »Povezani smo močnejši!«.

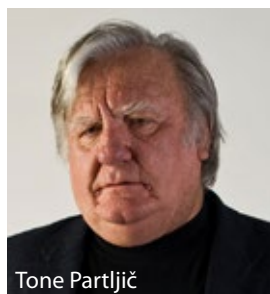
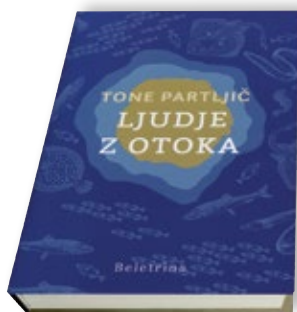
Če bo sodelovanje med tistimi, ki smo vključeni v slovenski knjižni prostor, potekalo na pozitiven, konstruktiven in inovativen način, bomo na koncu od tega nekaj imeli vsi: kot posamezniki, kot institucije in kot narod nasploh. *Bukla* bo pri tem zagotovo prispevala svoj delež. Slovenski jezik je gibek, slovenska knjiga je živa, dajmo ji krila, da poleti še više in naprej.

Srečno do jeseni! Želim vam veliko branja dobrih knjig in čim več druženja z vašimi najbližjimi – potrebovali smo ga!

TONE PARTLIJČ

LJUDJE Z OTOKA

Beletrina, 2021, t. v., 493 str., 29 €, JAK

Tone Partljič

Življenje na majhnem jadranskem Otoku (Iloviku) se zdi poletnemu obiskovalcu sončno in svobodno odprto na široko morje, otočanom, ki na otoku preživijo vse življenje, pa postavlja

trdne meje. Otok jih zapre za svoje kamnite ograde; hiše v mrak za zaprte škure; zimske nevihte v gluho samoto. Življenje in smrt si na Otoku od vekomaj stojita iz oči v oči, ločena zgolj s kanalom, kot sta pomenljivo ločena otok življenja in pokopališki otoček preko, kamor zvon pokliče umrle. Redki z Otoka odidejo po lastni volji, malokdo se vrne. Mnoge so v zadnjih dvesto letih vzele vojne, Amerika, Egipt in Italija – boj za golo preživetje. Zgodbe z Otoka zlagajo usode otočanov in obiskovalcev v dolge kamnite ograde. Pripovedujejo o otočanih, malih ljudeh in tistih, ki nekoliko štrlijo ven, o učitelju, ki je poučeval generacije otočanov, o župniku, ženskah, ki se v osami zgarajo in postarajo, o okrutni prisili majhne skupnosti, ki odloča o usodi posameznika, o površinski prisotnosti turistov, o otoškem Odiseju Peru, ki mu je Trsatska Marija dvakrat rešila življenje, in vsem drugem, kar je avtor slišal, prebral in izbrskal iz kolektivnega spomina otočanov. Tone Partljič, nagradjenec Prešernovega sklada in Prešernov nagradjenec, prejemnik Levstikove, Glazerjeve in Grumove nagrade, je ustvaril zbirko brezčasnih novel o času, ki izginja, in ljudeh, ki vse bolj prehajajo preko. > MAJA ČREPINŠEK

SAMO RUGELJ

NA PREPIHU

Zgodba o spremembi, krizi in novem začetku

fotografije: Mojca Slodej Kušlan, Bogdan Mešiček, Samo Rugelj
Litera, zbirka Litera,
2021, t. v., 275 str., 26 €, JAK

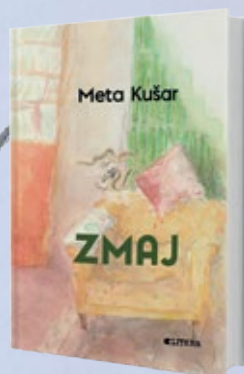
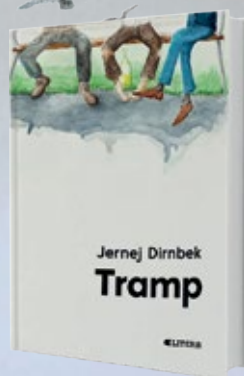
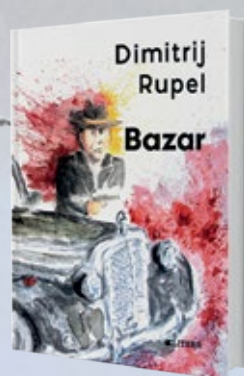
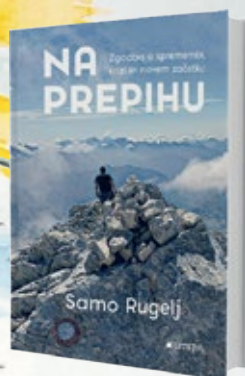
Rugelj (1966), publicist, urednik, avtor izpovednih del (denimo *Triglavske poti*) in tudi leposlovnih knjig (recimo *Resnica ima tvoje oči*), je začetek svoje nove knjige, avtobiografske pripovedi, postavil v poletje leta 2020, v tisto na videz idilično obdobje po prvem valu epidemije, ki je pretresla nazorske in eksistencialne temelje vsega sveta ter postavila pod vprašaj tudi avtorjevo prihodnje delo. Zamajala je njegova četrstoletna delovna prizadevanja, s tem pa ga potisnila v stres, zelo blizu travmatičnemu. Celjenje zadanih ran je Rugelj v različnih kombinacijah s svojimi bližnjimi našel v napol zavestnem, napol intuitivnem obiskovanju narave in tistih slovenskih gora, za katere v pol stoletja hribolazenja še ni našel časa. Z vsakim dnem, preživetim v vsestransko zdravilni naravi, se je z njega odluščila plast frustracij, ki so se nabrale v epidemični pomladi. Ob tem je na marsikaterem pohodu naletel na samonikle ljudi, ki so tudi v teh časih znali iz narave potegniti nekaj zase. Konec poletja se je že počutil skoraj osvobojenega in ozdravljenega, potem pa sta ga zlovešči drugi val in vnovična karantena znova odpeljala v neznano. Knjiga o moči narave, ki je spretno prepletena z osebnimi in delovnimi utrinki nekega obdobja. > GORDANA GRANATIR

... knjiga o moči narave, ki je spretno prepletena z osebnimi in delovnimi utrinki ...

www.zalozba-litera.org

041-398-916 - tajnistvo.litera@gmail.com

LITERA

DIMITRIJ RUPEL

BAZAR

Litera, 2021, t. v., 302 str., 24,90 €, JAK

Dimitrij Rupel

Dimitrij Rupel je pisatelj, dramatik in politik, predavatelj, publicist in urednik. Njegov najnovejši roman se prične kot avtobiografija in dnevniški zapis, po prvih poglavjih pa preskoči v zgoš-

čeno branje, ki kot v sanjah premeša resničnost in fikcijo, v sedanost vmeša dogodke iz preteklosti in jih pomenljivo preslikava v drugačno realnost. Iz zgodbe, ki se dogaja sprva v kriptografsko zakamuflirani Jugoslaviji in nato Sloveniji, vznikajo prepoznavne osebnosti in zgodovinski ter politični dogodki, zasidrani v kolektivni spomin: poveljni poboji, dachaški procesi, ideološka trenja akterjev jugoslovanske politike, študentske demonstracije leta '68, spori na kulturni sceni, spopad humanistične elite, osamosvojitve, sprememba političnega sistema, migrantska kriza ... Pripovedovalec preskakuje časovna obdobja in se znova vrača v tok dogodkov, postavlja se v hudičevega advokata in se levi v angelskega, govori o lastni vlogi, vpleta satiro in humor. Iz romana vstajajo prepoznavne osebnosti, na primer karizmatični profesor na filozofski fakulteti, ki je veljal za nevarnega režimu, manipulatorska novinarka nacionalne televizije, policaj, ki pripelje do ministra, ker je ustrežljiv do vsakega režima, vplivni urednik elitistične literarne revije ... Vmes se pretikajo realna imena iz slovenske kulturne scene. Z ironijo, ki drsi v grotesko, ostroumno izrisuje veliko fresko treh desetletij osamosvojitve, z njo pa bralca pusti v negotovosti, ali naj verjame v normalnost dogajanja. Med zgodbe, ki se stapljajo v orjaško mišnico, je vpletena ljubezenska zgodba z usodno žensko. Nekoč zanosna lepota postopoma izginja v kletki demence, ki ji briše spomin. S tem izgublja besede in zmožnost refleksije, kar lahko razumemo tudi kot aluzijo na domovino in našo prihodnost. Roman se zaključi s pomenljivim sporočilom – *pusnite me pri miru, jaz sem v karanteni.* > MAJA ČREPINŠEK

BORUT PUST

OB REKI

Litera, 2021, t. v., 302 str., 24,90 €, JAK

Trojna ogrlica zgodb, ki jim je skupno dogajanje povezano s Posočjem, niza fiktivna besedila, zasidrana v dogajanju prve svetovne vojne, in nato preskoči v leto 1331, ko se je inkvizitor Clugio odpravil na križarski pohod nad Kobarid.

Borut Pust, novinar, pesnik, prevajalec in pisatelj, v zgodbah sugestivno, z močnim čustvenim nabojem izrisuje krute usode, občutja in osebnosti resničnih zgodovinskih akterjev – znanih in anonimnih. Zgodbe izostrijo zabrisano zgodovinsko dogajanje in ga srhljivo približajo, da začutimo jedko bolečino primorskih beguncev, brezup mož v klavnici soške fronte, strašen pritisk odgovornosti in hkrati neznosno lahkost odločitev generalov, samozatajevanje borcev za svobodo Primorske, težke odločitve razmišljujočih sodobnikov ... Iz Posočja nas prenese na avstrijsko Koroško v maj 1945, ko se je odvilo predzadnje dejanje poveljnih pobojev. Iz besedil se kot v sanjah prikazujejo obrazi anonimnih ljudi in znanih osebnosti, kot so bili mislec in alpinist Klemen Jug, tigrovec in domoljub Zorko Jelinčič, general Svetozar Borojević von Bojna, grofica Coronini ... Te zgodbe pripovedujejo o ranah na duši naroda in geniusu pokrajine; o dogodkih, ki jih ne bi smeli pozabiti, da bolje razumemo sedanost. > MAJA ČREPINŠEK

ODKRIJ NAJLJUBŠI SENČNI KOTIČEK V MLADINSKI KNJIGI

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

Izberi najboljše branje za dopust. Potipaj, polistaj: nove knjige dišijo. Napolni šolsko torbo šolarju: brez stresa in skrbi. Izberi darilo zanjo ali zanj ali kar za vse. Razveseli otroka s pripomočki za igro, zabavno učenje in ustvarjanje.

To poletje se hladimo in uživamo v trgovinah **Mladinske knjige** po vsej Sloveniji. Poiščite najbližjo.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

Andrej Blatnik, avtor mnogih knjig različnih leposlovnih in stvarnih žanrov, urednik in predavatelj, je v zadnji štiriletki objavil kar pet novih knjižnih del, nazadnje tudi zelo pomenljiv in atraktivno spisan *Trg osvoboditve*, ki se začne 21. junija 1988 na velikem zborovanju v podporo četverici. Ob tej priložnosti smo z njim opravili kratek pogovor o romanu in stanju slovenske knjige nasploh.

»Zmagovalci zmeraj skušajo zapisati zgodbo po svoje.«

ANDREJ BLATNIK

TRG OSVOBODITVE

Goga, zbirka Goga,
2021, t. v., 286 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Najprej čestitke za nov roman, ki bo po mojem mnenju nagovoril široko bralsko publiko. V zadnjih štirih letih vam je, če sem prav štel, izšlo kar pet knjig, od tega dva romana v dveh zaporednih letih. Čemu gre pripisati izbruh vaše ustvarjalnosti?

Blatnik: Ko so me na neki prireditvi ob izidu romana *Luknje* to prvič vprašali, sem spontano rekel: »Sinova sta odrasla.« Občinstvo se je zasmajalo, a v tem je precej resnice. Skozi dobro desetletje od prejšnjega romana *Spremeni me* so se nabirale zabeležke, njihovo urejanje pa sem kar prelagal in si prigovarjal, da počnem številne reči. In ker knjige menda še zmeraj pišemo za večnost, se zdi, da lahko počakajo. V nekem trenutku pa sem spoznal, da najbrž ne bom živel večno in da kaj drugega lahko naredi tudi kdo drug, tega pa ne.

Razbremenilo me je tudi, da sem nehal voditi delavnice kratke proze pri Literaturi: v petnajstih letih se je z njimi izoblikovala vrsta odličnih avtoric in avtorjev, vanje pa je šlo precej energije, prišle so zamere tistih, ki jih nisem izbral, in premišljanje, ali sem komu naredil usodno krivico.

Bukla: Kako so vplivale pandemične razmere?

Blatnik: Pandemija je hitro opravila z začetno iluzijo, da bomo zdaj ljudje stopili skupaj – da bomo ob skupnem sovražniku naenkrat postali bolj povezana skupnost, kakor se je zgodilo v Sloveniji konec osemdesetih. Tokrat pa smo se kot družba odzvali na povsem drugačen način, s ščitenjem in povečevanjem posameznih dobičkov. To smer razvoja sem popisoval že v *Luknjah*, ki so nastale pred pandemijo, zato je *Trg osvoboditve* nekakšen protipol.

Bukla: *Trg osvoboditve* kot naslov romana, začetek romana, pospešek romana. Kje ste bili 21. junija 1988?

Blatnik: Na prav tem trgu, ki se je prej imenoval Trg revolucije, zdaj pa spet Kongresni trg. Nisem bil sam, na zborovanju za osvoboditev četverice se nas je zbralo nekaj deset tisoč.

Bukla: Je ta roman nastal zaradi tridesetletnice samostojne Slovenije ali je ta obletnica zgolj kulisa, pred katero se vam je zdelo smiselno postaviti svoj novi roman?

Blatnik: Za to obdobje sem se odločil tudi iz začudenja, da ga v leposlovju skorajda ni bilo. Najprej sem hotel več zgodbe o osamosvojitveni vojni, o kateri imamo sicer precej publicistike, ne pa romanopisja. Zgodbe, zapisane ne s stališča dejavnika, ampak opazovalca. Tak pogled sem ohranil tudi ob dogajanjih prej in kasneje: zdi se mi, da nas je bila večina opazovalcev, s svojimi malimi pričakovanji in malimi prispevki k spremembam, ki pa se navsezadnje seštejejo v nekaj velikega. Zmagovalci zmeraj skušajo zapisati zgodbo po svoje, da bi se taka ohranila potomcem – to pa je druga zgodba, v njej so stranski, ne glavni liki.

Bukla: V romanu spretno izmenjujete skraj dokumentarne zabeležke tistega časa in ljubezensko zgodbo, ki poganja vse skupaj. Imate *Trg osvoboditve* za ljubezenski roman, roman nostalgije ali za kaj tretjega?

»Nedvomno pa velja: če bomo ostali in obstali Slovenci, bo obstala tudi slovenska knjiga. In obrnjeno. Na to obrnjeno večkrat pozabimo: kot Slovence nas [...] bo ohranila slovenska kultura s knjigo, ki je zaradi jezika najbolj nacionalno določena kultura, na čelu.«

Blatnik: Ta ljubezenska zgodba, tako osebna kot družbena, je nekako zadržana, in tudi nostalgije najbrž ni, niti v tistem splošnem »kako je bilo lepo, ko smo bili mladi in je bilo vse še mogoče« pristopu. Jugoslovanski socializem pač ni bil nekaj, kamor bi se človek želel vračati, čeprav se morda danes komu zdi skoraj obljubljen čas, ko imajo vsi službe in stanovanja, kar je pač važnejše od banan in plenice, ki jih ni. Ljudje zmeraj

radi povečujemo preteklost, godrnjamo nad sedanostjo, prihodnost pa nas skrbi.

Beroči se bodo seveda odzvali vsak po svoje, že prihajajo odzivi od »čisto tako je bilo« do »preveč po svoje pišeš o tako resnih zadevah«. Seveda ima vsak pravico do lastnih spominov ali, pri mlajših, predstav o vseh dosežkih od osamosvojitve do privatizacije, in prek Edvarda Kocbeka, Bojana Križaja in Mladena Rudonje, če naštejemo samo nekaj omenjenih.

Bukla: Koliko pa je v tem romanu osebnih, avtobiografskih elementov?

Blatnik: Nekatere prizore sem popisal dobesedno, kakor sem jih doživel sam ali moji bliž-

nji, recimo tistega z igranjem nogometa; zanimivo je, da ga v svoji prihajajoči knjigi opisuje tudi Branko Gradišnik, ki je bil tudi zraven, očitno se v spomin ni vtisnil le meni. Sem se pa pri glavnem liku poistovetenju zavestno izogibal in mu dovolil le nekaj meni podobnih potez. Svojo osebno zgodbo, vsaj tisti del, ki je povezan s knjigami in zato bolj splošno zanimiv, nameram zapisati v neki drugi knjigi.

Andrej Blatnik

Foto: Borut Krajnc

Bukla: Veljate za glasbenega poznavalca. Kako močno aktivacijsko funkcijo je imela na slovenski narod ob koncu osemdesetih let?

Blatnik: Glasba zmeraj učinkuje. Za razliko od leposlovja se čutno dotika tudi tistih, ki ne znajo brati, vsaj ne med vrsticami. Ne samo politična kot Pankrti, Borghesia in Laibach, ki nastopajo v romanu, tudi popularna, recimo Agropop, ki je skušal ironizirati domačijskost, pa je tako učinkovito izpolnil potrebe poslušalstva, da je navsezadnje začel samega sebe jemati resno, kar mu je seveda škodilo.

Svoje naredi še duh časa, Pankrti bi bili v kakem drugem obdobju čisto običajen žurerski bend, tako pa so v pomanjkanju drugih načinov politične artikulacije pridobili veliko specifično težo. Poglavje je posvečeno tudi Dariu Diviacchiju, ki je z oddajama *Videomix* in *Visok pritisk*, v katerih je predvajal glasbene video posnetke pred MTV-jem, mladim odprl vpogled v glamur Zahoda in s tem nedvomno pospešil želje po spremembi sistema.

Bukla: Kakšna so opažanja, če potegnete vzporednico med koncem osemdesetih in začetkom devetdesetih let ter sedanostjo?

Blatnik: Takrat se nam je pač vsem naivno zdelo, da se bomo mi malce bolj na Vzhodu vsak hip pridružili Zahodu, malo izboljšali delovne navade in vse bo v redu. Nihče ni pričakoval cene, ki jo bo treba plačati, z balkanskimi vojnami vred. Zdaj pa tisti, ki so bili zatirani takrat, sami zatirajo drugačno mišljenje in čustvovanje, seveda v imenu po njihovi veri pravih resnic in čustev. Kar noro.

Bukla: Kakšna pa je bila v tem času evolucija odnosa do slovenskega romana in domače literature nasploh?

Blatnik: Če je takrat Ciril Zlobec rekel, da Slovenci svojo literaturo cenijo, berejo pa je ne, je zdaj prav obrnjeno – najbolj izpostavljeni slovenski avtorji se res berejo in celo kupujejo, vendar se zdi očitno slovenska kultura zdaj marsikomu nepotrebna, češ – svojo državo imamo, zdaj naj se dokažejo na trgu, če ne doma, pa v tujini, kakor pač vse drugo. Kar je samo nova oblika *glajhšaltanja*, kakor je temu rekel Kocbek.

Bukla: Kakšno prihodnost torej napovedujete slovenski knjigi?

Blatnik: Skozi stoletja zanjo velja enako: nikoli ni imela lahkih dni, a zmeraj je kazala pot naprej. Kakor je pred leti opozoril Zdravko Duša, ne samo duhovno pot, ampak tudi tržno: bila je prva v prodaji od vrat do vrat, prva v klubski prodaji. Ko se je pred leti pojavila zamisel o Sloveniji kot častni gostji na frankfurtskem knjižnem sejmu, se je zdelo privlačno zlasti to, da bi tako velik projekt lahko povezal zelo različne interese v slovenskem knjižnem polju. Zdaj sicer ne kaže v to smer, a nekaj časa je še. Nedvomno pa velja: če bomo ostali in obstali Slovenci, bo obstala tudi slovenska knjiga. In obrnjeno. Na to obrnjeno večkrat pozabimo: kot Slovence nas ne bodo ohranili naši računi v bankah v vse bolj tuji lasti, ampak slovenska kultura s knjigo, ki je zaradi jezika najbolj nacionalno določena kultura, na čelu.

TOMO PODSTENŠEK

ZGODBE ZA LAŽJI KONEC SVETA

Miš, zbirka Kratke, 2021, t. v., 255 str., 29,95 €, JAK

Mariborski avtor Tomo Podstenšek v svoji tretji knjigi kratkih zgodb orisuje svet nasploh. Na prvi pogled petnajst zgodb nima nobene skupne točke – liki se menjajo, spreminjajo se lokacije in tudi časovna umeščenost, dolžina zgodb je raznolika. Vendar pa vse zgodbe povezuje vodilo, ki se dotika različnih problematik današnjega sveta od stanovanjskih stisk, pomanjkanja medgeneracijske komunikacije, ljubezenskih razmerij in družinskih stisk do brezsravnega potrošništva, ki pa vse vodijo v odtujenost človeka od narave, sebe in skupnosti. Koncept odtujenosti avtor prikaže z veliko mero abstraktnosti, ki jo vključi v vse zgodbe, bodisi so to noge, ki bingljajo s stropa, odsekana roka, ki se sprehaja sama, bodisi celo človek, ki postane drevo. Bralec se pri tem sprašuje, ali je to abstraktnost *per se* ali pa se v vsaki abstraktnosti skriva dodatni simbolizem. Avtor, trikratni nominiranec za nagrado kresnik, zaključí knjigo tako, kot obljublja že sam naslov knjige – optimistično, vendar hkrati grozovito strašljivo. Zgodbe so preproste za branje in v bralcu še dolgo pustijo mnogo vprašanj o razumevanju same vsebine in simbolizmu, predvsem pa vodijo posameznika k razmisleku o današnjem svetu in njegovih paradoksih. > AJDA VODLAN

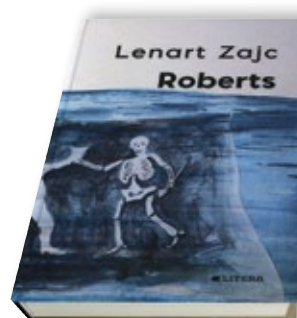
Tomo Podstenšek

LENART ZAJC

ROBERTS

Roman v kratkih zgodbah

Litera, zbirka Litera, 2021, t. v., 137 str., 22 €, JAK

Novi roman Lenarta Zajca *Roberts* sestavlja pet kratkih zgodb o literarnih junakih, ki se znajdejo na prelomnici in se morajo soočiti z neznosno neskladnostjo lastnih želja in resničnosti. Zgodbe med seboj povezuje lik Bartholomee Roberts – Bart, čudovite mulatke, ki s svojo karizmo in norimi zgodbami o svojem potomcu, piratu Robertsu iz 18. stoletja, navdušuje in omreži prav vse, ki pridejo v stik z njo. Najprej na glavo obrne neonacistično bajkersko beznico, saj se vanjo zaljubi rasistični Globočnik, potem se speča na vlaku izkaže za muzo sveže ločenega umetnika, kasneje deluje kot sprožilni moment za mladega anarhista, ki ga razganja od strasti, pa tudi kot opomnik za moškega, ki so ga dohitela leta. Ironičen, družbenokritičen in razgiban roman, ki logično nadaljuje in dopolnjuje Zajčev opus, se izpolni v zadnji zgodbi, ki na presenetljiv način zveže preteklost in sedanost, poruši zidove med resničnim in fiktivnim in nas opominja na nesluteno svobodo, ki jo uteleša Bart. »Nevarna« piratska simbolika njenega lika, ki prežema roman, je vpisana nevsiljivo, a silovito, njen zagon, njena nestalnost in vihravost pa so tisto, ob čemer z lahkoto opustimo vsako misel na sidro in varen, dolgočasen pristan. > VERONIKA ŠOSTER

RENATO VOLKER RENE

BIBLIJA GREHA

Stara zaveza; Sarajevski dnevnik, trilogija Rene, zapisovalec prepovedanih misli, knj. 1

Ara, 2021, m. v., 480 str., 24,90 €

Po hudi bolezni se Rene, zapisovalec prepovedanih misli, umakne v Sarajevo, od koder je že davno odšel v Maribor in nato v London. V Sarajevu na spletni strani za zmenke med ljudmi »svojega plemena« išče nove partnerje, vmes pa razmišlja o življenju, preteklosti in življenjskih ciljih. *Sarajevski dnevnik*, prva knjiga trilogije, je mesec dni zapisov, ki zamolčijo malokaj. Dialogi zapeljevanja po Viberju preskočijo v nazorne opise srečanv živo, nato se razpustijo v lucidna jugonostalgčna razmišljanja. Spreletavajo se od šal iz standup komedije do skelečih tem preživetja. Avtor je živel kot brezdomec, nato učitelj in nazadnje našel delo v šov biznisu, toda ravno ko bi priplezal na zeleno vejo, je prišla huda bolezen. Takšna, po kateri se ne vprašal le, kam naprej, ampak če sploh še obstaja naprej. Knjiga, ki se je izvila iz življenjske prelomnice, je radoživa, gostobesedna in brez dlake na jeziku. > MAJA ČREPINŠEK

Ob imenu Nataše Konc Lorenzutti pomislimo na knjige. Predvsem na tiste za otroke. Je namreč zelo plodovita avtorica, ki aktivneje objavlja od leta 2004. V »prejšnjem življenju« je bila igralka, nato pisateljica, do konca lanskega šolskega leta profesorica igre in govora na umetniški gimnaziji. V knjigi z zagonetnim naslovom *Beseda, ki je nimam* (Miš, 2021) se je lotila tematike ukradenih otrok. Ne teoretizira, ne dramatizira, ne obtožuje. Opiše zgodbo družine. V ospredju je maturantka Sonja, ki nosi ime med vojno izginule stare tete. S pomočjo družine in prijateljev odkriva svojo identiteto. Toda ne mučijo je samo običajne najstniške dileme, ampak se mora soočiti s tem, da njena babica ni poznala svojih staršev. Da je odraščala povsod, kjer je bil prostor zanjo. Da ni poznala ljubezni in se je je morala naučiti. Kdo je bila? Kje je njena sestra? Zakaj nista z bratom poiskala staršev in izginule sestre? Ob teh vprašanjih se zdijo matematične maturitetne pole popolnoma nepomembne, a se mora vendarle spopadati tudi z njimi.

»Mislim, da resnica v vsakem primeru odrešuje.«

NATAŠA KONC LORENZUTTI

BESEDA, KI JE NIMAM

Miš, zbirka Bisernice,
2021, t. v., 262 str., 29 €, JAK

Bukla: Lebensborn. Poznamo, vemo, za kaj gre, a vendar se nam ne sanja. Katere knjige ste prebrali, katere filme pregledali pred pisanjem te knjige? Ste imeli pred seboj resnično družino in njene zgodbe?

Konc Lorenzutti: Odkar pomnim, sem vedela za »proizvodnjo« arijskih otrok v času nacizma. Nikoli pa se nisem poglobila v podrobnosti programa, ki je bil ustanovljen za to dejavnost. Ko mi je pred leti prišlo v roke avtobiografsko delo Ingrid von Oelhafen z naslovom *Hitlerjevi pozabljeni otroci* (Modrijan, 2016), sem se ustrašila, da imam nedopustne vrzeli v izobrazbi, saj nisem vedela, da so v Lebensborn vključevali tudi »rasno ustrezne« ukradene dojenčke iz okupiranih držav. Vendar je bil tako neizobražen še marsikdo drug. O Lebensbornu se ni govorilo. Zakaj? Dojenčki, ki so bili tukaj ukradeni, v Nemčiji posvojeni, v letih po vojni pa vrnjeni sorodnikom v domovino, so bili zaznamovani z nemštvom, kar je bilo v našem povojnem prostoru zanje hudo breme. Tisti, ki se niso vrnili in so ostali v tujini, pa tudi niso vedeli, kdo so, saj je bilo za nemške rejnike oziroma posvojitelje pod zavezniško oblastjo nevarno razkriti otroka, ki so ga prevzeli v Himmlerjevem zavodu.

Danes imam z Ingrid von Oelhafen prirčne stike. V slovenščini strokovne literature o Lebensbornu skorajda nimamo, z izjemo dela *Ukradeni otroci* Staneta Terčaka, ki je precej pomanjkljivo. Preboj se je zgodil z dokumentarnim filmom Maje Weiss, ki nosi naslov *Banditenkinder – slovenskemu narodu ukradeni otroci* (2014). Tako me je pretresel, da sem se začela poglobljati v zgodbe izgubljenih slovenskih dojenčkov, saj je v filmu nastopila tudi Ingrid.

Bukla: Zgodovina niso samo suhoparne številke in navajanje dejstev, zgodovina je zgodba resničnih ljudi. Že etimologija nas uči, da je historia zgodba. Zgodovina

so zgodbe ljudi, kot sem jaz, kot ste vi. Vse številke so obrazi, so imena in priimki in so zgodbe. Lebensborn je zgodba ogromnega števila izgubljenih otrok in njihovih bližnjih. Te se nas bolj dotaknejo. Je to pravi recept, s katerim bi pereče in boleče teme približali predvsem mladim?

Konc Lorenzutti: V času šolanja me zgodovina ni pritegnila. Učili smo se o premikih in usodah množic, s poudarkom na revolucijah. Zgodovinski dogodki bi me veliko bolj zanimali, če bi mi jih pripovedovali v zgodbah posameznikov. Danes živi le še peščica tistih otrok, ki so jih med okupacijo nacisti vzeli materam, srečala pa sem se tudi s pričo povojne kalvarije, z »otrokom s Petrička«, ki so mu mater, ker je bila poročena z Nemcem, ubili zmagoviti revolucionarji. Mladim bi bilo treba razložiti predvsem razliko med domoljubnim ljudskim odporom in ideološkim prevratom. Če bi to vsi razumeli, partizanstvo ne bi bilo več omadeževano, revolucija pa bi razkrila svoj nevarni obraz. Tisti, ki so nesli svoja življenja na plano zaradi čiste domovinske zavesti, ne bi smeli nositi krivde teh, ki so na varnem kovali druge načrte.

tragična. Se najstniki drugače soočajo s svojo zgodovino kot odrasli?

Konc Lorenzutti: Ni pravila, kdo se lažje sreča s svojim izvorom. Pred leti sem imela dijakinjo, ki mi je povedala, da je bila posvojena kot novorojenček na Kosovem. Iskanja matere se je bala, ni se spustila vanj. Morda se bo, ko bo starejša. Poznam pa tudi zgodbe mladostnikov, ki bi dali vse na svetu, da bi odkrili svoj izvor. Tako prva kot drugi so odraščali v trdnih posvojitelskih družinah. Zato me nova »proizvodnja« otrok straši. Bodo otroci, rojeni v tovarnah za rojevanje v Ukrajini in drugod po svetu, iskali darovalce ali darovalke »materiala«, iz katerega so nastali, ter ženske, ki so jih rodile, ali bo takšno manipuliranje postalo že tako samoumevno, da bo nastopila doba genetske zmede, ko si nihče ne bo upal ničesar več iskati, ker nas bodo prepričali, da izvor ni pomemben?

Bukla: Pri odkrivanju preteklosti družina Sonjo podpira. Verjetno je to prej izjema kot pravilo. Ste naleteli tudi na drugačne zgodbe, kot je ta, ki jo pripovedujete?

Konc Lorenzutti: Seveda. Neka gospa, ki je bila ukradena in vključena v Lebensborn kot dojenček, oba njena roditelja pa sta umrla v Auschwitzu, je bila posvojena v ljubečo nemško družino. Ko je bila stara sedem let, so prišli odposlanci Rdečega križa in jo znova vzeli materi ter jo »vrnili« v prvotno okolje, k sorodnikom v

»Zdi se nam daleč v času in prostoru, pa vendarle so vsi izgubljeni in ukradeni otroci tudi naši otroci.

Odgovorni smo zanje.«

Bukla: Ne vemo, kdo smo, če ne poznamo svojih prednikov. Je v ljudeh res tako močna želja po odkrivanju svojih korenin? In praznina tako boleča, če jih ne najdemo? Pa če najdemo, česar ne bi hoteli?

Konc Lorenzutti: Mislim, da resnica v vsakem primeru odrešuje. Ne da se je spremeniti, zato nič ne pomaga, če bežimo pred njo. Boljše je boleče soočenje kakor blažilna slepota in dobrohotne laži.

Bukla: Sonjo, maturantko, začne zanimati zgodba njene družine, ki je skrivnostna,

Jugoslavijo. Ko sem ji pisala in jo vprašala, ali bi mi povedala svojo zgodbo, me je zavrnila z besedami: »Nisem pripravljena govoriti o svojem življenju od sedmega leta dalje.«

Bukla: Kako si lahko razlagamo naslov? (Meni se zdi, da ima Barbara od mame samo besedo, podoba je tista, ki umanjka.)

Konc Lorenzutti: Naslov je podoba, ki naj se oblikuje v vsakem bralcu po svoje.

Bukla: Koliko je zgodb v Sloveniji, podobnih opisani? Koliko jih je že bilo povedanih, koliko jih še moramo?

Foto: osebni arhiv

Nataša Konc Lorenzutti

NATALIJA PAVLIČ KAVA S SMETANO

samozaložba, 2021, m. v., 290 str., 21 €

Knjige Natalije Pavlič, psihiatrične medicinske sestre, ki ji pisanje v zrelih letih plete vsakdan, smo do sedaj lahko prebrali v neliterarnih formatih: *Pasti zaznave*, *Tekaški dnevnik čisto navadne gospodinje* in *Pasjeslovje po domače* (v sodelovanju z Alenko Jenko Sunčič). Tokrat pa se je podala na drugačno, leposlovno pot, in to celo v samozaložbi. Roman je razdeljen na dva dela in v njem se prepletata dve življenjski zgodbi: Ana se spopada z neozdravljivim rakom, njena prijateljica Neža pa z bremenom krivde in odpuščanja. Prvi del pripovedi je napisan v dnevniški obliki,

celotna knjiga pa v kratkih dinamičnih odstavkih, ki bralca kar vlečejo k obračanju strani. Borba proti bolezni in iskanje samega sebe nas poneseta v običajen svet povsem normalnih ljudi, kjer se junakinji z vsem preizpraševanjem o življenju, bolezni in usodi po pomoč in tolažbo zateketa tudi k svojim najbližjim. Ti so včasih v oporo, spet drugič pa ne razumejo hudega trpljenja. Zgodba prinaša spoznanje, da je vsak posameznik s svojim poslanstvom zelo pomemben. > URŠKA BRAČKO

Natalija Pavlič

HANS KASPAR

FINALE

Pivec, 2021, m. v., 128 str., 19,95 €

Finale je športna satira, ki v parodičnem duhu tematizira logiko in dikcijo teorije zarote ter na tak način nastavlja ogledalo času, v katerem živimo. Izhajajoč iz premise, da je evropsko prvenstvo v nogometu 2020 dejansko potekalo v času in prostoru, spomin nanj pa je bil izbrisan s pomočjo 5G tehnologije, se na nekoliko montypythonski način loteva problematike čredne miselnosti in sodobnega prepričanja, da je s pomočjo manipulacije in prirejene razlage faktov mogoče dokazati vse. Nogomet je šport, katerega priljubljenosti ne presega nobena druga zvrst športa, in kot tak služi tako imenovanim gospodarjem sveta kot primeren poligon za preizkušanje kolektivnih reakcij družbe. Razmislek o tem, kako zlahka in brez upora sprejmemo socialno izolacijo, v katero nas je pahnila epidemija koronavirusa, nas pelje v zavedanje, da se distopične ideje o prihodnosti družbe, v kateri je posameznik le figura na šahovnici, dogajajo pred našimi očmi. Izkaže se, da je ta kratek zapis nekega polčasa finalne tekme, ki se je morda zgodila, morda pa tudi ne, prava pravicata analiza sedanjosti. Sodbo o prihodnosti pa prepušča nam, posameznikom, dokler še imamo občutek, da odločamo sami zase. > RENATE RUGELJ

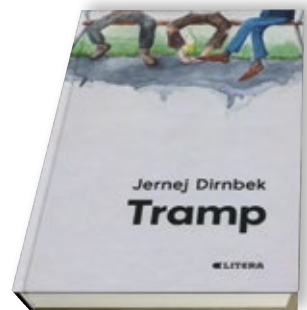

JERNEJ DIRNBEK

TRAMP

Litera, zbirka Litera, 2021, t. v., 187 str., 24 €, JAK

Če v teh poletnih dneh iščete knjigo, ki vas bo razvedrila in jo boste prebrali na mah, je novi roman Jerneja Dirnbeka, sicer znanega glasbenika in avtorja besedil za skupino Mi2, prava izbira. Dirnbek tudi tokrat ostaja zvest svojemu prepoznavnemu slogu, v katerem se čistost in dobra dramaturška izpeljava zgodbe mešata z izbranim humorjem in parodiranimi (družbenimi) pobliski. Glavna protagonist Metoda in Zmago neke noči ob šanku ugotovita, da imata obilo skupnega: delo jima niti najmanj ne diši, sta pa zato toliko bolj odprta za hitre in bajne zaslužke, četudi niso najbolj legalni. V iskanju ideje o izboljšanju svojega gmotnega stanja se domislita, da bi izpeljala ugrabitev. Najprej eno zgolj za poskus, kasneje pa še čisto ta pravo. Tako za začetek v Miklošičevem parku v Ljubljani neko noč ugrabita brezdomca Trampa. A njun sprva skrbno zastavljen načrt o vseh detajlih ugrabitve in poznejše odkupnine ubira na lepem povsem drugačno pot ... Branje, ki s svojim slogom in humorjem denimo spominja na brezčasne Paasillinove romane, navdušuje od prve do zadnje strani in poskrbi za obilico nalezljivega smeha! Toplo priporočam! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... spominja
na brezčasne
Paasillinove
romane ...

Konc Lorenzutti: Nemogoče je, da bi bile vse zgodbe povedane, čeprav so te najverodostojnejši dokument nekega časa. Veliko sem pridobila iz dopisovanja z dr. Georgom Lilienthalom, zgodovinarjem, ki je v Nemčiji pionir na področju raziskovanja Lebensborna. Skupaj sva izdelala seznam slovenskih dojenčkov, vključenih v program. Izmed približno šeststo otrok, ukradenih na Štajerskem, so posebni rasni selektorji izbrali najmlajše in najbolj zdrave ter jih predali organizaciji Lebensborn. Sedemnajst jih je bilo vrnjenih v Jugoslavijo, trije so v Nemčiji umrli, dve deklici sta bili najdeni, vendar sta ostali pri posvojiteljnih, dva pogrešana »otroka« sta bila najdena ob koncu dvajsetega stoletja, sedemnajst jih je izginilo. Za enega izmed izginulih vemo, da je v devetdesetih letih še živel in iskal svoje korenine, saj se je obrnil na dr. Lilienthala, potem pa se je nenadoma ustrašil resnice o svojem krušnem očetu, ki je bil nacist, zato je ponovno izginil. Pri nas je ta človek že od leta 1948 razglašen za mrtvega.

Z Majo Weiss še naprej zbirava zgodbe. Pripravlja dokumentarni film, ki bo drugačen od njenega prejšnjega, saj bo posvečen samo tistim slovenskim otrokom, ki so bili vključeni v Lebensborn. Drame po svetu pa se medtem nadaljujejo. Imeli smo balkansko vojno, Ruando, imamo Sudan, Kongo, Mehiko, Severno Korejo, Sirijo, Krim ... Tomo Križnar pravi, da še vedno odtujujejo otroke Aboriginom v Avstraliji, Indijancem v Kanadi in še marsikje po svetu. Zdi se nam daleč v času in prostoru, pa vendarle so vsi izgubljeni in ukradeni otroci tudi naši otroci. Odgovorni smo zanje.

Bukla: Prvi korak k odgovornosti do otrok pa je zavedanje o težavi. **Izobraževanje. Branje. Gledanje filmov, dokumentarnih oddaj. Začnimo z branjem izjemnega dela Nataše Konc Lorenzutti Beseda, ki je nimam.**

Lani, 2. julija 2020, je vlada leto 2021 razglasila za Jurčičevo (in Ipavčevo) leto. Po Prešernovem, Trubarjevem, Vodnikovem, Cankarjevem letu je bilo to dejanje dragoceno nadaljevanje literarnega spominjanja. V Jurčičevem letu obeležujemo 140 let od njegove smrti, 150 let, kar je postal glavni urednik časnika *Slovenski narod* in 160 let od prve objave *Pripovedke o beli kači*. Na Ministrstvu za kulturo so na razpisu izbrali celostno podobo in logotip, gre za pisateljev podpis z rdečim peresom. Tako smo pomen rojaka podčrtali kar v štartu.

VELIKI SIN SLOVENSKEGA NARODA

JURČIČ JE ZA PROZO TO, KAR JE PREŠEREN ZA POEZIJO

Literarni zgodovinar Anton Slodnjak je zapisal, da je Josip Jurčič za prozo to, kar je Prešeren za poezijo. Napisal je namreč prvi slovenski roman *Deseti brat*, prvo črtico, novelo, tudi prvo slovensko tragedijo – dramo z naslovom *Tugomer*, prvi zgodovinski roman *Ivan Tattenbach*. Je začetnik slovenske moderne proze, hkrati pa prvi pomemben slovenski pripovednik. Rojen je bil leta 1844 na Muljavi.

JURČIČ V VLOGI NOVINARJA IN RODOLJUBA ŠE DANES BUDI IN POVEZUJE SLOVENCE

Josip Jurčič je bil torej v marsičem prvi, tako je bil prvi tudi pri urednikovanju prvega slovenskega dnevnika *Slovenski narod*. Njegovi članki so polemični. Veliko je polemiziral z nemškutarstvom, klerikalci, nazadnjaki. Bil je narodnobudiljski, gotovo pa bi brez njegovega nenehnega angažiranja za ohranitev slovenskega naroda danes govorili nemško. Jurčič je bil politično liberalen, a zelo neizključujoč, cenil je vsako dobro idejo. Narod je povezoval in trdno verjel v moč literarnega dela. Sodeloval je v čitalnicah in na taborih. Branje v slovenskem jeziku je z njim dobilo ogromen zagon. Njegovo novinarsko delo in rodoljubje sta temi, ki naj bi ju posebej izpostavili in nanju opozarjali vse leto.

»JURČIČ« V PANDEMIJI

V času pandemije se je organizacijski odbor dobro znašel v razmerah, zdelo pa se je, da je najbolj na delu prav Jurčičev živahni duh. Ta nas povezuje na najrazličnejše načine – šole s knjižnicami, ministrstvo z Muljavo, društva s filmarji, Štajersko z Dolenjsko ipd. Zato je geslo »Jurčič nas povezuje« še kako primerno. V NUK-u bodo digitalizirali Jurčičevo gradivo, pripravljajo pa tudi slavnostno razstavo. Seveda lahko pobrskate po spletnih straneh, največ o splošnem dogajanju pa boste izvedeli na strani Zavoda Prijetno domače: <https://prijetnodomace.si/jurcicevo-leto>. (Tudi sami lahko svoje dogodke vnašate prav tu!) Gradivo o Jurčiču za tisk ali ogled dobite na knjižnični spletni strani <http://www.gro.sik.si>. Več tega, o čemer govori članek v nadaljevanju, je na teh dveh povezavah.

KDO BO IGRAL JURČIČA?

Spričo pandemije smo bili prisiljeni producirati na daljavo. Osrednja slovesnost na Muljavi je v omejenih razmerah potekala 29. junija, na dan, ko je Jurčič postal

urednik časnika *Slovenski narod*. Zato pa smo v javnost poslali dokumentarni film o Josipu Jurčiču z naslovom *Josip Jurčič – veliki sin slovenskega naroda*. Prav tako je na 140. obletnico Jurčičeve smrti iz Muljave odšla v javnost Jurčičeva poslanica. Gre za izbor njegovih državotvornih in narodnobudiljskih izjav. V knjižnici v Ivančni Gorici so pripravili Paket Jurčičevih pripovedk ob kamšibaju in serijo petminutnih TV-predstavitvev Jurčičevega dela in lika z naslovom *Beremo Jurčiča*. Na spletni strani so tudi plakati in zloženke. Pod okriljem JSKD OI Ivančna Gorica nastaja animirani film *Kozlovska sodba v Višnji Gori* ipd. Domačini pripravljajo

uprizoritev Jurčičevega življenja, na Jurčičevini se vrstijo filmske ekipe ... Iz srca upamo, da so vsa ta raziskovalna, izrazna, gledališka, »filmska« prizadevanja koraki k celovečernemu filmu ali seriji o življenju in delu Josipa Jurčiča. Njegovo življenje je bilo izredno filmsko, začinjeno z nesrečno ljubeznijo, kolerom, verjetno celo avtizmom ... Mogoče Klemen Janežič ali Jure Ivanuša?

NOVE KNJIŽNE IZDAJE

Pri Mohorjevi založbi je ob obletnici Jurčičevega rojstva že izšla mladinska knjiga Sabine Horvat Koželj z naslovom *Deseta dežela*. Pravkar je v drugem ponatisu. V okviru domoznanske zbirke pri domačinih nastaja biografski strip avtorjev dr. Mihaela Glavana in Damijana Stepančiča. Biografski roman piše tudi Ivan Sivec. Oboje je pred izidom. Knjižnica v Ivančni Gorici bo izdala slikanico *Pripovedke o beli kači* ob 160. obletnici prve objave. Pred kratkim je že izšla tudi zbirka Jurčičevih citatov z naslovom *Človekovo srce je kakor nebo*, ki jih je zbrala Marjeta Zorec. Izšli bodo gotovo tudi zborniki ob simpozijih, računamo na vsaj enega preko Filozofske fakultete, leto samo pa naj bo zgolj začetek obujanja Jurčičevih besed. V okviru JSKD se izbirajo najboljši literarni šolski časopisi, kot je znano, pa se novinarjem vsako leto že tako podeljujejo Jurčičeve nagrade. Zavezništvo za dvig bralne kulture spodbuja ustanavljanje bralnih klubov, izobrazili so tudi sto novih mentorjev. Ustanovite bralni klub tudi vi, denimo prijateljskega, razrednega, klubskega ipd.

JURČIČEVA DOMAČIJA IN LITERARNA POT

Tradicionalni prvi pohod v letu, ki sovpada z obletnico Jurčičevega rojstva, je letos potekal v omejenih razmerah. Zato pa so v Zavodu Prijetno domače vse leto vabili in seveda še vabijo na Jurčičevo literarno pot od Višnje Gore do Muljave. Letos vas na poti spremljajo slovenski igralci z branjem značilnih odlomkov iz Jurčičevih najbolj znanih knjig – preko NFC kode. Prav tako so na Jurčičevi domačiji za vas pripravili voden ogled, možen je ogled kratkega filma, razstave Zavoda za varstvo kulturne dediščine RS o nastanku Jurčičeve domačije – muzeja na prostem, sicer pa rojstne hiše, skednja, Krjavljeve kočice, čebelnjaka, literarne in etnološke zbirke. Pred kratkim si je bilo mogoče tam v letnem gledališču ogledati tudi igro *Deseti brat* v izvedbi KD Muljava. Spremljajte dogajanje in se pridružite praznovanju, posebej po počitnicah.

JASMIN B. FRELIH

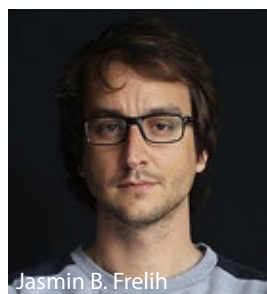
PIKSLI

Beletrina, zbirka Beletrina, 2021, t. v., 366 str., 29 €, JAK

Novi roman Jasmina B. Freliha niza krajše, med seboj rahlo povezane zgodbe galerije likov, ki so izgubljeni vsak v svojem koščku kozmičnega dogajanja. Trenutki, ko jih srečamo v romanu, so trenutki vsakdanjosti, ki se pravkar lomi na nesmiselne fragmente. Nič ni več trdnega, niti motivi dogajanja niti vloge, ki jih liki privzemajo – računalničar, najemnik stanovanja, odvisnik, mlada uslužbenka, bitcoinovski povzpetic ... Mimohodu likov, ki plešejo svojevrsten mrtvaški ples, je skupno,

da jim življenje izginja pred nosom, medtem ko razpredanja njihove zavesti ne vodijo nikamor, saj je vse le zastranitev na poti do cilja, ki ga ni mogoče ugledati. Vse je privid, ki se ugreza vase. Roman sestavlja nepregledna množica mimobežnih, brbotajočih podob; te so kot piksl, ki nosijo osnovne informacije in pustijo močan vtis, širša, celotna slika dogajanja pa se nenehno izmika. Jasmin B. Frelih je prejemnik nagrade za najboljši prvenec (2013), nagrajenec Evropske unije za literaturo (2016) in prejemnik Rožančeve nagrade za najboljšo zbirko esejev (2018). > MAJA ČREPINŠEK

Jasmin B. Frelih

PETJA RIJAVEC

METER IN POL POMLADI

Miš, zbirka Popisano, 2021, t. v., 308 str., 31,95 €

Poldrug meter iz naslova je seveda (minimalna) razdalja, na katero smo se morali razmakniti na začetku lanske pomladi, ko je po vsem svetu udarila pandemija in temeljito prevetrila naša življenja. Petja Rijavec, avtorica odmevnega (anti)romantičnega romana *Najini valovi* (ter pred tem žgečkljivih *Piarovke* in *Milfe*), si je karanteno, ki je sunkovito zarezala v naš vsakdan, vzela za osnovo svojega novega romana, v nove bivanjske okoliščine pa postavila raznolik nabor karakterističnih likov, ki bi lahko bili tudi prebivalci vašega ali pa sosednjega bloka. Tu so zobozdravnik, ki mu karantena oteži srečevanja z ljubico, njegova žena učiteljica, ki jo zaprtje šol postavi pred nove izzive, in njun sin, ki raziskuje svojo spolno identiteto ter se zagleda v atraktivnega pevcu, ki spominja na Kurta Cobaina. Pa samohranilka, ki je postavljena pred nove preizkušnje, in upokojenski par, ki ju nove okoliščine potisnejo v preizkušanje novih komunikacijskih sredstev. Pojavijo se maske. Delo in učenje od doma. Novi pogoji nakupovanja osnovnih živil. Vse to so elementi, ki začenjajo napenjati dramaturgijo vsakega od junakov, njihove zgodbe pa se začnejo med seboj vse bolj prepletati. Roman, ki bi bil še pred dvema letoma skorajda distopičen, zdaj zazveni kot šegavi realizem, ki ga lahko prebiramo z nasmehom ali pa tudi s stisnjenimi ustnicami. > SAMO RUGELJ

JURIJ PIVKA

UMAZAN KONEC ZIME

Stellar media, 2020, m. v., 195 str., 21 €

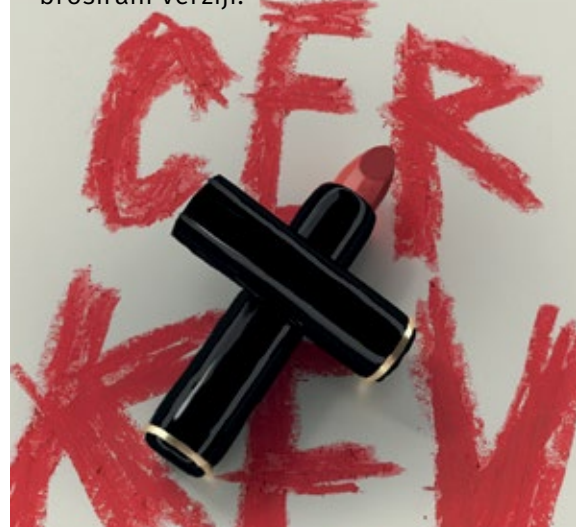
Glavni protagonist Max je ravno dopolnil štirideset let in ta prelomnica naplavi v njegovo življenje velike spremembe: žena Klara se je čez noč izselila iz njunega doma in mu sporočila, da mora v miru razmisliti, kako naprej. Maxa začne val nove samote vedno bolj dušiti, ob tem pa spoznava, kako brezmiselno pravzaprav živi že (skoraj) vse svoje življenje. Obenem začenjajo obenj trkati še druga eksistencialna vprašanja, na katera išče odgovore z miselnimi izleti v primarno družino. Ko se odloči, da ne bo sledil mamini poti nenehne neodločnosti in nezadovoljstva, ki sta jo pred leti pahnila v prepad, začne naposled s sebe luščiti svoj dolgoletni zamrznjeni oklep ... Občuteno pisanje, ki navdušuje z avtorjevim že prav pesniškim jezikom ter gibkim prehajanjem med zgodbami sedanosti in preteklosti, vabi k razmislekom o številnih dilemah človeka na pragu zrelih let, obenem pa nakazuje, kako lahko vsak doživi pomladno prebujenje, če le zmore pustiti za sabo umazano in hladno zimo lastne preteklosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Avgust Demšar: MILOŠ

Med slovenske bralce se vrača dolgo pričakovani Demšarjev Miloš! Ameriški, kompleksen in skrivnosten. V detektivski svet inšpektorja Vrenka Miloš prvič vstopi s primerom, prepletenim s homofobijo.

Avgust Demšar: CERKEV

Najobsežnejši in najbolj presenetljiv deseti, jubilejni roman, odslej tudi v broširani verziji!

PRIMERI INŠPEKTORJA VRENKA

Prvi trije kriminalni romani Avgusta Demšarja, po katerih je bila posneta serija Primeri inšpektorja Vrenka.

JOSIP OSTI je bil svečenik knjige. Vse življenje ji je požrtvovalno služil v različnih vlogah: kot avtor (pesnik in pripovednik), prevajalec in urednik.

V mladosti je bil urednik kulture v uporniškem sarajevskem študentskem časopisu *Naši dani*, obenem pa atlet, prvak v sprinterskih disciplinah. Njegova posvečenost knjigam in junaški, stoični boj z dolgoletno, težko boleznijo kažeta kondicijo maratonca z neupogljivo voljo.

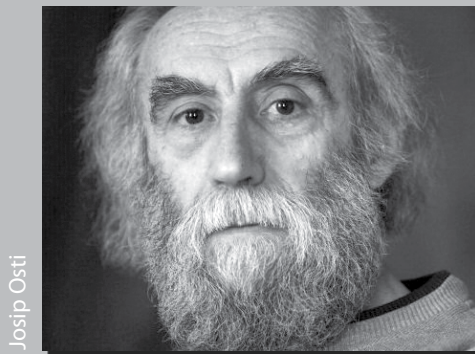
Pozneje je bil dolgoletni urednik pri sarajevski založbi Veselin Masleša, eni izmed največjih v tedanji Jugoslaviji, od koder so ga na začetku 80-tih let odstavili zaradi kritike politične cenzure.

Ker so naši mediji ob njegovi smrti navajali deset let zastarele podatke Wikipedije o številu Ostijevih knjig, tu navajam resnične podatke z bistveno višjim številom knjig. (To počnem z avtoriteto literarnega zgodovinarja in prijatelja, ki imam vpogled v številne prevode, katerih sistem COBISS ne beleži.) Ostijev literarni in prevajalski opus je impozanten: objavil je 40 pesniških zbirk (večinoma v slovenščini), 12 knjig proze, 30 zbirk esejev, 3 knjige pogovorov in dopisovanj ter 24 antologij slovenske in bosensko-hercegovske poezije in proze. Je tudi eden izmed najbolj prevajanih bosanskih in slovenskih avtorjev: 7 Ostijevih knjig je prevedenih v slovenščino, 17 v angleščino, 14 v hrvaščino, 10 v italijanščino itd. Osupljivo ploden je bil kot prevajalec slovenske književnosti – kar 140 knjig, vključno s prevodi dramskih besedil. Bil je vsestranski literarni ustvarjalec z izvirnim, avtentičnim ter vrstno razvejenim in obsežnim opusom, ki je obogatil slovensko književnost ter jo s številnimi prevodi uveljavil v svetu.

Med prevodi je več izdaj Kosovelove poezije; da je poezija za Ostija vselej bila temeljna eksistencialna razsežnost, se vidi tudi po življenjski odločitvi, da se po tragični vojni, ki je razdejala njegovo rojstno Sarajevo, naseli v Kosovelovem Tomaju. Osti je dal postaviti tudi prvi spomenik Kosovelu, ki ga je mojstrsko ustvaril kipar Mirsad Begić. Občina Sežana, očitno ljubosumna na svojega občana Ostija, ki je uresničil umetniški poklon Kosovelu, česar sama ni bila sposobna narediti v malone sto letih po njegovi smrti, je prepovedala postavitev tega spomenika na občinski zemlji; zato je Osti postavil Begićev doprni kip v kotu svojega vrta, ob katerem peljejo tomajske poti; tako lahko Tomajke in Tomajci pozdravijo svojega ljubega Kosovela, kadarkoli hočejo. Odslej bosta na tomajskem pokopališču, in zelo blizu drug drugega, grobova dveh velikih pesnikov.

Z izjemno predanostjo poetološke bližine je prevajal Daneta Zajca in Tomaža Šalamuna, s katerima ga je vezalo iskreno prijateljstvo. Bil sem ganjen, ko sem videl, s kakšno natančnostjo in občutkom je prevajal moje pesmi, enako lepo pa sva sodelovala pri pripravi izbora njegove poezije, ki je pod naslovom *Izgon v raj* izšel v zbirki Kondor (MK, 2012).

Med vojno, ki je razdejala njegovo domovino, je poleg drugih oblik pomoči beguncem in obleganemu rojstnemu Sarajevu v Vodnikovi domačiji v Ljubljani vodil tečaje za begunske otroke, njegova knjižna zbirka »abc-eksil« pa sodi med najlepše in najbolj pretresljive založniške projekte vseh časov. Tu je v letih 1993–96 objavil 160 knjig avtorjev iz Sarajeva, pisateljev iz BiH, ki so živeli v Sloveniji in drugod po svetu, ter slovenskih avtorjev v lastnem prevodu. Po formi gre za knjižice žepnega forma-

Josip Osti

ta, ki jih je Osti sam tudi pripravil za tisk – natipikal, razmnožil in spel. Bil je torej knjižni *one man band* – avtor, prevajalec, urednik, tiskar, založnik in distributer v isti osebi!

Ena izmed najbolj dragocenih knjig moje knjižnice je faksimile sarajevske *Hagade*, ki mi ga je nekoč podaril Josip. Gre za izjemno pomemben dokument judovske sefardske kulture, iluminirani rokopis *Biblije*, ki je nastal v Barceloni ali Saragozi v 14. stoletju, po izgonu Judov iz Španije pa je našel zavetje v Sarajevu. L. 1894 je deček iz revne judovske sarajevske družine na podstrešju našel prašno, a lepo ilustrirano knjigo in jo nesel v starinarnico, da bi zaslužil nekaj drobiža; Deželni muzej je zanj družini Koen izplačal 150 avstrijskih kron. *Hagada* je bila največja dragocenost Narodne knjižnice BiH, imenovane tudi Viječnica, ki so jo zločinski oblegovalci Sarajeva vzeli za eno svojih prvih tarč in jo bombardirali, da je zgorela. Ko sva se Josip in jaz v okviru organiziranja humanitarne pomoči za Bosno srečala z Vladimirjem Pištalom, direktorjem Narodne knjižnice, je Josipa najprej zanimalo, kaj je s *Hagado*. Pištalo ga je pomiril: »Ne boj se, *Hagada* je na varnem.« S skupnimi močmi smo sprožili razvejeno mednarodno pomoč za obnovo uničene knjižnice in njenega izgorelega knjižnega fonda; v tej zvezi sva se Osti in jaz sestala tudi s češkim predsednikom, pisateljskim kolegom Václavom Havlom, ki je ta projekt odločno podprl; ob srečanju sem opazil, da se je Josip s svojo plemenito preprostostjo, humorjem, modrostjo in očarljivostjo Havlu zelo prikupil. In tak je Osti zmeraj bil.

Kipar Mirsad Begić mi je povedal presunljivo zgodbo o svojem profesorju z Akademije likovnih umetnosti v Sarajevu Vladimirju Vojnoviću, ki je vse svoje slike hranil v depoju Narodne knjižnice, kjer so ob bombardiranju tudi zgorele. Ostanek življenja je nesrečni slikar posvetil ponovnemu slikanju svojih uničenih umetnin.

Josip je v zadnjem letu življenja izgubil 750 strani dolg fajn romana, na katerem je delal. Brez obupovanja in tožb se je pogumno lotil obnavljanja tega rokopisa. Primera slikarja Vojnovića in pisatelja Ostija potrjujeta paradoksalno trditev Mihaila Bulgakova v romanu *Mojster in Margareta*, da rokopisi ne gorijo.

Tak je bil Josip Osti. Kot pesnik nam je s svežimi podobami odpiral oči za čudež ljubezni in lepoto sveta, kot pripovednik je pričeval o breznu vojnega nasilja, kot prevajalec požrtvovalno služil uveljavljanju slovenske književnosti, kot urednik skrbel za najboljše knjige, kot strastni bralec pa je polnil dneve svojega življenja z najbolj smiselnim opravilom – branjem knjig. Moder in srečen človek je bil, moj prijatelj in brat po izbiri Josip Osti, svečenik knjige.

META KUŠAR

ZMAJ

Litera, zbirka Litera, 2021, t. v., 63 str., 19 €, JAK

Najnovejša pesniška zbirka Mete Kušar, med drugim prejemnice Veronikine nagrade, se ovija v enigmatičen naslov *Zmaj*.

To mitološko bitje, ki se podi po njeni zbirki, je sestavljeno iz verzov, njegov ogenj pa pomeni porajanje pesniškega sveta. Pesniška govorka se sprašuje o smislu življenja in ustvarjanja, kar jo vodi po zmajevi poti skozi pesniško igro. Njen jezik je »na novo prekovan meč«, boj pa pobere z vrta in stlači vase. Ponovno naletimo na pomen vrta in narave kot take, povezuva je edinstvena, nujna: življenje je predstavila med gredice, verzi se primejo drevesa, zeleni popki sredi papirjev zrastejo v čarobni vrt, besede pa kipijo v kanglici za mleko. Še ena močna zbirka Mete Kušar sporoča, da nas življenje gleda z vsake bilke, a najprej jih je treba razmakniti in šele potem zagaziti mednje. > VERONIKA ŠOSTER

PETER KOLŠEK

NESLIŠNA NAVODILA

Izbrane in nove pesmi

izbor: Jure Jakob

Mladinska knjiga, zbirka Jubilejne izdaje, 2021, t. v., 208 str., 24,99 €, JAK

Knjiga *Neslišna navodila* je nastala v spomin na vrhunskega pesnika in publicista, pa tudi urednika mnogih ključnih pesniških izborov, Petra

Kolška (1951–2019), ki bi letos praznoval sedemdesetletnico. Knjiga združuje izbor iz vseh njegovih pesniških zbirk (*Elegije*, *Menina*, *Kletarjevo popoldne*, *Nikoli več*, *Opuščanje vrta*, *Tropi in tropine*, *Dekleta pojejo* in *Slavospjevi, ki jih pojejo vrane*) in štirideset novih pesmi. Izbor je opravil Jure Jakob, ki zadnje pesmi označi za »novo, doslej neznano zbirko«, za Kolškovo poezijo pa v spremni besedi zapiše, da je razorožujoča. Presunljiv poklon prezgodaj preminulemu ustvarjalcu je tako ne samo spominsko obeležje, ampak tudi vodilo k novim branjem. > VERONIKA ŠOSTER

MIKLAVŽ KOMELJ

GOREČA KNJIGA

Litera, zbirka Litera,

2021, t. v., 213 str., 19 €, JAK

Miklavž Komelj

Knjiga poezije, ki vznemirja z bogastvom refleksij in opojno močnim, čistim virom poezije, se pogloblja v lastno bit, zajema iz pesniške taline, ki hrani poezijo drugih avtorjev, se napaja pri vodnjaku sufizma in se

ozira visoko v nedoumljivo neskončnost. Osmišlja izbrane misli Jureta Detele, svetega Avgušтина, upornega nosilca luči, Tomaža Šalamuna, Srečka Kosovela, Vojka Gorjana, Emily Dickinson, Carla Michelstaedterja ..., da iz njih vzkljuje novo. Zdi se, da ni ničesar, kar ne bi prebujalo poezije, osmišljalo citate, jih poglobljalo, širilo in jim dalo nov pomen. Avtor nenehno preverja ogledalne podobe lastnih misli in misli tistih, ki ga navdihujejo. Obrača jih, proučuje njihovo ogledalno podobo in išče njihovo nasprotje, išče točko vesoljnega ravnotežja. Utira nove poti in se po njih vrača na izhodišče. Poigrava se s skritim pomenom besed, jih lomi, tali, staplja in obrača, daje jim druge pomene, jih alkimistično prerodi in na novo prerazporeja. Pismi so spletene v lovorjev venec, ki se prične s pesmijo starodavnega para Horusa in Izide, principa večnega prerajanja in obrednega vračanja vase, zaključi pa z enigmatičnimi besedami Križanega: *Jaz sem rekkel: bogovi ste*. Miklavž Komelj je prejemnik Veronikine nagrade (2002), Jenkove nagrade (2006), nagrade Prešernovega sklada (2008), Župančičeve nagrade (2009), Rožančeve nagrade (2011) in Jenkove nagrade (2015). > MAJA ČREPINŠEK

ALEŠ JELENKO

PARALELNA VESOLJA

Mariborska literarna družba,

zbirka Svetlin,

2021, m. v., 99 str., 10 €

Pesnik, pisatelj in urednik Aleš Jelenko je dvakratni finalist Festivala mlade literature Urška, finalist Pesniškega turnirja, prejemnik Mentorjevega ferferona za najboljšo protestno pesem, zmagovalac mednarodnega natečaja Ritratti di poesia v Rimu, prejemnik občinske Prešernove nagrade v Slovenskih Konjicah in nagrajenec pesniškega natečaja revije Mladika v Trstu. Njegova najnovejša zbirka pesmi bralca povabi na rob sveta, kjer se poezija izliva čez rob tišine. Pesnik, ki karavano verzov vodi na rob neznanega, se na robu kot v polsnu zavihti nad lasten obstoj, išoč vseobsežno, ultimativno realnost, za katero sluti, da je veliko večja, kot si mislimo. V iskanju izraza poetike (ne)izrekljivega briše, lomi in krha vsakdanje besede, opravi jih s citati in z mislimi, ki vznikajo iz filozofskega razmisleka o tu-bitu, nato pa opazuje, kako se ponovno sestavljajo v verze paralelnih vesolj. Fragmenti subtilno odslikavajo vpetost v izginjanje in minevanje, pa tudi komaj doumljivo realnost onkraj roba sveta, kjer se zven besed izgublja v tišini, kjer misli blodijo po vmesnih svinah. Ker »Resničnost živi le v besedah, / ki jih ni v resničnosti«. > MAJA ČREPINŠEK

... zbirka pesmi
bralca povabi na
rob sveta, kjer se
poezija izliva čez
rob tišine ...

ZBILKA

Aleph

že 35 let zavezani kvaliteti

Makarovič, Šurc, Kotik Žlahtnožleht

Že druga knjiga, ki sta jo napisala Svetlana Makarovič in Matej Šurc, z obvezno asistenco nepogrešljivega mačka Kotika. Avtorji so žlahtni ob spoznanjih minljivosti in lastnih šibkosti, žleht pa v bičanju lastnosti raznih parazitov, licemercev, pokvarjenih farjev, ministra Fujsa ...

Kristina Hočevar Rujenje / Half of a C / C 的一半

udomačevanje razlike
skozi jezik do skrajnosti.

intima in tehnologije;
presunljivosti.

Natalija Milovanović Samoumevno

Vznemirljiv pesniški
prvenec

CENTER
ZA SLOVENSKO
KNJIŽEVNOST
CENTER
FOR SLOVENIAN
LITERATURE

distribucija buca.si

DNEVI POEZIJE IN VINA

... Beletrina*

24.-28.
8. 2021

www.stihoteka.com

PTUJ

in številni
drugi kraji

GLAVNI GOSTJE:

Ana Luísa Amaral (PRT)

Petr Borkovec (CZE)

Durs Grünbein (DEU)

☞ PESNIŠKA BRANJA, KONCERTI, VINSKE
DEGUSTACIJE, POGOVORI IN OKROGLE MIZE,
UMETNIŠKE INŠTALACIJE, RAZSTAVE, FILM,
OTROŠKI PROGRAM

Sofinancerji

REPUBLIKA SLOVENIJA

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Supported by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

avstrijski kulturni forum*

Evropski inštitut
za sodobno mladostno
kulturo

Sponzorji in pokrovitelji

triglav

dem

VEČER

ah

zve

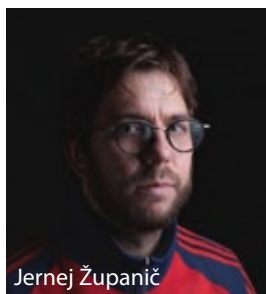
JERNEJ ŽUPANIČ

ORODJE ZA RAZGRADNJO IMPERIJA

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2021, t. v., 99 str., 19 €, JAK

Jernej Županič, prevajalec, pesnik, pisatelj (po izobrazbi pa literarni komparativist in filozof), k bralcem prihaja z drugo pesniško zbirko *Orodje za razgradnjo imperija*. S prvo zbirko pesmi *Tatar* ni ostal neopažen, nasprotno – s samosvojo pesniško govorico je pustil jasne sledi. V najnovejši zbirki pesmi bralci ponovno čutimo pesnikov samosvoj jezik – pesnik se tega (zdi se) zaveda, zato že v prvi pesmi zapiše: »*Osnovna funkcija jezika / je polaganje tal / na tla, / da imamo kje stati.*« V naslednji pesmi pa: »*V jeziku sem doma in v / njem sem se postaral.*« Jezik, ki gradi

pesmi, prihaja k bralcem neobremenjen s pomeni, vsebino, smislom – se nam pa večkrat zdi, kot da so v Županičevi poeziji živi znani in neznani, živi in mrtvi pesniki, a ne več isti, kot da so rešeni »kože in kosti«, kot da ostaja samo njihova esenca, npr. »*bodi učitelj telovadbe, / če ti je kaj drugega pretežko*« – v teh verzih uzremo Kosovela: »*bodi svetilka, če ni ti / mogoče biti človek*« itd. Tu je še ritem besed, kot da padajo iz zgodovine in zgodovinske osebnosti. Igra besed, pomenov je doma skorajda v vsakem verzu, npr. v pesmi *Študija »Pojem kos ribe. / Pojem kot kos ribe. / Pojem je kos ribe.*« Čutimo pesnikovo revolucionarnost, s katero bi pesnik lahko izumil orodje za zajezitev kapitala oz. »*orodje za razgradnjo imperija*«. Pesniška zbirka za bralce »slowfood poezije«, pri kateri je bolje, da je krožnik napol prazen (in/ali da na njem ni znanih jedi), da lahko okusimo nenavadno kombinacijo besed, pomenov, okusov, navsezadnje tudi pesniškega užitka. > SABINA BURKELJCA

JANEZ RAMOVEŠ

SKUPINSKA SLIKA

(Folklor)

Cankarjeva založba, 2021, t. v., 121 str., 24,99 €, JAK

Pesnik in glasbenik Janez Ramoveš ustvarja v narečju, za katerega pove, da ga mnogi raje pustijo pri prvem prometnem znaku, ko odhajajo od doma, da ne bi zbujali posmeha. Samonikel avtor se ne uklanja niti jezikovnim niti vsebinskim niti miselnim obrazcem. Beseda folklorja v naslovu je zato pomenljivo dvoumna, hkrati šaljiva in žalostna, spoštljiva in objestna. Pesnik *skupinsko sliko* ustvarja z na videz domačimi, vsakdanjimi prizori, tesno povezanimi s tradicionalnim življenjem v Poljanski dolini. Prizore izrisuje z verzi temačnega ozračja, ki ga stopnjuje v slutnjo srhljivo grozečega. Za vsakdanjim preži zver, ki si brusi kremplje, na nebu se zbirajo vampasti oblaki, na spodjedjen rob skupinske slike sedajo mesarske muhe ... Močna, čustveno nabita poezija govori z verzi, a bistvo pove z zamolki, podčrtanimi z značilnim ritmom glasov poljanske govornice, ki bralcu, vajejemu knjižne slovenščine, dovoli le počasno okušanje trpklega vina Ramoveševe poezije. > MAJA ČREPINŠEK

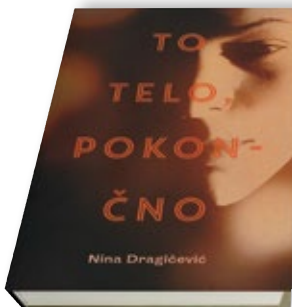

NINA DRAGIČEVIĆ

TO TELO, POKONČNO

Škuc, zbirka Lambda, 2021, t. v., 93 str., 19 €, JAK

Nina Dragičević, slovenska pesnica, esejistka in skladateljica, prihaja k bralcem s pesniško zbirko *To telo, pokončno*. Leta 2018 je kot prva v zgodovini pesniške nagrade vitez poezije prejela obe nagradi – nagrado strokovne žirije in nagrado občinstva. V pričujoči zbirki je, kot je že iz naslova razvidno, v ospredju telo: »*pri telesu / kjer se vse začne / se vse konča*«. Eruptivna poezija, besede, ki se spreminjajo v meso (telo), besede, ki so (kot) tatuji zapisane na telo, pesnica izreka silovito, da padejo iz nje, da se napišejo še kam, morda na neko drugo telo. Beseda je tatu, podoba je tatu. Telo je lahko vse in beseda je lahko vse. Lahko. Lahko pa tudi ni. Kakšno je razmerje telo – beseda? To je poezija, ki jo je skoraj nujno brati na glas, da čutimo premike telesa, da slišimo pesničin glas v svojem telesu. Spremno besedo k zbirki je napisal Aljoša Harlamov. > SABINA BURKELJCA

SLOVENSKA MATICA

USTANOVLJENA 1864

Najstarejša slovenska posvetna založba

Marsilio Ficino:

O ljubezni

Zbirka Filozofska knjižnica

Prevod: Mojca Mihelič
Spremna beseda: Igor Škamperle

232 strani | 23,00 €

Barbara Predan
in Špela Šubic (ur.):

Niko Kralj, Pionir industrijskega oblikovanja

Zbirka Odstiranja

189 strani | 19,00 €

Danila Zuljan Kumar
in Petra Kolenc (ur.):

Simon Rutar in Beneška Slovenija

Zbirka Odstiranja

176 strani | 19,00 €

Renato Quaglia:

Zeleni okrišiji/ Zelene krošnje

Zbirka Mozaiki

Izbral in prepešnil: Marko Kravos

172 strani | 20,00 €

INTERVJU: LIJANA DEJAK

Lijana Dejak je profesorica angleščine in ruščine, dolgoletna prevajalka iz obeh jezikov, prejemnica Sovretove nagrade za prevod romana *Laurus* ter po novem tudi avtorica novega prevoda Tolstojevskega eposa *Vojna in mir*, ki je po približno devetdesetih letih izšel na novo preveden v sodobno slovenščino. To je seveda za nas prvovrsten kulturni dogodek, tako da smo s prevajalko ob izidu romana v dveh knjigah opravili kratek pogovor.

»Vojna in mir je še vedno privlačno in zanimivo branje.«

LEV NIKOLAJEVIČ TOLSTOJ

VOJNA IN MIR

1. in 2. knjiga

prevod: Lijana Dejak

Mladinska knjiga, zbirka Veliki večni roman, 2021, t. v., 771/795 str., 34,99 €/knjigo, JAK

Bukla: Najprej čestitke za ta prevod, potem pa najprej obvezno vprašanje: kako je prišlo do tega, da smo bralci deležni novega prevoda romana *Vojna in mir*?

Dejak: Hvala za čestitke. Navadno sama predlagam založbam knjige, ki bi jih rada prevajala. Tokrat pa je bilo nasprotno, *Vojna in mir* mi je ponudil v prevod Andrej Ilc, urednik leposlovja pri Mladinski knjigi. To je bilo že leta 2016, potem je še malo trajalo, da sem končala *Vaje* Vladimirja Šarova, ki sem jih takrat prevajala. Malo se je zavleklo tudi v lanskem, »koronskem« letu, zdaj pa je Tolstoj končno tu.

Bukla: Kakšne so ključne razlike med prevodom? Bralec že na začetku opazi odsotnost francoščine ...

Dejak: Levstik je bil izjemen prevajalec, je pa kot slovanofil uvajal nekatere slovanske besede, ki se potem niso prijele, tako da je njegov prevod *Vojne in miru* menda že takrat zvenel nekoliko arhaično. In v skoraj devetdesetih letih se je jezik tako spremenil, da je bil nov prevod že nujen.

Francoščine je v romanu res veliko, že samo v prvi knjigi je blizu štiristo francoskih odlomkov. Ko sem brala *Vojno in mir* v gimnaziji, mi je iskanje prevodov v opombah pokvarilo ves bralski užitek. Z urednikom sva o tem naredila manjšo anketo in izkazalo se je, da ima večina ljudi podobne izkušnje. Zato smo se odločili, da bomo francoske odlomke prevedli. To ni nič nenavadnega, prvič jih je prevedel že Tolstoj za tretjo izdajo leta 1873 in tudi zdaj izhajajo prevodi v obeh variantah (na primer britanski prevod Anthonyja Briggsa iz leta 2005 brez francoščine in ameriški prevod Richarda Pevearja in Larise Volohonske iz leta 2007 s francoščino).

Levstikovega prevoda nisem še enkrat prebrala. Šele ko sem prevedla vse štiri knjige, sem v njem pogledala nekatera problematična mesta. Kolikor

sem, je to običajna praksa pri ponovnem prevajanju. Levstikove rešitve so se mi pogosto zdele odlične. Presenečalo me je tudi, kako je v tistih časih brez spleta razvozlal nekatere težko razumljive odlomke.

Bukla: Kaj so bili največji izzivi prevajanja takega eposa?

Dejak: Najtežje od vsega je bilo imeti pregled nad celoto. Poleg tega se je bilo meni, ki sem doslej prevajala večinoma sodobno prozo, kar težko potopiti v miselni svet človeka iz zelo drugačnega časa.

Bukla: Ste se pri prevajanju soočili s kakimi posebnimi, do zdaj še ne videnimi izzivi?

Dejak: Na prvi pogled človeka preseneti, kako malo se je ruščina spremenila od sredine devetnajstega stoletja do danes. Vendar je ta občutek nekoliko varljiv in prevajalca v besedilu čakajo svojevrstne pasti. Nekatere čisto navadne besede so imele na primer takrat kakšen pomenski odtonek, ki se je pozneje izgubil. Včasih te nekaj v besedilu rahlo zbode, ne veš natanko, kaj, in ko pogledaš v slovar, ugotoviš, da ima beseda še en, deseti ali dvajseti pomen, pri katerem piše zastarelo. Na take reči moraš biti posebej pozoren, ker jih zlahka spregledaš.

Sicer ima vsaka knjiga kakšne posebne izzive. V sodobnih besedilih je to pogosto uporaba žargona, zlasti kriminalnega, ki je v ruščini izredno bogat. Ali pa ruska specifičnost in igranje z jezikom, zaradi katerih se denimo eden najboljših ruskih pisateljev Vladimir Sorokin včasih zdi skoraj neprevedljiv. V *Vojni in miru* je veliko realij in pojmov, ki jih danes ni več. To so vsakovrstni vojaški izrazi, oblačila, vsakdanji predmeti in še marsikaj. Precej preglavic so mi delale na primer različne vrste kočij, vozov in sani, da ne govorim o njihovih delih. Dostikrat v slovenščini nisem našla ustreznega izraza in sem se odločila za približek. Teh reči ne moreš prevajati opisno, ker se ponavljajo.

Bukla: Kaj bi rekli kot prevajalka tega romana: se *Vojna in mir* »vleče« ali Tolstoj zdrži v dobrem pripovednem tempu vseh 1500 strani velikega formata?

Dejak: Zares se vleče samo drugi del epiloga. V njem je Tolstoj zbral in podrobneje predstavil svoje filozofske in zgodovinske poglede, s katerimi se je bralec seznanil že prej, na različnih koncih romana. Zato najbrž ne bo posebne škode, če drugi del epiloga izpusti. Drugače pa je roman še vedno privlačno in zanimivo branje. Tolstoj ta svoj mozaik burnega časa na začetku 19. stoletja zлага tako spretno, da drži bralca v napetosti, po kakšni zadržanosti ali poetičnem opisu narave ga takoj spet vrže v vrtnec dogajanja. Mojstrsko zna prikazati človeške značaje in odnose med ljudmi, ki se do

Za tiste, ki še ne veste, kje se nahajamo – najdete nas na **Novem trgu 2** v Ljubljani. Za tiste, ki pa nas že poznate – čez poletje se selimo le stopičljaj stran, še vedno pa bomo na istem naslovu. Tako da brez skrbi, tudi če potrkate na napačna vrata, vas ne bomo pošiljali na drug konec Ljubljane. **Se vidimo torej na Novem trgu 2?**

01 4706 475 • azil@zrc-sazu.si

Odprto od ponedeljka do petka od 10h do 18h, sobota od 10h do 14h.

Knjigarna **AZIL** je prva slovenska akademska knjigarna, specializirana za humanistično in družboslovno literaturo.

AZIL

Lijana Dejak

danes niso kaj dosti spremenili. Po drugi strani pa je zelo zanimivo brati o velikih bitkah, ki jih vidimo tako z očmi visokih poveljnikov kot navadnih vojakov.

Bukla: Pomagali ste si tudi z drugimi prevodi *Vojne in miru*. Se ti kje pomembno razlikujejo?

Dejak: Predvsem sem si pomagala s prevodom Richarda Pevearja in Larise Volohonske. To sta res odlična prevajalca, izredno natančna. Nekateri jima očitajo, da sta preveč dobesedna, da se marsikaj »ne reče tako po angleško«, onadva pa se branita, da se tudi po rusko ne reče tako, ampak je tako rekel Tolstoj, ki je bil jezikovni eksperimentator. Pri Briggsovem prevodu sem hitro ugotovila, da se preveč oddaljuje od izvirnika.

Bukla: Glede na to, da je čas poletja: ruski pisatelj Aleksander Gennij je zapisal, da je *Vojna in mir* v bistvu tudi roman za na plažo. Bi se strinjali z njim?

Dejak: Zdaj, ko je roman v sodobnem jeziku in brez francoskih odlomkov, bi ga res lahko brali na plaži, saj je pravzaprav preplet samih zanimivih zgodb. Je pa založba tako lepo oblikovala knjigo, da jo je skoraj škoda vzeti na plažo.

Bukla: Veliko ste prevajali sodobno rusko književnost. Kako se ta razlikuje od Tolstoja?

Dejak: Sodobna ruska književnost je zelo raznolika. Res pa je, da v njej ni reči, ki so bile bralcu nekih preteklih časov domače in samoumevne, ti pa moraš biti ves čas na preži, da česa ne spregledaš ali narobe razumeš.

Bukla: Kakšni so vaši prihodnji prevajalski načrti? Je kaj, kar bi radi prevedli, pa še niste našli založnika?

Dejak: Prevajati Tolstoja je bila izjemna prevajalska izkušnja, vseeno pa sem zdaj kar vesela, da se vračam k sodobnim in krajšim besedilom. Jeseni bo v mojem prevodu pri založbi Litera izšel odličen roman *Tekst* Dmitrija Gluhovskega, ki nam med drugim pokaže, kako je vse naše življenje v telefonu, pa se tega niti ne zavedamo. Začela sem prevajati *Cartagena* Lene Eltang za Cankarjevo založbo. To je kompleksen postmodernistični roman, ki se pretvarja, da je kriminalka, in te čisto zaprede v kokon svojih storij. Za zdaj prav uživam ob prevajanju, tudi zato, ker se mi ne mudi preveč. Potem imam v načrtu *Petrove v gripi in okoli nje* Alekseja Salnikova, ki je s tem »odštekani« romanom priletel z Urala in zasijal kakor komet. Pa mogoče še nekaj Harmsa in nenavaden mladinski roman Jevgenije Nekrasove. Rada bi navdušila kakšno založbo za še en roman Alekseja Ivanova, recimo da bi bil slovenski naslov *Jeba in MODI*, o epohalnih družbenih spremembah konec tisočletja, ko se tradicionalni odnosi med ljudmi rušijo in se vzpostavljajo novi, nenavadni in eksperimentalni. Tu Ivanov na erotičen način opisuje vse, od arhitekture naprej. Pa še kaj bi se našlo, ruska književnost je v dobri kondiciji.

Foto: Borut Krajnc

SIDARTA

Pravljicne poti brez meja Irena Cerar

17 x 25 cm, trda vezava
288 strani, 50 izletov, 52 ilustriranih ljudskih pravljic in povedk
31,90 €

Gre za verjetno najpopolnejši izletniški vodnik po slovenskem kulturnem prostoru Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Knjiga je bogato opremljena s fotografijami, ki prikazujejo vso lepoto in pestrost pokrajin onstran meje. Dodobra premišljen izbor ciljev, ki so poznavalsko in poljudno predstavljani, ljudskih pripovedk in pravljic ter vrhunske ilustracije in fotografije daleč presega zasnovo klasičnega družinskega izletniškega vodnika.

Mauro Corona © Claudio Sforza

Mauro Corona

Mauro Corona (1950) sodi med plodovitejše in uspešnejše italijanske pisatelje. Ne glede na to da je danes v Italiji poznan predvsem kot pisatelj, katerega knjige so izšle v milijonskih nakladah, je tudi izjemen kipar, v gornjskih krogih pa poznan predvsem kot vrhunski alpinist. Slovenski prevodni prvenec je njegova romanizirana avtobiografija.

Kot kamen
v rečnem toku

PREVOD IN SPREMA BESEDA JERNEJ ŠČEK

V spletni knjigarni
www.sidarta.si, lahko s
kodo **POLETJE**, izkoristite
10 % popusta in brezplačno
dostavo.

Kot kamen v rečnem toku

Mauro Corona
Prevod: Jernej Šček
14.5 x 23 cm, mehka vezava
208 strani
21,90 €

Ime založbe, ki jo zadnjih pet let kot odgovorna urednica vodi Amelia Kraigher (1974), je za marsikoga uganka: cf. je iz latinščine izhajajoča kraljica, pomeni pa confer, tj. primerjaj. Največkrat se pojavi prav v opombah pod črto, ki jo v imenu ljubljanske založbe, specializirane za izdajanje humanistike in družboslovja, simbolizira poševnica; je torej tekst znotraj teksta, metadiskurz in nov diskurz, napotilo k vedno novemu branju in obenem opomin, da je treba biti do prebranega vedno tudi kritičen. Da v resnici ni zadnje besede. Da je treba, kot pravi Amelia, nenehno problematizirati tudi lastno pozicijo.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

AMELIA KRAIGHER: HUMANISTIKA NE SME BITI PETO KOLO

»Stopila sem v velike čevlje,« pravi Amelia, ki je prišla iz sveta gledališča – kritičarka, dramaturginja, selektorica Borštnikovega srečanja in urednica revije *Maska* in treh zbirk, za kar je bila leta 2018 tudi nagrajena. Uredniško mesto je namreč prevzela od Zoje Skušek (1947–2019) in podedovala uredniški odbor.

Nekdanji krog sodelavcev Studia humanitatis, kjer je delala tudi Zoja Skušek, preden je tako rekoč iz nič, zgolj s svojim intelektualnim kapitalom, ustanovila novo založbo, je predstavljal intelektualno elito. Danes, pravi Amelia, ko ni več ne Zoje Skušek ne Nede Pagon (1941–2020), urednic v javnem diskurzu tako rekoč ni več. Humanistične in družboslovne založbe – poleg Založb /*cf.* in Studia humanitatis predvsem še članice neformalne kooperative THD Društvo za teoretsko psihoanalizo, Sophia in Krtina – imajo ugledne, a razpršene uredniške odbore, v resnici pa so relativno majhne, finančno podhranjene in v operativnem smislu odvisne od peščice sodelavk. »Da vsak dela vse, ima svoj čar,« komentira Amelia, »a je tudi utrujajoče.« Založbo /*cf.*, ki letno izda deset knjig in ima prav toliko zbirk, vodi denimo dve osebi in pol, od katerih je samo ena zaposlena, in to ne Amelia ... »Humanistika je peto kolo,« pravi, »to delo je tlaka! Kar sem nekoč počela sama, zdaj na Maski opravljajo tri osebe.«

In čeprav je angažirana borka, nenehno v pripravljenosti, se Amelia tudi sama ne vidi v vlogi javne intelektualke; njeno poslanstvo je prispevati k večji slišnosti kritične misli in večji vidnosti humanistike nasploh. Dosegla je denimo, da je nagrada Fabjana Hafnerja odprta tudi za humanistiko. Razgiban program založbe, ki ob teoriji izdaja tudi leposlovje – lani denimo nagrajeni roman Gašperja Kralja –, zapolnjuje »bele lise«, prazna mesta, saj prinaša temeljne tekste v razvoju kritične misli, in skrbi za razvoj terminologije. »Opažam veliko šlamparije,« pravi Amelia, »ampak zame mora biti vse neoporečno in šestkrat pregledano.« Temeljito opravljeno uredniško delo terja svoj čas – do izida včasih minejo kar tri leta –, Amelia pa ima v delu ali mislih vedno že 30 novih naslovov.

Znana po tem, da brez zadržkov vsem v obraz pove, kaj si misli, kritična do predvidljivih in neproblematičnih uredniških politik, se Amelia zaveda, da so nekatere knjige iz njihovega programa »strahotne« in na prvi pogled ne nujno prijetno branje, a so v nekem smislu vse vendarle tudi »popoln užitek.« »Teorija je vznemirljiva,« pravi, pa čeprav ima včasih neprijetne posledice. Kritična je denimo do evropskega kolonializma, ki je zakrivil strašne, daljnosežne škode, ali pa do evropocentričnosti humanistike in akademskih

Amelia Kraigher

(univerzitetnih) založb. Zato je še posebej vesela, da je letos soustanovila mednarodno zvezo levih založnikov, ki združuje kar 43 založb z vsega sveta.

A v vsem tem ni skrit samo tisti performativni element, za katerega pravi, da jo spremlja že od nekdaj, temveč je tudi to predanost urednice, ki si prizadeva »teorijo prevajati v družbeni angažma in pritisniti na travmatične točke zahodne civilizacije«. Posledično teorija včasih stopa v svet tudi tako, da razmisleki vodijo do konfliktov. To je cena, ki jo je Amelia pripravljena plačati. Kar se za urednico in humanistično založbo tudi spodobi. Pa ne zato, ker bi ona – ali humanistika nasploh – imela recept, kako svet spremeniti na bolje. Pač pa zato, ker bi bil svet brez humanistike že zdavnaj pogubljen.

Poletje na platnu in med platnicami Festival filmov in knjig

Letni kino Slovenske kinoteke
na Muzejski ploščadi Metelkova
10.-15. avgust 2021

Projekcije filmov
Pogovori ob knjigah
Pop-up filmska knjigarna

Vstop na vse dogodke je brezplačen!

www.mestoliterature.si

TOR, 10.8.

20.00 / Pogovor (Veronika Šoster, Aljoša Harlamov, Muanis Sinanović):
Knjižogled v živo: Kaj berejo filmi?

21.00 / Film: **Veličastni Tenenbaum**
(Wes Anderson, ZDA, 2001, 35mm, 2.35, barvni, 109', sp)

SRE, 11.8.

20.00 / Predavanje (red. prof. dr. Danica Čerče): **Ameriški literarni mojstri: John Steinbeck**

21.00 / Film: **Sadovi jeze** (John Ford, ZDA, 1940, 35mm, 1.37, čb, 129', svp)

ČET, 12.8.

20.00 / Pogovor (Stojan Pelko, Darko Štrajn, Jelka Kernev Štrajn):
Potovanje v čas: Deleuze sreča Ozuja

21.00 / Film: **Potovanje v Tokio**
(Yasujiro Ozu, Japonska, 1953, 35mm, 1.37, čb, 136', svp)

PET, 13.8.

20.00 / Druženje s knjigo (Maša Ogrizek):
Ljubo doma /8+/

21.00 / Film: **Bučko /8+/** (Claude Barras, Francija/Švica, 2016, DCP (Demiurg), 66', sp)

SOB, 14.8.

20.00 / Pogovor: **Pisati za film: razglasitev rezultatov natečaja To bi lahko bil film ter pogovor z Matjažem Ivanišinom**

21.00 / Film: **Velika riba** (Tim Burton, ZDA, 2003, 35mm, 1.85, barvni, 125', sp)

NED, 15.8.

21.00 / Film: **Življenje je sladko**
(Mike Leigh, VB, 1990, 35mm, 1.66, barvni, 103', sp)

kino
teka
slovenska kinoteka

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PETER HANDKE

MOJE LETO V NIKOGARŠNJEM ZALIVU

Pravljica iz sodobnih časov

prevod: Amalija Maček

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 651 str., 34 €, JAK

Peter Handke

Avstrijski pisatelj Peter Handke (1942), Slovenec po materi, je v slovenščini že dobro znan, po prejemu Nobelove nagrade za literaturo pa so se pri Beletrini odločili, da bodo izdali nekaj njegovih del. Leta 2020 je tako v novem prevodu izšlo njegovo krajše delo *Žalost onkraj sanj*, zdaj pa je (prav tako) Amalija Maček prevedla še eno njegovih osrednjih (in bolj

obsežnih) del *Moje leto v nikogaršnjem zalivu*, ki je izvirno izšlo leta 1994. Prvoosebni pripovedovalec (ki ima kar nekaj avtorjevih značajskih in biografskih potez) se po dolgih letih potovanja in dela, ki se je vilo od Združenih narodov v New Yorku do partnerjeve odvetniške pisarne s pogledom na vinograde ob avstrijski južni železnici, ustali v Parizu, ki ga poimenuje Nikogaršnji zaliv, kjer bi rad nadaljeval pisanje, vendar na malce drugačen način. Tam se – poleg drugega – v dolgih in poglobljenih premislekih spominja svoje preteklosti in družjenja z znanci in prijatelji (pogosto tudi v krajih na območju bivše Jugoslavije), ki še potujejo naokoli. Odlika Handkejevega načina pripovedovanja so psihološko detajlni opisi, ki jih preleva njegov junak, medtem ko v Parizu skrbi za hišo in vrt ter se potika po okoliških gozdovih, vmes pa nam natrosi tudi nadrealistične in humorne prebliske, s katerimi skuša v pričakovanju svoje preobrazbe utrditi svoje mesto v času in prostoru. Za ljubitelje Handkeja in literarne sladokusce! > SAMO RUGELJ

MARKUS WERNER

KMALU NASVIDENJE

prevod: Slavo Šerc

KUD Sodobnost International,
zbirka Horizont,
2021, t. v., 175 str., 24,90 €, JAK

»Bolezen ni nesreča, temveč možnost, da se prekine in pretehta običajno življenje,« je citat, ki najbolje opiše vsebino tega romana švicarskega avtorja Markusa Wernerja iz leta 1992. Zgodbo o svojem življenju prvoosebno pripoveduje Lorenzo Hatt. Pozorni bralec bo opazil, da se ime glavnega lika pojavi šele na sredini knjige, priimek pa le malo prej. Tudi sicer konkretnih podatkov o Lorenzu v knjigi izvemo bolj malo in še to na kasnejših straneh. Poudarek je predvsem na njegovem razmišljanju o dogajanju, njegovem odnosu do sveta, sebe in življenja. Ta roman za današnji (pre)hitri svet ni enostavno branje, saj se v njem ne zgodi prav veliko, ni pa tudi pretiranih čustev, temveč vlada občutek neke empatije. Lorenzo Hatt je na potovanju v Tuniziji doživel infarkt in v zgodbi, ki časovno in krajevno skače sem ter tja, izvemo, da mu popušča srce in torej čaka na nekoga, da umre in prejme njegovo srce. Bolj kot samo dogajanje avtor tako v ospredje postavlja filozofska vprašanja o življenju in smrti ter odnosu do njih, čakanju in fatalizmu, volji do življenja in odločitvah posameznika. Slednja knjigo, čeprav je napisana v času pred hitrim internetom in izdana v prejšnjem tisočletju, naredijo izjemno aktualno ter hkrati brezčasno. > AJDA VODLAN

PRIMUS
izbrane knjige

Spletna knjigarna
izbranih knjig

www.primus.si

Izbrane knjige za
poletno branje

GRETIN GREH

27,00 €

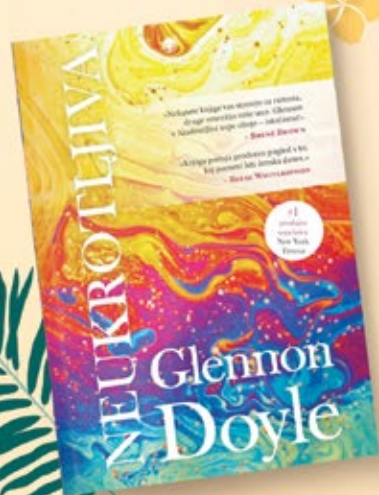
Ganljiv roman, ki odseva duh časa in prikaže položaj žensk v 17. stoletju.

NEUKROTJLJIVA

25,90 €

Nekatere knjige vas stresejo za ramena, druge omrežijo vaše srce. Glennon v Neukrotljivi uspe oboje – istočasno!

ODSEVI LUNE NA VODI

25,70 €

Spoznajte zdravljenje ženskega telesa in uma s tradicionalno kitajsko modrostjo.

Knjižne uspešnice naročite na
07 49 65 505 ali info@primus.si.

www.primus.si

ZalozbaPrimus

zalozba.primus

Založba Primus

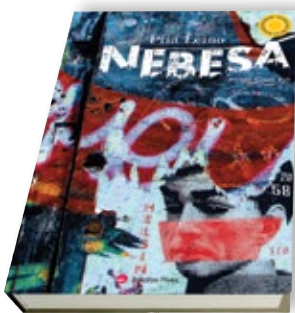
PIIA LEINO

NEBESA

prevod: Klemen Pisk

Pivec, 2021, t. v., 272 str., 26,90 €

Piia Leino (1977) je finska novinarka, ki se je pred slabim desetletjem prelevila še v pisateljico, saj si je po letih publicističnega pisanja zaželela ustvarjati literarne svetove. Pri tem pa so se številne teme, s katerimi se je novinarsko ukvarjala, našle pot v njene romane. Že s humornim prvencem *Grda blagajničarka*, ki govori o vplivu resničnostnih šovov na ljudi, je osvojila srca finskih bralcev. Roman *Nebesa* se odvija leta 2058 v Helsinkih, nekdanji finski prestolnici, ki je zdaj mestna država. Po državljanski vojni in ekološki katastrofi se je družba precej spremenila. Ljudi zatirajo, živijo pod strogo diktaturo, na ulicah je polno beračev. Vse meje so zaprte, prebivalci nimajo stikov z zunanjim svetom, prav tako ni nobene vizije prihodnosti. Toda država ljudem ponudi *Nebesa*: navidezno resničnost, v kateri obstaja nekdanji svet, ki je bolj živ in lepši, kot je bil kadar koli prej. Vse lepo in prav, a seveda si ga ne morejo privoščiti vsi in ne v enaki meri. Gre za distopično futuristično projekcijo, ki pa se, kot je to mnogokrat pri tovrstnih besedilih, ukvarja pravzaprav s pomembnimi temami današnjega časa: podnebnimi spremembami, naraščajočo neenakostjo znotraj države blaginje, tehnološkimi izumi in njihovo vse večjo vlogo, pa tudi z nacionalističnimi avtokratskimi gibanji po Evropi in svetu. Za roman *Nebesa*, ki je prvi del predvidene trilogije, je avtorica leta 2019 prejela nagrado EU za književnost. > RENATE RUGELJ

COLSON WHITEHEAD

FANTJE IZ NICKLA

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2021, t. v., 220 str., 25,90 €

Ameriški avtor Colson Whitehead (1969) je tisti pisatelj, ki je za svoja zaporedna romana *Podzemna železnica* (2016) in *Fantje iz Nickla* (2019) dobil prestižni Pulitzerjevi nagradi. Zdaj sta oba prevedena v slovenščino. Medtem ko je pri *Podzemni železnici* tematiziral (resničen) labirint skritih poti po Ameriki, po katerih so v sužnjelastniškem času temnopolti bežali v svobodo, se v *Fantih iz Nickla* premakne približno sto let kasneje, v čas, ko se je obdobje rasne segregacije počasi iztekalo, vendar je še vedno utripalo v močnih sunkih. V ta čas in prostor postavi precizno izpisano zgodbo z izvrstno karakterizacijo likov, zasnovano na resničnih dogodkih, in nas prestavi v brutalen prevzgojni dom na Floridi, kamor na prestajanje kazni popelje dva po krivem obsojena fanta. Prvi je Elwood Curtis, ki si prizadeva za iskreno zavzetostjo najti prostor pod soncem, drugi, Jack Turner, pa je njegovo nasprotje. Vendar ju skupno trpljenje v domu poveže v vse globlje prijateljstvo, kar sčasoma privede do dramatičnih posledic. Pretresljiv roman o še enem temnem poglavju ameriške zgodovine. > SAMO RUGELJ

ANN PATCHETT

NIZOZEMSKA HIŠA

prevod: Katja Mrak

Hiša knjig, 2021, t. v., 345 str., 33,90 €

Ameriška mojstrica pripovedovanja Ann Patchett (1963) je napisala resno in bridko ganljivo zgodbo, ki razkriva čustvene vezi med družinskimi člani in razkošno, arhitekturno zelo posebno trinadstropno hišo na velikem posestvu v Pensilvaniji, kjer sta srečno otroštvo preživela brat in sestra, Danny in Maeve. Po nenačrtnem odhodu matere v Indijo in očetovi smrti ju je od doma in iz hiše pregnala očetova nova žena. Družinsko sago s časovnimi preskoki znotraj petdesetih let nelinearno pripoveduje Danny, saj brata in sestro trpke prigode iz mladosti preganjajo še dolga leta. Kljub svoji inteligenci preteklosti ne zmoreta pustiti za seboj in pogosto se vračata pred hišo, kjer na eni strani obujata zamere in razna obžalovanja, na drugi strani pa spoznamo predanost brata in sestre, njuno povezanost, odraščanje, poroko, nedokončane zadeve, hrepenenja po resnični in funkcionalni družini. Hiša ju je povezovala s služkinjami, varuško (tudi ljubico njenega očeta) in številnimi otroškimi srečnimi spomini, vlivala pa je tudi upanje, da se bo mama nekega dne vrnila in stvari postavila v red. > RENATE RUGELJ

MAURO CORONA

KOT KAMEN V REČNEM TOKU

prevod: Jernej Šček

Sidarta, 2021, m. v., 208 str., 21,90 €

Pri Sidarti poleg vodnikov izdajajo tudi gorske romane in alpinistično adrenalinske potopise, v to zbirko pa so zdaj uvrstili tudi prvi prevod znamenitega italijanskega pisatelja in misleca Maura Corone (1950) v slovenščini, za katerega je poskrbel in h knjigi spremno besedo napisal Jernej Šček, ki je avtorja pred časom predstavil tudi z velikim intervjujem v Delovi Sobotni prilogi. Gre za nenavaden, sprva fragmentaren, prvinski, z izjemno izvirnimi metaforami posejan (avto)biografski roman, v katerem spremljamo tretjeosebno zapisano zgodbo neukročene, divjega moškega, ki je bil ranjen v mladosti, saj je bil oče nasilen, mati pa svojim trem otrokom zaradi težavnih okoliščin, v katerih so živeli, ni zmogla pokazati svoje ljubezni. Gorska dolina, ki jo je (v šestdesetih letih prejšnjega stoletja v resnici) prizadela strašna katastrofa, saj je voda, ki je zaradi zemeljskega plazu prestopila jez, terjala kar dva tisoč življenj, je nepovratno zaznamovala preživle prebivalce, tudi našega junaka, ki šele sčasoma, v neposrednem stiku z naravo, v kamnolomu in pri oblikovanju lesa (kar v resnici poleg alpinizma in pisanja ves čas počne Mauro Corona) izlušči svoj pravi jaz. Zgodba o tem, kako močno nas oblikujeta vzgoja in okolje ter kako lahko vpliv obojega presežemo s pomočjo narave. > SAMO RUGELJ

SERGI PÀMIES

UMETNOST NOŠENJA DEŽNEGA PLAŠČA

prevod: Veronika Rot

LUD Literatura, zbirka Stopinje, 2021, m. v., 100 str., 19 €, JAK

Prednost pisateljev je, da vse, kar doživljajo, od nesrečne ljubezni prek brodoloma do neizmerne veselja ob rojstvu otroka, prej ali slej lahko

pretvorijo v literaturo, zapiše katalonski pisatelj Sergi Pàmies (1960) v zgodbi *Božično pismo materi* v svoji zbirki zgodb *Umetnost nošenja dežnega plašča*, ki je izvirno izšla leta 2018. Avtor, za katerega pravijo, da v svojih zgodbah izhaja iz lastnih izkušenj oziroma iz svoje interpretacije izkušenj drugih, piše t. i. urbano literaturo, v njej pa se poigrava z različnimi idejami in principi, pa naj bo to pripoved udeleženca zabave, na kateri se je kasneje v bazenu znašlo truplo, za katero se izkaže, da je prav pripovedovalec zgodbe (zgodba Mrknjenje), ali pa Osutek predavanja na hipotetičnem kongresu ločencev, v katerem »predavatelj« trdi, da se mora par raziti na vrhuncu svojega odnosa, saj ne bi smela čakati na to, da bi prišla do »dekadence dolgočasia ali varanja«. Gibke, dinamične in inteligentne zgodbe! > SAMO RUGELJ

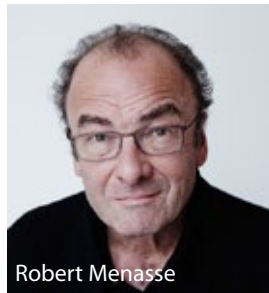
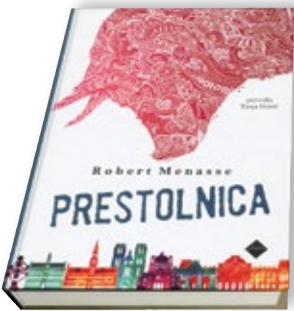
ROBERT MENASSE

PRESTOLNICA

prevod: Tanja Petrič

Cankarjeva založba,

2021, t. v., 413 str., 32,99 €, JAK

Robert Menasse

Naša prestolnica seveda ni (zgolj) Ljubljana, temveč je tudi Bruselj, kjer se kopiči evropska birokracija; ta nam vsake toliko postreže s kakim svojim administrativnim umotvorom, ki bi lahko stopil tudi iz kake satire. Tega se je najbrž zavedal tudi eden od najbolj znanih

avstrijskih pisateljev Robert Menasse (1954, poznamo ga po prevodu romana *Izgon iz pekla*), ko se je pred leti za nekaj časa preselil tja, da bi dobil dovolj materiala za svoj roman *Prestolnica* (2017), ki ga imajo nekateri za enega prvih velikih evropskih romanov o Evropski uniji. Tu je ogromno karakterističnih likov iz različnih evropskih držav, vsak s svojo življenjsko zgodbo in ozadjem, motivacijo in razlogi za prihod v Bruselj, to občutljivo stičišče raznovrstnih interesov. Ti se razpenjajo od zgolj ležernega bivanja na visokih uradniških plačah do avtohtone, a pogosto bolj ali manj naivne želje evropske birokracije, da bi našli temelj EU, s katerim skušajo preobrniti negativno javno mnenje o Evropski komisiji. Roman je poln aktualnih družbenopolitičnih nastavkov, vse od nezadovoljnih kmetov do skrivnostnega umora, po izidu pa so ga, ne brez razloga, vzeli za svojega tako nasprotniki brexita kot njegovi podporniki. Veličastna prilika o evropskem političnem parketu in njegovih kuloarjih, kjer odločajo tudi o naši prihodnosti. > SAMO RUGELJ

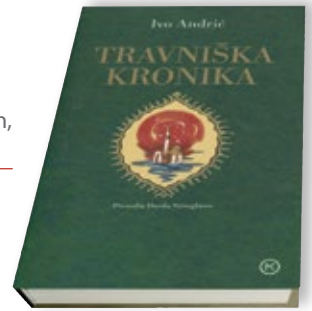
IVO ANDRIĆ

TRAVNIŠKA KRONIKA

prevod: Đurđa Strsglavec

Mladinska knjiga, zbirka Veliki večni roman,

2021, t. v., 442 str., 34,99 €

Nobelovec Ivo Andrić (1892–1975) je oba svoja najpomembnejša romana, *Most na Drini* in *Travniška kronika*, ki zdaj izhaja v novem prevodu in ga imajo celo za močnejše delo izmed zgornjih dveh, napisal v neke vrste hišnem priporu, v katerem je po upokojitvi iz diplomatske službe po vstopu Jugoslavije v vojno preživel drugo svetovno vojno. Oba romana sta izšla leta 1945, govorita pa o usodi ljudi oziroma ljudstev različnih veroizpovedi, ki so se znašli na prepisnem in zato strateško pomembnem ozemlju, izpostavljenem plenilskim interesom velesil, Andrić pa se ob tem izkaže ne le za opazovalca, ampak tudi nekakšnega preroka. Prvi prevod v slovenščino je izšel že tri leta po izvirnem izidu (prevedel ga je Severin Šali), ta zgodovinski roman, zasnovan na resničnih dogodkih, pa se dogaja med letoma 1807 in 1814 v času Napoleona in spada med klasike evropskega romanopisja. V njem Andrić z epskim zamahom ter posluhom za detalj oriše sedemletno kronologijo mesta Travnik in neskončne konflikte med velikimi silami, ki se na tem območju merijo in dajejo, ob tem pa se niti malo ne zmenijo za domače prebivalstvo. Andrić, ki je med nastajanjem romana preučil obilno dokumentarno gradivo, pa vendarle ni pozabil na domačine, zato se veliki zgodovinski trenutki enakovredno prepletajo z zgodbami in pripetljaji običajnih ljudi, ki vsak po svoje kljubujejo viharjem in vrtincem zgodovine, ki so (bili) do tega dela sveta še posebej neprizanesljivi. Po sedmih desetletjih tako dobivamo drugi prevod tega romana; ta med drugim upošteva tudi številna spoznanja, ki v času nastajanja prvega prevoda še niso bila dostopna. > SAMO RUGELJ

NOVO IZ ZALOŽBE DRUŽINA

Karmen Jenič

Rabi Rabuni

ali zgodba o Bogu, ki je hodil v osnovno šolo

Rabi Rabuni je izvirna in hudomušna pripoved o šolarjih Janu, Jonu, Tjažu in Tayu, o učiteljici Rebeke, ravnateljju Robiju, hišniku Nacetu – in začasnem svetovalnem delavcu Rabiju Rabuniju, ki mimogrede opravi še kakšno učno uro iz matematike,

športa, tehnike, predvsem pa iz pozornega poslušanja, ljubezni in usmiljenja. Rabi je namreč Bog, ki je uslišal prošnjo enega od učencev te šole, ponovno prevzel človeško podobo in se spustil na Zemljo, da bi svojim otrokom dal zgled, kako lahko tudi učilnice in šolski hodniki postanejo prostor iskrenosti in veselja.

Karmen Jenič (1982) je slovenska pisateljica, ki je za prvenec *Orientiraj se po soncu* leta 2018 prejela literarno nagrado svetlobnica.

Cena: 24,90 €

Ivan Sivec

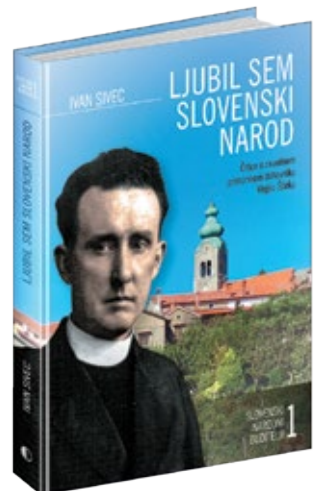
Ljubil sem Slovenski narod

Črtice o zavednem primorskem duhovniku Virgilu Ščeku

»Gre za pozabljene in zamolčane čedermace, ki so s svojo duhovno in intelektualno močjo pomagali ohraniti materni jezik in slovenski značaj okupirane in zatirane slovenske Primorske in Krasa. Ti ljudje so svojo poklicnost dojeli kot klic k upor, ko je Slovence fašistična oblast hotela oropati lastnega jezika. Ta klic je v poplavi sodobnega zanikanja narodnih pravic, celo v lastni domovini, vse bolj pomemben tudi danes.«

Ivan Sivec je najbolj plodovit in najbolj bran slovenski pisatelj. Natisnjenih je bilo že več kot 355.000 izvodov njegovih knjig

Cena: 29,90 €

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

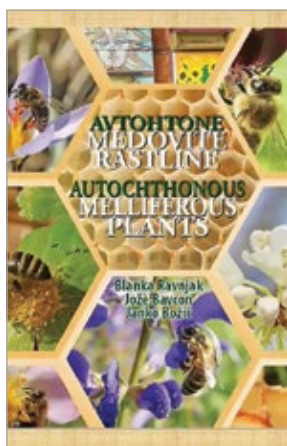

HIGIENA TURIZMA

Rok Fink

191 str., 15,00 EUR
Založba Zdravstvene fakultete

Še kako aktualna knjiga, ki celovito zajema varnost in zdravje popotnika na potovanjih.

AVTOHTONE MEDOVITE RASTLINE

Blanka Ravnjak, Jože Bavcon,
Janko Božič

285 str., 28,00 EUR
Biotehniška fakulteta, Botanični vrt

O sobivanju med rastlinami in čebelami ter vse o avtohtonih medovitih rastlinah.

ANALIZNA KEMIJA – MATEMATIČNE IN STATISTIČNE OBRAVNAVE, NALOGE IN VPRAŠANJA

Nataša Gros

101 str., 11,00 EUR
Fakulteta za kemijo in
kemijsko tehnologijo

Učbenik, ki omogoča aktiven in samostojen študij osnovne analize kemije.

»JEKLENI POZDRAVI IZ ZRAKA«/»IRON GREETINGS FROM THE SKY«

Andrej Gaspari (ur.)

351 str., 38,00 EUR
Znanstvena založba FF, MGML,
Park vojaške zgodovine Pivka
ter Skupina STIK

Arheološka raziskava ostankov britanskega lovskega letala Supermarine Spitfire MJ116 v Ljubljani.

REPRODUKCIJA: ELEMENTI ZA TEORIJU SISTEMA POUČEVANJA

Pierre Bourdieu in
Jean-Claude Passeron

220 str., 20,00 EUR
Pedagoška fakulteta

Vpogled v mehanizme, s katerimi šola sodeluje pri reprodukciji neenakosti.

JAVNE FINANCE V SLOVENIJI

Mitja Čok in soavtorji

138 str., 13,90 EUR
Ekonomška fakulteta

Prikaz sistema javnih financ v Sloveniji s proračunom in datjavami države.

GLAVNA OBRAVNAVA PRED UPRAVNIM SODNIKOM

Bruna Žuber (ur.)

235 str., 45,00 EUR
Založba Pravne fakultete

Znanstvena monografija celovito obravnava glavno obravnavo kot eno najaktualnejših tem upravnega procesnega prava v zadnjem obdobju.

PRILAGODITEV MUZEJSKIH POTI SLEPIM IN SLABOVIDNIM

Urška Stankovič Elesini,
Raša Urbas (ur.)

162 str., 25,00 EUR
NTF, Oddelek za tekstilstvo,
grafiko in oblikovanje in
Mestna občina Ljubljana

Prikaz študije procesov, tehnologij in materialov pri prilagoditvah eksponatov.

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

ČLOVEŠKO SRCE JE KAKOR NEBO

Misli Josipa Jurčiča iz njegovih
leposlovnih in drugih spisov

izbor: Marjeta Zorec

Cankarjeva založba,

2021, t. v., 113 str., 14,99 €

Ljubitelji klasičnih del slovenske književnosti, med katere nedvomno sodijo tudi Jurčičeva dela, se lahko vedno znova opajamo z veličino literarnega ustvarjanja naših najboljših piscev. Prav to zavedanje je pri delu verjetno vodilo tudi Marjeto Zorec, avtorico pričujočega izbora iskrih, pomenljivih in globokih misli, ki jih je nabrala iz pisane ustvarjalske zakladnice Josipa Jurčiča, čigar 140-letnico smrti praznujemo letos. Ko potujemo med pobliski, nanizanimi iz njegovih leposlovnih in tudi drugih del, se ne moremo otresti zavedanja o brezčasnosti in aktualnosti zapisanega. V pričujoči knjižici se tako lahko med drugim potapljam v razmišljanja o moči umetnosti, pomenu ljubezni, smislu gmotnega imetja in v še marsikaj drugega, prežetega z avtorjevim značilnim realističnim pridihom. Naj vam v pokušino ponudimo tole brezčasno Jurčičevo misel, vzeto iz *Desetega brata*: »[U]panje živi človeka, če ga že vse drugo zapusti.« > VESNA SIVEC POLJANŠEK

MAKSIMILIJAN MATJAŽ

IZ BESEDE; Biblični slovarček
Družina, 2021, pt. v., 215 str., 9,90 €

Celjski škof, profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani, strokovnjak za biblično teologijo in antropologijo ter član ekipe prevajalcev novega prevoda *Svetega pisma Jeruzalemske izdaje*, je v preteklih letih zlagoma, v časovnem obdobju dveh desetletij za širšo laično

javnost ustvaril več kot 150 zapisov – poglobljenih razmišljanj o pomenu izbranih besed in besednih zvez *Nove zaveze*. Na primer *krst*, *kruh*, *maziljenec*, *Stvarnikov načrt* ... Izbrane besede imajo svojo težo, s seboj nosijo številne pomenske odtenke, ki jih avtor odkriva kot tančice. Gesla lahko beremo neodvisno drugo od drugega kot izhodišče za razmislek o tistem, kar presega vsakdanje; kot navdih, ki krepi vero in pomaga vzdrževati živ ogenj v vsakdanjem življenju. Ker pa se je avtor želel izogniti nevarnosti, da bi *Sveto pismo* postalo »rudnik« iztrganih besed, je besedila posameznih gesel premišljeno oblikoval tako, da se zlagajo v širšo celoto, ki ujame bistvo sporočila, zapisanega v posameznih knjigah *Svetega pisma*. *Sveto pismo* s tem postavlja za kraj srečanja človeka in Boga. > MAJA ČREPINŠEK

SLAVKO PREGL

NEKOČ BO VSE DRUGAČE

Basni, ki se trudijo z moralo

ilustracije: Bojan Jurc

Didakta in Društvo Knjižna zadruga,

2021, t. v., 77 str., 19,99 €

Slavko Pregl je objavil več kot 50 knjig, za svoje delo pa je prejel več velikih nagrad, kot jih lahko naštejemo na tem mestu. Tokrat njegove basni postavljajo pod žaromet žalostne in hkrati smešne absurde v pestrem zverinjaku življenja, kjer je včasih vsega preveč celo za strpno in prilagodljivo Moralo. Posebna forma kratkih, do jedra izčiščenih basni, ki je značilna za avtorja, marsikaj pove v didaskalijah. Med drugim izda, da ob aktualnem dogajanju Morala pogosto zardeva, se naredi, kot da je ni, in celo pomenljivo izpuhti, da je ni mogoče več priklicati, kot je to v enem izmed osmih razdelkov knjige. Avtor je iskrih in ostroumen opazovalec dogajanja v družbi, kjer vsakdo vse bolj stoji sam zase, ko pa se s kom zbliža, se brezsravno potruji za lastne koristi. Zbirka razgalja slabosti in priletnosti, ki postajajo nova normalnost in se jih družba niti ne sramuje več. Ob navidezni šaljivosti načenja resne teme prihodnosti, svobode molka, iskrenosti, duševnega zdravja ... Sliši in razume jih, kdor to hoče. > MAJA ČREPINŠEK

METKA KLEVIŠAR

UTRINKI VZPOREDNIH SVETOV

Iz prelistane knjige obrazov

Celjska Mohorjeva družba,

2021, t. v., 178 str., 18,90 €

Nekdanja zdravnica, ki je bralcem že dalj časa znana po svojih pretanjnih zapisih o medčloveških odnosih, življenju in smrti, se je v času vsesplošnih zaprtij odprla novemu, spletnemu občinstvu. Utrinki, zbrani v pričujoči knjigi, so bili sprva objavljeni na družbenem omrežju Facebook, kjer so doživeli neverjeten odziv in v komentarjih spodbudili marsikatero debato ter tako v času osamitve vzpostavljali vezi med ljudmi. Avtoričine misli, ki so na spletu predstavljale povod za interakcijo, v knjižni obliki kličejo k poglobljenemu, meditativnemu branju in predvsem pogledu vase ter razmišljanju o lastnem odnosu do drugih in sebe. Kratkost in zgoščenost premislekov je kot nalašč, da si s prelistavanjem prave knjige nadomestimo neskončno drsanje po »knjigi obrazov« ob zgodnjih jutrih, večerih po predolgem dnevu ali vedno prekratkih odmorih za kavo. > SANJA PODRŽAJ

170 let Mohorjeve družbe - 170 let organiziranega slovenskega založništva

»Med listi knjig so kakor nevidne klice spravljene misli in podobe,
ki te oplodijo, se razrastejo v tebi in ti pomagajo prenašati težave življenja.
Zato se moramo od časa do časa zateči k njim, h knjigam.

Zato pravimo, da so one najboljši prijatelji.«

Književni glasnik Mohorjeve družbe

1851

Robert Simonišek (1977), rojen v Celju, se je sprva uveljavljal kot pesnik in kritik, kasneje tudi kot pisatelj, pisec kratkih zgodb, umetnostni zgodovinar in esejist. Za svojo esejistično knjigo *Trk prostorov* je prejel tudi Rožančevo nagrado, da je esejistika pisana na kožo njegovemu besednemu izražanju, pa potrjuje tudi njegova najnovejša knjiga *Pejsaži*, zbirka prepričljivo izpisanih esejev, za katero je prejel nagrado svetlobnica v okviru literarnega natečaja, ki poteka pod okriljem založbe Družina.

»Subjektivna izkušnja je edina dovolj univerzalna, da se je mogoče izraziti nad vsakdanjo trivialnostjo.«

ROBERT SIMONIŠEK

PEJSAŽI

Sanjati na soncu

Družina, 2021, t. v., 230 str., 24,90 €, JAK

Bukla: Kako sta na vaše življenje vplivali pandemija in karantena? V svoji novi knjigi ste tej temi posvetili nekaj prostora.

Simonišek: V posameznih ozirih je pandemija name vplivala kot na vse druge, v določenih pogledih pa zame pojmovanje samoizolacije ni bilo bistveno drugačno kot pred pojavom vsesplošnih socialnih omejitev. Avtorefleksija je stara sopotnica ustvarjanja. Tako je relativno hitro nastala tudi pričujoča esejistična zbirka. Razmerje med individualnim in kolektivnim je seveda vedno aktualna tema tudi v literaturi in sedanje stanje je prineslo na novo postavljene in ostreje robove razmejitve. V družbi so se začela pojavljati nekatera za nas bistvena in bivanjska vprašanja, a šele na način pritiska in prisile zaradi zunanjega strahu. Po moje prepozno in brez uporabnih konsekvenc za življenje. Kaj hitro sem se zavedel, da bo pandemija postala trendovska tema tudi v literaturi in umetnosti nasploh, zato v svojih esejih nisem želel razmišljati zgolj o tem, sem pa se vendarle v dveh poglobljeno spraševal tudi o tej aktualnosti.

Bukla: Je obdobje izoliranosti vplivalo tudi na izbor tem, ki ste se jih esejistično lotili v *Pejsažih*?

Simonišek: Seveda. Sprememba načina življenja v takšnem obsegu zaradi ekstremnih zunanjih okoliščin je vplivala tudi name in je bila odlično plezališče po stenah osebnega in kolektivnega spomina. Tako so bile na neki način ustvarjene idealne okoliščine za uvid v prej zakrite segmente resničnosti. V enem izmed esejev sem se spraševal ravno to, mar ne bi sami zmogli že prej priti do teh spoznanj in se izviti iz monotone letargije.

Bukla: Za esejistično zbirko *Trk prostorov* ste pred nekaj leti že prejeli Rožančevo nagrado. Kaj je za vas definicija dobrega eseja?

Simonišek: Ne poznam definicije dobrega eseja. Vedno bolj izhajam iz neposredne danosti in življenjske izkušnje. Po navadi ne vem, v katero smer me esej odpelje, kar je pravzaprav osnovni čar tega potovanja, na katero se vedno znova radovedno podam. Zavedam se, da je v vsakem eseju mogoče osvetliti zgolj določena področja, skozi katera skušam zajeti celoto v razmisleku. Vsak esej se mi zdi do določene meje eksperiment, ki nasprotuje vedno bolj uniformiranemu in ukalupljenemu razmišljanju ter posledično pisanju.

Bukla: V *Pejsažih* se mi zdi, da imate pri esejih še bolj osebni pristop kot doslej. Pri kar

nekaj besedilih se vse skupaj začne s srečanj: z avstrijskim literatom, s prispelim (ljubezenskim) pismom, z mladeničem, ki vas občuduje kot avtorja. So ti eseji torej nastali »po naključju«, kot posledica teh srečanj?

Simonišek: Ne bi rekel, da so nastali naključno, so bila pa ta srečanja sprožilci mojega premisleka o pomembnih življenjskih vprašanjih. S pisateljsko kilometrino vse bolj spoznavam, da je subjektivna izkušnja edina dovolj univerzalna, da se je mogoče izraziti nad vsakdanjo trivialnostjo. Obenem sem zadržan glede tega, da bi bilo moje življenje preveč na ogled javnosti.

Bukla: Druga pomembna vsebinska nit so prostori: Celje kot rojstni kraj, Toskana, Ljubljana itn. Kako na vaše pisanje vpliva geografija in kako ga zaznamuje?

Simonišek: Prvotna ideja, da bi sestavil knjigo esejev, ki bi izhajali iz različnih in meni ljubih evropskih mest, se mi je skozi pisanje zazdela preveč konceptualna, poleg tega zaradi vsesplošnih omejitev nisem imel več toliko realnega stika z različnimi prostori. Kot namiguje sam naslov knjige, je geografija, ki sem jo že kot otrok dojemal kot zanimivo, spremljevalka, a so ti predeli omejeni na prostor, ki me je nazadnje zaznamoval, saj sam, vsaj v esejih, izkustveno raje izhajam iz realnega miljeja, še toliko bolj zaradi vsesplošnega vdora virtualnega sveta v vse pore življenja.

Bukla: Tudi likovna umetnost je pri vas pogosto impulz za pisanje.

Simonišek: Točno tako – v prihodnosti bi se želel posvetiti esejem, ki bi strnjeno obravnavali to tematiko z različnih perspektiv. Moja kariera pot je zaznamovana z likovno umetnostjo, ki ji posvečam pisanje na strokovnem področju, zanimivo pa bi bilo strniti oba vidika kot izhodišče za razmislek o svetu nasploh in vprašanjih, ki me intrigujejo.

Bukla: Samoto in dolgočasje popisujete kot pomembna načina za umirjanje in umerjanja duha ...

Simonišek: Težko je pojmu samote kot literarno tradicionalno zanimivi temi dodati kaj drugega kot osebni pečat, sem pa pri opredelitvi dolgočasje, ki ga s pojmom samote povezujem z našo ujetostjo v čas in dejstvom, da nam vse bolj primanjkuje le-tega za najbolj eksistencialne premisleke in doživetja, poskušal opozoriti na negativne posledice izrinenega dolgočasje iz vsakdanjega življenja, ki je naravnano k nenehni akciji in neprestani okupaciji z nečim. Ravno dolgočasje je nujen pogoj za razmislek o sebi in svetu okrog nas, iz

Robert Simonišek

Foto: osebni arhiv

dolgočasje se lahko rodijo najboljše rešitve in ideje, kar nas uči preteklost. Sta pa oba pojma v sodobni družbi marginalizirana zaradi strahu, ki ju je vanju vtisnil eksistencializem 20. stoletja. S svojima esejema pa sem postavil tipologijo, znotraj katere bi lahko pisal še o številnih drugih, prav tako na rob sodobne družbe umaknjenih in pospravljenih temah, kot je npr. smrt.

Bukla: Vaši eseji imajo tudi družbenokritično ost. Denimo: »Bolj od pisave in literarnih principov je pomembno, s kom si v prijateljskih stikih.« Nasploh imate mnenje, da je zelo malo ustvarjalcev, ki jim gre za kakovost pisanja in izpisovanje aktualnih reči. Lahko poveste kaj več o tem?

Simonišek: Opažam, da se veliko ustvarjalcev vse bolj ukvarja z vsebinami in temami, ki jih preferirajo mediji in politika, kot pa njim imanentnimi – torej vsebinami, ki zares intrigujejo posameznega pisca. Takšen način grajenja literarnih svetov se meni osebno zdi preveč površinski in se sam poskušam distancirati od njega z iskanjem obrnjene perspektive. Izhajam iz lastnih miselnih pokrajinj, ki jih v samem procesu pisanja poskušam umestiti v aktualni družbeni prostor. V literaturi se prevečkrat ukvarjamo s parcialnimi interpretacijami kot pa s samo literarno materijo, osebno me vedno bolj zanima globina le-te kot njen odsev v ogleдалu vsakokratne družbe. Temeljne ideje, s katerimi se ukvarjata literatura in umetnost nasploh, se bistveno ne spreminjajo skozi čas toliko, kolikor se spreminja kontekst, v katerem le-te živijo. Ta pa je v naši realnosti zelo kompleksen.

Bukla: Kakšni so vaši prihodnji ustvarjalni načrti?

Simonišek: Vseskozi me prevevajo ideje, nekatere od njih imajo že dolgo zgodovino, spet druge bo prevetrilo poletje. Moji ustvarjalni načrti se izrisujejo po občutku. Večina realiziranega je vedno kombinacija sprotne notranje nujnosti in življenjskih kompromisov.

MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.

SLOVENSKI SEN; Eseji o nas

UMCo, zbirka Angažirano,
2021, m. v., 471 str., 26,90 €

Marcel Štefančič, jr.

Esejistična knjiga *Slovenski sen* izhaja ob tridesetletnici slovenske osamosvojitve ter prinaša besedila, v katerih Štefančič, v zadnjem desetletju izjemno prepoznaven esejist, ki je že dvakrat prejel Rožančevo nagrado, zanjo pa bil

kar petkrat nominiran, s svojim kritičnim, prodornim in razmišljajočim pripovednim stilom analizira različne fenomene Slovencev in slovenstva v tem obdobju. Kot osnovo za posamezen esej in razmislek Štefančič pogosto vzame karizmatičnega Slovenca, denimo Aleša Debeljaka, ki »generaciji ni pustil, da bi pozabila, da je generacija«, potem pa preko njega analizira in razdela neko obdobje, pojav ali smer, ki je v zadnjih treh desetletjih (ali tudi več) pustila pomembno sled v slovenskem družbenem prostoru. S svojim eruptivnim in eruditskim slogom Štefančič v tej knjigi izriše svojevrstno ogledalo, v katero se lahko ob svoji tridesetletnici (samo)kritično pogledamo Slovenci, pri tem pa njegov poudarek vseeno ostaja na nekaterih ključnih slovenskih ustvarjalcih, ki so zaznamovali naš čas, bodisi da gre za igralca Jerneja Šugmana in njegova filmska življenja, pisatelja Vitomila Zupana, ki si ga ne bi mogli izmisliti, četudi bi hoteli, filozofa Slavuja Žižka, ki ima s svojimi idejami pomemben vpliv po vsem svetu, Boštjana Hladnika, ki mu je v času globokega socializma uspelo posneti svoj najradikalnejši film, Ivana Cankarja, zaradi katerega smo ob praznovanju stoletnice njegove smrti lahko na Slovence in Slovenijo pogledali na nov način, ali pa Tadeja Goloba in njegov najnovejši kriminalni roman, ki je obenem podroben vpogled na slovensko družbo v času pandemije. > SAMO RUGELJ

JEAN-CLAUDE CARRIÈRE, UMBERTO ECO

NIKAR NE UPAJTE, DA SE BOSTE ZNEBILI KNJIG

prevod: Jaroslav Skrušný

Cankarjeva založba,

zbirka Bralna znamenja,

2021, m. v., 206 str., 24,99 €, JAK

Knjiga pogovorov, ki jih je z dvema velikima besednima eruditoma, italijanskim semiotikom in pisateljem Umberto Ecom (1932–2016) in francoskim filmskim scenaristom in pisateljem Jeanom-Claudom Carrièrejem (1931–2021), pripravil in vodil francoski pisatelj ter novinar Jean-Philippe de Tonnac, je sicer izšla že leta 2009, zato o pojavu elektronskih knjig, ki so bile takrat še v povojih, ne more govoriti aktualno. O vsem drugem, kar zadeva (zgodovino in pomen) knjig, pa seveda lahko. Velika misleca se pod umetelnim vodstvom v svojih odgovorih, ki so po eni strani podobni kavarniškem kramljanju, po drugi pa navdahnjenemu profesorskemu predavanju, suvereno sprehajata po evropski kulturni zgodovini na splošno ter po zgodovini knjig in njihovem vplivu konkretno, med drugim pa razmišljata recimo o tem, kaj mora posamezna generacija zapustiti svojim zanamcem na področju umetnosti in kako to izbere, zakaj so se na posameznih območjih Evrope v določenem obdobju razvile samo ene vrste umetnosti, druge pa ne, kaj pomeni biti zbiralec knjige in kako priti do zelenih knjig iz otroštva, ter seveda tudi – to je zdaj za njuni zapuščini še kako aktualno, s tem pa se prej ali slej začne ukvarjati vsak bibliofil – kaj narediti s knjižnico po svoji smrti. Knjiga, ki bo začarala vsakega pravega ljubitelja knjig! > SAMO RUGELJ

Divja tišina je zgodba o zmagi upanja nad obupom, o življenjski ljubezni, ki premaga vse ovire. Je sijajna pripoved o nagonski povezavi človekovega duha z naravo in o tem, kako pomembna je za nas.

Po popotovanju po Jugozahodni obalni poti je Raynor Winn postala redna pohodnica in piše o naravi, brezdomstvu in divjem kampiranju. Z možem Mothom živi v Cornwallu. Njena prva knjiga, *Prežeta s soljo*, je čarobna in prelomna svetovna in Sunday Timesova uspešnica. Njena druga knjiga je sijajna zgodba o njeni vrnitvi domov, *Divja tišina*.

Doktorica Eger izhaja iz svojih izkušenj, da pomaga ljudem odkriti pravo svobodo. V tem oziru ima njena knjiga veliko večjo vlogo, kot če bi šlo za še ene spomine o holokavstu, čeprav so taka pričevanja bistvena zato, da preteklost ne bi šla v pozabo. Njen cilj je pomagati vsakemu izmed nas pobegniti iz umskih ječ, v katere

smo vklenjeni. Vsi smo ujeti v tako ali drugačno umsko ječo, Ediejino poslanstvo pa je, da nam pomaga uvideti, da smo sami svoji ječarji, prav zato pa smo prav sami tisti, ki se lahko osvobodimo. Ediejino knjigo je morda še najbolje primerjati z znamenitimi spomini o holokavstu Viktorja Frankla, *Kljub vsemu reči življenju DA*. Doktorica Eger si s Franklom deli prodorno, globoko znanje o človeškosti ter pripovedovanje obogati s toplino in intimnostjo dolgoletnega terapevtskega dela. Viktor Frankl se je poglobil v psihologijo ujetnikov, ki so bili z njim v Auschwitzu. Doktorica Eger nam ponuja psihologijo svobode.

dr. Philip Zimbardo

www.naprostem.si

Naročila na:

www.naprostem.si

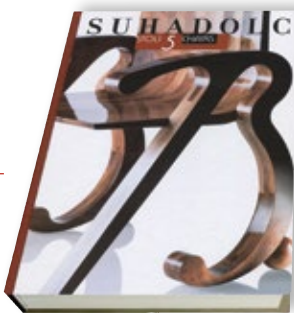
☎ 040 726 269

✉ info@naprostem.si

JANEZ SUHADOLC

STOLI 5; Chairs 5

fotografije: Dragan Arrigler, Bojan Arrigler
Celjska Mohorjeva družba,
2021, t. v., 191 str., 59 €

Arhitekt Janez Suhadolc (1942) se v zadnjem obdobju že nekaj časa posveča butičnemu avtorskemu oblikovanju stolov in občasno tudi drugih stvaritev iz lesa, to pa počne v unikatni mešanici podjetnika in umetnika. Večino dosedanjih projektov – zasnoval je že več kot 250 stolov – je objavil v štirih barvnih monografijah, ki kar buhtijo od načrtov, fotografij, skic in iskrivih zapisov, to pa velja tudi za njegovo peto knjigo, za katero Suhadolc pravi, da je morda njegova zadnja, saj o naslednji ne razmišlja. Poleg stolov, vključno z Melanio in Trumpom, je v tem delu predstavljenih tudi nekaj unikatnih miz, ki se ponašajo z različnimi kombinacijami lesa, pa lestencev s kamni, pručk, stoyal za obleko in še marsikaj drugega, kar se je dotaknilo Suhadolca v zadnjem obdobju. Večino zelo estetskega fotografskega dela je opravil Dragan Arrigler. > SAMO RUGELJ

TRŽAŠKI CANKAR IN NAŠE BRANJE

urejanje: Marija Kostnapfel
Mladika in
Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm,
2020, m. v., 221 str., 20 €, JAK

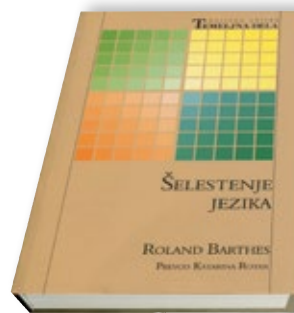

Zbornik združuje enaindvajset razprav z istoimenskega simpozija, ki je potekal ob stoletnici Cankarjeve smrti. Prispevki združujejo številne in raznolike teme, od povsem literarnih študij Cankarjevih besedil, obravnave njegovih političnih stališč, odnosa do domovine in narodne identitete, njegovega vpliva na druge ustvarjalce in njihov odnos do Cankarja, sežejo tudi do psihoanalize in feminizma. Kljub temu pa v jedru ostaja Trst – mesto, v katerem je Cankar nastopil s svojimi tržaškimi predavanji. V njih je dokončno izoblikoval svoj odnos do kulture in s tem do slovenstva kot kulturne identitete, kot bi mu odmik iz centra na samo obrobje omogočil novo, posebno perspektivo. Povezanost Cankarja z »mestom v zalivu« je zaslutiti tudi iz dejstva, da je bila prav tam prvič uprizorjena drama *Hlapci*, ki jo je avtor sam imenoval za svoje največje delo, potem ko jo je ljubljanska cenzura prepovedala. Trst je na Cankarju pustil svoj pečat in on svojega na tem kulturno bogatem, odprtem obmorskem mestu. Izčrpno branje, ki pogloblja razumevanje pisateljevih del in odstre še enega od delčkov njegovega burnega življenja. > SANJA PODRŽAJ

ROLAND BARTHES

ŠELESTENJE JEZIKA

prevod: Katarina Rotar
Krtina, zbirka Temeljna dela,
2021, m. v., 359 str., 35 €

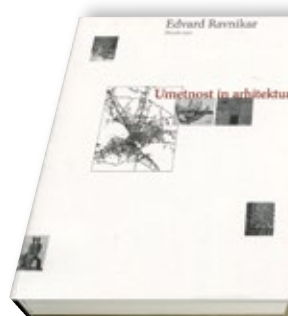

Zbirka 46 esejev, ki jih je francoski literarni teoretik, lingvist in filozof Roland Barthes napisal v zadnjih šestnajstih letih življenja, se pogloblja v različne vidike jezika, govornice in pisanja, v razmerje med bralcem in piscem, a tudi razmerje med znanostjo in literaturo, v retorično analizo ... Eseji so bili namenjeni predavanjem, prispevkom na konferencah, literarnim revijam, uglednim časopisom in strokovnim glasilom, v zbrani obliki pa so prvič izšli štiri leta po avtorjevi smrti. Marsikateri esej iz te zbirke se je uvrstil med klasične razprave, ki so zaznamovale svoj čas, a kljub temu še vedno izzivajo bralca. Na primer Smrt avtorja, Stil in njegova podoba, Pisati branje in Šelestenje jezika, pa tudi slovite Barthesove interpretacije Micheleta, Brechta, Camusa in Prousta. Esejem je skupno iskrivo, lucidno raziskovanje področja semiotike in strukturalizma, pa tudi značilna barthesijanska struktura besedila, ki spretno povezuje na prvi pogled povsem tuja izhodišča in asociacije v živahno, sugestivno reko misli, ki se pogosto razliva v stranske rokave, se vrtinči, zavije v nepredvideno smer ..., ob tem pa opozarja na do tedaj spregledane vidike branja, govora in pisanja. Mojster registrov jezika je eseje ubesedit na žlahtni meji leposlovja, filozofije, mitologije in znanosti. Knjiga sodi med temeljna dela francoskega poststrukturalizma. > MAJA ČREPINŠEK

EDVARD RAVNIKAR

UMETNOST IN ARHITEKTURA

Zbornik esejev
izbor in urejanje: Aleš Vodopivec
Slovenska matica in
Fakulteta za arhitekturo,
2021, m. v., 276 str., 25 €

Edvard Ravnikar (1907–1993) je med najpomembnejšimi slovenskimi arhitekti, ki so pol stoletja po drugi svetovni vojni krojili slovensko arhitekturo in urbanizem, hkrati pa tudi močno vplivali na celoten jugoslovanski prostor. Zbornik njegovih esejev – nastajali so od leta 1940 do 1993 – razkriva pronicljivega misleca in razgledanega izobraženca, vedno budnega opazovalca in (dialektičnega) analitika arhitekturnih tokov. Premišljeno izbrani eseji, ilustrirani z razkošjem skic, načrtov in fotografij, so zloženi v tri dele. Povezujejo jih intervjuji z Ravnikarjem. V prvem delu so zbrani eseji o likovni umetnosti, v drugem delu eseji o arhitekturi, urbanizmu, oblikovanju in študiju arhitekture, v tretjem delu pa se Ravnikar vrača k svojima učiteljema, Plečniku in Le Corbusierju, da bi razčlenil tisto, kar ju loči in kar ju povezuje. Zadnji sklop je posvečen Ljubljani, njeni preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Knjiga esejev, ki jih je uredil profesor Aleš Vodopivec, nagrajenec Prešernovega sklada (1991) in eden vidnejših poznavalcev Ravnikarjevega opusa, je do sedaj najpopolnejši pregled arhitektove ustvarjalne in kritične misli. Dodatno vrednost esejem daje poglobljen uvodnik, ki Ravnikarja umešča v čas in prostor. > MAJA ČREPINŠEK

Mentorjeva prevajalnica

zbirka prevodov, sodobna tuja literatura, v prevodu mladih prevajalcev, pod mentorstvom uveljavljenih prevajalcev, v okviru
PREVAJALNICE JSKD 2021.

Rok za prijave: 10. 9. 2021,
na www.jskd.si

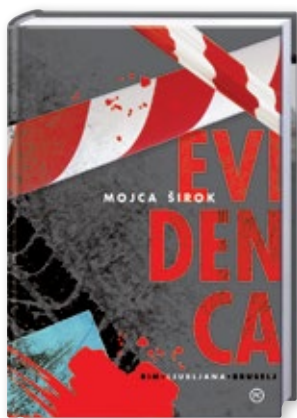
mentor jskd

UŽIVAM
V MESTU ...
IN DOBRI
KNJIGI.

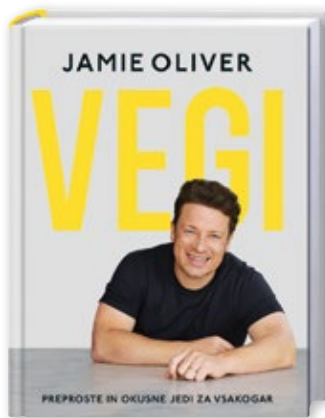
Devil

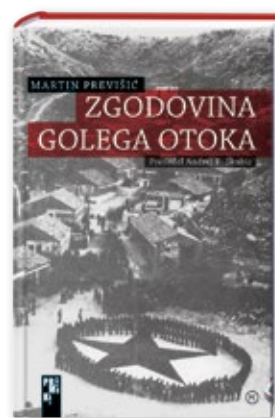
Za poletje polno akcije, drame, pustolovščin in novih spoznanj, pridi v Mladinsko knjigo.

Nov kriminalni roman
Mojce Širok, avtorice
uspešnice Pogodba.

Najokusnejše zelenjavne
jedi po receptih
Jamieja Oliverja.

O terorju nad lastnimi ljudmi
na Golem otoku. Nepristransko
in s pričevanji preživelih.

Celjska Mohorjeva družba je najstarejša slovenska knjižna založba, leto 1851, ko je bila ustanovljena, pa je tudi leto, ki ga lahko štejemo za začetek organiziranega založništva pri nas. V tem času se je ta ugledna založba spoprijela z različnimi izzivi, v zadnjem letu in pol pa še s pandemijo, vendar se je novim razmeram skozi zgodovino vedno znala prilagoditi in najti inovativne poti do svojih bralcev. Ob tej obletnici smo z dr. Tanjo Ozvatič, ravnateljico in odgovorno urednico, opravili pogovor, v katerem smo se ozrli v preteklost, a tudi z optimizmom pogledali v prihodnost.

»Mohorjeva je v 17 desetletjih previharila silne viharje – tako kot ves slovenski narod od polovice 19. stoletja naprej.«

Bukla: Najprej iskrene čestitke za 170 let delovanja. Kako imate namen obeležiti to spoštljivo obletnico?

Ozvatič: Hvala, čestitke zaslužijo seveda vse generacije sedemnajstih desetletij delovanja Mohorjeve. Obletnice so sicer priložnost, da se ozremo na prehojeno pot in se veselimo preteklih uspehov in dosežkov, za nas pa – zlasti po vseh teh letih – predvsem priložnost, da opozorimo na pomen slovenske knjige. 170 let Mohorjeve družbe pomeni tudi 170 let organiziranega slovenskega založništva in to ob različnih priložnostih izpostavljamo že od začetka leta. Prav Mohorjeva založba je s svojo knjigo prvič v naši zgodovini duhovno zedinila vse Slovence in včlenila v to slovensko skupnost tudi prekmurske Slovence že pred osvoboditvijo; slovenski narod je navdila brati, skrbela za njegovo omiko in širjenje strokovnih znanj, slovensko knjigo je prinesla v vsak slovenski dom. Celjska Mohorjeva družba je ob tem jubileju in po 93 letih bivanja v Celju letos prejela najvišje občinsko priznanje, zlati grb Mestne občine Celje. Obletnico bo spremljalo še nekaj knjižnih promocijskih akcij in dogodkov. Ker imamo rojstni dan sredi visokega poletja (27. julija), pa bomo osrednjo proslavo pripravili ob godu ustanovitelja Slomška, v septembru.

Bukla: V kakšni kondiciji pa je Celjska Mohorjeva družba, odkar jo vodite?

Ozvatič: Vsako novo vodstvo razumljivo pomeni tudi neke spremembe, pri ustanovi s tolikšno tradicijo pa morajo te biti toliko manj opazne in temeljito preiščljene. Verjetno smo ena maloštevilnih kulturnih ustanov, ki svojo preteklost in dediščino izjemno ceni, neguje in spoštuje klasiko ter jo seveda z večjo mero zahtevnosti želi sooblikovati tudi v sodobnosti. Spremembe preprosto prinese čas, kar je seveda prav in potrebno. V teh zadnjih letih se je upokojilo nekaj sodelavcev, ki so večji del svoje delovne dobe preživeli pri Mohorjevi, nekaj pa se jih bo upokojilo še v prihodnjih letih. Mohorjevi sodelavci so zmeraj predano živeli mohorskega duha in priprava na slovo od teh ljudi mi je prinesla tudi nekaj stisk, kako vse to ogromno znanje, ki si ga človek nabere skozi desetletja dela v založbi in v vsakodnevnem srečevanju s toliko različnimi ljudmi, kako to srčnost nadomestiti z novimi, mladimi sodelavci. Odnosa do dela, predane ljubezni do knjige in spoštovanja do tradicije se človek ne more naučiti med študijem in iz knjig. Pri nas pa je ta odnos do mohorske tradicije zelo pomemben. A kljub temu, da se je Mohorjeva ekipa precej pomladila, da so se zamenjali tudi uredniki, se je ta strah izkazal za neupravičenega. Verjamem, da nad nami bdi varen Slomškov blagoslov, ki je v mojo ekipo pripeljal izjemno predane mlade ljudi, polne sodobnih znanj, ambicij in svežega pogleda na literaturo, ki jo tudi ustvarjajo in obenem svoje delo čutijo kot poslanstvo in s ponosom na temeljih mohorske tradicije program pripravljajo za sodobne bralce.

Tanja Ozvatič, ravnateljica in odgovorna urednica

Bukla: Kako pa je na založbo in vaše delo vplivalo pandemično leto?

Ozvatič: Čeprav smo v času pandemije kar dolge mesece delali na daljavo, so nas tudi nova orodja dela na poseben način povezala in rodila požrtvovalna prizadevanja, kako knjigo kljub zaprtju knjigarn čim bolje predstaviti in približati bralcem. Morda so poleg ugleda in tradicije prav zanesljivost našega delovanja, odgovornost ter profesionalni in korektni odnosi z vsemi deležniki na vseh področjih tisti aduti, zaradi katerih avtorji prihajajo z željo izdajati knjige prav pri Celjski Mohorjevi. Ker se ne prepuščamo vsemu, kar trg ponuja, samo zato, ker lahko. Ampak ker skrbno izbiramo tako svoje sodelavce kot knjižne projekte, za katerimi v duhu 170-letnega poslanstva založbe lahko stojimo tudi danes. Pandemija nas je prizadela, ker smo imeli dolgo zaprti obe knjigarni, vsa prodaja je bila mogoča le po naročilu, torej na spletni strani www.mohorjeva.org, po telefonu, elektronski pošti. Velike spremembe so nas doletele tudi posredno (zamenjava poslovnih partnerjev zaradi njihovih sprememb delovanja). Finančnega izpada rednega poslovanja seveda noben ukrep ne bi mogel nadomestiti. A hkrati smo s temi drugačnimi potmi prodaje knjig in izdelkov vzpostavili poslovne odnose z veliko novimi kupci. Sodelavci so resnično napeli vse moči, da so vsem naročilom in željam kar najbolje in najhitreje ustregli. Pregovorno prijaznost mohorjevih prodajalk nam je uspelo prenesti tudi na telefonsko in elektronsko komunikacijo in v odzivih ljudi se čuti, da to prepoznajo in cenijo. Zaradi pandemije smo se morali odpovedati številnim dogodkom, gostovanjem s pisatelji in drugimi avtorji po vsej Sloveniji, kjer smo skozi vse leto sicer močno prisotni, dve leti pandemije pa je te odnose omejilo na splet. Ogledi spletnih dogodkov lahko sežejo dlje in širše, vsi pa smo spet močno veseli osebnih stikov z bralci.

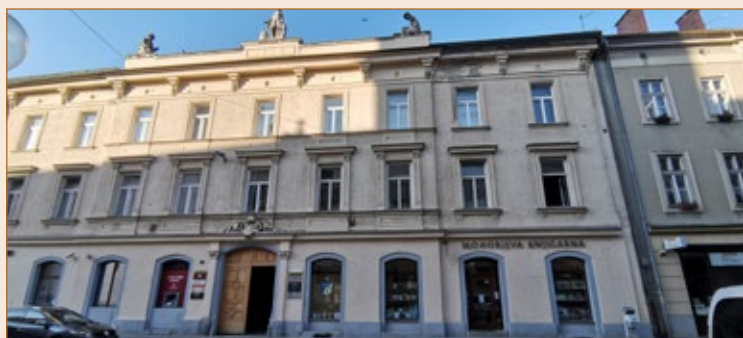

Foto: arhiv založbe

Od leve proti desni: dr. Cvetka Rezar, urednica; Sara Pančur, tehnična urednica; Lidija Murenc, tehnična urednica; dr. Tanja Ozvatič, ravnateljica; Saška Ocvirk, urednica; Aleš Čeh, urednik.

Bukla: Če potegnemo še kako zgodovinsko primerjavo, se je Celjska Mohorjeva v svoji zgodovini že kdaj soočila z izzivi, ko so morali pri založbi napeti vse sile, da so ohranili dejavnost? Med kako težke izzive bi v tem smislu primerjalno uvrstili pandemijo in njen vpliv na založniško delo?

Ozvatič: Mohorjeva je v 17 desetletjih previharila silne viharje – tako kot ves slovenski narod od polovice 19. stoletja naprej. Z današnjega vidika bi bilo nepravilno soditi, kdaj je bilo najtežje. Samo predstavljam si lahko, kaj je doživljal Slomšek, ki je jasno čutil potrebo, da je treba ljudem zagotoviti slovenske knjige, pa so oblasti to vizijo in njegove prošnje po ustavitvi knjižnega društva zavračale. Kako težko je bilo pridobivati prve člane po ustanovitvi 1851? Zgraditi lastno tiskarno? Se upirati nemškimi pritiskom in celotno založbo iz Celovca seliti na Prevalje? Sprejeti nove državne meje, ki so botrovale delitvi Mohorjeve na tri države; sprejeti dejstvo, da vrnitev v Celovec ne bo mogoča, in se odločiti za Celje ... Pa kako trdi so bili boji s celjsko politiko, ki je Mohorjevi branila tiskarsko dejavnost v Celju! S kakšnimi občutki so se soočali, ko so Nemci ob začetku vojne prevzeli tiskarno in ji nadeli nemško ime? Ko so mohorjeve knjige odpeljali v uničenje? Ali ko je nova oblast poddržavila vso mohorjevo premoženje, imenovala vzporedno vodstvo, ki je dolga leta cenzuriralo izdajanje knjig in omejevalo zaloge papirja? So bili hujši pritiski oblasti, ki je v udbovskih časih zasliševala in moralno uničila nekaj Mohorjevih sodelavcev? Ali odkritje dokumenta iz leta 1951, v katerem so ljudje, ki v javnosti podpirajo Mohorjevo (Boris Ziherl, Boris Kraigher, Miško Kranjec ...), imenovani za to, da je treba »vzeti kurz za likvidacijo« Mohorjeve? Ali pa je bolj boleče dejstvo, da smo morali že v lastni državi leta 1994 svojo lastno matično hišo v Celju po neuspešnem denacionalizacijskem postopku še enkrat odkupiti? Mohorjeva je včasih prav čudežno prestala vse preizkušnje časa in obstala v nemogočih razmerah. Verjamem, da zgolj z zanašanjem na človeško pamet in srce tega ne bi zmogli, da je nad Mohorjevo tudi Slomškov blagoslov.

Pandemija je prizadela vse. Prej omenjene stiske pa so bile marsikdaj usmerjene prav v to, da bi onemogočile Mohorjevo družbo in pokončnega slovenskega kulturnega duha.

Bukla: Na katere projekte in knjižne izide iz zadnjega obdobja pa ste najbolj ponosni?

Ozvatič: Seveda se bom morala pohvaliti tudi s tujim delom. Zagotovo so to Platonova *Zbrana dela* (prevod Gorazda Kocijančiča), Dantejeva *Božanska komedija* v prevodu Andreja Capudra, zbirke *Antika*, *Cerkveni očetje* in *Religiozna misel*, Muhovičev *Leksikon likovne teorije*, *Stresov Leksikon filozofije*, *Cestnikovo Sonce Petovione*, *Schindlerjev seznam*, zbornik *Z lepilom na podplatih* – pa tudi Mohorjeve izvirne slikanice in knjige Rocio Bonilla, sodelovali pa smo tudi pri veliki uspešnici Jožeta Možine *Slovenski razkol*. Poseben ponos pa je tradicija izdajanja vsakoletne *Redne zbirke*.

Bukla: Tisti, ki spremljamo vaš knjižni program, že dobro vemo, da se v zadnjem obdobju z njim želite približati tudi širšemu bralstvu. Kakšni

so glede tega vaši prihodnji programski načrti?

Ozvatič: Knjige izbiramo tako, da vsaka najde svojega bralca in ga navduši, pa če so to znanstvene monografije ali leposlovje ali priročniki ali slikanice ... Res pa nam je dragocen naraščajoč pozitiven odziv bralcev. To je gotovo ena od naših pomembnih strategij: pripravljati kakovostne knjige za raznovrstno bralstvo.

Bukla: Z romanom *Sonce Petovione* ste dosegli zavidljiv uspeh tako v kritičkem kot prodajnem pogledu. Se boste v prihodnosti še bolj usmerili v izdajanje domačega leposlovja?

Ozvatič: Naša posebna skrb je namenjena domačemu leposlovju, saj je to prostor za ohranjanje kultiviranega slovenskega jezika. Vzpodbujamo tudi mlade pesnike in pisatelje k objavljanju v reviji *Zvon*. Želimo, da so mohorjeve knjige garancija omikanega branja.

Bukla: Občasno kakšne knjige izdate v sodelovanju s Celovško in Goriško Mohorjevo založbo. Kako potekajo tovrstna sodelovanja, so se v zadnjih letih kaj spremenila?

Ozvatič: Mohorjevo so skozi zgodovino na tri dele razdelile nastajajoče državne meje. Čeprav nas državne meje več ne delijo, so to tudi danes tri samostojne založbe, s katerimi si delimo skupne korenine in živimo v sestrskem sodelovanju. Redno se srečujemo na letnih srečanjih, pripravljamo skupne knjižne ali druge projekte, predvsem pa s sodelovanjem pri reviji *Zvon* povezujemo in utrjujemo enoten slovenski kulturni prostor.

Bukla: Kaj bo letos med vašo prtljago za letošnje poletno branje?

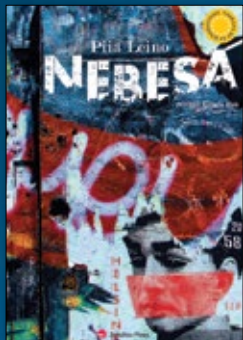
Ozvatič: Predvsem veliko rokopisov, ki še čakajo na branje (nova knjiga Ivana Štuhec, trije izvirni slovenski romani in nekaj tujejezičnih, ki čakajo na odločitev za prevod). Vmes pa *Teharje* Ivana Otta, nekaj del Dostojevskega in o njem, *Na objektivističnem stolu* Zorana Pevca, *Drobne pesmi* Bine Štampe Žmavc, *Balada o drevesu* Mateje Gomboc, *Sok zelene* W. Anthonyja ter *Na drugem koncu sveta* V. Gottharda. Za poletno dušo pa še verjetno kakšen nov roman Cecelie Ahern.

Bukla: Lep nabor, ki obeta veliko branja. Morda za konec: katerih prihodnjih knjig Mohorjeve pa se najbolj veselite?

Ozvatič: Zagotovo *Leksikona priimkov* Janeza Kebra, saj je to res obsežno delo, ki ga skupaj pripravljamo že vrsto let. V pripravi so tudi Hieronimova *Pisma* v treh knjigah. Nestrpno se veselim tudi izida novega romana Branika Cestnika *Šesti pečat* ter spominov kardinala Rodeta *Vse je dar*, pa tudi nove monografije Daniele Dvorakove o Elizabeti Luksemburški prihodnje leto.

POLETNO BRANJE

Piia Leino
NEBESA

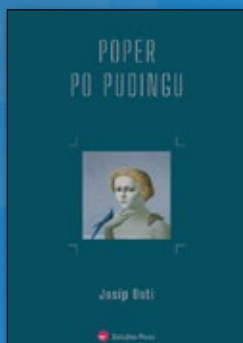
Laura Freudenthaler
ZGODBA O DUHU

Hans Kaspar
FINALE

Avgust Demšar
MILOŠ

Josip Osti
POPER PO
PUDINGU

Dejan Pušenjak
RETROVIZOR

ALJA TKAČEV

IGRALKA S SVINČNIKOM

Izbrani dnevniki (1962–1991)

izbor in prepisi: M. Glavan, P. Jesenko, K. Kaučič, S. Mihelčič
Mladinska knjiga in Slovenski gledališki inštitut, Jubilejna zbirka,
2021, t. v., 496 str., 34,99 €, JAK

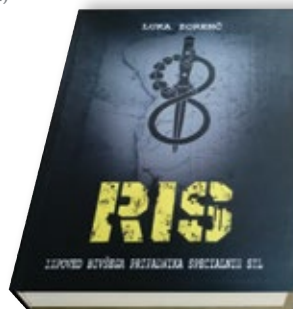

Alja Tkačev (1934–1991) ni bila samo igralka in ni bila samo igralski original, interpretatorka mnogih gledaliških in filmskih vlog, gledališka diva, ki se je razdajala s svojim talentom, temveč je bila tudi večča zapisovalka svojega življenja, intimistična kronistka slovenske gledališke scene skozi več desetletij ter občutljiva premišljevalka psiholoških ravni v svojem poklicnem in zasebnem življenju. Od leta 1962 pa praktično vse do smrti na začetku leta 1991 je popisala nič manj kot 183 dnevnikov, ki jih hranijo v Slovenskem gledališkem inštitutu. Ob 30-letnici njene smrti – nastopala je skoraj do smrti, tudi zadnji zapis je nastal nekaj dni pred njo, saj je svojo bolezen prikrivala vse do zadnjega – so se odločili, da prepisane in uredniško zbrane odlomke iz njenih dnevnikov izdajo v knjižni obliki. Knjiga je unikat in presežek v več pogledih. Tisti, ki ga zanima slovensko gledališče in še posebej Alja Tkačev v obdobju od začetka šestdesetih let do začetka devetdesetih, bo v njej našel neprecenljiv vir informacij, atmosfero tedanjega gledališkega ustvarjanja, odnosov med igralci in režiserji itn., zato je ta zanj gotovo nujno branje. Za druge, ki imajo morda radi biografske (dnevniške) knjige nasploh, pa je *Igralka s svinčnikom* zgledno urejena in vsebinsko fascinantna knjiga z bogatim spremljevalnim aparatom, od fotografskega materiala, popisa vlog Alje Tkačev do izčrpane spremne besede Primoža Jesenka, ki je obenem prikaz njene biografije in gledališke scene v tistem času. Izjemna knjiga! > RENATE RUGELJ

LUKA ZORENČ, SARA PRIMEC

RIS; Izpoved bivšega pripadnika specialnih sil

samozaložba, 2020, t. v., 461 str., 29,90 €

»Delati napake pomeni pridobivati izkušnje! Izkušnje so samo napake, ki jih prepoznamo vnaprej,« v svojem knjižnem prvencu zapiše nekdanji pripadnik specialnih sil, ki želi svetu pustiti svoje sporočilo. Najprej predstavi karierno preizkušnje, opiše selekcijske postopke in nato življenje pripadnika specialne enote. Po eni strani gre za promocijo poklica vojaka, »dobrega človeka, večšega nasilja«, in vrednot, ki se krepijo na tem unikatnem delovnem mestu, po drugi strani pa za predstavitev, kot je še nismo brali – kaj vse mora posameznik razčistiti v sebi, da se ga na selekciji ne dotaknejo taktike, ki jih nadrejeni uporabljajo z namenom, da kandidat odneha. »Brca v jajca, na katero se pripravljaj, vendar nisi pripravljen.« Izpoved je vpogled v osebno rast mladega moškega, ki brez dlake na jeziku razkrije tudi svoje negativne plati ter napake in na lahkoten, predvsem pa zabaven način prikaže najtežje trenutke v življenju. V zadnjem kot modus operandi sledi praktična filozofija avtorja. Zorenč se kljub svoji mladosti jasno opredeli do nekaterih največjih družbenih problematik in ponudi svoj pogled na svet – »bojujemo vojne, ki jih dobimo, in ne vojne, ki si jih želimo«. Knjiga je ponovno na zalogi, prva izdaja pa je bila hitro razprodana. > AJDA VODLAN

ČRT KANONI

TAM DOLA, ZA ZIDOM

Mladinska knjiga, 2021, pt. v., 237 str., 27,99 €, JAK

Leta 2012 je upokojeni radijski voditelj Črt Kanoni (1952) objavil biografsko knjigo *Moj oče, psihiater Kanoni* o svojem očetu, psihiatru Janezu Kanoniju, eni ključnih figur slovenske povojne psihiatrije. Zdaj se je vrnil z nekakšnim njenim tematskim nadaljevanjem, bolj avtobiografsko obarvanim delom *Tam dola, za zidom*, v katerem nas popelje v svoje otroštvo, polno navihanih norčij in topline družinskega okolja, nad katerim pa se – rahlo strašljivo – dviga Studenec, psihiatrična bolnica, ki ima v ušesih mnogih zlovešč prizvok, zanj pa je predvsem kraj brezskrbnega otroštva. Kanoni nas suvereno vodi v naravo okoli Studenca, med studence in ribnike, od učenja kolesa do ribolova, od sorodnikov s pomenljivimi življenjskimi zgodbami, do posebnežev s Studenca, ki so bili vedno za ristanc, to doživeto knjigo pa sklepa tudi z lastnim pogledom na sedanje zdravljenje psihiatričnih bolnikov, ko se pacientov ne sme več »uporabljati« za razna dela, zato ti vse dni bolj ali manj postopajo naokoli in žicajo, zdaj za kavo potem za cigarete. Knjiga nostalgije! > SAMO RUGELJ

Koda kupona za 10% popust:
DESETKA

BENEDETTA CRAVERI

LJUBICE IN KRALJICE

Ženske na oblasti

prevod: Vasja Bratina

Cankarjeva založba,

2021, t. v., 366 str., 34,99 €

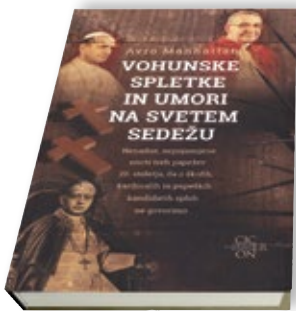
Samostojnost žensk in njihova svoboda pri javnem delovanju sta se skozi zgodovino zelo spreminjali. Lok ženskih pravic se je pel od zakonitega opravljanja najrazličnejših poklicev in izvajanja dobredelnih in družbenokoristnih dejavnosti do srednjeveškega pojmovanja nestanovitnosti ženskega ravnanja, nepristojnosti razpolaganja z lastnim imetjem in tako rekoč popolne nadvlade moškega intelekta, kar ženskam pogosto niti z rojstvom v kraljevsko družino ni moglo zagotoviti enakih pravic kot moškim. Zato smo še toliko bolj veseli verodostojnih zgodovinskih zapisov o najvplivnejših ženskah s francoskih in drugih evropskih dvorov, ki so, vsaj če pogledamo 16. stoletje, zasedale pomembna mesta in visoke politične položaje, povzpele so se na angleški prestol, pa na škotskega in avstrijskega, kot vojvodinje in regentke pa so imele pomembno vlogo in kulturno vlogo ter pokazale veliko nadarjenost za diplomacijo in politiko. »A najsi so bila njihova življenja še tako veličastna, so vedno le skupek posameznih primerov in se nikoli ne zlijejo v eno samo zgodbo. Nobena izmed njih namreč ni dvomila, da zgodovina ostaja uradna prednostna pravica moških in da se je zato, da se vanjo vključiš, ne da bi te njeno kolesje strlo, treba zakrinkati, posegati po zvijačah, si najti močne zaveznike, delati usluge, zapeljevati, podkupovati, kaznovati – in znati v pravem trenutku zapustiti prizorišče,« je v uvodu zapisala priznana italijanska avtorica, profesorica, ki se je specializirala za študij življenja intelektualcev francoskih salonov in je odlična poznavalka obdobja evropskega neoklasicizma. Njeni portreti Katarine Medičejske, Marije Terezije Avstrijske, Marie Antoinete in drugih močnih žensk, kraljic, princes in vplivnih ljubic kraljev, govorijo o pogumu, bistrumnosti in iznajdljivosti žensk, ki so vsem prepream navkljub po svoje zaznamovale evropsko zgodovino. > RENATE RUGELJ

AVRO MANHATTAN

VOHUNSKÉ SPLETKE IN UMORI NA SVETEM SEDEŽU

prevod: Andrej Poznič

Ciceron, 2021, m. v., 349 str., 26 €

»Kajti Vatikan je velesila, enakovredna Ameriki in Rusiji, in svetu lahko prinaša mir ali pa vojne. In s tem vpliva na življenje vseh nas,« uvodoma

zapiše italijanski baron, ki je svoje življenje posvetil pisanju, predvsem razkrivanju vseh laži in spletk Svetega sedeža. V letos prevedenem delu, ki je bilo izdano leta 1985, avtor razkriva nepojasnjene okoliščine smrti treh papežev 20. stoletja, papeža Pija XI., Pavla VI. in Janeza Pavla I. Brez prekomernega naštevavanja letnic je besedilo nezapleteno branje, četudi razlaga izjemno kompleksno ozadje vpliva Cerkev v svetovni politiki vse od 30-ih let, ko so se vzpenjali totalitarni režimi, med vojno in nato v času hladne vojne. Edina avtorjeva knjiga je bila v slovenščino prevedena leta 1961, čeprav jih je spisal več kot dvajset, zato je bil za mnoge to težko pričakovani prevod. S svojim širokim poznavanjem zgodovine in politike, predvsem pa s povezovanjem dogodkov v širšo celoto bralcu ponudi uvid v boljše razumevanje sveta. Natančno opiše ključne dogodke in pomembne osebnosti preteklega stoletja ter razloži vpliv Cerkev tudi na razplet hladne vojne. Branje o preteklosti, ki ponuja možnost predvidevanja političnega dogajanja tudi v prihodnosti. > AJDA VODLAN

Marko Košir, Mladen Bogić

LJUBLJENA PARNA LOKOMOTIVA

Pro-Andy, zbirka Svetovid,

2021, t. v., 435 str., 30 €

... poljudna
in pregledna
zgodovina parne
lokomotive ...

Evropska unija je leto 2021 imenovala za evropsko leto železnic, to pa je bil tudi eden od motivov, da sta avtorja Mladen Bogić in Marko Košir, strojni inženir in avtor mnogih del o železniških progah in mostovih pri nas, napisala poljudno in pregledno zgodovino parne lokomotive s poudarkom na slovenskih tleh. Prva štiri poglavja so namenjena kronološkemu pregledu razvoja parnega stroja, izumom, ki so ga omogočili, prvim (britanskim) železniškim progam, tekmovanjem na njih, delitvi parnih lokomotiv (glede na vrsto zalogovnika, širino tira, glede na progo in uporabo pare ter na število spojenih osi in tip lokomotive) ter na delitve parnih lokomotiv po namenu. Zadnje in najobsežnejše poglavje pa je posvečeno parni lokomotivi v Sloveniji, saj obravnava razvoj železniškega omrežja v Sloveniji in okolici, pojav prvih parnih lokomotiv, potem obdobja ob 1858 do konca prve svetovne vojne, obdobje med vojnami ter seveda obdobje od konca druge svetovne vojne pa do današnjih dni ter konec parne vleke na progah takratnih Jugoslovanskih železnic (JŽ). Knjiga ima bogato grafično opremo, številne fotografije lokomotiv, veliko preglednic in ogromno tehničnih podatkov, ki ta pomembni izum človekove ustvarjalnosti, ki je v devetnajstem stoletju nepovratno vplival na mobilnost po vsem svetu, postavlja v širši družbeni kontekst. Referenčno delo, napisano s strastjo do obravnavane tematike! > SAMO RUGELJ

KATJA HROBAT VIRLOGET

V TIŠINI SPOMINA

»Eksodus« in Istra

ZTT-EST in Založba Univerze na Primorskem,

2021, m. v., 315 str., 21 €

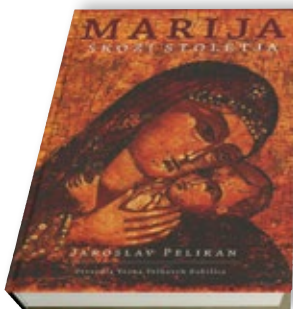

Knjiga govori o spominih ljudi, ki so ostali in ki so prišli za »eksodusom« v Istro. Avtorica pričujoče monografije termin »eksodus« uporablja namerano, kljub njegovi spornosti. Zgodovinarji striktno uporabljajo besedo optiranje oz. povojne migracije, izseljevanje. Vsaka nacionalna stran zagovarja svojo paralelno zgodovino ter vzroke za migracije. O teh selitvah po koncu vojne leta 1945, ki so spremenile socialno, etnično in gospodarsko podobo Istre, ni dovolj znanega, o tem ni nič zapisano v šolskih kurikulumih in se ne obravnava v slovenskih medijih, nekaj malega je le v znanstveni literaturi. Avtorica pričujoče monografije se »eksodusa« loteva skozi etnološko raziskavo, kjer so v ospredju ljudje, njihove misli, pogledi, čustva. Pisala jo je kar deset let in kakor pravi, jo je morala za nekaj časa odložiti, da je lahko nanjo pogledala bolj objektivno, manj obremenjeno. Tudi sama se je morala ob pisanju soočiti z lastnimi stereotipi o Italijanih, ki jih je kot pripadnica slovenske družbe dojemala obremenjena s prevladujočim stereotipom o fašistih. Raziskava vsebuje poglede ne le ene etnične skupine, temveč vseh, ki danes živijo v Istri, in sloni na transkribiranih intervjujih s triinpetdesetimi ljudmi. Takole pravi: »S knjigo dajem glas tistim, ki so ostali v tišini, ker se njihovi spomini niso ujemali z javnim diskurzom ne ene ne druge nacionalne strani. Preteklosti verjetno ne bom pojasnila, ji bom pa dala pristo pot, da spregovori skozi različne glasove in se nas v sedanosti dotakne.« Izredno zanimiva študija, ki kliče, da ji prisluhnemo (in posledično razumemo) in dovolimo tišini, da spregovori. > SABINA BURKELJCA

JAROSLAV PELIKAN

MARIJA SKOZI STOLETJA

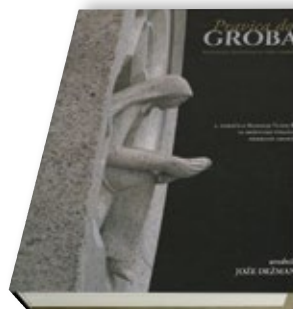
Njeno mesto v kulturni zgodovini
prevod: Vesna Velkovrh Bukilica
Družina, 2021, t. v., 324 str., 34,90 €, JAK

Avtor, zaslužni profesor zgodovine na Univerzi Yale, prejemnik najvišjega priznanja vlade ZDA za delo na področju humanistike in predsednik Ameriške akademije znanosti in umetnosti, podrobno analizira *Novo* in *Staro zavezo*, da bi iz besedil na novo izluščil Marijin portret. Prepričanje, da nam je o Materi Božji vse znano, saj jo častimo že od začetkov v zgodnjem krščanstvu, avtor obrne na glavo s smelo trditvijo, da so viri skopi in da vemo zelo malo. Nato podrobno rekonstruira vse dosegljive vire, znova skrbno prebere vsako besedo o Mariji, se vpraša, ali je izvirno besedilo prevedeno pomensko polnovredno, in pojasni, kakšen drug pomen bi lahko skrivalo. Marsikdaj ugotovi, da je izvirno sporočilo dvoumno ali spremenjeno. Zgodovinske interpretacije Marije v *Svetem pismu* ne omejuje le na komentarje in pridige, temveč upošteva tudi likovne upodobitve od prvih fresk do sodobnih avtorjev, da bi razkril vlogo Marije v politični in družbeni zgodovini. S kombinacijo vsega naštetega je vzpostavil nov, ustvarjalen pogled na stare vire in rekonstruiral večplasten svetopisemski portret, s katerim je požel občudovanje in si pridobil povabilo, naj napiše enciklopedično geslo Marija v ugledni *Encyclopedii Britannici*. > MAJA ČREPINŠEK

PRAVICA DO GROBA

Republika Slovenija in vojni grobovi; 5. poročilo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč
urejanje: Jože Dežman
Družina, 2021, m. v., 310 str., 45 €

Peto poročilo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč je zbornik, ki je v letu pandemije nadomestil posvet o vojnih grobovih v RS. V prvem poglavju združuje uvodne nagovore urednika zbornika, zgodovinarja – raziskovalca vojnih grobov Jožeta Dežmana, predsednika RS Boruta Pahorja, predsednika Državnega sveta Alojza Kovšca in ministra za obrambo Mateja Tonina. Drugo poglavje osvetli zgodovinski vidik vojnih grobov, obstoječe arhivske fonde in vzpostavljane podatkovne baze preglednega registra podatkov. Tretji del poročila obravnava posamezna morišča in grobišča: jamo pod Macesnovo gorico, jamo pod Krenom, v Kočevskem Rogu, Mihcovim breznom, pri Mostecu, v Koščevem breznu ... Avtorji besedil poročajo o številu, spolu in starosti žrtev, stanju okostij, forenzičnih ugotovitvah, zgodovinskem ozadju grobišča, domnevni narodnosti žrtev, vzroku smrti in predmetih, ki so bili najdeni ob žrtvah. Travmatičnost dogajanja podčrtujejo fotografije odprtih grobišč in tistega, kar so v njih našli – lasnic, žlic, prstanov, pasnih spon, čevljev, žlic, čutar ... > MAJA ČREPINŠEK

... zbornik o prikritih grobiščih ...

DUŠAN ŠKODIČ

MEJA NA RAZVODNICI

Ob stoletnici podpisa rapalske pogodbe: 1920–2020

fotografije: Damjan Benkovič et al.
zemljevidi: Grega Žorž
Planinska zveza Slovenije,
2021, pt. v., 256 str., 22,90 €

Dušan Škodič

Gre še za en izviren domači planinsko-pohodniški vodnik, ki bralca odpelje tako v naravo kot v zgodovino, njegov avtor pa je Dušan Škodič, ki smo ga do zdaj poznali kot avtorja (humornih) planinskih zgodb, do zdaj objavljenih v dveh knjigah, *Ljudje v gorah* in *Smeh z gora*. Škodič si je za svojo novo knjigo zadal izviren izziv: v obliki vodnika predstavlja t. i. rapalsko mejo, ki je med obema svetovnjima vojnama predstavljala mejo med Kraljevino Italijo na eni strani ter Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (oziroma Kraljevino Jugoslavijo) na drugi. Vodnik je zastavljen inteligentno

in uporabno, omogoča pa vzporedno uporabo, torej po eni strani obisk vsakega od 61 glavnih mejnikov rapalske meje, od Peči do Paravičeve mize, ki so stali ali pa so nekdanj bili na ozemlju Republike Slovenije (z vsemi klasičnimi izletniškimi podatki od izhodišča, prek dolžine do zahtevnosti posameznega pristopa

do mejnika), po drugi strani pa zgodovinsko seznanitev s kontekstom vsake obravnavane točke in območja okoli nje (to je na vmesnih rumenih papirnatih polah). Cilj vodnika je po avtorjevem mnenju spoznati rapalsko mejo in njene posledice na ljudi, pa tudi ločiti materialno dediščino z obeh strani meje v dolinah in gorah, saj je bilo na vsaki strani vse drugače. Imeniten vodnik, ki omogoča tudi nadgradnjo, torej predstavitev rapalske meje še v obliki vezne pohodne poti. > SAMO RUGELJ

Zbirka štirih knjig GASTRONOMIJA SLOVENIJE je izšla v letu 2021, ko je Slovenija izbrana za Evropsko regijo gastronomije (ERG). Predstavlja 24 gastronomskih regij in njihovih 430 strokovno izbranih živil, jedi in pijač za identiteto ter razpoznavnost gastronomije Slovenije.

www.hartpublishing.si
hartpublishing@gmail.com
+386 41 636 503

Štiri knjige za razpoznavnost gastronomije Slovenije

Obsežna strokovna monografija prof. dr. Janeza Bogataja

novomeški poletni večeri

Predstave in literarni pogovori
na terasi pred knjigarno Goga,
vstopnine ni.

www.goga.si

Četrtek, 8. 7.

20.00

DELIKATNI LJUBIMCI

Literarni večer

Svetlana Slapšak in Lucija Stepančič;
moderira: Carmen L. Oven

21.30

ŽENSKA ŽENSKI

Koncert

Ana Čop in Patricija Škof

Torek, 13. 7.

20.00

SALTO IMMORTALE

Pogovor o prevajanju

Boris A. Novak, Božidar Brezinščak Bagola
moderira: Carmen L. Oven

Četrtek, 15. 7.

20.00

KALIBAN IN ČAROVNICA

Literarni večer

Liljana Burcar, Tea Hvala, Dragica Čeč;
moderira: Mitja Sadek

21.30

ČARALICE

Koncert

Zvezdana Novakovič

Torek, 20. 7.

20.00

ANNA KOVE

Literarni pogovor

Anna Cove in Carmen L. Oven

Četrtek, 22. 7.

20.00

Z JANEZOM TRDINO ZA DOLENJSKO MIZO

Literarni večer

Janez Bogataj; moderira: Marijan
Dovič

21.30

ACTS! DUO

Koncert

Ana Čop in Thilo Severs

Sobota, 24. 7.

10.00

VIDKOVA SRAJČICA

Lutkovna predstava

Lutkovno gledališče Fru-Fru

20.00

2. SVETOVNA VOJNA NA DOLENJSKEM

Pogovorni večer

Bojan Balkovec, Božidar Flajšman,
Blaž Štangelj; moderira: Mitja Sadek

Četrtek, 29. 7.

20.00

BLUES EXPERIENCE

Koncert

Julijan Erič, Zlatko Đogič, Aleš Uhan,
Igor Leonardi, Tadej Kampf

Četrtek, 5. 8.

20.00

PLAN B

Pogovorni večer

Boštjan Videmšek, Dušan Plut;
moderira: Janez Penca

21.30

NESKONČNOSTI

Koncert

Ana Čop, Jaka Arh, Marko Črnčec,
Robert Jukič, Žiga Smrdel

Sobota, 7. 8.

10.00

POZOR, LOS!

Lutkovna predstava

Matija Solce, Filip Šebšajević

Torek, 17. 8.

20.00

URE V MATERINI SOBI

Predstavitev knjige

Tanja Stupar Trifunović
in Klavdija Kotar

Četrtek, 19. 8.

20.00

GOGA KRIMI

Literarni večer

Mirt Komel, Tadej Golob;
moderira: Boštjan Gorenc - Pižama

21.30

JANEZ DOVČ

IN SOUNDS OF SLOVENIA

Metod Banko, Goran Krmac,

Janez Dovč, Pevska skupina Maroltovke

Torek, 24. 8.

20.00

IN IME MU BO

Predstavitev knjige

Marjolijn van Heemstra
in Carmen L. Oven

GOGA

NEVO
MEČTO

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIŽO RS

Reading
Balkans

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

28

živa književnost

28. literarno-glasbeni festival
29. 8.–5. 9. 2021
v in pred Galerijo Škuc

nedelja, 29. 8.

Vanessa Martinez Rivero, Peru
Glasba: **Shaun Banks**

ponedeljek, 30. 8.

Vlado Vrbič
Glasba: **Joži Šalej**

tokrek, 31. 8.

Eudris Planche Savón, Kuba
Glasba: **Kašmir**

sreda, 1. 9.

Matjaž Lunaček
Glasba: **Primož Vidovič**

četrtek, 2. 9.

Alja Adam
Glasba: **Drouet**

petek, 3. 9.

Predstavitve avtorjev z delavnice slovenske in galicijske poezije:
Yolanda Castaño, Gonzalo Hermo, María Lado, Veronika Dintinjana, Glorjana Veber in Gašper Malej
Glasba: **Cene Resnik trio**

sobota, 4. 9.

Ignacy Karpowicz, Poljska
Glasba: **Trio Tjaša&Miha&Dani**

nedelja, 5. 9.

Natalija Milovanović
Glasba: **Eneja A Marok**

Vsak večer od 20.00 dalje
Spremljevalni program za otroke in mladostnike od 18.00 dalje

Mestna občina
Ljubljana

CENTER
ZA SLOVENSKO
KNJIŽEVNOST
CENTER
FOR SLOVENIAN
LITERATURE

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

DIRECCIÓN GENERAL
DEL LIBRO
Y FOMENTO DE LA LECTURA

JAK

JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

ANGAŽIRANO

JACQUES ELLUL

PREVRAT KRŠČANSTVA

prevod: Aljoša Kravanja

Družina, 2021, m. v., 226 str., 29,90 €, JAK

Jacques Ellul

Jacques Ellul (1912–1994), francoski filozof, sociolog, profesor zgodovine in sociologije institucij ter laični teolog, velja za enega najvplivnejših krščanskih anarhistov. V tem delu strastno in argumentirano secira

kristianizem, ki ga ostro ločuje od krščanstva. Zapadanje v kristianizem je temeljni očitek, ki ga naslavlja na Cerkev, saj je vse, kar nosi končnico -izem, doktrina, oddaljena od svojega bistva. Znanstveno orodje, ki mu služi pri raziskovanju in utemeljevanju radikalnih misli, je nabrušeno ob danskem filozofu Sørenu Kierkegaardu in švicarskem protestantskem teologu Karlu Barthu, zagovorniku dialektične teologije. V sistematičnem pregledu pokaže na številna razhajanja in kontradikcije med *Svetim pismom* (kot božjim razodetjem) in tistim, čemur pravimo krščanstvo. Seznam očitanih stranpoti je obširen: dolga zgodovina reinterpretacij svete knjige, priličenje vsakokratni oblasti, krščanski antifeminizem, dvomljiv moralni kodeks ... Avtor ugotavlja, da Cerkev kot institucija, ki vodi krščanstvo, pogubno sodeluje pri desakralizaciji sveta. Delo budi kritični razmislek o veri in Cerkvi kot instituciji v preteklem in sedanjem času, o njuni prihodnosti – toda hkrati lucidno in učinkovito pogloblja bistvo vere. > MAJA ČREPINŠEK

ELENA PEČARIČ

SVOBODA DIHANJA

KUD AAC Zrakogled,

2021, m. v., 140 str., 17 €

Najnovejšo delo slovenske aktivistke, filozofinje in sociologinje kulture, strokovne vodje programa Neodvisno življenje hendikepiranih, ni osebna pripoved posameznice, ki se sooča z boleznijo, temveč je skozi intimno izkustvo opisano življenje bolnega v današnjem svetu, kjer je edino sprejemljivo telo mlado in zdravo. Skozi refleksijo in interpretacijo sicer piše tudi o svojih izkušnjah, in čeprav je delo avtobiografsko, se ne sme brati kot zgodba posameznika, temveč opis skupnega. »Ne besede ne dejanja niso dovolj, a so vse, kar imamo in premoremo,« pravi pogumna ženska, ki so ji že pred leti napovedali, da verjetno ne bo več dolgo živela. Toda živi, diha in govori vse tisto, kar je v naši družbi neslišno, ker je potisnjeno na rob – govor pa je navsezadnje »vedno za Drugega«. Spregovori o depersonifikaciji in degradaciji pacienta v zdravstvenem sistemu, kjer nihče ne upa neposredno spregovoriti o prihodnosti pacienta, z izjemo čistilke in negovalke, »ker nimata avtoritete«. Razgali svojo izkušnjo in na edinstven način, popolnoma subjektiven, saj objektivnost nikdar ni obstajala in je »samo prikladen izraz za legitimizacijo moči, krinka za vladajoči diskurz«, opiše družbeni nadzor nad telesom. Njeno telo, kot predmet zanimivo za preučevanje, ker se lahko izve nekaj novega, hkrati pa nezaželeno, saj je z njim več dela, postane Foucaultova teorija biopolitike v praksi. > AJDA VODLAN

... ne besede ne
dejanja niso dovolj,
a so vse, kar imamo
in premoremo ...

BENJAMIN H. BRATTON

TERAFORMIRANJE

prevod: Marko Bauer

Sophia, zbirka Izhodi, 2021, m. v., 160 str., 18 €, JAK

... absolutno
nujno branje za
razumevanje
prihodnosti.
O nastanku vrst
21. stoletja ...

Teraformiranje je – povedano čim bolj strnjeno – načrtno (pre)oblikovanje Zemlje (ali katerega koli drugega planeta), atmosfere, topografije in ekologije ter vzporedno oblikovanje, tudi preko inženiringa, nove geopolitke. Lahko je tudi veliki načrt, *design*.

Benjamin H. Bratton (letnik 1968), ameriški sociolog in filozof, ki se med drugim ukvarja s teorijo arhitekture in oblikovanja (načrtovanja), v svoji novi knjigi *Teraformiranje* ponuja načrt – (pre)oblikovanje – našega planeta v času podnebne krize, vzpona umetne inteligence, geostrateških pretresov ...

Gre za izjemno, celo zgodovinsko delo, ki v mešanici sociološke, filozofske in tehnološke analize, priročnika (»navodila za uporabo«) in manifesta ponuja ključne odgovore na vprašanja sedanjosti in predvsem prihodnosti, obenem pa na Zemljo, na vse (nas) omogoča reflektiran (v)pogled iz – črne luknje.

Bratton, zagrizen realist, natančen in – edino tako je mogoče – brezkompromisno presega okvire obstoječih politik, v 20. stoletje zataknjenega družboslovnega diskurza, predpotopnosti moderne filozofije in naivnosti (večkrat ozkoglednosti) okoljevarstvenih gibanj ter preživetega, na prihajajoči svet popolnoma nepripravljenega humanizma. To ne pomeni, da je njegov načrt – teraformiranje – osvobojen etike, nasprotno: ponuja delujoče rešitve.

»Posameznik ne bi smel biti središče geotehnike/geoekonomike, tako kot ne sme biti središče sveta. Tudi tu je nujen kopernikanski obrat. Sami mehanizmi algoritmičnega upravljanja morajo biti bistveno manj antropocentrični, se bistveno manj vrteti okoli individualnih želja in potreb ter biti bistveno manj obsedeni z mikroupravljanjem človeške kulture. Predmet in cilj njihovega projekta morajo namesto tega biti materialno preoblikovanje planetarne biokemije, regionalni ekosistemi, vključno z mesti preživetja zmožna – tako dana kot umetna – ekološka heterogenost in tako naprej,« piše Bratton, ki deluje tudi na posebnem oddelku za teraformiranje na inštitutu Strelka v Moskvi.

Bratton – tu ni naključij – v knjigi dodanem fantastičnem intervjuju s prevajalcem Markom Bauerjem, ta je opravil izjemno (zahtevno) delo, med drugim pove, da je zanj najpomembnejši filozof 19. stoletja Charles Darwin. Tudi on stopa po njegovi (r)evolucionarni poti.

Absolutno nujno branje za razumevanje prihodnosti. *O nastanku vrst* 21. stoletja.

> BOŠTJAN VIDEMŠEK

SAMIR AMIN

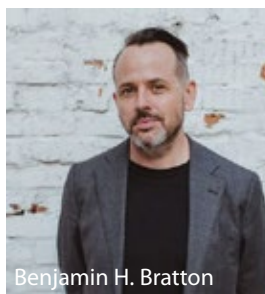
SODOBNI IMPERIALIZEM

Spisi o kapitalizmu, imperializmu in revoluciji

prevod: Marko Kržan

Založba / *cf. Rdeča zbirka, 2020, m. v., 302 str., 23 €, JAK

Samir Amin (1931–2018) je bil egiptovsko-francoski ekonomist in politolog, ki smo ga v slovenščini že spoznali v monografijah *Svet, ki ga želimo* in *Evrocentrizem*, v svoji zbirki spisov o kapitalizmu, imperializmu in revoluciji, ki so objavljeni pod skupnim naslovom *Sodobni imperializem*, pa skuša zaobjeti poglobitvene družbenoekonomske pojave našega časa, kot so globalizacija, vzpon Kitajske, populizem in terorizem, ob tem pa odpira veliko izhodišč za nadaljnje raziskave. Ker je Aminov pristop naravnani k analiziranju vpliva svetovnih gibanj na lokalni ravni in še zlasti k perifernim državam, je zelo primeren za razumevanje naše družbe in gospodarstva, saj skuša tudi bralstvu, ki ekonomsko ni strokovno podkovan, razumljivo prikazati denimo to, kako in zaradi katerih ekonomskih dejstev lahko pride do ekonomskega imperializma in tovrstnega kolonializma, kar na prvi pogled ni jasno razvidno. Uvod k tej knjigi je napisal eden najpomembnejših marksističnih filozofov Aijaz Ahmad, ki je opravil podroben pregled Aminovega življenja in dela, prevajalec in teoretik Marko Kržan pa je v spremni študiji ponudil kontekstualni okvir za branje Aminovih pronicljivih esejev. Referenčno delo! > SAMO RUGELJ

Benjamin H. Bratton

NOVOSTI ZNANSTVENE ZALOŽBE FILOZOFSKE FAKULTETE

O poslanstvu humanistike in družboslovja

OB STOLETNICI FILOZOFSKE FAKULTETE
UNIVERZE V LJUBLJANI

UREDILI: KATJA MAHNIČ, BARBARA PIHLER CIGLIČ

Od Antigone do Zolaja

ZBRANI SPISI

EVALD KOREN

V sanjah preleti človek stoletje

MEDNARODNI ZBORNİK OB STOLETNICI SMRTI
IVANA CANKARJA

MATIC KOCIJANČIČ (UR.)

Znanstvena založba
Filozofske fakultete UL in
Knjigarna Filozofske fakultete UL

t.: 01/241 1119,
e.: knjigarna@ff.uni-lj.si
https://knjigarna.ff.uni-lj.si/

Dobra knjiga

METER IN POL POMLADI

Pomlad, ki bi morala biti cvetoča in svobodna, so stlačili v meter in pol. Stanovalce blokovske soseske bo meter in pol v času epidemije za vedno zaznamoval.

ZGODBE ZA LAŽJI KONEC SVETA

Zbirka kratkih zgodb, ki so del grotesknega in fantastičnega sveta, po drugi strani pa presunljivo podobnega svetu sodobnega zahodnega človeka.

POSLEDNJI VARUH OTOKA ELLIS

Skozi pripoved zadnjega človeka na otoku Ellis odmevajo zgodbe o izgnanstvu, ljubezni in strasti ter zapletenosti najusodnejših človekovih odločitev.

SAMO DOMOV ME PELJI

Strastna ljubezen ima raznolike obraze in ni omejena le na mlada leta.

MALABAR

Kako preživeti odhod ljubljenega človeka? Kako zaceliti rane, kako postati celostno bitje, ko se nam zdi, da namesto nas po svetu hodi le še naša senca?

NEKOČ SEM HODILA PO MEHKI TRAVI

Tiha drama o iskanju lastne identitete in sestavljanju koščkov družinske zgodbe.

na dober dopust

BALADA O DREVESU

Pretresljiva, izjemno močna knjiga o spopadanju z izgubo, poskusu sprejemanja nesprejemljivega in razumevanju nerazumljivega.

BESEDA, KI JE NIMAM

Sonjo prične vznemirjati družinska zgodovina, saj so med vojno nacisti neznanu kam odpeljali nonino sestrico. Izjemno pretresljivo in hkrati napeto branje, ki spretno prepleta preteklost in sedanost.

KJER VETER SPI

Avantura, ki naj bi se končala z nekaj dobrimi selfiji, se kmalu sprevrže v boj za preživetje. Napeta pustolovka, prejemnica nagrade desetnica.

RAJE UMREM!

Poletne počitnice, taborjenje, sonce in morje. Najstnica Ajda doživi svojo prvo romanco. Kaj pa bi brez malo hitrejšega utripa srca tu in tam!

POČITNICE SAMO Z OČKOM

Maja in njen očka načrtujeta njune prve skupne počitnice, a jima nekaj prekrži načrte – na srečo! Pristrčen roman o družinskih odnosih.

DNEVI NA OTOKU

Nežen roman o prvi ljubezni, prijateljstvu in zapletenih medčloveških odnosih.

☎ 01 721 45 40 ✉ info@miszalozba.com 🌐 www.miszalozba.com

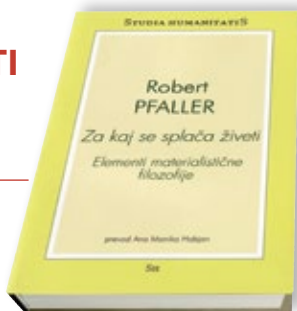
Knjige Miš založbe so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

Miš

ROBERT PFALLER

ZA KAJ SE SPLAČA ŽIVETI

Elementi materialistične filozofije
prevod: Ana Monika Habjan
Studia humanitatis, 2020, m. v., 281 str., 25 €

Pfaller (1962) je dunajski profesor filozofije in kulturnih študij, avtor mnogih knjig, ki v svoji pričujoči monografiji iz leta 2011 naslavlja zelo neposredno bivanjsko vprašanje: kaj so tisti elementi v življenju vsakega posameznika, zaradi katerih je resnično vredno živeti. Čeprav je Pfaller filozof, je njegov odgovor presenetljivo konkreten: po njegovem mnenju so to namreč ravno užitki, ob kakršnih nekaj slabega postane vir zmagoslavnega ugodja, pomenijo pa skupaj vsega, za kar je vredno živeti, pa naj bodo to ljubezenske norosti, različne neokusnosti in brezsramna spolnost ali pa nespamet in razposajenosti, velikodušnosti, razsipnosti, obdarovanja, praznovanja, vedrosti in omame. Brez tega bi bilo naše življenje po Pfallerjevem mnenju pusto zaporedje potreb in v najboljšem primeru zaporedje njihovega golega zadovoljevanja, kar pomeni, da bi bilo predvidljivo, dolgočasno in brez vsakršnih vrhuncev, zaradi česar bi bilo bolj podobno smrti kakor vsemu, kar zasluži ime življenje. Polnokrvna filozofska razprava, ki na izviren način analizira človekove navade in razvade in jih postavlja v nov kontekst. > SAMO RUGELJ

ÉTIENNE GILSON

UVOD V KRŠČANSKO FILOZOFIJO

prevod: Jasmina Rihar
Družina, 2021, m. v., 167 str., 24,90 €

Étienne Gilson (1884–1978), francoski filozof, zgodovinar srednjeveške (krščanske) filozofije in član Francoske akademije znanosti, ki je bil nominiran za Nobelovo nagrado za književnost, se v tem delu osredotoča na temelje metafizike in na misli svetega Tomaža Akvinskega. Gilson velja za enega izmed temeljnih mislecev novotomizma. Njegov prispevek je zagovor krščanske filozofije, ki jo je ubranil pred prepričanjem, da gre le za zakasnel komentar pokristjanjenih antičnih misli. Pričujoče delo, ki je primerno za bralce s filozofskim predznanjem, se pogloblja v miselni svet Tomaža Akvinskega s stališča eksistencializma. Avtor se ne ustavi zgolj pri filozofskem razglabljanju, temveč sega k najvišjemu, saj o svojem delu izpove, da ga je približalo Bogu, kolikor je človeškemu umu mogoče, ko premišljuje o smislu Božje besede. Pričujoče delo je za avtorja ena izmed poti k Bogu, serija umskih vaj, izposojenih pri sv. Tomažu in ponujenih bralcu za meditacijo o Najvišjem. > MAJA ČREPINŠEK

ANDRÉ LÉONARD

KJE PA JE TU BOG?

Majhen priročnik za razumevanje sveta, kakršen je
prevod: Mateja Petan
Celjska Mohorjeva družba,
2020, m. v., 95 str., 14,90 €

André Léonard

André Léonard je belgijski škof in profesor metafizike na katoliški univerzi, ki je pričujoče delo šaljivo poimenoval *Metafizika za telebane*, a zgolj zato, da ne bi odvrnil laičnih bralcev. V preprostem, vsakomur razumljivem jeziku bralca povabi na poglobljen razmislek o področju filozofije, ki govori o prvih počelih bivajočega in sveta. Sliši se zastrašujoče, a ni, saj se področju metafizike približamo že, ko se vprašamo »Zakaj sem?«. Avtor v besedilu zlagoma utira pot skozi labirint zapletenih filozofskih misli. Premišljeno izbira naslovno filozofsko misel, ki ji pravi »kanček filozofskih premišljevanj«. Nato jo razloži v krajšem poglavju. Na primer tako, da odgovori na izhodiščno vprašanje »Ali nas je bog ustvaril za svojo slavo ali za nas same ali za našo srečo?«. Avtor se v odgovorih postavi na izhodišča Tomaža Akvinskega. Knjižico, ki je namenjena starejšim najstnikom in staršem, odlikujeta avtorjev humor in nalepljiva ukaželjnost. Na zadnjih straneh bralcu čestita, ker se je pregrizel skozi čtivo, in mu za nagrado podari Sončno pesem – hvalnico stvarstva svetega Frančiška. Kdor bi o metafiziki želel izvedeti več, pa je povabljen k branju Léonardovega drugega, zahtevnejšega dela *Metafizika biti*. > MAJA ČREPINŠEK

DANIEL KLEIN

POTOVANJA Z EPIKURJEM

O radostih starosti – razmišljanje z grškega otoka
prevod: Maja Lupša
OPRO, zavod za aplikativne študije,
2021, m. v., 144 str., 24 €

Daniel Klein

Daniel Klein (1939) je ameriški avtor knjižnih uspešnic, ki so osnovane na antičnih modrostih, v slovenščini pa ga že poznamo kot soavtorja dveh knjig humoristnih pripovedi, in sicer *Ste že slišali tistega o Platonu ...* in pa *Aristotel in svinjka se gresta politiko*. Tudi njegova tretja prevedena knjiga zajema iz neizčrpnega vira antične misli in filozofije. Kleinu je, ko je bil star nekaj čez sedemdeset let, zobozdravnik najavil, da mu bo moral zaradi atrofije spodnje čeljusti populiti vse zobe in mu namestiti vsadke, on pa se je namesto tega raje (spet) odpravil v Grčijo, da bi tam – s pomočjo sodobnih Grkov in antičnega Epikurja – odkril temeljne modrosti, s pomočjo katerih bi uresničil žlahtno in polnovredno staranje. S popotovanjem po razgibani grški pokrajini, v druženju s klenimi domačini, ki so neizčrpen tolmun življenjskih modrosti, ter s premlevanjem Epikurjeve bivanjske filozofije nam je Klein v tej knjižici iz leta 2012 postregel z obilico ugotovitev o jeseni življenja, ki kar kličejo po razmisleku in morebitnem uresničevanju v teh pandemičnih časih. > SAMO RUGELJ

»Bili smo v vojni, še zmeraj smo bili v pravi vojni, in sicer samó zaradi večnega vprašanja, ali smo Italijani ali Hrvati ali Slovenci, pa čeprav v resnici nismo bili nič drugega kot mešanci.«

Fulvio Tomizza

www.ztt-est.it

www.buca.si

G. W. F. HEGEL

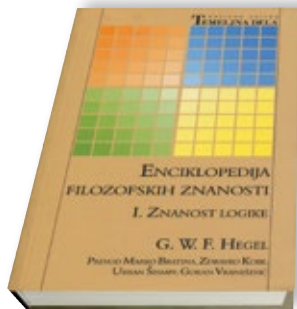
ENCIKLOPEDIJA FILOZOFSKIH ZNANOSTI

I. Znanost logike

prevod: Marko Bratina, Zdravko Kobe,
Urban Šrimpf, Goran Vranešević
Krtina, zbirka Temeljna dela,
2021, m. v., 301 str., 30 €

G. W. F. Hegel

Hegel je delo *Enciklopedija filozofskih znanosti*, ki sistematično utemeljuje celoto njegovega filozofskega sistema in jo sestavljajo trije deli – Znanost logike, Filozofija narave in Filozofija duha – pričel pisati leta 1812. Delo je bilo napisano za potrebe Heglovih predavanj in je bilo zato večkrat izdano, ob vsaki izdaji pa dopolnjeno in popravljeno. Pričujoča izdaja iz leta 1830, leto dni pred

Heglovo smrtjo, velja za najbolj izdelano. Besedilo Znanosti logike je dopolnjeno s predgovori k vsem trem izdajam in zaključnim poglavjem Izbora ustnih komentarjev. Dodani sta uredniško poglavje o nastanku *Enciklopedije filozofskih znanosti* v očrtu in Uredniško in prevajalsko poročilo, v katerem avtorji prevoda Marko Bratina, Zdravko Kobe, Urban Šrimpf in Goran Vranešević pojasnjujejo, zakaj so se odločili za odstopanja od zadnjih objavljenih prevodov. Med odstopanji izpostavljajo drugačen prevod terminov »bivajoče« in »bivajoč«, ki sta v tej izdaji prevedena kot »bitje« in »biten« ter »idejno« namesto »ideelno«. V zaključku dela sta slovar in izbrana bibliografija. > MAJA ČREPINŠEK

MISLI SVETLOBE IN SENC

Razprave o filozofskem delu

Marka Uršiča

urejanje: Maja Malec, Olga Markič
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2021, m. v., 282 str., 19,90 €

Marko Uršič

Sedemdesetletnico uglednega filozofa, priljubljenega profesorja filozofije in pisatelja Marka Uršiča so njegovi sodelavci počastili z zbornikom prispevkov, ki so nastali leta 2019 ob profesorjevi upokojitvi. Prispevki predstavljajo in hkrati kritično naslavljajo Uršičevo raznovrstno ustvarjalnost od strokovnih del s področja filozofije do beletristike.

Združeni so v pet tematskih blokov. Prvi blok obravnava Uršičevo posvečanje metafiziki in kozmologiji. Drugi blok se posveča zgodovinskim fragmentom v njegovem ustvarjalnem opusu, tretji blok fenomenom in simbolnim formam, četrti logiki, analizi in umetni inteligenci (oz. pojmovanju umetne zavesti), peti blok pa avtorjevemu beletrističnemu ustvarjanju s poudarkom na tetralogiji filozofskih pogovorov in samogovorov s skupnim naslovom *Štirje letni časi*. Poglavje zaključuje odlomek iz eposa *Vrata nepovrata* Borisa A. Novaka, ki odškrne vrata dogajanja pred 45 leti, kjer med dolgolasimi in dolgogradimi tipi razpreda misli (vedno) prijazen Marko Uršič. Zbornik zaključuje Uršičeva bibliografija 1972–2020. > MAJA ČREPINŠEK

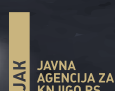
strah in pogum fear and courage

7.–12. 9. 2021
www.vilenica.si

vilenica 36.
mednarodni literarni festival
international literary festival

36. Mednarodni literarni festival Vilenica v organizaciji Društva slovenskih pisateljev se bo odvijal **med 7. in 12. septembrom**. Program bo zgrajen kot preplet digitalnih vsebin in dogodkov v živo, na njem pa se bo predstavilo 14 avtorjev iz 10 držav. Festivalni teden predvideva več kot 20 dogodkov; dogodki v živo bodo ob ugodni epidemiološki sliki potekali v Hrastniku, Kopru, Ljubljani, Sežani, Trstu in v jami Vilenica, na njih pa se bodo predstavili nagrajenec, slovenski avtor v središču, drugi slovenski gostje in nekaj tujih avtorjev. Osrednja okrogla miza SEP, ki bo letos potekala v dveh delih, bo organizirana prek aplikacije Zoom, digitalno bo predstavljen tudi portugalski fokus. V okviru slednjega bo izšla tudi Antologija sodobne portugalske književnosti *A luz do sol calada*. Tokratna Vilenica se bo pod festivalskim geslom **Strah in pogum** odzvala na čas, v katerem smo se zaradi svetovne pandemije znašli v fizični, a tudi vse večji socialni in psihološki izoliranosti, omejeni na virtualne stike. Osrednje ime festivala je **prejemnik nagrade vilenica 2021**, avstrijski pisatelj **Josef Winkler**. Za svoje slogovno in jezikovno vrhunsko ustvarjanje je doslej prejel več priznanj, med njimi tudi najpomembnejšo nemško književno, Büchnerjevo nagrado. Festival postavlja **v središče** tudi **slovenskega avtorja Milana Deklevo**, prejemnika najuglednejših nagrad na polju literature in umetnosti, tudi Prešernove nagrade za življenjsko delo. Na literarnih branjih, ki predstavljajo stalnico vileniškega programa, se bodo predstavili še: **Zoltan Danyi, Matthias Göritz, Kristina Hočevar, Jazra Khaleed, Larissa Lai, Jani Oswald, Lena Ruth Stefanović** in **Nenad Veličković**. **36. Vilenice se bo udeležil tudi prejemnik/prejemnica nagrade SEP za mladega avtorja/avtorico.**

Vabljeni na Vilenico!

Mestna občina
Ljubljana

LIUBLJANA,
RESISTENCY OF
LITERATURE

primorske novice
Generalni medijski pokrovitelj
Major media sponsor

Društvo slovenskih književnih prevajalcev je letošnjo Lavrinovo diplomu, priznanje za izjemen prispevek na področju posredovanja slovenske književnosti v druge jezikovne kulture, podelilo Rawleyju Grauju, priznanemu prevajalcu v angleščino.

Rawley Grau, letošnji prejemnik Lavrinove diplome

Rawley Grau iz Marylanda, ZDA, je magistriral iz slovanskih jezikov in književnosti na Univerzi v Torontu, po večletnem pripravljanju disertacije in revialnem uredniškem delu za mesečnik marylandske LGBTQ skupnosti in za umetnostno revijo pa je sklenil obrniti še en nov list in se preseliti v Evropo – v Slovenijo. Že leto dni pred selitvijo je navezal stike s slovenskimi LGBTQ aktivisti in aktivistkami, med njimi uglednimi literati. Še posebno pomembno pa je bilo zanj srečanje z Alešem Debeljakom kmalu po selitvi v letu 2001, saj se je iz tega rodil njegov prvi književni prevod iz slovenščine: Debeljakova knjiga esejev *The Hidden Handshake*. Prevajanje slovenske književnosti, v katerem je

uzrl svoje poslanstvo, dopolnjuje s prevajanjem neleposlovnih besedil, največ takih s področja likovne umetnosti, s kakršnimi se je ukvarjal že kot revialni urednik, in z lektoriranjem; v letih 2014–2019 je tudi poučeval prevajanje na Univerzi na Primorskem. Od leta 2020 je samostojni kulturni ustvarjalec. Med »njegovimi« slovenskimi avtorji moramo omeniti vsaj Vlada Žabota s *Sukubom (The Succubus)*, ki ga je prevedel z Nikolajjem Jeffsom, Mojco Kumerdej z več knjigami, zlasti s *Fragmo (Fragma)* in *Kronosovo žetvijo (The Harvest of Chronos)*, Dušana Šarotarja s *Panorama (Panorama)* in *Biljardom v Dobrayu (Billiards at the Hotel Dobray)*, pa tudi starejše dramske klasike (npr. Ivan Cankar).

Rawley Grau

DSKP: Vaš prevajalski razpon je zelo velik, saj segate po različnih zvrsteh iz različnih obdobj. Katero književnost prevajate najrajši?

Grau: Nobeni zvrsti ne dajem prednosti, saj vsaka prinaša s sabo posebna zadovoljstva in izzive, ki so seveda odvisni tudi od besedila in avtorja. Proza Dušana Šarotarja je izjemno lirična, isto velja za Gabrielo Babnik. Dela Mojce Kumerdej so nabita z besedno energijo, ostrimi retoričnimi obrati in jedkim humorjem, zato mi je bilo prevajanje *Kronosa* in *Fragme* v pravi užitek. Vendar imam rad tudi izziv, ki ga prinaša poezija, pa naj bodo to eliptične sanjske podobe Miljane Cunta ali formalna natančnost in mojstrska kompozicija dela, kot je *Balada o kužkih* Miklavža Komelja. Prav tako rad poskušam ujeti živo govornico v pogovorih, po kateri se odlikuje Čandrov *Slepec*. Tudi v dramatik, pa čeprav starejši, mora jezik delovati živo, kot pogovor, ki si ga mimogrede ujel na ulici.

DSKP: Imena nekaterih avtorjev – Šarotar, Kumerdej – se v vašem opusu ponavljajo. Ste jih založbam predlagali sami? Kako poteka dogovarjanje z anglofono založbo za prevod in izdajo slovenske knjige?

Grau: Imam drugačno izkušnjo od večine književnih prevajalcev v slovenščino, saj ti pogosto sami predlagajo založbam knjige, ki jih želijo prevesti. V podobnem položaju so ameriški prevajalci v angleščino. Tudi sam imam ogledanih nekaj knjig, ki bi jih srčno rad prevedel, ko bom utegnil, vendar so doslej k meni vedno pristopili drugi s svojimi predlogi: bodisi avtorji sami – Aleš Debeljak ali Boris Pintar – bodisi slovenski založniki. Šarotarja in Kumerdejevo sem prevajal v okviru dogovora, ki ga ima Beletina z londonsko založbo Istros Books. Sam nisem imel nobene besede pri izbiri, a na mojo srečo so te knjige odlične in avtorje zelo občudujem.

DSKP: Veliko vaših prevodov iz slovenščine je prišlo v širši ali ožji izbor za nagrade, kritiško so torej zelo opaženi. Kakšna pa je recepcija teh knjig med bralci?

Grau: Zame je velika čast, da moj prevod pride v širši ali celo ožji izbor za nagrado, kakršna je Oxford-Weidenfeld Prize, in da je deležen poglobljene pozitivne recenzije. Konec koncev je moj cilj, da bi odličnim slovenskim piscem, kakršni so Žabot, Šarotar,

Kumerdejeva, Babnikova, Sebastijan Pregelj in drugi, pomagal do mednarodne uveljavitve, ki si jo zaslužijo. Težko pa ugotovim, kako sprejemajo te knjige »običajni« bralci. Tu in tam naletim na pozitivno recenzijo na spletni strani Goodreads ali na Amazonu, to vedno dobro dene. In včasih mi kak prijatelj iz ZDA piše, kako všeč mu je bila ta ali ona knjiga. Ne poznam pa prodajnih statistik.

DSKP: Koliko besede ima pri nastanku končne verzije prevoda urednik? Večkrat slišimo o samovoljnih posegih, ki so jim izpostavljeni prevodi iz manjših jezikov.

Grau: Večina mojih književnih prevodov v zadnjih šestih letih je izšla pri majhni, a zelo ugledni londonski založbi Istros Books, ki izdaja knjige iz jugovzhodne Evrope. Njena direktorica in urednica Susan Curtis se odlično spozna na ta prostor ter ljubi in spoštuje tukajšnje kulture. Na primer: ko sem prevajal *Biljard v Dobrayu*, sem razmišljal, ali bi zapisal »brezsamoglasniška« imena, kakršni sta Črnske meje in Vrbnjak, na način, prijaznejši angleškemu bralcu (Črnske meje, Verbnjak), a mi je svetovala, naj se držim izvirnega zapisa. Ali pa v *Panorami*: tam nastopa srbska profesorica iz Sarajeva, o kateri pripovedovalec zmeraj govori kot o »gospo Spomenki«. Predlagal sem, da bi uporabil izraz »gospoda Spomenka« in v opombi pojasnil, da se s tem nazivom izražata tako naklonjenost kot spoštovanje. Če bi jo poimenoval Madame Spomenka, bi to angleškim ušesom zvenelo kot ime kake jasnovidke ali tuje učiteljice klavirja. Suzi se je strinjala, medtem ko bi marsikateri drug založnik poskusil zagato zaobiti. Omeniti moram tudi Stephena Watts, ki je sodeloval z mano pri štirih prevodih za Istros: kot tankočuten pesnik z globokim spoštovanjem do drugih kultur je dal zelo koristne pripombe in mi pomagal k bolj britanskemu načinu izražanja.

DSKP: Katero knjigo imate trenutno v delu?

Grau: Otroško knjigo Andreja Rozmana – Roze in v sodelovanju s Christino Kramer izbor iz poezije makedonskega pesnika Aca Šopova. Naslednje leto pa se bom vrnil k Alešu Debeljaku, s katerim se je vse začelo: Erica Debeljak me je zaprosila za prevod njegove zgodnje knjige *Imena smrti*, ki nikoli ni bila v celoti prevedena. Tega se zelo veselim!

PANDEMIJA COVID-19 V AZIJI

Tradicionalni humanizmi, moderna odtujenost in retorike sodobnih ideologij

urejanje: Jana S. Rošker

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Studia humanitatis Asiatica, 2021, m. v., 224 str., 19,90 €

Slavnostni zbornik je nastal ob 25. obletnici ustanovitve Oddelka za azijske študije na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Že iz naslova vidimo, da je tesno povezan s pandemijo COVID-a 19 v Aziji, ki je pred več kot letom dni popolnoma spremenila naša življenja in našo realnost. Urednica Jana S. Rošker v uvodu pove, kako je zbornik zgrajen, kdo ga je soustvarjal in s kakšnimi spoznanji bo oplemenitil bralce, katerih krog je prav gotovo širši od študentov in profesorjev na tem oddelku. Zbornik je torej nastal tudi kot odziv članov in članic Programske skupine Azijski jeziki in kulture na pandemijo, ki nam je pokazala, kako tesno smo pravzaprav povezani vsi ljudje – ne glede na to, v katerem delu sveta živimo. Izrednega pomena so medkulturne interakcije, vzajemno učenje, odprti dialogi, vzajemna pomoč, kakor pove urednica. Kakšna je torej naša vloga v skupnosti? Kako izkoristiti to »covid« krizo kot priložnost za kultivacijo našega občutka povezanosti in vzajemne pomoči? Zbornik ima poleg spremne besede urednice še naslednje sklope: Relacijske družbe nekoč in danes, Zdravstvo in politika, Umetnost, simbolnost in psiha, Korpusne analize jezika, zaključuje pa se s kratkim povzetkom in zelo uporabljenim stvarnim kazalom. > SABINA BURKELJCA

... kako tesno smo pravzaprav povezani vsi ljudje ...

JUŠ ŠKRABAN, URŠULA LIPOVEC ČEBRON

MEDKULTURNA MEDIACIJA IN ZDRAVSTVO V SLOVENIJI

Znanstvena založba Filozofske fakultete, zbirka Zupaničeva knjižnica, 2021, m. v., 154 str., 14,90 €

Medkulturna mediacija je področje, ki v vse bolj globalni družbi preči številne panoge in v vsaki zahteva drugačen pristop. V temelju gre za premoščanje jezikovnih in kulturnih ovir v javnih ustanovah, kar združuje tolmačenje z aktivnimi oblikami podpore in zagovornišva uporabnikov storitev. Pričujoča znanstvena monografija je prva, ki se ukvarja s problemom medkulturne mediacije v slovenskem zdravstvu. Avtorja črpata iz lastnih večletnih izkušenj pri projektih vpeljevanja medkulturne mediacije v zdravstvene ustanove ter iz opravljene terenske raziskave med mediatorji. Po izhodiščni opredelitvi nalog poklica avtorja le-te postavita v kontekst slovenskega zdravstva in opozorita na številne težave, s katerimi se v delovanju soočajo mediatorji, kar vpliva na izkušnjo uporabnikov in delo zaposlenih v zdravstvu. Jedro poglobljene analize predstavlja pregled organizacije dela medkulturnih mediatorjev in njihovega usposabljanja, skupaj s številnimi zgledi iz tujine ter lastnimi idejami, ki bi pripomogle k nadaljnjemu razvoju panoge. Medkulturna mediacija je most, ki pripomore k dobrobiti uporabnikov na enem bregu in olajša delo zdravstvenih delavcev na drugem. Prodorna študija, ki utira pot za izboljšanje prakse! > SANJA PODRŽAJ

Daniel Kahneman, dobitnik Nobelove nagrade za ekonomijo

PREDNAROČILO

knjiga *Hrup* izide
25. avgusta 2021
prednaročniška cena: 22,90 €
redna cena: 28,90 €

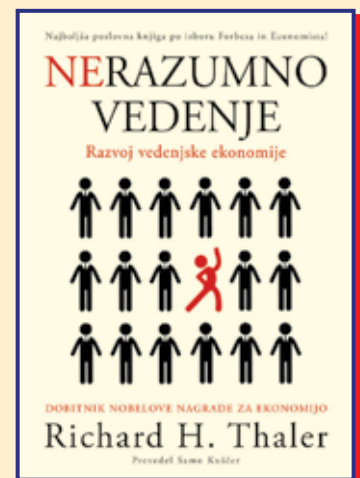
»Hrup je morda najpomembnejša knjiga, kar sem jih prebrala v več kot desetletju. Mojstrovina.«

– Angela Duckworth, avtorica knjige *Predanost*

Priporočamo tudi:

SODOBNA KLASIKA NA PODROČJU PSIHLOGIJE IN EKONOMIJE!

NAJBOLJŠA POSLOVNA KNJIGA PO IZBORU FORBESA IN ECONOMISTA!

Prednaročila in naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

Vsestranska umetnica Maja Gal Štormar, ki domuje v svetu pisateljstva, pesnjenja, igranja, pisanja besedil za gledališke igre, prevajanja, režiranja, gledališke pedagogike in, da, od lani tudi v svetu vedne astrologije djotiš, je tik pred poletjem bralce razveselila z drugim delom romana *7 kg do sreče 2*. V njem ima še vedno prvo besedo iskriva junakinja Mara, ki so jo bralci spoznali že v prvem delu istoimenskega romana in ki tokrat ne bije boja (le) s kilogrami, ampak predvsem s svojimi notranjimi demoni. Ob izidu Majine nove knjige smo z umetnico poklepetali o morebitnih pomislekih pred začetkom nadaljevanja romana, o notranjem svetu njenih romanesknih junakinj ter še čem.

»Kot pisateljji nosimo odgovornost, kaj rojevamo v svet!«

MAJA GAL ŠTORMAR

7 KG DO SREČE 2

Buča in zavod Amanart,
2021, t. v., 272 str., 24,90 €

Bukla: Za nadaljevanja oziroma druge dele romanov in tudi filmov včasih velja, da je v njih čutiti neko prisilo, ki je ustvarjalca gnala k nadaljnemu ustvarjanju. Pri vašem drugem delu romana *7 kg do sreče* tega ni čutiti, nasprotno, zdi se, da je na neki način celo boljši in bolj dovršen kot prvi. Ste imeli morda, preden ste se lotili pisanja, tudi sami kakšne pomisleke, ali bi se sploh lotili nadaljevanja zgodbe? In kako vam je potem uspelo, da je v romanu že od začetka čutiti večjo zrelost in poglobljenost zgodbe?

Gal Štormar: DrugEGA dela nisem imela name- na napisati, četudi so me mnogi bralci k temu nagovarjali. Zadnji besedi v prvem romanu »se nadaljuje« sta bili mišljeni kot hec. Merila sem na srečo, ki naj bi se nadaljevala. Predhodni roman *Potaknjenci* so namreč kritiki sesuli, češ da je preveč intelektualen, pa sem si pri romanu *7 kg do sreče* dala duška z navidezno trivialno srečo (*smeh*). Pri drugem delu romana me je v pisanje pahnila situacija s karanteno. Imela sem dovolj časa. Zavedala sem se pasti nadaljevanja, zato sem si dodobra izrisala scenosled in premislila, kaj ima glavna junakinja sploh še povedati in kaj sploh še želim sporočiti svetu, pa četudi gre za navidezni žanr. Kot pisateljji nosimo odgovornost, kaj rojevamo v svet.

Bukla: Glavna junakinja Mara Vodopivec, skoraj petdesetletna slovenska (nič več) igralka, kot jo hudomušno opišete že na naslovnici drugega dela svoje nove knjige, se zdi tokrat precej bolj odrasla. Čutiti je, kot da proti nekaterim stvarim, ki jo sicer močno naširajo, bije manj silovit boj. Je to posledica modrosti, ki pride z zreliimi leti, ali pa je to lahko tudi oblika njene (prikrite) resignacije?

Gal Štormar: Nedvomno gre za iskanje zrelosti, modrosti. Junakinja seveda še vedno bije silovit boj, a je ta ponotranjen. In nemara je zato še težji. Tudi glede dramaturgije in pisanja. Ubeseiditev notranjih stanj lahko hitro zapade v dolgoveženje in jamranje. Saj veste, vsak junak potrebuje dober odmerek zunanega sesutja in dogodkov, toda kaj se zgodi, ko ugotoviš, da si v resnici sam sebi še najhujši nasprotnik? Spopad z lastnimi sencami, slepili in pričakovanji ni

nekaj lahkega. Prave spremembe se lahko zgodijo le v človeku samem. Zato ne bi rekla, da gre za resigniranost. V svetu imperativov in golopsih »naduvancev« se morda res zdi tako, toda ne, nasprotno, gre za sprejetje in spoznanje, za luščenje, kaj lahko spreminjamo in česa ne.

Bukla: Kot ste omenili že sami, doživljam Mara v drugi polovici tega romana občutno

notranjo preobrazbo. Tovrstne osebne transformacije so značilne tudi za junakinje iz drugih vaših del. Je to zato, ker jih preprosto ne želite pustiti v (samo)pomilovanju in (samo)obtoževanju in jim tako vdahnete moč, za katero se sprva niti ne zavedajo, da jo imajo?

Gal Štormar: Od vedno me je zanimala notranja transformacija človeka. Kje se zgodi prelom, kje premik. Če se zgodi, seveda. In kaj je tisto, kar nas žene naprej, da ne obupamo. Kje so tisti očki upora, ki v nas ohranjajo živega človeka. Kako presegati vlogo žrtve. Zelo neslovensko, kajne? (*smeh*)

Bukla: Za navidezno lahkotno zgodbo ženske srednjih let se skrivajo precej globlje življenjske dileme in vprašanja, ki nazorno kažejo, kako natančno, celo precizno gradite svoje knjižne ali dramske junake. Priznani psihiater in psihoterapevt Miran Možina je ob enem od vaših del nekoč celo zapisal, da se njegovi študenti lahko več naučijo o človeku iz vaših živih literarnih opisov kot iz suhoparnih učbenikov. Ali za vsem tem stojijo leta terapevtskega dela na sebi in poglobljanja v tovrstno literaturo ali pa vas »samo« tako zelo zanima človek z vsemi svojimi notranjimi ustroji?

Gal Štormar: Na terapijo sem šla le enkrat za krajši čas, in to po očetovi smrti. Sicer pa se kot gledališčnica od vedno ukvarjam s človeško psiho; kako bi se sicer lahko poglobljala v tv-rino protagonistov?! Veliko strokovne literature berem, topogledno se redno izobražujem, imam zelo močan občutek za opazovanje in nemara bi bila po poklicu terapevtka, če se ne bi odločila za umetniške smeri. No, saj je pisanje tudi lahko katarzično, kajne? Transformativni moment se mnogim v umetnosti zdi bogokleten ali manjvreden, saj naj bi dobra, resna literatura pomenila prej pogubljenje, hrepenenje in brezizhodnost junaka. S tem sicer ni nič narobe, a zgrešeno je misliti, da sta preboj v pomiritev in spoznanje znanilca drugorazredne

Maja Gal Štormar

Foto: Borut Krajnc

triviale. Žal mnogi še vedno živijo v tovrstni zaprašeni prepričanosti.

Bukla: Ob vsem povedanem ne moreva še mimo simpatičnih vložkov v sami zgodbi; denimo tistega, ko glavna protagonistka romana obišče premiero predstave *Amelia E.*, za katero ste pred nekaj leti napisali besedilo. Ali pa onega, ko se Mara v zgodbi po spletu okoliščin nekoč znajde tudi pri vedski astrologinji Maji, ki tako kot vi obvlada djotiš astrologijo. Ste z vsem tem želeli namigniti na določene avtobiografske elemente, vtakane v delo, ali pa ste tovrstne vložke uporabili zgolj v maniri ustvarjalskega poigravanja, morda celo samoironije?

Gal Štormar: Natanko tako, samoironija, humor, distanca do sebe, to nas rešuje. Če že Mara popušča v hudomušnosti, se avtorica ne preda.

Bukla: Konec romana, ki ga sicer ne smeva razkriti, je kot pri prvem delu zelo netipično slovenski, pa vendar nakazuje, da se zgodba (lahko) še nadaljuje. Ali to morda pomeni, da se bomo bralci družili z Maro tudi v njenih poznejših zrelih letih?

Gal Štormar: Ne boste verjeli, bralci me že nagovarjajo, naj ne čakam na 60. rojstni dan in naj napišem trilogijo. To bi bil pravi izziv.

Bukla: Za zaključek pogovora me zanima, kakšni bodo vaši poletni dnevi. Si boste kot glavna junakinja vašega novega romana morda vzeli čas za kakšen konkreten odklop od vsega dogajanja ali pa boste, nasprotno, ustvarjalsko naravnani in boste pripravljali kaj novega?

Gal Štormar: V glavi že snujem nove reči, a bi o njih za zdaj raje modro molčala (nekaj sem se pa le naučila od Mare!). Veliko si obetam od poležavanja ob Kolpi in slovenskem morju s kopico odličnih knjig, ki mi jih še ni uspelo prebrati.

IVAN SIVEC

LJUBEZEN OB KOLPI

Povest o kostelskem ljudskem junaku Mikuli

Ico, zbirka Slovenske grajske zgodbe, 2021, t. v., 304 str., 33,10 €

Ivan Sivec

Sivčeve zgodovinske (romantično-ljubezenske) romane iz zbirke *Slovenske grajske zgodbe* lahko začnete brati na koncu. Tam je namreč dodanega veliko grafičnega materiala, avtorskih fotografij, zgodovinskih podrobnosti, spremnih besed strokovnih sodelavcev ter znancev, ki

vam dodatno osvetlijo območje, na katerem se dogaja roman, včasih pa je zraven tudi pojasnilo, kako je prišlo do njega. *Ljubezen ob Kolpi* je Sivec napisal na pobudo svojega dolgoletnega (službenega) prijatelja Mirka Turka in tako si je avtor zamislil zgodbo, ki se začne sredi šestnajstega stoletja. Postavil jo je v zgornjo dolino reke Kolpe, nad katero se dviguje grad Kostel, v roman pa namešal turške vpade, pogumne Uskoke, kmečke punte in seveda Ljubezen z obeh strani reke, sad katere je bil sin Mikula, kasnejši ljudski junak, ki se je po pustolovski življenjski poti od krošnjarja in pisarja do ljubimca in vojščaka, na kateri je med drugim srečal tudi Primoža Trubarja, pisca prvih slovenskih knjig, ob koncu 16. stoletja podal na zmagoslavne pohode proti Turkom. Še en Sivčev roman, napisan v živem pripovednem jeziku! > SAMO RUGELJ

BOGDAN NOVAK

SREDI ŽIVLJENJA SMO S SMRTJO OBDANI

Didakta, 2021, t. v., 437 str., 34,99 €

Bogdan Novak

Bogdan Novak (1944) je samostojni književnik, ki je napisal več kot 80 knjig za otroke, mladino in odrasle. Mlajši ga najbolj poznajo po seriji *Zvesti prijatelji*, starejši pa po zgodovinski prozi, kot sta *Pasja grofica* in družinska dvanajstdelna saga *Lipa zelenela je*, kamor lahko uvrstimo tudi pričujoče delo. Avtor tokrat

postreže z nazornim opisom življenja na Ptujju v začetku petnajstega stoletja, ko so imeli posvetno oblast fevdalci, verska pa je bila v rokah Rimokatoliške cerkve, obširno znanje takratnega sveta pa je bilo prežeto z vraževerjem, nenavadnimi bitiji in mračnimi silami čarovništva. V zgodbi sledimo močno vernemu vrtnarjevemu sinu Rafku, ki ga v zahvalo za pomoč pri čudežni ozdravitvi Bernardke, sestre gospoda Ptujškega, pošljejo v oskrbo k minoritskim patrom, da ga izučijo za novica in kasneje pošljejo na Dunaj, kjer se bo izsolal za duhovnika. Meniški bratje ga postopoma vpeljujejo v posvečeno samostansko življenje, ki pa ni vedno krepostno in brez greha. Pisanje Novaka je tekoče in hitro berljivo, zgodba pa dovolj dinamična, da ohranja bralčevo pozornost. Vanjo je vpleteno tudi obširno zgodovinsko ozadje, zanimivo za vse generacije. > GORDANA GRANATIR

IRENA SVETEK RDEČA KAPICA

PSIHOLOŠKA KRIMINALKA!

»Na kaj te spominja? je vprašal mladega sodnika. Sine je s težavo pogoltnil slino, z očmi preletel starejše kolege, nato pa rekel: To lahko naredi samo zver.« (iz knjige)

Tiskana izdaja Elektronska izdaja
27,00 € **19,99 €**

— trda vezava
— št. str.: 344
— isbn: 978-961-284-735-7

Naročite svoj izvod na www.beletrina.si
Brezplačna poštnina s kodo BELETRINANADOM

HERMANN-JOSEF ZOCHÉ

NAZARIJ, DEDIČ APOSTOLA

Zgodovinski roman

o času prvih kristjanov

prevod: Majda Strašek Januš

Celjska Mohorjeva družba,

2021, m. v., 421 str., 35 €

Nazarij že od malega velja za neustrašnega in pronicljivega in zdi se, kot da se je vsega tega priučil kot kristjan rimskega podzemlja, ki se mora tako kot drugi pripadniki nižjih slojev ves čas gibati čim bolj neopazno, pa vendar tudi zelo hitro. Vse te lastnosti mu pridejo prav, ko ga v enem od hudih uličnih nemirov, med katerimi se je znašel čisto po naključju, zajame vojska in ga pahne v temnico. Po spletu okoliščin se kasneje reši od tam, toda nemirnemu vrenju v Rimu, kjer vlada novi cesar Vitelij, ki se z eno roko oklepa prestola, z drugo pa nenehno požrešno sega po hrani, ni videti konca, zato Nazarija in njegovega prijatelja Avela čaka še marsikatera preizkušnja ... Odlični zgodovinski roman izpod peresa duhovnika, predavatelja in pisatelja Zocheja bralca s svojimi plastičnimi opisi in zgodbo, temelječo na zgodovinskih in bibličnih virih, slikovito prestavi v obdobje prvih kristjanov in utripa takratnega življenja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

LAUREN K. DENTON

SEZONA ORKANOV

prevod: Mateja Malnar Štembal

Meander, 2021, t. v., 360 str., 32 €

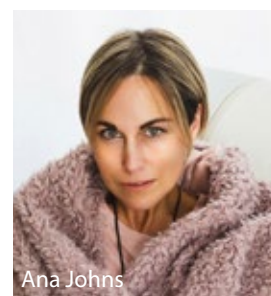
Pričujoči roman spada med lahkotnejše knjige, ki pa je bralec v tem poletju zagotovo ne bo odložil in pustil neprebrane. Družinsko zgodbo dveh sestra, ki ima vsaka svojo družino – Betsy, ki živi na večji kmetiji s krasnim možem Tyjem, in njene sestre Jenne, ki dela v kavarnici – združuje hrepenenje. Betsy ima vse, razen svojih otrok, ki si jih močno želi, Jenna pa ima dve hčerki, je mati samohranilka, a nima svobode in ne more živeti svojega poslanstva fotografkinje, saj ji to kot odraščajočemu dekletu ni bilo omogočeno. Njuni življenji tečeta dalje, dokler se ne oglasi Jenna in prosi Betsy, če bi za štirinajst dni pazila na njeni hčeri, saj je dobila redko in dragoceno priložnost – izobraževanje na poletnem kampu umetnosti oz. fotografije, kjer bi svoj talent lahko znova obudila in razvila. Betsy pristane na Jennino prošnjo – tu pa se zgodba šele začneja zapletati oz. razpletati. Prepričljiva in zanimiva družinska zgodba bo pravšnja za branje v viseči mreži v senci borovcev ali kar v domačem naslanjaču. > SABINA BURKELJCA

ANA JOHNS

ŽENSKA V BELEM KIMONU

prevod: Karmen Filipič

Meander, 2021, t. v., 352 str., 32 €

Ana Johns

Navdih za zgodovinski roman, ki delno temelji tudi na resničnih dogodkih, je Ana Johns dobila kar pri svojem očetu, ki je kot mladenič v petdesetih letih prejšnjega stoletja služil v ameriški mornarici na Japonskem in se tam

zaljubil v prelepo, še ne osemnajstletno Japonko Naoko. Tradicionalne japonske družine niso odobravale raso mešanih mednarodnih porok svojih hčera, pa tudi ameriška vlada ni bila preveč navdušena zaradi strogih imigracijskih kvot, a mladega para iz romana to ni ustavilo. Naoko se je uprla konservativnemu očetu, zanosila in se poročila z ameriškim mladeničem, a potem se je vpletla usoda, ki je njuno ljubezen potisnila na stranski tir, vse do skrivnostnega pisma, ki ga Američanka prejme od svojega očeta na smrtni postelji. Odloči se raziskati njegovo mladost in »drugo življenje« na oddaljenem koncu sveta in pri tem naleti na nepredstavljive zgodbe zaljubljenih mladih parov, ki so se jim zgodili mešani otroci, ki niso smeli preživeti. > RENATE RUGELJ

CHRISTI CALDWELL

PREPIRLJIVKA

serija Zlobni Wallflowerji, knj. 2

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, 2021, m. v., 459 str., 13,95 €

Ameriška avtorica uspešnih zgodovinskih ljubezenskih romanov se vedno znova vrača na najmračnejše londonske ulice devetnajstega stoletja. To je druga knjiga iz serije (prva je izšla lani), ki je tesno povezana s serijo *Grešne neveste*. Spremljamo Ophelio Killoran, ki s svojo družino vodi igralnico Vražji brlog. Na neusmiljenih ulicah najde otroke, ki potrebujejo pomoč, ter jim priskrbi delo in varno zavetje. Tudi sama je kot otrok spoznala, kako krute so ulice ... in plemstvo. Nepričakovano v njeno življenje znova vstopi Connor Steele, ki ji je kot deček rešil življenje, zdaj pa je najuspešnejši preiskovalec, ki išče pred leti izginulega otroka iz vrst plemstva. Ophelia in Connor si sicer ne zaupata, a zidovi med njima se vendarle vztrajno rušijo, saj postaja vse bolj jasno, da so njuni cilji podobni. > KLARA JARC

www.beremknjige.si

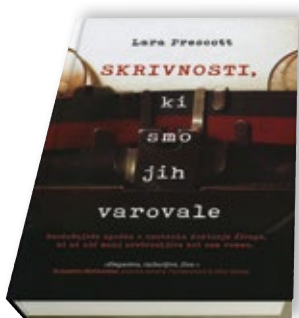
"Knjige so sanje, ki jih držimo v rokah."

(Neil Gaiman)

LARA PRESCOTT

SKRIVNOSTI, KI SMO JIH VAROVALEprevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2021, t. v., 419 str., 34,90 €

Roman *Skrivnosti, ki smo jih varovale* je odlična mešanica vohunskega trilerja, zgodovinske drame in ljubezenske zgodbe. Odigrava se v času vrhunca hladne vojne, ko morata prekaljena vohunka Sally in novinka Irina Pasternakov roman *Doktor Živago* pretihotapati iz ZSSR, kjer ga nihče ne upa izdati, saj je kritičen do revolucije in zavrača družbeno ureditev. Z vohunsko pa se združuje tudi legendarna ljubezenska zgodba Pasternaka in njegove ljubice Olge, ki je morala zaradi svoje povezanosti z razvpitim avtorjem preživeti gulag in je bila navdih za glavno junakinjo *Doktorja Živago*, Laro. Prescott napeto in prefinjeno prepleta fikcijo in resničnost, obenem pa ponuja premislek o svobodi izražanja, ustvarjanja in mišljenja. > VERONIKA ŠOSTER

KERRY FISHER

OTOK POBEGAprevod: Milena Podgoršek
Meander, 2021, t. v., 384 str., 32 €

Dve najboljši prijateljici, Octavia in Roberta, ki se poznata iz srednješolskih dni in ju kljub razlikam povezuje močna vez zaupanja, se soočata z razpadom zakonskih zvez. Izmenično pripovedujeta zgodbo kot prvo-

osebni pripovedovalki in bralcu opisujeta trenutno doganje ter njuno čustveno reakcijo, hkrati pa skozi intimno premišljevanje spoznavamo dogodke iz njune preteklosti. Zakaj Roberta razmišlja o vrnitvi k Scottu, če je njun odnos toksičen? Čemu topla, lepa in sočutna ženska dopušča soprogu, da z njo ravna slabo? Zakaj se Octavia, nekoč drzna pustolovka, upira Xaviju, edini pravi ljubezni svojega življenja, ter ostaja v dolgočasnem in turobnem zakonskem stanu? Ljubezenski roman, ki postavi tudi vprašanje, kdaj vztrajati in kdaj oditi. »Nikoli doslej še nisem spoznala, da so tudi pari lahko osamljeni.« > AJDA VODLAN

JOHANNA LINDSEY

TISTI PRAVIserija Maloryjevi, knj. 10
prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2021, m. v., 425 str., 13,95 €

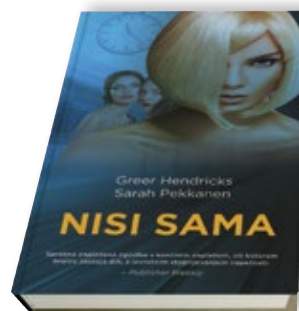
Johanni Lindsey sicer zmanjkuje Maloryjevih za srečne konce, a Maloryjevim ne zmanjka prijateljev, ki potrebujejo takšne konce. Že 10. knjiga v seriji je zgodba Julie Miller, hčere bogatega trgovca, ki je že od otroških let zaročena s sinom grofa Manfordskega, Richardom Allenom. Žal med njima že od nekdaj vlada sovraštvo in Richard tudi zaradi nezumevanja s svojim očetom pobegne iz Anglije. Julia leta pozneje načrtuje, da bo dala Richarda razglasiti za mrtvega, da lahko izniči pogodbo med družinama in si končno najde pravega ženina zase. Morda zapeljivega Francoza Jeana Paula, ki ga je srečala na plesu v maskah. Toda ta Francoz ima brez maske nekam znane poteze ... in še vedno jo sovraži do obisti. Kako lahko dva močna karakterja s tako negativno preteklostjo vendarle najdeta dovolj razuma, da si s skupnimi močmi prizadevata za isti cilj? > KLARA JARC

GREER HENDRICKS, SARAH PEKKANEN

NISI SAMAprevod: Maša Zupančič
Hiša knjig, 2021, t. v., 424 str., 34,90 €

Ko je leta 2010 Greer Hendricks, izkušena urednica z več kot dvema desetletjema dela v založništvu, pod svoje okrilje dobila Sarah Pekkanen, avtorico uspešnih ženskih romanov, je med njima preskočila taka ustvarjalna iskra, da sta se v soavtorstvu namenili podati v žanr psiholoških srhljivk. V polno sta zadeli že s prvo: *Žena med nama* (2018) je obveljala kot eden odmevnejših tovrstnih naslovov leta. Zgodba o ljubosumju ločene žene nad novo zaročenko njenega bivšega je postregla s toliko prefinjeno tempiranimi preobrti, da jo je za filmsko predelavo odkupil sam Steven Spielberg. Sledila je knjiga *Anonimno dekle* (2018), ki govori o udeleženki psihološke raziskave, ta pa se preseli v resničnost, kjer se zabriše meja med tem, kaj je res in kaj je manipulacija. Po njej pripravljajo televizijsko nadaljevanko, pred nami pa je že nov roman *Nisi sama* (2020), ki samo potrjuje sijajno kreativno formo pisateljic. Shay Miller je s statističnimi podatki obsejana 31-letnica, ki živi neizpolnjujoče življenje. Po tihiem je zaljubljena v sestanovalca, ki pa si je našel punco, v službi so jo odpustili kot presežek. Nekega dne se na postaji podzemne železnice iz oči v oči zazre z žensko svojih let, tik preden ta samomorilsko skoči pred vlak. Dogodek ji ne da miru in si želi o nesrečnici izvedeti več. To pa opazita sestri Cassandra in Jane, ki sta žrtev poznali, saj je bila del njenega nekakšnega ekskluzivnega in glamuroznega kluba nekaj žensk, ki so navajene dobiti tisto, kar si zaželijo. Kar sledi, je psihološki tobogan zapletov in razpletov, ki bo bralca zadovoljujoče puščal v negotovosti. Triler za vse, ki se navdušujejo nad večplastno izdelanimi liki in napeto nepredvidljivostjo! > ALEŠ CIMPRIC

ALEXANDER MCCALL SMITH

ODDELEK ZA OBČUTLJIVE ZLOČINE

Detektiv Varg, knj. 1

prevod: Jure Potokar
Didakta, 2021, m. v., 232 str., 14,99 €

Naj vam čisto po tiho prišepnemo, da romaneskni Oddelek za občutljive zločine iz Malmöja na Švedskem ni vedno na polno zaposlen. Prav nasprotno; pogosto se morajo detektiv Ulf Varg in njegova ekipa preprosto delati, da delajo! Toda kar na lepem so – o groza! – do vratu zasuti z delom. Raziskati morajo, kdo je na lokalni tržnici zabodel prodajalca kašmirja v koleno, ob tem jim pride na pot še zapleten primer treh študentk, med katerimi ima ena od njih namišljenega fanta, druga, ki se dobiva kar z dvema mladeničema naenkrat, pa čez noč izgine. In ne, to še ni vse: detektivi morajo raziskati tudi skrivnostne tuleče glasove, ki se vsako noč pojavljajo ob majhnem hotelu na idiličnem švedskem podeželju. Znabiti, da je na delu pravi volkodlak! In, aja, ob vsem tem je glavni junak Ulf Varg ves iz sebe, saj kaže, da njegov pes Martin trpi za pravo pasjo depresijo ... Izvrsten roman, ki ga avtor označuje kot *skandinavski blanc*, kar predstavlja parodijo na znamenite, napete kriminalne romane skandinavskih avtorjev, bolj poznane pod oznako *skandinavski noir*, ponuja bralno zabavo brez primere. Resda v njem ne boste pričali krutim umorom, boste pa zato nagrajani s toliko več znamenitega severnjaškega humorja in z domišljije polnimi izpeljavami zgodbe. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Do sedaj je luč sveta ugledalo že nekaj literarnih del Irene Svetek, njeno najnovejše z naslovom *Rdeča kapica* pa predstavlja avtoričino potovanje v zanje povsem novo zvrst – v svet psihološkega kriminalnega romana. Pisateljica je v njem do potankosti izbrusila vse detailje in odlično prepletla različne zgodbe – vse v maniri napetega branja. S svojim novim knjižnim delom se tako Svetkova nedvomno postavlja ob bok tudi najbolj slovitim skandinavskim ustvarjalcem psiholoških kriminalk.

»Pri kriminalki je takoj jasno, kdaj avtor blefira!«

IRENA SVETEK

RDEČA KAPICA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 397 str., 27 €, JAK

Bukla: Po vrsti scenarijev za različne slovenske nanizanke in filme ter po nekaj romanih ste se odločili preizkusiti v pisanju psihološke kriminalke. Od kod odločitev prav za ta žanr, ki zna biti, če želi avtor z njim doseči res pravi učinek pri bralcih, precej trd oreh?

Svetek: Od nekdaj sem rada brala kriminalke. Je pa res, da razen nekaj svetlih izjem (v mislih imam predvsem skandinavski »noir«) tovrstni žanr stavi vse na »kdo je storilec« in ne toliko na psihologizacijo likov, kar sem ob branju večkrat pogrešala, kajti mene bolj zanima »zakaj« kot »kdo«, in mislim, da od tukaj vzgib, da sama napišem nekaj, kar bi ustrezalo bralcu, ki razmišlja podobno kot jaz. Mislim, da vsi avtorji pišejo, oziroma se trudijo pisati, predvsem takšne vrste literaturo, kot jo sami najraje berejo.

Bukla: So vam bile v pomoč pri pisanju tudi že prej omenjene izkušnje s področja scenaristike? Vaša kriminalka je namreč izpisana zelo natančno in premišljeno, vse stoji na svojem mestu, bralec si zlahka, kot da bi gledal dobro kriminalno serijo ali film, predstavlja tudi najmanjše detailje ...

Svetek: V scenaristiki, predvsem v pisanju »serijalov«, kjer nastopa veliko likov in se dogaja precej, začneš že v prvem delu prve sezone odvijati klopčič in ga odvijati vse do zadnje sezone, kjer ga je treba začeti zavijati nazaj. Če nisi izjemno natančen, s tem mislim, da točno veš, s kakšnim namenom si sprožil neko dejanje ali poskušal ustvariti neki suspenz, potem si zamočil na celi črti. Mislim, da je podobno pri pisanju kriminalke. Pozoren moraš biti na vsako drobtinico, ki si jo nastavljal bralcu, kajti bralec je pri tovrstnem žanru še posebej aktiven, gre namreč za zelo intenziven odnos s pisateljem, gre za neke vrste dialog, ki ga imata, saj bralec pri žanru kriminalke aktivno sodeluje z avtorjem vse od začetka in se ga ne sme podcenjevati, kajti takoj mu bo jasno, kdaj kot pisatelj blefiraš in trosiš drobtine, ne da bi jih za sabo pobral.

Bukla: Kako ste si zastavili pisanje, da ste lahko prepletli vse detailje in vse zgodbe sedanosti in preteklosti v smiselno celoto ter se obenem izognili preveliki količini

protagonistov, kar zna biti v tem žanru tisto, kar bralca lahko pogosto celo odvrne od tega, da povsem »pade v zgodbo«?

Svetek: Veliko samodiscipline je bilo potrebne, da sem speljala dve časovni ravni, ki se potem v ključni točki združita v eno. Najprej sem se precej ukvarjala z raziskovanjem, ki mi je pomagalo oblikovati zgodbo, potem sem naredila »storyline« (očrt zgodbe) in se

šele nato lotila karakterizacije likov. Pisanje kriminalnega romana se mi zdi izjemno obrtniško delo, hkrati pa je treba natančno izdelati psihološke profile junakov, brez tega je navsezadnje čisto vseeno, kdo je morilec. Če ni ta, je pa pač nekdo drug. To je brez zveze in mislim, da na tak način samo razočaraš bralca, ga na neki način podcenjuješ. Preden začneš pisati kriminalni roman, moraš do potankosti poznati zgodbo, vedeti moraš, kdo je morilec, in predvsem, kar se mi zdi še pomembneje, kaj ga je gnalo v samo dejanje umora. Ne moreš si privoščiti skoka v neznanu, kajti zelo hitro se lahko znajdeš v brznu, iz katerega je potem težko splezati.

Bukla: Glavni lik Mia Aurellija, okrožnega državnega tožilca v srednjih letih, ki raziskuje umor najstnice, je precej nesrečen v svoji osebni zgodbi. So prav njegove osebne frustracije tisto, kar ga tako zelo žene k motiviranemu delu v službi, da bi vsaj tam dokazal svoj vrednost in moč?

Svetek: Tega pa ne vem, bi morali vprašati kar Aurellija. (smeh)

Bukla: V *Rdeči kapici* prav vse like, celo glavno žrtev, determinira družinsko ozadje. Podobno bi verjetno lahko rekli tudi za like v vaših predhodnih romanih, četudi so ti žanrsko drugačni od vašega novega. Vas morda pri snovanju njihovih psiholoških profilov, ki so izbrušeni do potankosti in zgrajeni z velikim poznavanjem delovanja človeškega duševnega stroja, na neki način vodi Tolstojeva misel, da so »si vse srečne družine podobne, vsaka nesrečna družina pa je nesrečna po svoje«?

Svetek: Kot sem že omenila, me veliko bolj zanima, kaj nekoga žene, da stori določeno dejanje, kot kdo je tisti, ki ga je storil. Da to spoznaš in predvsem razumeš, moraš vedeti kar nekaj o preteklosti določene osebe, vedeti moraš, kaj je ta človek doživel, kaj je izkusil v življenju, poznati moraš njegove frustracije, želje in gone ... Šele nato te lahko vodi skozi zgodbo in jo kreira, predvsem pa mislim, da se bralec potem lažje identificira z njim, razume, zakaj je to storil, in tako lahko pride do katarze.

Irena Svetek

Bukla: Vas je morda k osnovnemu romanskemu motivu najprej nagovorila vsem znana pravljica in njeno sporočilo o tem, da se v vsakem od nas skriva zver, ki plane na dan v najhujših trenutkih? Ali pa vas je, nasprotno, k pisanju motiviralo kaj drugega, saj menda, kot ste nekoč povedali, najraje pišete o tistem, kar vas v nekem obdobju najbolj nagovarja, vas zanima ali leži nekje v vaši podzavesti?

Svetek: Mislim, da bolj to drugo.

Bukla: Glede na to, da ste v pisanju scenarijev zelo domači, se zdi logično, da bi romanu sledila tudi ekranizacija, kot se je to že zgodilo tudi z nekaterimi drugimi tovrstnimi odličnimi kriminalnimi romani Tadeja Goloba in Avgusta Demšarja. Morda že kaj razmišljate tudi v to smer?

Svetek: To ni odvisno od mene, tukaj so drugi ljudje, ki odločajo o tem.

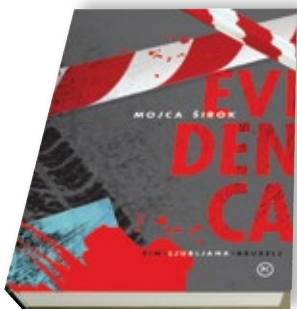
Bukla: Osrednji lik Mia Aurellija naj bi nastopal tudi v vaših prihodnjih romanih. Ali to pomeni, da ta hip že snujete nov kriminalni roman in bomo bralci že kmalu lahko skupaj z Aurellijem razreševali nove primere?

Svetek: Ravno končujem pisanje. Naslov novega romana je *Gospodar volkov*.

MOJCA ŠIROK

EVIDENCA; trilogija Rim–Ljubljana–Bruselj, knj. 2

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 363 str., 27,99 €

Mojca Širok

Ob novinarju in pisatelju Tadeju Golobu se je kot zelo prodorna avtorica kriminalnih romanov že s prvencem predstavila tudi novinarka in publicistka Mojca Širok, ki je svojo prvo kriminalko *Pogodba* postavila v Rim (tam je tudi nekaj časa delala kot poročevalka nacionalne televizije). Njen drugi roman *Evidenca*, ki je zdaj že postavljen kot srednji del trilogije, ima svoj center v Ljubljani (tretji se bo odvijal v Bruslju, kjer avtorica dela zdaj), v njem pa je Mojca Širok zastavila široko zgodbo. Prepletla jo

je z različnimi elementi, od katerih so nam nekateri znani iz polpretekle kriminalne zgodovine na naših tleh. Z dinamičnim pripovednim slogom, v katerem med seboj vzporeja različne pripovedi, te pa potem učinkovito poveže, tako izhaja iz štirikotnika, ki ga sestavljajo brutalna italijanska mafija, neučinkovita policija, propulzivni novinarji in skorumpirana politika, temu pa doda še nekdanje uslužbenke državne varnosti, sedaj že ostarele, vendar še vedno nevarne veterane, ki se lahko po potrebi vključijo v dogajanje in počistijo okostnjake iz omar ali pa poskrbijo za kako novo truplo. Vse skupaj se začne, ko v zaspani ljubljanski soseki, nedaleč od predsedniške palače, policija v avtu pred garažo najde truplo, kar sproži dogajanje in prebudi že skoraj zaspale duhove iz preteklosti. Politična srhljivka, ki bo ljubiteljem žanra popestrila bralno poletje! > SAMO RUGELJ

CILLA IN ROLF BÖRJLIND

ČRNA ZARJA; Rönning in Stilton, knj. 3

prevod: Luka Gortan

Hiša knjig, 2021, t. v., 481 str., 34,90 €

Glavni junaki, aktualni in nekdanji kriminalistični raziskovalci, ki jih poznamo že iz prejšnjih del zakoncev Börj Lind, so znova z nami in v novem kriminalnem romanu lahko spet uživamo v njunem izvrstnem slogu pisanja in dramatično zasnovani zgodbi. Kriminalistka Olivia Rönning je za nekaj mesecev premeščena na jug Švedske, v idilično obmorsko mesto, ki pa ga pretrese grozljivi umor triletne Emilie. Olivia se z ekipo sodelavcev strastno vrže v raziskovanje primera, potem pa se ne tako daleč stran, v drugem mestu, zgodi še en brutalen umor: neki sprehajalec najde sedemletnega Arama umorjenega v gozdu, skozi katerega je šel deček zjutraj v šolo. Olivia razmišlja, ali bi za umorom lahko stali nacistični skrajneži, saj sta bila oba umorjena otroka temnopolta. Med raziskovanjem ji začnejo groziti neznanci, dogajanje se vedno bolj srhljivo zapleta, toda to ji ne odvzame poguma in energije, da ne bi prišla umorom do dna. Izvrstno in na moč napeto branje, ki ga boste použili na mah! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JO NESBØ

KRALJESTVO

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2021, t. v., 534 str., 34,99 €

Norveški pisatelj Jo Nesbø (1960) je tudi pri nas najbolj znan po kriminalkah, v katerih je glavni trdoživi detektiv Harry Hole (do sedaj je v tem serijalu spisal dvanajst romanov), ob tem pa je seveda napisal tudi serijo mladinskih knjig ter tudi nekaj samostojnih romanov (denimo *Macbeth*). Zadnji med njimi je ravno *Kraljestvo*, ki je izvirno izšlo leta 2020, z njim pa

se je Nesbø širokopotezno podal na nov teren. Popelje nas namreč v norveško zakotje, kjer že dolgo samotno živi Roy, ki ima v dolini bencinsko črpalko, njegovo rutinsko življenje pa zmoti vrnitev brata Carla, ki je poldrugo desetletje preživel čez lužo, se tam poročil s skrivnostno Shannon, zdaj pa se z njo vrnil domov, da bi tu predstavil svoj ambiciozni projekt: izgradnjo alpskega hotela, s katerim bi prebudil zaspano mesto in mu vdihnil novo energijo. A pod to (na videz) mirno površino se skrivajo zakopane (družinske in druge) skrivnosti, ki samo čakajo, da planejo na dan, s čimer Nesbø knjigo prestavi v višjo prestavo ter vse skupaj zameša v vrtnice napetosti, trupel in poravnavanja starih računov. > SAMO RUGELJ

VODNIK PO KROŽNI POTI

Viki Grošelj

KRONA SLOVENIJE

125 strani • 17 €

Pot skozi popotniški paradiz v eni najlepših pokrajin Evrope.

- 15 zemljevidov,
- 81 fotografij

IZPOVEDNI POTOPIŠ

Irena Cerar

POTEPUŠKI OKRUŠKI

Kako sem hodila po robu

180 strani • 19,90 €

Doživetja sedemletnega raziskovanja slovenskih zamejskih pokrajin.

Opisi potepanj, tkanje stikov z ljudmi, osebno iskanje lepote in sozvočja z naravo.

NADALJEVANJE USPEŠNICE

Maja Gal Štromar

7 KG DO SREČE

drugi del

272 strani • 24,90 €

Duhovit roman govori o tem, kako se ženska privadi na dolgčas, se znova najde in zažari.

(Nič več) hudomušna izpoved slovenske (nič več) igralke Mare Vodopivec.

ANGAŽIRANA ZGODBA

Lorin Möscha

NA TNALU NEMOČI

zgodba o medvrstniškem nasilju

220 strani • 23,90 €

Knjiga vam bo omogočila boljše razumevanje mladostnikovega doživljanja ter vas oskrbela z upanjem in rešitvami.

www.buca.si
info@buca.si
01/230 65 80

Mirt Komel je filozof in pisatelj, dramatik, esejist, sociolog in prevajalec. Napisal je znanstvene monografije *Poskus nekega dotika* (2008), *Twin Peaks in postmodernizem* (2012), *Diskurz in nasilje* (2012) in *Sokratski dotiki* (2015). Širšemu polju bralcev je znan po potopisih *Sarajevski dnevnik* (2009) in *Kabirske kabeksije: Kairo leto pred revolucijo* (2011) ter romanih *Pianistov dotik* (2015) in *Medsočja* (2018). Oba romana sta bila vsak v svojem letu izida nominirana za nagrado kresnik in oba sta se uvrstila v finale. Povod za pogovor pa je bil izid novega romana *Detektiv Dante* (založba Goga), ki se veže na predzgodbo *Medsočja*.

»Obstaja zelo resna in tesna zveza med filozofijo in detektivkami.«

MIRT KOMEL

DETEKTIV DANTE

Goga, zbirka Goga,
2021, t. v., 334 str., 27,90 €, JAK

Bukla: Kaj pokliče filozofa, da napiše detektivski roman?

Komel: Pisanje, to je eden izmed tistih klicev, ki jim pač ne moraš ne odgovoriti, če je že muza pisanja tako prijazna, da te tako rekoč lastnoročno pocuka za lase. In v tem oziru živim dva poklica hkrati, neko razdvojeno »Dr. Jekyll – Mr. Hyde življenje« – življenje filozofa in pisatelja – ampak kaj hočem: »Dvoje src bije v prsih mojih.« Sicer pa mislim, da obstaja zelo resna in tesna zveza med filozofijo in detektivkami: detektivke, vsaj klasične detektivke – od Edgara Allana Poeja do Arthurja Conana Doylea – so predstavljale neposredno nadaljevanje razsvetljskega projekta v miljeju romantike. In to velja še danes vsaj do določene mere, namreč, da detektivke predstavljajo »romanco razsvetljene uma«, kjer je na pleča lika detektiva položeno težko hamletovsko breme, da »svet, ki je iz tira«, ponovno poravna.

Bukla: Od kod vam poznavanje podrobnosti umorov, dela policije, kriminalistov in forenzikov?

Komel: Med pisanjem *Medsočja* sem imel to srečo, da sem malodane po naključju – no, ne ravno po naključju, ker smo se pravzaprav spoznali zaradi skupnega zanimanja za lingvistično forenziko – spoznal dva kriminalistična inšpektorja, ki sta mi odprla vrata v dejansko policijsko preiskovalno delo. Po uvodnem srečanju z njima, kjer se je zgodila tako rekoč »ljubezen na prvi pogled pod lupo«, smo se še večkrat sestali, tako službeno kot zasebno, in si izmenjevali znanje. Da skrajšam dolgo zgodbo: jaz sem jima predaval filozofijo in Lacana, onadva pa sta meni podrobno predstavila policijsko delo tako preko izjemno ilustrativnih in najslavnejših primerov iz zgodovine slovenske policije kakor tudi z napotki na ustrezno policijsko literaturo. Na primer v roke sta mi dala Thorwaldovi deli *Stoletje detektivov* in *Ura detektivov*, v katerih avtor opisuje razvoj policijskih preiskovalnih postopkov in prijemov od samih začetkov modernega policijskega dela pa vse do danes. To je avtor, ki ga vedno močno priporočam tako pisateljem kot ljubiteljem detektivskega žanra, saj gre res za

ABC dejanskega policijskega preiskovalnega dela.

Bukla: Zakaj nadaljevanje *Medsočja* v obliki predzgodbe?

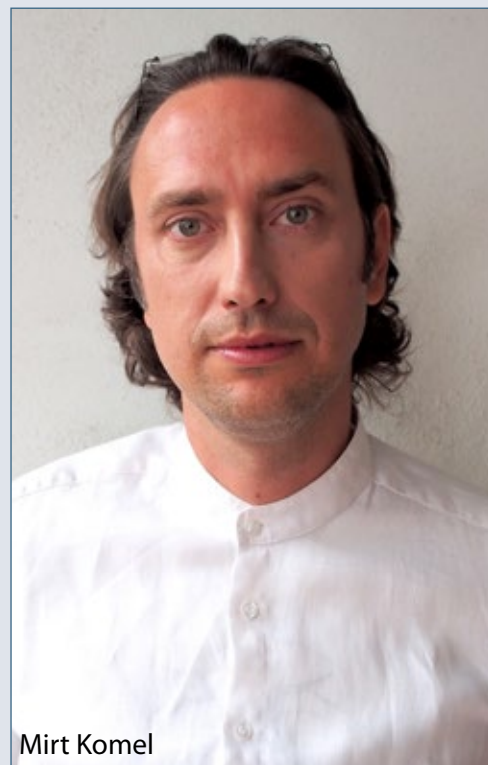
Komel: No, moram priznati, da mi je bila že za *Medsočje* glavna inspiracija postmoderna detektivska TV-serija *Twin Peaks*, ki je po tistem škandaloznem zaključku druge sezone dobila »sequel« v obliki filmske »prequel«, *Fire Walk With Me*. Na podoben način sem

si roman *Detektiv Dante* zamislil kot predzgodbo *Medsočja*, ki tako ali tako ne dopušča ravno nadaljevanja na običajen način – pa tudi nikoli nisem hotel napisati serije detektivk, izdelati lik inšpektorja, ki bo potem skakal od primera do primera. No, kakorkoli, v tej predzgodbi sem želel orisati Erika Tlomma v njegovi tako rekoč »predmedsoški« fazi življenja, vendar skozi oči nekoga drugega, njegovega partnerja Harija Izmaila, ki je človek povsem drugega kova; če je prvi čudaški erudit, preveč izobražen za policija, pa je drugi človek iz ljudstva, »naš človek«, ki na vse skupaj, na življenje nasploh in policijsko delo še posebej, gleda veliko bolj stvarno.

... detektivke predstavljajo »romanco razsvetljenega uma«, kjer je na pleča lika detektiva položeno težko hamletovsko breme, da »svet, ki je iz tira«, ponovno poravna ...

Bukla: Ste mojster besed, tistih, ki suvajo pod rebra, tistih, ki na videz razkrivajo vse in hkrati zavajajo. Lahko pojasnite, zakaj inšpektor Haris trdi, da je igra z jezikom vnaprej izgubljena, Tlomm pa skozi igro besed misli in govori, čuti in čustvuje?

Komel: V njunem razmerju in skozi razliko med njima sem poskusil med drugim orisati dva ekstrema, dve skrajni drži do jezika: prva, Harisova, je, mislim, da zdravorazumska, saj je jezik zanj zgolj »sredstvo komunikacije« in vse, kar človek izreka in sega onkraj tega, se mu zdi če že ne tавтоloško pa vsaj redundantno – s Tlommom pa je povsem drugače, saj jezik razume kot nekaj, kar prežema dejanskost do te mere, da človek, kolikor je govoreče bitje, do realnega jedra realnosti tako rekoč sploh ne more dostopati brez posredovanja jezika. Tisto, kar ju družijo, pa je seveda preiskovalno delo, za katero

Mirt Komel

Foto: Lina Treu

je vloga jezika ključna: tudi če nisi pristaša lingvistične forenzike (tako kot Tlomm), pač pa iskanja bolj povezav dejstev (tako kot Haris), vendarle ne moreš, da ne bi jemal izjav prič, intervjujal osumljence ... skratka, z jezikom počel vse tisto, kar se od policije pri preiskovanju primera umora pričakuje.

Bukla: Dante vznikaja iz besedila na ključnih točkah romana. Zakaj ravno Dante?

Komel: Dante je moja velika pesniška ljubezen! Zaradi njega sem se, izhajajoč iz splošne pogovorne in literarne italijanščine, priučil stare florentinščine, v kateri je spesnena zbirka sonetov *La vita nova* in seveda *Commedia*, ki ji moj prozaični *Detektiv Dante* dolguje veliko. V detektivski tekst sem stkal marsikatero alegorično referenco – predvsem za tiste, ki poznajo Dantejevo delo – s čimer sem hotel, vsaj implicitno, pokazati na pravzaprav intimno zvezo med detektivko in poezijo, ki se napaja z metaforami. Metafore v pravem pomenu besede so namreč uganke, ki potrebujejo rešitev – ne pa utečeni načini izrekanja s pomočjo primer – in zato se mi zdi, da če detektivke ponujajo ugankarski užitek ob tekmovanju bralca z detektivom pri razreševanju umora, potem mu lahko takšne detektivske metafore nudijo še dvojni užitek za pribitek: enega v tekstu, drugega pa še v kontekstu.

MAX SEECK

LOV NA ČAROVNICE

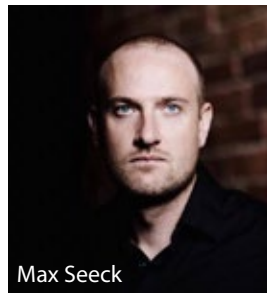
Jessica Niemi, knj. 1

prevod: Maja Lihtentalner

Didakta, 2021, m. v., 383 str., 17,99 €

Detektivka narednica Jessica Niemi mora rešiti zapleten primer: čedno soprogo znamenitega pisatelja Rogerja Koponena, pisca kriminalk, najdejo mrtvo v njuni hiši v eni od najprestižnejših helsinških sosesk. Policija se z vso vnemo loti iskanja sledi za storilcem, saj se kmalu izkaže, da ni šlo za samomor, kot so sprva mislili, ampak za skrbno premišljen umor. Le slab dan zatem najde policija v bližini pisateljeve hiše, v zaledenem morju še eno žensko truplo, ki na prvi pogled zelo spominja na umorjeno pisateljevo soprogo. Ko se že zdi, da bo srhljivih dogodkov naposled le konec, postane narednica Niemi jeva z ekipo priča številnim novim grozodejstvom. Očitno je nekdo zelo natančno prebral pisateljevo trilogijo »Lov na čaravnice« in v kriminalki našel navdih za vse mogoče oblike izprijenih umorov, ki spominjajo na najbolj krute inkvizicijske oblike lova na dozdevne čaravnice. Bo Niemi jevi in njeni prizadevni ekipi uspelo priti na sled morilcem, ki policiji nastavljajo vedno nove pasti? Fenomenalna kriminalka z vsemi prvina mi svojega žanra vabi k napetemu branju od prve do zadnje strani in navdušuje s svojo izpiljeno dramaturško zasnovo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Max Seeck

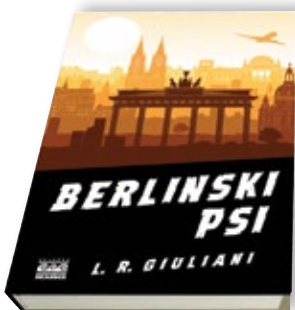
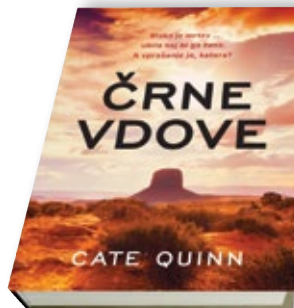
CATE QUINN

ČRNE VDOVE

prevod: Matejka Križan

LYNX, 2021, m. v., 427 str., 25 €

Novinarica, ki v svojih knjigah povezuje zgodovinske vire in pričevanja iz prve roke, je z osupljivo družinsko srhljivko osvojila tako angleške kot ameriške založnike in čez noč postala literarna superzvezda. Na skritem, neposeljenem divjem predelu Utaha, na veliki razpadajoči kmetiji, s svojimi tremi ženami živi poligamist Blake, ki se z ogromnimi zalogami konzervirane hrane pripravlja na konec sveta. Ko ga nekega dne najdejo mrtvega ob reki, kamor je odšel na ribolov, njegove žene-sestre, kot se imenujejo, policija razglasi za glavne osumljenke, v resnici pa vdove sumijo tudi druga drugo. Vsaka od njih pripoveduje svojo zgodbo. Rachel, prva žena s skrivnostno preteklostjo, ozdravljena narkomanka Tina in naivna prestrašena Emily plast za plastjo razgrinjajo detajle iz življenja v čudaški mormonski skupnosti in svoj odnos do moža ... So bila šepetanja o morebitni četrti ženi resnična, ali pa je imel Blake še kakšne načrte, za katere ni vedela nobena izmed njih? > RENATE RUGELJ

L. R. GIULIANI

BERLINSKI PSI

prevod: Vito Gaber

Meander, 2021, t. v., 183 str., 29 €

Poletni čas prinaša več branja, pri katerem so naši možgani bolj sproščeni. Potapljamo se v zgodbe, ki nas odpeljejo v svet pustolovščin, kriminala. Ena teh knjig je tudi *Berlinski psi*, v kateri se spustimo v berlinsko podzemlje. A začne se pravzaprav s ponesrečenim ropom banke na Manhattnu in dramo s talci. Povsem slučajno je tu Enrico Moretti (spoznali smo ga že v kriminalkah *Prva misija: Pariz* in *Dunaj kliče!*), nekdanji policijski pogajalec, ki se spusti v nevarno igro. Moretti se v zgodbi vrača v Berlin, v mesto, ki nikdar ne spi. Kljub žanru – kriminalki – pa v knjigi najdemo tudi življenjske resnice in spoznanja: »Način razmišljanja A vedno vodi do rezultatov A. Drugače tudi ne more biti. Ker misli vodijo posameznikova občutja, ta narekujejo njegova dejanja, dejanja pa mu prinašajo rezultate, kot jih prejema. Zato je tam, kjer je. In je njegovo življenje točno takšno, kot je. V vsakem danem trenutku. Vse do najmanjše podrobnosti. In potem seveda – brezupno je pričakovati B rezultate z A dejanji. Ker dokler počneš A, boš vedno prejemal le A. B boš okusil šele, ko boš začel na B način tudi delovati.« > SABINA BURKELJCA

Do 31. 8. 2021.

Hiša knjig

POLETNO BRANJE

od 1,90 do 15,99 € / knjigo

ZANJO · ZANJ · ZA OTROKE

GRATIS DOSTAVA
že nad 20 €!

HOBOTNIČEK CENE
19,90 €

ZGODBA O KITU
19,90 €

Najboljša knjiga 2019

Emily Henry
ROMAN ZA PLAŽO
13,95 €

Ann Patchett
NIZOZEMSKA HIŠA
13,95 €

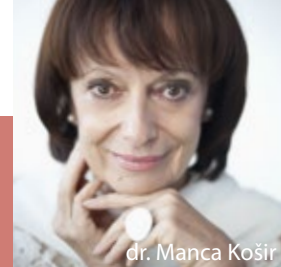
Iz ponatisa

Taylor Jenkins Reid
VSEH SEDEM MOŽ EVELYN HUGO
14,95 €

Daniel Cole
LUTKA IZ CUNJ
13,99 €

POLETNO BRANJE Z DR. MANCO KOŠIR

Poletje bo vroče, naši možgani so že tako ali tako pregreteni, zato sledijo priporočila, kaj med poletjem brati, da zaposlimo tudi desno možgansko polovico in ne kurimo predvsem leve, racionalne, analitične, nasploh vedno preveč zaposlene.

dr. Manca Košir

Irena Štaudohar: KAJ HOČE ŽENSKA?

UMco, zbirka Odkrito, 2021, m. v., 322 str., 24 €, JAK

Imenitna novinarka in urednica Irena Štaudohar je zbrala in zlikala do sijaja izbor časopisnih tekstov o ljubezni, strasti, svobodi, hrepenjenju, strahu in pogumu, predvsem pa želji po ustvarjanju, kakor se kažejo v življenjih izjemnih sedemnajstih žensk, ki izrisane z avtoričino sijajno pisavo postajajo žarki svetlobe za temne čase. Njen izbor in poudarki iz knjig, ki jih je o teh ženskah prebrala, kažejo, kdo je Irena Štaudohar: čarobnica, ki plemeniti naš prostor. Od Émilie du Châtelet (1706–1749), matematičarke, enega največjih umov tistega časa, ki je napisala knjigo o sreči v svojem najnesrečnejšem obdobju, ko jo je zapustil ljubimec, francoski razsvetljenec Voltaire, do najmlajše Dolly Alderton, 32-letne pisateljice in kolumnistke *London Timesa*, ki svetuje ob intimnih težavah – Irena Štaudohar ugotavlja: »Nič ni novega pod soncem, vse je isto, pa naj gre za ljubezen, za to, kar nas osrečuje, ali za glasbo ali za umetnost.« Naslovi poglavij kličejo, da njeno trditev preverimo: Odkriti samozavest, Uresničiti vizijo, Postati svoja ženska, Iskati svobodo, Uresničiti erotične fantazije, Preživeti ločitev, Prijateljstvo, Erotičnost uma, Ljubiti filozofijo in filozofirati ljubezen, Najti strast in srečo, Odkriti puščavo in samoto, Preživeti vojno, Spoznati, da so leta samo številka, Navodila za uporabo moškega, Potovati brez kompasa, Pripovedovati zgodbe ter Telo pustiti naravi. Krasen moški, pisatelj Goran Vojnovič, je na hrbtni strani zadel žeblico na glavico: »To je knjiga, ki bi jo morali brati moški veliko bolj kot ženske. Ker bi morda naposled dojeli, da čustva niso šibkost, temveč so resnična moč.« Irena Štaudohar to dobro ve, zato zna pisati za um in srce, pisati tako, da proizvaja čisti užitek. Živeljo življenje!

umirajočo sestro, edino bližnjo, ki jo ima po tragični smrti fanta, za katero se počuti krivo, po izgonu matere iz hiše, ko je bila še otrok, in po očetovi smrti. Sestra si je kupila letalsko karto, a ni mogla več na pot, zato hodi, s krvavečimi nogami hodi Alenka, sleherni dan sestri pošilja fotografije s poti in poroča o svojih doživetjih, premišljevanjih ... Ker ni naključij, na poti srečuje prave ljudi za budnico v življenje. In kajpada, kot se za dober ljubezenski roman spodobi, sreča tudi usodnega Šveda, ki razklene rešetke tridesetletnega zapora (»Ti si kot ... kot ... pokrajina, po kateri ni nihče hodil,« ji reče on), v katerega se je po fantovi smrti zaklenila na Caminu praznujoča petdesetletnica. Ko spusti nadzor in se zave: »Nisem obvladala ženske, ki jo je Pot izvelkla iz mene«, se začnejo odpirati zaklenjena vrata. Navdihujoča knjiga za hojo po zemlji in lastni duši za nepozabne počitnice!

zablode, a tudi ob njegove lepote.« Kako se spodobi skleniti žanrski roman, da bodo počitnice lepše? S poroko, kajpada! Zato po prebrani knjigi zvrnite kozarček šampanjca in si nazdravite: »Uf, dobro mi gre!«

Toshikazu Kawaguchi: PREDEN SE KAVA OHLADI

Vida, 2021, pt. v., 280 str., 24,90 €, prevod: Sonja Benčina

Rada berem tudi japonske knjige srednjih leg, ki ne segajo po literarnih nagradah, a niso plitke in so napisane spretno, da se duša nahraniti in da tečejo solze na strani z ganljivimi sporočili. Prav tako piše Toshikazu Kawaguchi, ki mi je z romanom *Preden se kava ohladi* ugrabil nočni spanec, saj knjige nisem mogla odložiti. Na kratko o vsebini: Na vogalu samotne ulice v Tokiu obstaja kavarna s čudežnim stolom in zaposleno, ki zna človeka, željnega pogleda v svojo preteklost, zato da bi se sedanost spremenila, voditi v tisti dogodek, ki ga je usodno zaznamoval. Searsa se konča, ko se ohladi kava v skodelici pred gostom. Tri zgodbe prinašajo presunljive uvide, ko se v preteklosti spet srečata ljubimca, zakonski par in sestri. Četrta junakinja pa hoče pogledati v prihodnost. Noseča ženska s šibkim srcem, ki ji priporočajo splav, saj poroda ne bo preživela, se odloči, da bo rodila, in si želi videti svojega otroka čez desetletje. In jo vidi, petnajstletno Miki, zadržano, ki ne zmora besed na tem srečanju. A tik preden se kava ohladi, Miki reče z živčnim glasom: »Mama ...« In izreče, končno reče: »Hvala, da si me imela ... Hvala ...« Skozi solze sem uspela prebrati še mamin odgovor: »Hvala, da sem imela to čast, da sem te rodila ...« Šmrk, šmrk. Roman nas spodbuja, da izrečemo in naredimo že zdaj in tukaj, kar srce zahteva in duša kriči – potem ne bomo potrebovali seans v preteklost, da bi končno povedali. Kot spremljevalka umirajočih vem, da hočejo težki nesporazumi na plan in delirij doživljajo mnogi, ki niso znali, niso zmogli, niso hoteli izreči in narediti, kar bi bilo treba. Ko v kavarni pred skodelico kave, ki se hladi, končno rečejo, se v sedanosti ne spremeni nič. A se spremeni vse. Ker se spremeni njihovo srce. Podpišem, kar piše na platnicah te milo leppe pripovedi: »Knjižni fenomen, ki nas opogumlja, da stvari storimo in izrečemo, preden bo prepozno.« Mar niso počitnice najprimernejši čas za kaj takega? Ne odpotujte brez tega japonskega romana v kovčku!

Maja Gal Štromar: 7 KG DO SREČE 2

Buča in zavod Amanart, 2021, t. v., 272 str., 24,90 €

»Ženska je kot morski pes, ki mora vedno plavati in se ne sme nikoli ustaviti, drugače umre,« zapiše Irena Štaudohar na hrbet slatne druge knjige *7 kg do sreče* vsestranske umetnice Maje Gal Štromar. A kaj, ko nas toliko stvari ustavlja in pribije v nemoč: na novo pridobljeni kilogrami, globlje gube in zoprna mena so še najmanj v primerjavi z ločitvijo, izgubo službe strastne igralkinje in izdajstvom najboljših prijateljic. Pa še partner je moral v tujino s trebuhom za kruhom, da zdaj Mara Vodopivec kobaca sem in tja in preklinja: Jebemti Freuda. A se ne da! V njej je preveč življenjske sile, preveč pare, ki jo mora še spustiti. In jo, v bohemski družbi ob dobri jedi in pijači to pač ni težko! Več pare gre iz por talentirane igralkinje, bolj gre Mara vase, bolj odprta postaja za življenje brez vajenih guncanj iz ekstaze v obup, odpirajo se ji oči za nove poglede in njeno srce začne utripati v drugačnem ritmu. Preizpraševanja ji koristijo, spreleti »Kaj pa, če se že vse življenje ukvarjam z drugimi le zato, da bi ubežala sama sebi?« delujejo! Spušča in se umirja: »Dokler smo na tem svetu, se bomo zaletavali ob človeka in njegove

Janja Vidmar: NITI KORAKA VEČ

UMco, 2021, m. v., 329 str., 24,90 €, JAK

Roman Janje Vidmar *Niti koraka več*, postavljen na sloviti Camino, se bere na dah. Odlična zgodba o žalovanju, krivdi, pogumu, odpuščanju, usmiljenju in dobroti, zgodba o ljubezni pravzaprav, je napeta na platno hoje po romarski poti Camino Frances tako, da bralci uživamo ob obojem: potopisu in gledanju junakinje vase. Alenka hodi za

JERNEJA JOŠAR

EKOLOŠKO VRTNARJENJE

za vsakogar

fotografije: Jerneja Jošar et al.
risbe in sheme: Tilen Jošar

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 279 str., 29,99 €

Priljubljena avtorica številnih uspešnih vrtnarskih priročnikov Jerneja Jošar je po poklicu agronomka, ki v svojem vrtnem centru ureja ekološki zelenjavni vrt in skrbi za ekološki prodajni program, kot so semena, sadike in še marsikaj. Že vrsto let ureja in načrtuje zasaditve vrtov po načelih trajnostnega gojenja rastlin in skrbi za sodobne zasaditve balkonov, svoje znanje in pridobljene izkušnje pa na delavnicah, predavanjih, v člankih in knjigah že leta z veseljem deli z zainteresiranimi bralci. V prenovljenem in posodobljenem priročniku (več kot 350 fotografij in ilustracij, več kot 20 preglednic ter obsežno stvarno kazalo), ki je avtoričina najboljšeješa monografija o ekološkem vrtnarjenju, boste našli izčrpne zapise in nasvete o ključnih načelih ekološkega vrtnarjenja, načrtovanju in ureditvi cvetlično-zelenjavnega vrta, setvi, sajenju in vzgoji lastnih sadik, pridelavi super hrane na okenskih policah, vključitvi okrasnih rastlin, zelišč, jagodičevja in trate na vrt in še marsikaj drugega ... V časih, ko je lasten košček obdelovalne zemlje vedno pomembnejši, bo tak priročnik gotovo nagovoril marsikoga, ki bi rad svojo rodovitno gredico obdeloval na ekološki način. > RENATE RUGELJ

MIŠA PUŠENJAK

SEMENARSTVO

Kako pridelati kakovostno seme

Kmečki glas, 2021, m. v., 232 str., 23 €

Odkar se je razširilo zavedanje, kako pomembna je samooskrba in kako pomembno je ohraniti raznolikost lokalnih sort rastlin, ki še rastejo po vrtovih, marsikdo poskuša sam pridelati tudi seme. Žal pa se je v zadnjih desetletjih izgubilo znanje, kako seme pridelovati, kako ohraniti kakovost sorte in jo iz leta v leto izboljševati. Miša Pušenjak je avtorica uspešnih vrtnarskih priročnikov, specialistka za zelenjadarstvo, okrasne rastline in žlahtnjenje zelenjadnic. Njen priročnik je namenjen vsem, ki želijo pridelati kvalitetno ekološko seme, ob tem pa se izogniti najpogostejšim napakam, kot so nehoteno križanje vrst, napačna selekcija semen, širjenje bolezni s semeni ... Priročnik, ki se podrobno posveča križnicam, zrnatim stročnicam, košaricam, bučevkam, krompirjevkam, kobulnicam, lukovkam, čebulnicam, beluševkam, lobodovkam in špajkovkam, je primeren za majhne in večje pridelovalce od vrtničarjev do ekoloških pridelovalcev vrtnin za prodajo. > MAJA ČREPINŠEK

MATIC SEVER

TRAJNICE

za slovenski vrt

Družina, 2021, t. v., 215 str., 34,90 €

»Kljub zelenim sloganom je kar nekaj slovenskih mest vse bolj betonskih in asfaltnih, celo manjši kraji, ki so bili še nedavno odeti v zeleno ogrinjalo polj in travnikov, so danes zastrti z novodobnimi trgovskimi zbirališči štirikolesne pločevine,« je v uvodu te lepe monografije zapisal Matic Sever, eden naših najbolj prepoznavnih in dejavnih strokovnjakov na področju okrasnih zelnatih trajnic in načrtovalcev zasaditev za vrtove ali druge zelene površine. V vrtnarskem jeziku so trajnice vse zelnate rastline, ki v naših podnebnih razmerah preživijo vsaj tri leta. V priročniku je zbral številne primere zasaditve preverjenih rastlin, ki so prilagojene slovenskemu okolju, in nasvete za izbiro pravih trajnic glede na rastišče, sajenje, razmnoževanje, možnost oskrbe ... Avtor za slovenske vrtove svetuje različne trajnice, od okrasnih trav za senčne, pa tudi za suhe in sončne prostore, preko čebulnic za pomladno in jesensko razkošje do zimzelenih trajnic in takih, ki dišijo. Če si doma želite ustvariti miren kotiček in zeleno oazo, ki vas bo pomirjala vse leto, potem je ta knjiga več kot primerna za vas. > RENATE RUGELJ

ROMAN MAVEC

MOJ SADOVNJAKfotografije: Roman Mavec,
Marjetka Hrovatin

Kmečki glas, 2021, pt. v., 163 str., 22 €

Vodja poskusnega sadovnjaka Brdo pri Lukovici in avtor več kot 70 strokovnih ter znanstvenih člankov, dveh strokovnih monografij in mnogih

drugih študij želi v novi knjigi sadjarstvo še dodatno približati širši publiki ter spodbuditi še več ljudi, da bi se z njim ljubiteljsko ukvarjali, saj so v Sloveniji pogoji za to odlični. Njegovo strokovno znanje in večletne izkušnje so v besedilu predstavljeni na razumljiv način vsakomur, ki mu je sadjarstvo že poznano ali pa načrtuje svojo prvo posaditev na domačem vrtu. Knjiga, izjemno bogata s slikovnim gradivom, nas popelje od časa pred sajenjem pa vse do obiranja plodov, vmes pa nas podučijo o cepljenju, boleznih in škodljivcih, rezanju sadnega drevja ter vseh drugih napotkih, ki nam močno koristijo pri ustvarjanju domačega sadovnjaka. > AJDA VODLAN

Nova knjiga avtorja uspešnic Požgani možgani in Zdravi možgani

Izjemno uporabna knjiga za sodobnega človeka!

David in Austin **PERLMUTTER****NEGOVANI MOŽGANI**

Sodobnemu človeku prilagojen življenjski recept, ki v veliki meri zagotavlja dolgoročno čilost naših možganov.

INTERVJU: DR. JANEZ BOGATAJ

Zbirka štirih knjig *Gastronomija Slovenije*, ki je izšla pri Založbi Hart, je pomembno založniško delo z mednarodnim promocijskim značajem, saj izid zbirke v letošnjem letu sovpada s tem, da je Slovenija postala Evropska regija gastronomije (ERG). Avtor zbirke je prof. dr. Janez Bogataj, priznani strokovnjak s področja etnologije, kulturne dediščine in gastronomije, ki je zaslužen za uveljavitev marsikaterih sadov slovenske gastronomije na ravni EU, med drugim je v letu 2018 v sodelovanju s slovensko vlado pomembno prispeval k vstopu Slovenije v ERG. Nekatere njegove knjige so prejele ugledne mednarodne nagrade, avtorjevo znanstveno, strokovno in pedagoško delo pa se zrcali tudi v tej zbirki, ki je temeljno delo gastronomske in kulturne dediščine in sodobne kulinarne ustvarjalnosti Slovenije.

Spoznavanje različnosti okusov Slovenije

Zbirka v štirih knjigah (*Gastronomija Ljubljane in osrednje Slovenije*, *Gastronomija Panonske Slovenije*, *Gastronomija Alpske Slovenije* in *Gastronomija Sredozemske Slovenije*) predstavi vseh 24 gastronomskih regij in 430 strokovno izbranih živil, jedi in pijač, ki razkrivajo identiteto in razpoznavnost gastronomije Slovenije. Spoznamo jih z njihovimi zgodbami, recepti in barvnimi fotografijami, vsaka od 24 regij pa je uvedena z izbrano barvno reprodukcijo umetniškega dela slovenskih slikarjev. Knjige ne predstavljajo le zakladnice prehranske dediščine Slovenije, ampak s sodobno nadgradnjo lokalnih in regionalnih posebnosti omogočajo sodobno inovativno razpoznavnost slovenske kulinarike.

JANEZ BOGATAJ

zbirka GASTRONOMIJA SLOVENIJE

- GASTRONOMIJA ALPSKE SLOVENIJE:
Pod vrhovi gora in v slikovitih dolinah
- GASTRONOMIJA OSREDNJE SLOVENIJE IN LJUBLJANE:
Stičišče okusnih različnosti
- GASTRONOMIJA PANONSKE SLOVENIJE:
Pogače, slatine in vinske gorice
- GASTRONOMIJA SREDOZEMSKA SLOVENIJE:
Kjer ribe plavajo dvakrat

fotografije: Janez Bogataj et al.

Hart, 2021, t. v., 132–230 str., 39 €/knjigo

producirajo marsikaj. Slovenija postopoma postaja zanimiva tudi zaradi svoje prehranske kulture, vendar pa so to šele začetki in bo potrebno še veliko dela.

Bukla: Regije predstavite z jedmi, pa tudi z likovnimi deli in zgodbami. Zakaj gastronomija potrebuje zgodbe?

Bogataj: Če te slabo poznajo, bo verjetno prvo zanimanje vzbudila prav tvoja zgodba. V našem primeru zgodbe živil, jedi in pijač. To ne pomeni le njihovega zgodovinskega razvoja, ampak predvsem njihovo sodobno umeščenost v vsakdanjke in praznike, v oblike gospodarskega prizadevanja, družbenih razmerij in v paleto duhovne ustvarjalnosti.

Bukla: Med jedi ste umestili tudi nekaj pijač in olje. Kako ste jih izbrali?

Bogataj: Temeljno merilo je bila izvirnost pijač in olj. Npr. pri vinih sem objavil le t. i. bolj ali manj izvirna vina, ne pa tudi vseh chardonnayev, merlotov, cabernet sauvignonov ...

Bukla: Je dediščina jedi še aktualna, ko pa živimo drugače, ko pripravimo jedi namenjamo manj časa in je vse leto na voljo razkošje ponudbe, ki se ne ozira več na letne čase, moda pa se zelo hitro menja tudi v gastronomiji?

Bogataj: Prehranska dediščina je zelo pomemben temelj, iz katerega lahko gradimo vsakokratne prehranske sodobnosti. Omogoča nam ustvarjanje prehranske istovetnosti in sooblikuje lokalne in regionalne različnosti. S poznavanjem prehranske dediščine ne ustvarjamo nekakšnega prehranskega »muzeja«, ampak osnovo za nove ustvarjalne korake na tem področju. Seveda pa to pomeni, da jo moramo najprej dobro poznati, ne pa da značilno slovensko viharno nosove, češ, saj nimamo nič našega, značilnega, ali pa da so to tiste stare jedi, ki nas spominjajo na težke čase in revščino. S prehransko dediščino smo ustvarili celo vrsto stereotipov, ki so eni najbolj temeljnih negativnih primerov na tem področju. To sega na različna področja. Npr. marsikje po šolah zasledim, da otrokom predstavljajo žgance kot najstarejšo slovensko jed!

Bukla: Pravijo vam tudi gastronomski ambasador. Od kod ta naziv?

Bogataj: Ko se je Slovenija pred dobrima dvema letoma odločila, da bo vstopila v mrežo Evropskih gastronomskih destinacij (*European Destinations of Gastronomy*), je bilo treba izbrati tudi nekaj

Bukla: Če bi hoteli zgolj naštetih 430 živil, jedi in pijač, ki jih predstavljate v štirih knjigah o 24 gastronomskih regijah Slovenije, bi trajalo več kot eno uro. Kako ste zbirali tako obsežno gradivo za knjige?

Bogataj: Gradivo sem začel zbirati že v času študija. Vendar ne sistematično. Pozneje, ko sem se začel intenzivno ukvarjati s prehransko kulturo, je to postal raziskovalni proces, ki sem ga poglobil po letu 2006, ko smo skupaj še z nekaterimi kolegicami in kolegi napisali *Strategijo gastronomije Slovenije*.

Bukla: Še naletite na kakšno jed, ki vam je neznana?

Bogataj: Še vedno se odkrije kaj novega, vendar pa zadnje čase le še lokalne ali regionalne različice nekaterih jedi.

Bukla: Kaj določa gastronomsko regijo?

Bogataj: Jasno, da stroka in ne npr. politika. 24 gastronomskih regij Slovenije je bilo določenih v okvirih že omenjene *Strategije gastronomije Slovenije*, v kateri smo postavili tudi celotno gastronomsko piramido. Vse to je vključeno v štiri knjige. Zanje sem razdelil gradivo po štirih makro regijah Slovenije, ki jih uporabljamo v zadnjih dveh letih.

Bukla: Kako bi tujcu na kratko povzeli značilnosti štirih slovenskih makro regij?

Bogataj: Temeljna značilnost Slovenije je velika različnost, tudi na prehranskem področju. To je med drugim povezano z izjemno lego naše države na stičišču evropskih Alp, Sredozemlja, Panonske nižine, Osrednje Slovenije in tudi sosednjega Balkana.

Bukla: Je gastronomija Slovenije prepoznavna na gastronomskem zemljevidu Evrope?

Bogataj: To je seveda daljši proces. Temeljni pogoj za njegovo uresničitev je v doslednem razvijanju in uporabljanju vsega, kar določi stroka oz. stroke, ne pa ena od neštetihih agencij in podobnih, ki

Foto: osebni arhiv

Janez Bogataj

ambasadorjev, ki si bodo vsak na svojem strokovnem področju prizadevali za razvoj te razmeroma nove evropske regionalne povezave. Tudi vse štiri knjige so izšle z znakom mreže, dokaj obsežna informacija je bila objavljena na spletnih straneh ERG. Tudi to moramo razumeti kot droben prispevek k postopni boljši prepoznavnosti naše gastronomije v svetu.

Bukla: Ob prebiranju jedi se zdi, da so nekoč jedli bolje in izdatneje. Ali to drži?

Bogataj: Na to vprašanje bom poskušal odgovoriti na kratko, kar je zelo težko. Najprej je vprašanje pojma nekoč. Torej, če govorimo o tem, kakšna je bila prehranska kultura v preteklosti, se moramo najprej vprašati, katero časovno obdobje nas zanima. Tako kot vsa dediščina se je spreminjala tudi kultura prehranjevanja. Predvsem je pomembno, da je ne vrednotimo po današnjih merilih, ampak jo poskušamo predstaviti z vidikov tistega časa, ki smo si ga izbrali. Pojem boljše prehrane se je močno spreminjal, tudi njena izdatnost.

Bukla: Je dediščina jedi, ki jih predstavljate, še živa? Jo je mogoče oživiti v gostinski ponudbi?

Bogataj: Prehranska dediščina je vsekakor še vedno prisotna med nami. Zelo nerad uporabljam besedo živa. Seveda pa je vprašanje, na kakšen način je prisotna med nami. Načinov je več, vse od dokumentarnih oblik pa do prisotnosti v jedilnih obrokih. Oživljanje ni najboljši način. Primernejše je njeno temeljito poznavanje, ki omogoči sodobnemu času primerne in ustrezne nadgraditve ter interpretacije.

Bukla: Komu so knjige namenjene?

Bogataj: Knjige so namenjene različnim starostnim in poklicnim skupinam. Predstavljajo osnovo naše prehranske kulture, zato upam, da bodo lahko pomagale pri vseh tistih vsebinah, ki jih poznamo na področju gostinskega, turističnega in še katerega izobraževanja. Upam, da bo založbi uspelo pridobiti sredstva tudi za prevod v enega od drugih jezikov in bomo tako spet naredili korak v smeri naše mednarodne razpoznavnosti. Že 30 let hodim na knjižni sejem v Frankfurt in dokaj redno zasledujem, kako nismo prisotni z našimi prehranskimi posebnostmi v številnih mednarodnih delih. Vendar smo popolnoma sami krivi za tako stanje, saj se vse premalo zavedamo, da še kako potrebujemo našo obrnjeno projekcijo v svet in ne obratno iz sveta k nam, kar je najbolj očitno prav na prehranskem področju.

SANJA LONČAR

NARAVNE REŠITVE ZA TEŽAVE Z VIRUSI

Rastlinska pomoč za pljuča, grlo in dihalne poti

Jasno in glasno, zbirka Ščepec rešitve, 2021, t. v., 191 str., 33 €

Sanja Lončar

... nova knjiga avtorice številnih uspešnih priročnikov ...

Četudi se danes mnogim zdi, da so virusi nekaj novega, nas Sanja Lončar, avtorica številnih uspešnih priročnikov o zamolčani zdravilni moči začimb in vodja informacijskega središča zazdravje.net, pouči, da se prav rastline in narava že milijone let srečujejo z njimi in so zato razvile tudi številne učinkovite in varne naravne rešitve za njihovo zajezitev. V novi knjigi se je posvetila tistim naravnim rastlinskim pripravkom, s katerimi lahko ustavimo in omejimo številne respiratorne težave. V prvem delu nas pouči o osnovah protivirusne obrambe in kako izberemo ustrezna zelišča, predstavi, zakaj so vitamin C, vitamin D, cink in magnezij pomembni zidaki našega obrambnega mehanizma, kako si naredimo njihovo zalogo in opozori tudi na zdravilne lastnosti medu. Osrednji del knjige pa je namenjen konkretnim rastlinam z recepturami, odmerki in načini uporabe, posebej predstavi trpotec, islandski lišaj in slez ter slezenovec, pa tudi druge najmočnejše protivirusne rastline, od ameriškega slamnika, črnega bezga, česna, ingverja, timijana in drugih rastlin, ki s svojimi učinkovinami dvigujejo telesno odpornost in krepijo protivirusno obrambo. > RENATE RUGELJ

YOTAM OTTOLENGHI,

TARO WIGLEY, ESME HOWARTH

OTTOLENGHI SIMPLE KUCHARICA

fotografije: Jonathan Lovekin

prevod: Katja Jenčič

Vida, 2021, t. v., 308 str., 39 €

Ottolenghi, sloviti britanski kuhar, rojen 1968 v Izraelu, je s pomočjo dveh stalnih sodelavk pripravil novo kuharico, ki je po več mednarodnih knjižnih uspešnicah (*Plenty*, *Plenty more* in druge ...) ugledala luč sveta tudi v slovenski različici. Ob upoštevanju dejstva, da ima preprosto (simple) kuhanje za različne ljudi različien pomen, je v veliko pomoč pri uporabi receptov barvna (črkvna) shema, ki označuje, ali je jed časovno učinkovita (S), kar pomeni, da za njeno pripravo porabite manj kot 30 minut (testenine, ribe, polpeti ...), ali je narejena iz manj kot desetih sestavin (I) (solate, gobe, različna pečena zelenjava z dodatki), morda celo precej vsakdanjih sestavin (M), ki jih imate vedno v shrambi (krompir z jajcem in tunino omako, rjavi riž s česnom in čebulo), ali je možno jedi pripraviti vnaprej (P) in si poenostaviti finalizacijo (testo, razni nadevi in sladice), morda se kosilo kuha oz. peče kar ležerno samo (L) (enolončnice, jedi iz pekača) ali pa je celo nekaj novega in se izkaže, da sploh ni tako težko (E), kot smo vedno mislili (npr. domač pečeni kruh, karpačo, postrvji tatarec ...). Skratka, v knjigi je zbranih res veliko predlogov za slastne poletne zajtrke, pisane rižote, mesne in ribje jedi, pa tudi sladice, sama pa bom začela z lososom iz ponve s salso iz pinjol kot v filmu Bridget Jones. Zdi se »simple«. > RENATE RUGELJ

KRISTINA PALTÉN,
DESIRÉE WAHREN STATTIN
BREZ STRAHU

1840 kilometrov teka čez Iran
prevod: Tanja Mlaker
zemljevid: Anna Torsteinsrud
Didakta, 2021, t. v., 280 str., 29,99 €

... posvetila
različnim
ekstremnim
tekaškim
avanturam ...

Četudi je simpatična Švedinja (1971), ultratekačica in predavateljica Kristina Paltén, začela teči šele pri tridesetih, se je kmalu zatem odločila pustiti varno, a dolgočasno službo v Ericssonu in se v celoti posvetila različnim ekstremnim tekaškim avanturam. V 48-urnem teku na tekalni stezi je pretekla 322,93 km in postavila svetovni rekord, v nadaljevanju pa se je odločila preteči Iran in se preizkusiti še na prašnih, pogosto samotnih asfaltnih cestah dežele, kjer je v veljavi strogo šeriatsko pravo in ženske ne smejo potovati same, prav tako pa morajo upoštevati številna pravila obnašanja. V začetku septembra 2015 je z več ali manj težavami uredila logistiko, zbrala pogum, sredstva in vsa potrebna dovoljenja ter se sama podala na tek z zahoda države proti skrajnemu vzhodu, njen fotograf in snemalec (za dokumentarni film) pa ni dobil dovoljenja za tako dolgo potovanje po Iranu. V dveh mesecih je z logistično pomočjo prijateljev in znancev (priskrbeli so ji številne prenočitve in jo reševali iz jezikovnih zagat) pretekla 1840 km dolgo pot čez Iran. Knjigo o potovanju, kjer je premagala vse strahove in spoznala gostoljubnost iranskih domačinov, ji je na podlagi dnevniških zapiskov pomagala spisati novinarka in pisateljica Desirée Wahren Stattin, po knjigi pa so posneli tudi spodbuden dokumentarni film. > RENATE RUGELJ

RAYNOR WINN
DIVJA TIŠINA

prevod: Jolanda Blokar
Aktivni mediji, 2021, t. v., 340 str., 28,90 €

Raynor Winn

Raynor Winn je tista pohodnica, ki se je s svojim možem Mothom iz eksistenčne nuje, potem ko sta pred leti izgubila vse, kar sta imela, odpravila na Jugozahodno obalno pot, najdaljšo pohodno pot v Veliki Britaniji, o

tej svoji pustolovščini pa po vrnitvi napisala izviren in intenziven potopis *Prežeta s soljo*. Ta je postal presenetljiva in velika uspešnica, kjerkoli je izšel, velik odmev pa je imel tudi pri nas. *Divja tišina* je njegovo tematsko nadaljevanje: avtorica po eni strani v njem obravnava dogodke po *Prežeti s soljo*, torej življenje po tem, ko sta se z Mothom ustalila, zaživela približno normalno življenje ter doživela tudi veliko srečo, na podlagi katere bi si lahko naposled ustvarila topli dom. Po drugi strani pa z *Divjo tišino* Raynor Winn posega tudi v proces nastajanja prve knjige ter pokuka še v svojo in Mothovo mladost, kjer išče tiste elemente v njunem zgodnjem življenju, ki so ju tako povezali z naravo, da ju ta vedno znova nagovarja. Kajti Mothovo zdravstveno stanje je še vedno zelo nestabilno in edino, kar mu resnično pomaga, je to, da je v gibanju, na prepihu narave, tako da paru ne preostane drugega, kot da se podata na novo pot, v novo pustolovščino – tokrat na Islandijo, deželo ledu in ognja, ki bo iz njune partnerske naveze izvabila nove preobrate. *Divja tišina* je prvinska knjiga o tem, da je včasih treba preprosto spakirati nahrbtnik in oditi na novo pot. Navdihujoče poletno branje! > SAMO RUGELJ

EVA ŽONTAR
SVOBODNO SRCE

Motivacijska zgodba Eve Žontar,
ki je navdihovala s svojo strastjo
do življenja

urejanje: Damjan Likar
Planet, 2021, m. v., 200 str., 25 €

Eva Žontar (1991–2018) je bila zavzeta pustolovka, zavezanka svojega instinkta in intuicije, ki je doživela smrtno nesrečo v plazu v Južni Ameriki, leta 2016 pa je (pri založbi Planet) že tudi objavila svojo prvo knjigo o preprostih (veganskih) sladica. Kot nekakšno spominsko izdajo, ki obenem deluje tudi kot motivacijska knjiga, je urednik založbe Planet Damjan Likar Evine živahne zapise in barvne fotografije, ki jih je posnela med potovanjem s kombijem po Južni Ameriki (skupaj s tem, kako je sploh prišlo do tega, da sta s fantom kupila ta bivalnik in ga uredila za dolgo pot), zbral v knjigo, ki se bere kot mešanica potovalnega dnevnika, priročnika za zdravo in polno življenje, receptov za preprosto in hranilno vegansko prehrano, usmerjenost v lastno telo in duha s pomočjo raznoterih praks od joge do vipassane, vse pa preveva ključni moment Evinih zapisov: strastna zavezanost temu, da živi življenje kar se da polno in po svoje. Knjiga, ki jo lahko imamo za neke vrste slovensko *V divjini*. > SAMO RUGELJ

Najti se in ostati skupaj

Klasično delo študije partnerskih odnosov!

Kako ustvariti ljubeče in srečne odnose z uporabo Glasserjeve prepoznavne metode – teorije izbire. Rezultat je bogastvo novih informacij o iskanju kompatibilnega partnerja in posledično izboljšanje partnerskega odnosa.

Ne poznam naroda, ki bi mu lahko knjiga Nova psihologija osebne svobode bolj koristila kot slovenskemu.

– Leon Lojč, Predgovor k slovenski izdaji

Teorija izbire

Knjiga obravnava in razlaga našo duševnost predvsem kot družbenega bitja, ki je pri doseganju zadovoljstva odvisno od pristinih odnosov z vsaj nekaj bližnjimi ljudmi, kako ti vplivajo na našo srečo, zadovoljstvo, pa tudi nesrečo in bedo.

Teorija nadzora

Knjigo boste prebrali na mah. dr. William Glasser, ameriški psihiater in svetovalec ljudem v stiskah, zna zapletene vzroke človeških stisk in še bolj zapleteno reševanje teh stisk prikazati v zanimivem, vsakomur razumljivem jeziku.

dr. William Glasser

»Zavzemal se je za obravnavo duševnega zdravja kot vprašanje javnega zdravja.«

Kjer so
dobre knjige
doma!

T: 01/53 41 252
www.zalozba-chiara.si

E: prodaja@zalozba-chiara.si

ZALOŽBA
CHIARA

knjigarna
www.bukla.si

EDITH EGER, ESMÉ SCHWALL WEIGAND

IZBIRA; Celo v pecku lahko zraste upanje

prevod: Luka Pieri

Aktivni mediji, 2021, m. v., 400 str., 26,90 €

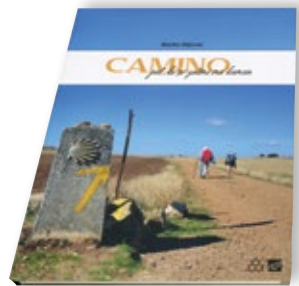

Avstrijskega nevrologa in psihiatra Viktorja Frankla (1905–1997) imajo za enega najpomembnejših pričevalcev preživetja v koncentracijskih taboriščih med drugo svetovno vojno ter analitika duševnih in telesnih procesov, ki se odvijajo pri ljudeh med bivanjem v nečloveških razmerah. Ena od njegovih kasnejših učenk in sodelavk pa je bila tudi Edith Eger (1927), ki je bila kot najstnica prav tako soočena (skupaj z mamo in sestro) z deportacijo v Auschwitz. Gimnastičarka in baletka, ki so jo izločili iz olimpijske reprezentance,

Edith Eger

ker je bila Judinja, potem pa je morala plesati pred zloglasnim Mengelejem, v svoji izjemni knjigi postreže s pripovedjo, ki je spletena iz treh vsebinskih niti: prva je njena zgodba o preživetju v koncentracijskem taborišču in vezi, ki jo je tam spletla s sestro, druga je zgodba o njenem kasnejšem celjenju prejetih ran, tretja pa zgodba o njenem (tudi poklicnem) premiku v sfero psihologije, kjer je poskušala s svojimi izkušnjami pomagati drugim ljudem s travmatičnimi izkušnjami ter jih popeljati na pot proti svobodi. *Izbira* je navdihujoča knjiga tudi za sedanji pandemični čas, saj vliva zanos in upanje, da se je možno uspešno izviti tudi iz največjih travm, ki jih lahko doživi človek, Edith Eger pa je napisala še njeno tematsko nadaljevanje *Dar*, ki v slovenskem prevodu izide letošnjo jesen. > SAMO RUGELJ

MARKO RIJAVEC

CAMINO, POT, KI SE ZAČNE NA KONCU

Šmarnice za odrasle

Celjska Mohorjeva družba, 2021, m. v., 82 str., 8,50 €

Pravijo, da se pravi Camino začne šele tedaj, ko prideš do konca, in avtor to v knjigi uspešno razloži. Mlad duhovnik se je na romarsko pot podal leta 2017, svoje zapise pa je v letošnjem letu, svetem Jakobovem letu, strnil v celoto, ki jo Slovenski katehetski urad priporoča kot šmarnično branje za odrasle. Knjiga, razdeljena na 31 poglavij – vsako predstavlja posamezen dan na poti – je lahkotno čtivo, ki ga sicer lahko preberemo na dušek, vendar ga je bolj smiselno brati tako, kot je zastavljeno – en dan na poti je en dan branja. Vsako poglavje, čeprav včasih tako kratko, da je zapisano le na dveh straneh, postavi novo vprašanje, izpostavi novo tematiko. Avtor se tako kot mnogo drugih poda na romanje z globoko potrebo, da spozna sebe in počisti s preteklostjo, vendar na poti ugotovi, da ni pomembno spoznavanje, temveč sprejemanje. Pot nam daje, tako kot nam daje življenje, čisto vse, kar zares potrebujemo, le zaupati moramo in hoditi naprej. Pot nas spreminja, tako kot nas spreminja življenje, »in ne v to, kar si želiš, ampak v to, kar moraš postati«. Pesnik po duši nas z vsakim dnem, vsakim poglavjem, vodi k spoznanju, da je cilj pot in da je smisel življenja življenje. > AJDA VODLAN

EDDIE JAKU

NAJSREČNEJŠI ČLOVEK NA SVETU

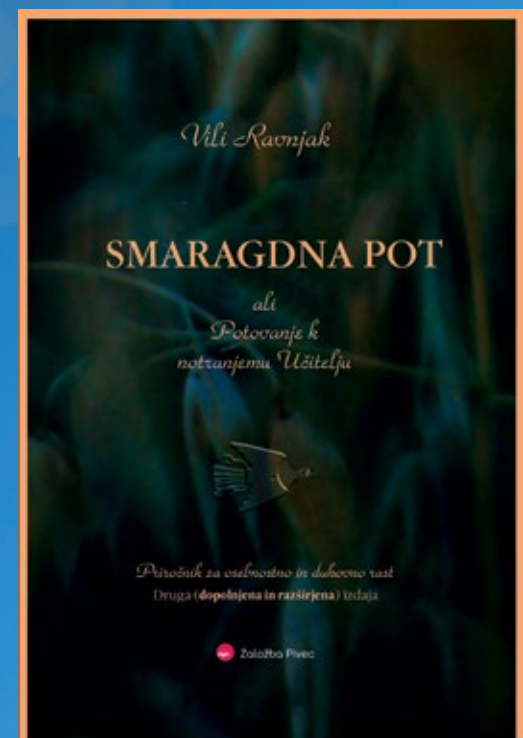
prevod: Saša Dedić

Planet, 2021, m. v., 146 str., 21 €

Eddie Jaku je Nemeč, Jud, letnik 1920, ki ima za seboj osupljivo življenjsko zgodbo, o kateri je molčal večino svojega življenja, pred časom pa jo je v obliki predavanj ter zdaj tudi knjige začel širiti med ljudmi. Rojen v Leipzigu, v družini finomehanika, je v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja, ko je prišel na oblast Hitler, že občutil pritisk antisemitizma, vendar mu je oče ponaredil dokumente, tako da se je lahko šolal na ugledni tehnični šoli. Kljub temu so ga že leta 1938, po kristalni noči, prvič deportirali v taborišče Buchenwald, tu pa se začne njegova izjemna, sedem let trajajoča epska zgodba o boju za preživetje, ki mu je uspelo zgolj zaradi izjemne iznajdljivosti (tako očetove kot njegove), vzdržljivosti, ustrezne izobrazbe, ki so jo Nemci skušali maksimalno izkoristiti, prijatelja, ki mu je vlival upanje, in ohranjanja osnovne morale v vsaki situaciji. Po vojni si je ustvaril družino, se odselil v Avstralijo, dočkal pravnuke in stoti rojstni dan ter svojo knjigo, ki je izjemna hvalnica človekovima vitalizmu in humanizmu. Priporočam! > SAMO RUGELJ

**NOVI KNJIGI
VILIIA RAVNJAKA**

Prenovljena in razširjena izdaja kultne knjige Smaragdna pot, ki z enako močjo nagovarja tudi današnje generacije duhovnih iskalcev in čisto nov priročnik za meditacijo Duhovne šole! Preko QR kod je omogočen dostop do zvočnih posnetkov z vodeno zenovsko meditacijo in joga nidro.

WILLIAM GLASSER

TEORIJA NADZORA

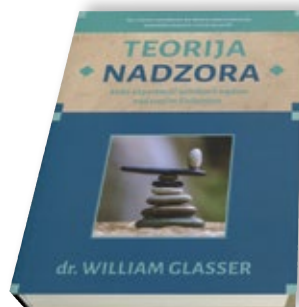
Kako vzpostaviti učinkovit nadzor nad svojim življenjem

prevod: Aleksander Urbančič

Chiara, 2021, m. v., 310 str., 27,90 €

William Glasser

Da so ena za drugo zdaj začele izhajati nove izdaje pred leti že prevedenih in objavljenih knjig ameriškega psihiatra Williama Glasserja, smo v Bukli že poročali. Po knjigah *Najti se in ostati skupaj* ter *Teoriji izbire* je zdaj pred nami še *Teorija nadzora*, ki je izvirno izšla leta 1984, v slovenščini pa deset let kasneje, v njej pa je Glasser utemeljil glavne postavke svoje teorije (sicer malce ponesrečenim naslovom, iz katerega bi lahko kdo sklepal, da gre za teorijo, kako nadzirati ljudi). Po tej teoriji pa gre

... gre predvsem za to, kako nadzirati samega sebe ...

predvsem za to, kako nadzirati samega sebe, saj so glavni aksiomi te teorije naslednji: edini, ki ga lahko nadzirate, ste vi sami, od ljudi lahko dobimo in jim damo samo informacijo. Vsi dolgotrajni psihološki problemi zadevajo odnose, če so ti problematični, pa so vedno del našega sedanjega življenja; preteklost močno vpliva na to, kakšni smo danes, žene nas pet genetskih potreb – preživetje, ljubezen/pripadnost, moč, svoboda in zabava – te pa lahko zadovoljimo zgolj z zadovoljivijo podob iz našega sveta kakovosti; vse, kar počnemo, je, da se vedemo, vsako vedenje je celovito, sestavljajo pa ga štiri komponente: dejavnost, mišljenje, čustvovanje in fiziologija, vsa celovita vedenja so izbrana, vendar pa imamo nadzor le nad njegovimi posameznimi komponentami. Če so vas ti aksiomi pritegnili, je čas, da posežete po Glasserjevih delih! > SAMO RUGELJ

JIDDU KRISHNAMURTI

MEDITACIJE

prevod: Vera Čertalič

Eno, 2021, m. v., 189 str., 22 €

Založba Eno je v zadnjem obdobju izdala tri knjige modrecev, ki podobne teme naslavljaajo z različnih izhodišč. Najprej je izšla knjiga *Postani, kar si* Alana Wattsa, potem pa še knjiga *Umetnost miru* Japonca Moriheija Uešibe. Zdaj je prišel na vrsto še Jiddu Krishnamurti (1895–1986), indijski filozof, mislec in govorec, ki se je ukvarjal s psihološko revolucijo, naravo uma, meditacijo in medsebojnimi odnosi. *Meditacije* so ena od njegovih najbolj znanih knjig, izvirno je izšla 1979, ki jo v slovenščini že poznamo v prevodu Danila Celana, zdaj pa jih je na novo prevedla Vera Čertalič. Če so Krishnamurtijeve besede o meditaciji pred desetletji v našem prostoru morda še zvenele rahlo nenavadno, se njihova aktualnost in ostroumnost dandanes, ko je pomen meditacije za zdravo življenje že splošno priznan, izkazuje kot nekaj povsem normalnega in običajnega. Krishnamurti v kratkih konciznih sestavkih, včasih dolgih samo po stavek ali dva, jasno ubesedi, da je vstop v domeno meditacije možen samo pod pogojem, da je človek svoboden, obenem pa je meditacija nekaj, kar je del življenja, in ne nekaj, kar bi bilo stran od njega, zato jo lahko izvajamo vsak dan, kjerkoli, ne glede na to, kaj počnemo. Duhovna klasika! > SAMO RUGELJ

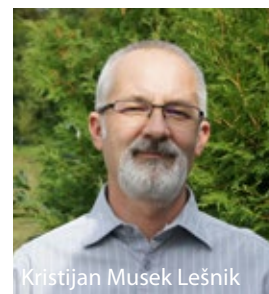
KRISTIJAN MUSEK LEŠNIK

POZITIVNA PSIHOLOGIJA ZA VRTCE, ŠOLE IN STARŠE

ilustracije: Matej de Cecco

Mladinska knjiga, zbirka Svetilnik,

2021, m. v., 210 str., 24,99 €

Kristijan Musek Lešnik

Koronačas nam je vsem skupaj pokazal, kako pomembna sta vrtec in šola za celotno družbo; ne le kot prostor izobraževanja in nabiranja pisane znanja, ampak tudi kot okolje, kjer se otroci družijo, tkejo prve pomembne odnosne vezi, oblikujejo zametke (dobre) samopodobe in podobno. Prav zato se je dr. Kristijan Musek Lešnik, priznani psiholog in

avtor tega izvrstnega priročnika, odločil, da v svojem najnovejšem delu spregovori o pomenu pozitivne edukacije in krepitve življenjskih navad, ki v nas budijo občutke zadovoljstva, sreče, optimizma in pozitivne naravnosti. Če naj bi bil smoter družbe naravnak njenemu zdravemu in opolnomočenemu jedru, je treba začeti že pri najmlajših. Srečni otroci, kot izvemo v Muskovi najnovejši knjigi, niso le bolj zdravi, ampak dosegajo tudi boljše uspehe v šoli in drugje, kasneje pa se razvijejo v optimistične odrasle, ki s svojo pozitivno notranjo naravnostjo lažje krmarijo skozi vsakdanjik, znajo poslušati svojo intuicijo in poiskati tisto, kar jih navdihuje in jim neti (življenjsko) strast. Prav zato avtor v tem priročniku tako zelo poudarja pomen medosebnih odnosov že vse od vrtca in šole naprej. Izvrstna knjiga, podkrepljena s številnimi primeri iz vsakdanjega življenja, ponuja nešteto (zlahka osvojljivih in uresničljivih) možnosti, kako graditi zdrave temelje za boljšo in srečnejšo prihodnost vseh nas! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ROBERT C. LESLIE

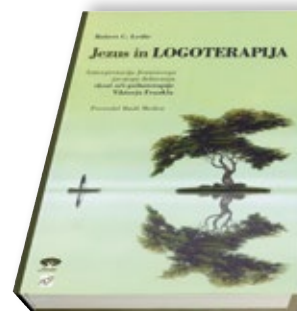
JEZUS IN LOGOTERAPIJA

Interpretacija Jezusovega javnega delovanja skozi oči psihoterapije Viktorja Frankla

prevod: Rudi Meden

Celjska Mohorjeva družba, zbirka Smisel,

2021, m. v., 155 str., 19,50 €, JAK

Logoterapija in Jezusovo delovanje imata zanimive povezave, ki jih je združil Robert Leslie, krščanski pastoralist, sicer tudi študent pri utemeljitelju logoterapije, Viktorju Franklu. Jezus je s svojim delovanjem želel človeka neposredneje povezati z Bogom, z njegovimi metodami pa si lahko ponazorimo marsikatero načelo, do katerega se je dokopala sodobna psihoterapija. Pričujoča študija se močno naslanja na psihoterapevtski pristop, ki ga je razvil Viktor Frankl – logoterapijo (»smiselsko zdravljenje«). Kakor pravi avtor knjige, je glavni namen dobiti boljši vpogled v to, katere metode so bile značilne za Jezusovo delo z ljudmi. V knjigi Leslie izpostavlja enajst svetopisemskih zgodb o Jezusovem doživljanju samega sebe, soljudi in Boga. »Človeška povezanost je izraz človekove povezanosti z Bogom, človekov odnos z Bogom pa je resničen samo toliko, kolikor se odraža v medčloveških občevanjih.« Zanimiva študija, ki na logoterapijo pogleda z očali krščanske pastoralne in zdravljenja človekove duše oz. iskanja smisla v življenju slehernika. > SABINA BURKELJCA

ERVIN LASZLO, ANTHONY PEAK

NESMRTNI UM

Znanstveni dokazi za neprekinjen obstoj zavesti zunaj možganov

prevod: Erik Majaron

Primus, zbirka NeZavedno, 2021, m. v., 189 str., 22 €

Madžarski filozof znanosti, sistemski teoretik in zagovornik teorije kvantne zavesti Ervin Laszlo se že od leta 1984 ukvarja z razvojem nove teorije evolucije, ki bi lahko vodila v izboljšanje sveta. Dvakratni nominiranec za Nobelovo nagrado za mir in urednik mednarodne periodične publikacije *World Futures: The Journal of General Evolution* je avtor več kot 83 knjig s področja znanosti. Skupaj z raziskovalcem Anthonyjem Peakom, ki preučuje mejna področja človeške zavesti, skušata v pričujočem delu odgovoriti na veliko vprašanje, ali človeška zavest preživi smrt telesa. V knjigi zbereta in predstavita znanstvene dokaze, na podlagi katerih zaključita, da je odgovor pritrđen. Sklep razdelita na tri dele. Prvi raziskuje dokaze, ki podpirajo »nadnaravne« pojave obsmrtnih doživetij, prikazovanje duhov in komuniciranje z umrlimi, komuniciranje s pomočjo medijev, instrumentalno transkomunikacijo, spominjanje prejšnjih življenj in reinkarnacijo. Drugi del preučuje možne znanstvene osnove teh pojavov, pri čemer se močno opira na kvantno prepletanost, kozmično holografijo in idejo, da so prostor, čas, snov in energija sekundarni in iluzijski vidiki resničnosti. Tretji pa ponuja razlago pojavov, raziskovanih v prvem delu. Avtorja v zaključku trdita, da obstaja energijska raven, poimenovana akaša ali nevidna razsežnost, v kateri je shranjena univerzalna zavest. Ko se rodimo v zemeljsko življenje, postanemo »lokaliziran« primer kozmične zavesti. Možgani torej ne ustvarjajo zavesti, ampak jo le »prevajajo in razodevajo«, pojasnjujeta oba raziskovalca. In ko možgani umrejo, se zavest, ki se je med bivanjem v materialnem svetu naučila nekaj novega, vrne v edino resničnost, ki sploh obstaja – torej v nevidno razsežnost. Razumljivo napisana knjiga, ki vam bo dala misliti. Primerna tako za splošno občinstvo, ki ga zanima ta fascinanta tema, in tudi za tiste, ki že imajo znanstveno znanje. > GORDANA GRANATIR

ANSELM GRÜN

OD SEBE K TEBI

Skrbeti zase in za druge

prevod: Andreja Hočvar
Celjska Mohorjeva družba,
2021, m. v., 149 str., 18,90 €

Nemški benediktinski pater Anselm Grün je izjemno priljubljen avtor duhovne literature

(napisal je več kot 300 knjig), svetovalec, duhovni spremljevalec in navdušujoč predavatelj. Leta 2009 smo ga v živo spoznali tudi v Sloveniji. V tem delu se osredotoča na razmerje med skrbjo zase in skrbjo za drugega. Skrb zase je nujna, a lahko prerase v sebičnost; skrb za drugega je napolnjujoča, a ni mogoča, če ne skrbimo zase. Na tem izhodišču pretresa različne vidike uravnoteženega življenja, pri čemer seže v številne odnose, ki jih vzpostavljamo s soljudmi: s prijatelji, starši, partnerjem, otroki, na delovnem mestu ... Karizmatični mislec govori jasno, trezno in prijazno, pri čemer ves čas drži baklo tako, da osvetljuje pot naprej in navzgor. V besedilo so vpeti drobci življenjskih izkušenj številnih ljudi, ki jih je srečal pri svojem duhovnem delu, in »primere« iz *Svetega pisma*. Vsako poglavje se zaključuje s praktičnim nasvetom, kaj storiti in s kakšno molitvijo se pokrepčati, ko se znajdemo na razpotju ali v stiski. > MAJA ČREPINŠEK

... priljubljen avtor duhovne literature ...

NAJVIŠJI VRHOVI EVROPSKIH DRŽAV

Jože Drab in Andreja Tomšič Drab

27,90 €

- Vodnik vsebuje opise najvišjih vrhov (Elbrus, Mont Blanc, Grossglockner, ...).
- Pride prav na morskem dopustu (Malta, Ciper, Hrvaška, ...).
- Z njim popestrimo dolge poti po Evropi s krajšimi sprehodi (Belgija, Nizozemska, Belorusija, ...).
- Nas nagovori k obisku drugih zanimivih evropskih gorstev (Sierra Nevada, Pirineji, Tatre, ...) in turističnih krajev (Vatikan, Monako, ...).

MEJA NA RAZVODNICI, planinsko-zgodovinski vodnik

Dušan Škodič

22,90 €

- Vodnik do nekdanjih glavnih mejnih kamnov rapalske meje.
- 61 izletov in gorskih tur od Peči na zahodni tromeji do Paravičeve mize na hrvaški meji.
- Mnogi markantni vrhovi (Ponce, Mojstrovka, Triglav, ...), znane planinske točke in hribovja.
- Zbrani izleti in planinske ture.
- Mnoge zgodbe nas bodo ponesle v čase, ko je bila naša dežela razdeljena z vsiljeno mejo in je bila Primorska odrezana od Slovenije.

DDV je vključen v ceno.

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://planinskatrgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

POPPY O'NEILL

ZVEZDA SI

Vodnik za izboljšanje samopodobe za otroke

prevod: Anaja Siver

Primus, zbirka Prima za mlade, 2021, m. v., 144 str., 17,90 €

Za vstop v obdobje pubertete so značilna nihanja razpoloženja otrok in skladno s tem se med odrasčanjem spreminja tudi občutek lastne vrednosti. Preprost in zabaven priročnik in delovni zvezek za otroke združuje dokazano učinkovite metode kognitivno-vedenjske terapije, ki jih uporabljajo otroški psihologi, in preproste vaje, s katerimi se bo vaš otrok naučil izboljšati svojo samopodobo. V druženju s prijatelji, v šoli in pri primerjanju z vrstniki se v obdobju od sedmega do enajstega leta krepi otrokova samopodoba, mnogi začnejo uporabljati družbena omrežja in prvič v življenju občutijo pritisk vrstnikov. V drugi knjigi iz zbirke otroških knjig o duševnem zdravju lahko s pomočjo Bopa – prijaznega in spodbudnega lika, vaš otrok dela zabavne in simpatične vaje, med katerimi se skrivajo številni koristni nasveti, navdihujoče trditve in praktične informacije za otroke in tudi starše. > BETI HLEBEC

ANNALISA POMILIO

VELIKA KNJIGA BABIC IN DEDKOV

Nasveti, ideje in dejavnosti, ki jih lahko počnete z vnučki

ilustracije: Natalia Berezina

prevod: Mateja Gomboc

Celjska Mohorjeva družba, 2021, m. v., 227 str., 23,50 €

Knjiga za vse, ki so pravkar postali stari starši, je kombinacija priročnika o vzgoji in negi otrok, razmišljanja o novi vlogi, ki jo stari starši prejmejo z vnukovim rojstvom, idej, kaj lepega z vnukom početi, kako se z njim igrati doma in na prostem, zamisli, česa bi lahko vnuka igraje naučili, o čem bi se z njim pogovarjali, kuharskih receptov, primernih za skupno kuhanje, dnevnika, kamor zabeležimo drobne spomine in prilepimo fotografije, pa tudi nasvetov vzgojnih strokovnjakov, kako se spoprijeti z vzgojnimi zadregami, ker smo »le« stari starši in ne starši, ki imajo primarno vzgojno vlogo. Avtorica nasvete utemeljuje s sodobnimi vzgojnimi prijemi, ki obogatijo vzgojne izkušnje starih staršev. Priročnik je napisan toplo, optimistično in spodbudno, starim staršem pa priznava vlogo stebra razširjene družine, ki pomaga vzgajati novo generacijo. Avtorica je knjigo napisala kot vzporednico svoji izredno uspešni (italijanski) spletni strani za stare starše. > MAJA ČREPINŠEK

KEVIN HORSLEY

NEOMEJEN SPOMIN

Kako uporabljati višjestopenjske učne prijeme, da bi se učili hitreje, si zapomnili več in bili učinkovitejši

prevod: Milan Žlof

V. B. Z., zbirka Prestop, 2021, m. v., 133 str., 21,90 €

Si predstavljate, koliko prednosti bi imeli, če bi za sedemkrat izboljšali svoj spomin za dogodke, številke, obraze in imena, prebrana besedila, predavanja, ki ste jih poslušali ...? Avtor knjige, ki je večkratni mednarodni velemojster pomnjenja in dvakratni svetovni rekorder v pomnjenju decimalnih števil pi, zatrjuje, da pri priklicu spominskih informacij ne gre za naravno danost, na primer za fotografski spomin, s katerim so obdarjeni izbranci, temveč za poznavanje zakonitosti pomnjenja, za zbranost, voljo in vajo. Nazorno predstavi šest pomnitvenih sistemov, ki so primerni za različne vrste informacij, na primer za pomnjenje imen udeležencev nekega srečanja, za pomnjenje zgodovinskih letnic, za številke ... Sistemom je skupno, da temeljijo na premišljeno povezanih asociacijah, uspeh dobrega spomina pa je v redni vadbi. Sisteme predstavi s praktičnimi primeri, ki jih lahko nemudoma preizkusimo v praksi. Avtor opazi, da ima vadba spomina tudi odlične stranske učinke, ki se kažejo v izboljšani ustvarjalnosti, zbranosti in pozornosti. > MAJA ČREPINŠEK

... vadba spomina ima tudi odlične stranske učinke, ki se kažejo v izboljšani ustvarjalnosti, zbranosti in pozornosti ...

TOMI JURMAN

ZDRAVILO ZA KORONAVIRUS

ali Kako vam komplementarne valute pomagajo preživeti težke čase

Localist, inštitut za lokalne rešitve,

2020, m. v., 121 str., 19,90 €

Tomi Jurman je svoje magistrsko delo razvil v pričujočo knjigo, ki obljublja rešitev za težke pokoronske čase. Na laičen način bralcu, četudi ni poznavalec ekonomije in gospodarstva, razloži pozitivne prednosti komplementarnih valut in termine, kot so alternativne denarne oblike ter časovna banka. Avtorjeva želja je Slovincem predstaviti valute, ki so v tujini veliko bolj poznane in tudi uporabljene v praksi ter javnem sektorju. Knjiga je zanimivo čtivo, saj bralca že v samem uvodu pripravi k razmisleku o najbolj enostavnih elementih tržne ekonomije, ki jih vsakodnevno uporabljamo, vendar o njih zagotovo premalo razmišljamo – recimo, kaj sploh je denar in kako se ustvarja? Komplementarne valute so zagotovo eden izmed drugačnih načinov poslovanja prihodnosti, ki pa je dejansko temelj tržne ekonomije, in to je blagovna menjava. Komplementarne valute spodbujajo lokalno in krožno gospodarstvo, so socialno in dejansko tudi trajnostno naravnane. Hkrati s predstavitvijo valut pa Jurman bralca spodbudi k razmišljanju – kaj so njegove sposobnosti in kaj dejansko v življenju zares tudi potrebuje. Enostavno čtivo ne le za podjetnike, temveč vse potrošnike, ki bi radi razumeli denarni svet in jih zanimajo alternative. > AJDA VODLAN

... za vse, ki bi radi razumeli denarni svet ...

Spletna knjigarna

Vse kar potrebujete je knjiga in skodelica čaja.

Koda MOJIHS za 5% popust

MOJA KNJIGA .SI

Romani že za samo 4,99 €.

Sledi nam na

#mojaknjiga

- kriminalke • leposlovje • ljubezenski romani • biografije •
- osebna, duhovna rast • kuharice • zdravje • priročniki •
- turizem, narava • otroško, mladinsko branje •

www.mojaknjiga.si

Si predstavljate knjižnico kot stavbo, ki hrani in izposoja knjige? Seveda imate čisto prav. Vendar tej predstavi dodajte še filme, glasbo in druge raznovrstne storitve, v katerih vsak od vas najde kaj zase, ter prostor za kakovostno preživljanje prostega časa in druženje. Tako knjižnica pravzaprav postane središče skupnosti, in ker se naša življenja v veliki meri selijo na splet, se s tem spreminja pomen spletne strani knjižnice iz zgolj statične informativne narave v bolj dinamično. S sodobno spletno stranjo tako knjižnica ustvarja svojo »spletno skupnost«. Pomembnost tega se je še posebej pokazala v času epidemije covid-19, ko je bil fizični dostop do knjižnic bolj kot ne onemogočen.

Portal Modri pes: mladinska knjižnica na spletu

MODRI PES
MESTNA KNJIŽNICA KRANJ

Pri prenašanju vsebin v digitalno okolje moramo vzeti v obzir vse zakonitosti in izkoristiti vse možnosti, ki jih splet ponuja. Tako na neki način spletna stran ali, če hočete, virtualna knjižnica pravzaprav ne samo predstavlja, ampak tudi nadgrajuje vse storitve, ki jih knjižnica izvaja v fizični obliki in postane samostojna enota.

S tem v mislih smo v Mestni knjižnici Kranj postavili spletno stran knjižnice. Sledili smo sodobnim trendom pri oblikovanju spletnih strani in zaradi specifične dela mladinskih knjižnic in ciljnih uporabnikov te vsebine prenesli na portal Modri pes.

Na tem mestu naj vam najprej odgovorimo na vaše prvo vprašanje, kdo je Modri pes. Modri pes je maskota vsebin za otroke in mlade v Mestni knjižnici Kranj. S sloganom »V knjižnici še tako majhni in zeleni postanemo modri« vabi starše in njihove otroke k branju, preživljanju kakovostnega prostega časa in obiskovanju vseh prireditev, delavnic in dogodkov, ki jih mladinska knjižnica nudi družinam, otrokom in mladim do konca osnovne šole.

Svoj prvi Portal za otroke je dobil že leta 2012, vendar smo ga leta 2019 prenovili in posodobili. Z novo spletno stranjo, ki združuje značilnosti tako portala kot spletnih strani, smo uporabnikom omogočili interaktivno sodelovanje. Poimenovanje portala pa je ostalo.

Portal Modri pes je namenjen staršem, otrokom, mladim in strokovnim delavcem. Poleg predstavitve vseh osnovnih informacij, dejavnosti in prireditev, želimo z vsebinami na portalu promovirati branje in dvigniti bralno kulturo, promovirati dogodke, Modrega psa pa otrokom približati kot prijaznega in navihanege vedoželjneža, ki jih bo skupaj s knjižnico spremljal pri odraščanju in iskanju modrosti. Mladinsko knjižnico na ta način predstavljamo, razširjamo in nadgrajujemo v digitalnem okolju in jo s tem uporabnikom približamo na drugačen način.

In že slišimo vaše drugo vprašanje: Kaj lahko vidim in počnem na portalu?

- Spremljate lahko knjižne novice in katere knjige priporočamo za vse starostne skupine. Vsaka knjiga je uvrščena v širši tematski sklop (npr. črke in abeceda, narava in veselje, zdravje in higiena ipd.), dodana pa so jim tudi ožja tematska gesla. Knjige lahko iščete glede na vrsto, žanr, starostno stopnjo in po lokaciji v knjižnici. Ko najdete zeleno knjigo,

vas od rezervacije v sistemu COBISS loči samo en klik. Če vas zanimajo nagrajena dela otroške in mladinske književnosti, ste tu na pravem mestu, pomagamo vam tudi z navsveti in tematskimi sezname slika in poljudno strokovne literature.

- Vključite se lahko v projekt *Družinsko branje* in v razširjenem družinskem krogu skupaj izbirate kakovostne knjige in odgovarjate na nagradna vprašanja.
- Programu dogodkov in prireditev najlaže sledite v sklopu *Dogaja se*, kjer je tudi mesečni koledar. Vsaka od dejavnosti ima svojo stran s podrobnostmi, priporočili, idejami za ustvarjanje doma ali kratkimi filmi z navodili.
- Če pa so vaši otroci bolj radovedne in pustolovske narave, potem je interaktivni del kot nalašč za vas. Tu lahko celo leto rešujete tri literarne *Kvize Modrega psa* in za trud prejmete nagrado, vsak mesec rešite *Uganke Modrega psa* in se uvrstite v žrebanje, tisti bolj učeni pa se lahko lotite glodanja *Modrih miselnih kosti*. Kratke didaktične igrice najmlajšim omogočajo urjenje spomina, razvijanje besednih spretnosti in sestavljanje zanimivih slik.

Raznovrstne vsebine, ki jih najdete na portalu, pokrivajo in nadgrajujejo vsa področja dela mladinske knjižnice. In ker delo mladinskega knjižničarja ni nikoli končano in ker Modri pes nikoli ne počiva, v *Zeleni kroniki* lahko berete o vseh zanimivih in nenavadnih novičkah, razstavah in drugih dogodivščinah, ki se dogajajo v naši knjižnici in drugje po svetu.

Še preden odhitite in si vse ogledate v živo, naj vam povemo, kaj vam prinese registracija v portal. Zanj potrebujete samo e-naslov in že ustvarite svoj profil, s katerim:

- se naročite na e-obveščanje o dogodkih in knjižnih novostih (pri tem lahko izberete starostno skupino),
- skupaj s svojimi otroki ocenjujete knjige,
- ustvarjate sezname priljubljenih vsebin in knjig,
- sodelujete v nagradnih igrah in zbirate značke za rešene kvize ali uganke
- in seveda aktivno sodelujete v projektu *Družinsko branje* ter si v svojem profilu ustvarite seznam vseh knjig, ki jih želite ali ste jih že prebrali.

Namesto zaključka naj vam povemo še, da so nam vse prednosti in možnosti, ki jih nudijo sodobne platforme in spletne strani, omogočile, da smo lahko naše dejavnosti hitro prilagodili epidemiji in tako ohranjali stik med uporabniki, branjem in knjižnico. *Grimmov čarobni kviz* smo v sodelovanju z založbo Mladinska knjiga dopolnili z avdio posnetki trinajstih pravljic. Podobno smo pravljčne urice izvedli v sodelovanju z založbo Kres, pri tem se nam je pridružilo še Prešernovo gledališče Kranj. Tudi bralne kulture v tem času nismo zanemarili in odziv na priporočene knjige in sodelovanje v *Družinskem branju* je bil res imeniten. Ampak tu zgodba še ni končana. Modri pes namreč zelo rad pogleda čez planke in tako trenutno sodeluje v počitniškem reševanju izbranih kvizov s Knjižnico dr. Toneta Pretnarja Tržič in Knjižnico Franceta Balantiča Kamnik. V prihodnosti ga čaka še veliko novih izzivov, saj smo knjižničarji, podobno kot splet, vse bolj »posodobljeni« in vedno polni novih idej.

Ste se nam že pridružili? Super! Se vidimo na

modripes.si

BERTRAND FICHOU
MALA ENCIKLOPEDIJA ZGODOVINE SVETA

Od prazgodovine do danes:
velika pustolovščina človeštva
ilustracije: Didier Balicevic
prevod: Tjaša Knez
Didakta, 2021, t. v., 110 str., 27,99 €

Bogato ilustriran zgodovinski priročnik za otroke je namenjen prvemu seznanjanju z zgodovino civilizacij od prazgodovine do sedanjega časa. Značilnosti zgodovinskih obdobij upodabljajo dvostranske ilustracije. Obdobje, ko so ljudje verjeli, da je svet raven kot palačinka, na primer, prikazuje ilustracija ploskega sveta, ki ima v središču Nil s piramidami, Sredozemsko morje in starogrški svet s templjem in filozofom, po robovih pa se morje izliva v nič. Kratka besedila podajajo ključne informacije, povedni prizori pa vabijo k podrobnejemu opazovanju in razbiranju dodatnih vizualnih informacij kot izhodišče za pogovor o dogajanju. Jedrnato strjena vsebina pregledno potuje po celinah, niza kronološke in zemljepisne podatke ter izpostavlja ključne izume, pa tudi imena znamenitih zgodovinskih osebnosti. > MAJA ČREPINŠEK

JERNEJA FERLEŽ
KAKO JE BILO, KO ŠE NI BILO ŠTEDILNIKOV

serija *Kako je bilo, ko še ni bilo ...*, knj. 1
ilustracije: Toni Buršič
Aristej, 2021, t. v., 32 str., 24 €

V današnjem svetu si mladež bržkone težko predstavlja, kako je bilo videti življenje pred izumom inovacij, ki jim imamo v vsakodnevem življenju za samoumevne. Eden takšnih je zagotovo štedilnik, o katerem izvemo ogromno zanimivega skozi zgodbo mariborskega trgovca z železnino Candolina. Bralec spozna obilo novega o pripravi hrane na preprostih odprtih ognjiščih, ki so jih ljudje v prvi polovici 19. stoletja poleg kuhanja uporabljali tudi za ogrevanje prostora in razsvetlavo. Avtorica nato postreže tudi s prikazom poznejših napredkov v obliki zidanih peči in nas postopoma pripelje do prvih štedilnikov, iz katerih so se kasneje izoblikovale sodobnejše različice. Preplet osnovne motivne zgodbe ob preverjenih zgodovinskih dejstvih ter bogatem slikovnem gradivu in živih ilustracijah podarja knjigi pečat poučnega branja, ki vabi na slikovit potep po kuhinjah naših prednikov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

BIPASHA CHOUDHURY; ANDREA MILLS;
MARIA GILL
ČLOVEŠKO TELO; DINOZAVRI; OGNJENIKI

zbirka *Spoznaj!*
prevod: Lorena Dobrila
Mladinska knjiga,
2021, pt. v., 64 str., 12,99 €/knjigo

Naravoslovna zbirka *Spoznaj!* je bogatejša za tri naslove. Namenjena je osnovnošolcem, ki so jih začele zanimati te teme ali pa jim jih želimo približati. Vsaka knjiga je likovno opremljena s kombinacijo fotografij, risb in diagramov, na koncu so dodani slovarčki, kazala, zanimivosti in številka in časovnice zanimivejših odkritij.

Knjiga *Ognjeniki* nas popelje v notranjost Zemlje, predstavi tektoniko, vrste ognjenikov in lave ter spremljajoče (nevarne) pojave (npr. piroklastični tok, gejzirje, jame), najbolj znane izbruhe v zgodovini, mite in legende, intervju z vulkanologinjo, celo ognjenike v vesolju.

Jurski park je le uvod na področje dinozavrov. Knjiga *Dinozavri* nam predstavi vrste dinozavrov vseh oblik in velikosti, tiste na kopnem, v morju in na nebu, njihovo okostje, hrano, zobe, lov in razkazovanje, jajca, njihovo okolje skozi daljša obdobja, konec dinozavrov, postopek okamnitve, najzanimivejša najdišča in sodobne sorodnike teh »strašnih kuščarjev«.

Človeško telo je fascinantno in še vedno ne do konca raziskano, saj pogosto prihaja do novih odkritij. Knjiga na kratko predstavlja okostje, možgane, živčevje, mišice, organe, čutila, kri, določene procese, čustva, gene, imunski sistem, bakterije in viruse ... in je zato kratek uvod v posamezna obsežnejša področja biologije in medicine.

> KLARA JARC

DARJA ZAVIRŠEK
DRUŽINSKI POJMOVNIK ZA MLADE

ilustracije: Izar Lunaček
Aristej, 2020, pt. v., 144 str., 23 €

Četudi se je morda še do časa pred izbruhom koronavirusa zdelo, da družina kot osnovna družbeno-socialna celica ni več tako trdna, kot je to veljalo nekoč, pa je prav obdobje zaprtih izobraževalnih ustanov dokazalo nasprotno: ravno družina je prevzela vlogo motivatorja najmlajših, pomočnika v učnem procesu in tolažnika v trenutkih, ko se je zdelo vse brezizhodno. V vseh družinah, kot nas opozarja tudi avtorica te knjige že takoj na začetku, seveda ne domujeta spodbuda in podpora, pa vendar, dodaja, je prav ljubezen tisto, kar tke in vzdržuje odnose med družinskimi člani in jim tako ponuja najboljšo popotnico v svet pisanih odnosov. Knjiga zelo nazorno prikazuje, da družine niso nekaj naravnega, statičnega ali vnaprej določenega, ampak se pod vplivom družbe, socialnih, materialnih in drugih norm ves čas spreminjajo, dopolnjujejo in na novo izgrajujejo. Prikaz družinskega življenja nekoč in danes bralcu nazorno prikaže vidne spremembe tako v organizaciji kot sestavi in položaju družine skozi čas, obenem pa ga seznanja tudi z raznovrstnimi oblikami sodobnih družin, od zunajzakonskih skupnosti do enostarševskih in mavričnih družin ter drugih. Knjiga za vse generacije, ki ob pestrem slikovnem gradivu prinaša dragocen vpogled v osnovni stroj naše biti! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

»Prihajam, ampak pod enim pogojem: največ 24 'mami' na dan. Ko bom 25-ič zaslišala, da me kličete, se bom vrnila na oreh.«

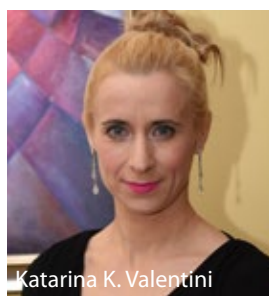
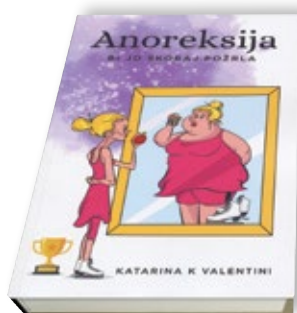

www.ztt-est.it

www.buca.si

KATARINA K. VALENTINI

**ANOREKSIIJA BI JO
SKORAJ POŽRLA**

samozaložba, 2021, m. v., 195 str., 22,50 €

Katarina K. Valentini

Lara je ravno zaključila tretji letnik gimnazije in pred njo so brezskrbne počitnice. Toda najlepši del leta, ki ga s sestrično Cvetko vedno preživljata v hrvaški Istri, ji grenijo misli na treninge, ki se jim kot perspektivna mlada drsalka ne sme odreči niti sredi počitnic. Povrhu vsega bi morala, kot jo ves čas opozarja njen oče, ki je tudi njen trener, obvezno izgubiti nekaj kilogramov. Ko se jeseni vrne v šolo, se začne njeno življenje vrteti le še okrog hujšanja in treningov. Ob tem trepeta za življenje svoje mame,

ki zaradi težke bolezni že več tednov leži v bolnišnici. Lari se zdi, da so edina stvar, ki jo sploh lahko še kontrolira, njeni kilogrami. Ob tem pa drvi v vse večje brezno brezglavega hujšanja ... Pretresljiva Larina zgodba, napisana v perspektivi prvoosebnega pripovedovalca, s čimer avtorica, sicer priznana integrativno-relacijska psihoterapevtka, poskrbi še za bolj dramatičen učinek na bralca, prinaša branje o temi, ki ostaja v družbi, nagnjeni k popolnosti in idealiziranju vitkosti, še vedno precejšen tabu. A motnje hranjenja so v resnici zelo težka in resna (duševna) bolezen, ki v ozadju skrivajo še mnogo več kot zgolj željo po izklesanem telesu. Zato je toliko nujnejše, da jim namenjamo vso skrb in resnost ter o tem, tako kot to stori tudi avtorica v epilogu, ko se izpove o svoji lastni izkušnji s to boleznijo, ki te »lahko požre«, spregovorimo zelo odkrito. Odlično edukativno branje za najstnike, njihove starše in vse, ki delajo z mladimi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

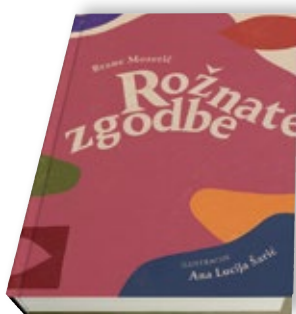
BRANE MOZETIČ

ROŽNATE ZGODBEiz neheteronormativne
zgodovine; (Za mladino)

ilustracije: Ana Lucija Šarič

Škuc, zbirka Lambda

2020, t. v., 115 str., 34,90 €, JAK

Brane Mozetič je prepoznaven pisec in urednik slovenske homoeroticne beletristike. Zbirka rožnatih zgodb so izbrani odlomki iz najstarejšega epa babilonsko-asirske književnosti, starogrških mitov, osebnih pisem kraljev in kraljic, odlomki stare arabske in perzijske literature, zgodovinska poročila o obsodbah in preganjanjih ..., v katerih se nizajo pričevanja, da so med nami od nekdanjih ljudi, ki niso le enega ali drugega spola ali ne živijo po splošnih pričakovanjih, ker se zaljubijo v isti spol in ne sklepajo heteroseksualnih zvez. Zgodbe iz starejših obdobij drugačnost povezujejo z božanskim, svetim in izbranim. Negativen odnos avtor umešča šele v čas širjenja monoteističnih religij, ko se je oblikoval slabšalen odnos in obsodba grešnosti drugačnega. Izrazi se v sovraštvu, preziru, preganjanju, obsojanju, nasilju in nazadnje sistemskem iztrebljanju v času nacizma. Zadnje zgodbe v zbirki preskočijo na slovenski prostor v sedanji čas, mlademu bralcu pa je prepuščen premislek o sodobnem in lastnem odnosu do drugačnosti. > MAJA ČREPINŠEK

SABINA KOŽELJ HORVAT

DESETA DEŽELA

ilustracije: Damijan Stepančič

Celjska Mohorjeva družba,

2021, t. v., 360 str., 28 €, JAK

Deseta dežela je mladinski pustolovski roman Sabine Koželj Horvat, v katerem spremljamo sošolca Jakoba in Emo, ki poskušata med epidemijo pripraviti seminarsko nalogo o Josipu Jurčiču. Ko obiščeta Krjavljevo koč, se odpre prehod v Jurčičev svet, obenem pa se začnejo dogajati bizarne stvari, kot je izginjanje vrstic v Jurčičevih knjigah. Njegovi junaki so ogroženi in najprej iščejo zaščito od nekoga v Opusu, kasneje pa se odločijo, da bodo poskusili navezati stik kar s Snovalcem samim. Domišljen in literarnozgodovinsko bogat roman slovenske literate (ne samo Jurčiča, ampak kar celo plejado velikih imen) nariše skozi bizarno pustolovščino, začinjeno s simpatijami in veliko akcije. Pouk slovenščine še nikoli ni bil tako zabaven! > VERONIKA ŠOSTER

JANJA NAGLIČ

VITEŠKI TURNIR

serija Varuhi časa, knj. 2

Primus, zbirka Avtorji, 2021, t. v., 166 str., 22 €

Nadaljevanje mladinskega domišljivega romana, katerega prvi del je avtorica objavila v lanskem letu, tudi tokrat očara z lahkotnim pripovedovanjem, vendar zgodovinsko natančnostjo in zanimivim fantazijskim zapletom. Mladi junaki, Ana, Matej in Luka, se ponovno vrnejo v leto 1246 in tokrat obišejo čisto pravi viteški turnir. Odkrivajo spletke na dvoru in pomagajo Varuhom ključa, Trevianu, Kvartusu in Aidnu. Zopet spoznavajo razlike med seboj, ki so posledica zgodovinskega razvoja družbe, hkrati pa jih družijo človeške lastnosti in vrednote, ki ostajajo pomembne tudi danes – prijateljstvo, družina in vera v ljudi. Ljubezenski zaplet, ki na zadnjih straneh vodi v izginotje mladenke, nakazuje na nadaljevanje domišljive zgodbe. »Če še ni vse, kot bi moralo biti, potem še ni konec.« > AJDA VODLAN

JOŽE ZORMAN

VIHRE MLADIH

V iskanju lastne poti

Primus, zbirka Avtorji, 2021, t. v., 444 str., 32 €

Roman nas popelje na Koroško, kjer se v času zimskih počitnic med dvema skupinama fantov vname prepir glede stave, ki sta jo sklenila Janko in Peter. Med srednješolce poseže nekoliko starejši Bruno, poznan hokejist, ki mladeniče motivira in jih prepriča, da se namesto pretepa pomerijo v čisto pravi hokejski tekmi, s tem pa jih želi navdušiti za trening te razburljive igre na ledu. Janko in Peter sestavita vsak svojo ekipo in fantje navdušeno vadijo, ob tem pa se jim dogajajo še mnoge druge vznemirljive stvari, vzniknejo tudi prve simpatije. Poleg običajnih najstniških peripetij pa se Peter in njegova družina zapletejo v veliko mračnejše posle s prekupčevanjem drog in izsiljevanjem. Ko Janko izve, da Petrova skupina načrtuje rop, se jim s prijatelji odloči postaviti po robu, kar sproži številne zaplete in nepričakovane dogodke. Junaki pokažejo, da je z dobro mero poguma in iskrenim prijateljstvom mogoče premagati še tako močne nasprotnike. Napeto branje za mlade in mlade po srcu! > SANJA PODRŽAJ

V popotno malho sem za letošnje poletje nabrala nekaj knjig, ki jih boste lahko prebirali počasi in pozorno, tako kot si zaslužijo, brez naglice in hlastanja, kjer koli, morda kar v senci domačega drevesa. Če letos (še) ne greste na Camino, v svetovljanski Berlin, na katero od obal južnega morja, če ne boste odpotovali na Modri otok, ampak ostanete kje blizu, vas vabim, da skupaj prepotujemo razdalje s knjigo v roki. Izbrala sem nekaj zanimivih bralnih destinacij za vso družino, od otrok, najstnikov do odraslih, takšnih potovanj, ki se jih da prenašati v torbi, nahrbtniku ali vreči, saj so prikladno zapakirana med knjižne strani. »Bralna agencija« vas v tem poletju vabi na pet novejših potepov s knjigo, ki ne ponujajo samo ugodja, ampak tudi tehten razmislek. Zaradi velikega povpraševanja si boste morali katero od njih rezervirati takoj.

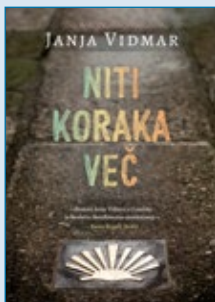
ODPOTOVATI MED KNJIŽNE STRANI

• Janja Vidmar: NITI KORAKA VEČ

Ljubljana: UMco, 2021, 331 str.

»Tako smo sveto prepričani, da vsi in vse, kar je podvrženo minevanju, slej ko prej odmre in umre, kajne? Narobe, draga moja! Ena največjih izjem je neka trapasta meduza, ki je v svojem bistvu nesmrtna! Si lahko predstavljate večji nateg? Nesmrtnost napraviti za meduzo? Moj bog, kakšna potrata!« (str. 314)

Strta zaradi smrti svojega fanta Ambroža pred 30 leti, sprejme skoraj 50-letna Alenka izziv, ki se ji v resnici upira. Namesto svoje neozdravljivo bolne sestre Damjane, ki ne more na pot, naj bi prehodila Camino. S to nalogo jo želi sestra pripeljati nazaj k sebi in jo po dolgotrajni otopelosti vrniti v življenje. Berljiv, odlično zasnovan roman, ki mojstrsko preklaplja med spomini in sočasnimi dogodki, je manj potopis in bolj roman poti, v katerem je korak slehernega romarja usmerjen navznoter, k iskanju samega sebe. Knjigo odlikujejo prepričljiva psihologija, dobri dialogi, močna ljubezenska zgodba, izčiščen, liričen slog, iskrenost in humor. Kljub težkim temam je roman poln svetlobe in upanja ter pravi poklon življenju.

Adrijan, Ernest in Lena, loti »študija« navad in življenja domačinov in pri tem naleti na nenavadno deklico Mariso in skrivnostnega svetilničarja Stiborja. Ta jim razkrije vstop v Kraljestvo neskončne zarje s pomočjo morskega konjička, ki ima nadnaravne moči. Vzporedni svet mistične duhovnosti, staroverske simbolike, črnega galeba, čudežnih moči biva povsem neodvisno od realnosti otoka, kjer se prebivalci borijo za ohranitev svojega naravnega okolja in življenja brez obremenitev sodobne civilizacije.

• Stefanie de Velasco: TIGROVO MLEKO

Prev. Tina Štrancar. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2020, (Zbirka Najst), 271 str.

»Nekaj časa molčiva in samo sediva druga zraven druge ter pustiva življenju, da teče mimo, 21 čez, to pomeni še 39 minut življenja, počasi preštejem od 39 nazaj, dokler ne pridem do nič, dokler ni ene minute več, ki bi lahko takole zdrvela mimo.« (str. 259)

Dve štirinajstletnici, Nini iz razpadle družine in njena prijateljica Jameelah, iraška priseljenka, ki se poskuša vključiti v nemško družbo z izpitom iz nemškega državljanstva, zagemata življenje z veliko žlico in se »igrata odrasle«. V iskanju zabave pohajkujeta po mestni džungli revnega večkulturnega blokoveškega naselja v Berlinu. Žurirata, se družita z neznanci, jih obirata za denar, kadita, pijeta, kradeta, se pripravljata na izgubo nedolžnosti in govorita svoj jezik. A tudi njunemu na videz neranljivemu najstniškemu eksperimentiranju z življenjem so štete ure, saj ju življenje nepričakovano udari s streznitvijo. Njuno razmerje se zamaje, ko sta dekleti zaradi sovraštva med bosanskimi in srbskimi priseljenici priča umoru zaradi časti, in se konča ob nepreklicni odločitvi nemških oblasti, da Jameelah ne dobi državljanstva in se mora nemudoma vrniti v Irak.

• Arnfinn Kolerud: MILIJONČEK ZA PRIJAZNOST

Prev. Darko Čuden. Hlebbe: Zala, 2021, 247 str.

Čudno se slišijo besedice kot moj in tvoj, en in dva, ko pa gre za milijone. Vsak gleda v svoji sobi skozi okno. »V tej vasi potem ne bo več dobrih del,« povzema mama. »In tudi hudobnosti ne!« jo dopolni Frank. »Pa se zravnaj.« (str. 219–220)

Ko Frankova mama na loteriji zadene štiriindvajset milijonov, se njuno življenje v trenutku postavi na glavo. Mama najprijaznejšemu sovaščanu obljubi nagrado milijon kron, kar sproži evforijo dobrodelnosti in prijaznosti, ki s človekoljubjem nima veliko skupnega. Mama in Frank si zaželita malo miru, zato se odpravita na počitnice. Na jugu Evrope Frank odkrije, kako se za svoje preživetje borijo siromašni in kako jih denar bogatih lahko poniža. A ponižujejo se tudi njuni sovaščani, ki zagrizeno tekmujejo v prijaznosti, ki se kaj kmalu sprevrže v svoje nasprotje. Kako ohraniti ravnovesje in delati samo tisto in toliko, kot je treba, v svetu, ki je podvržen pohlepu, pa je vprašanje, ob katerem Frank preišča otroštvo.

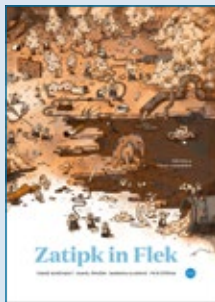

• Tomáš Končinský in Barbora Klárová: ZATIPK IN FLEK

Ilustr. Daniel Špaček. Prev. Diana Pungeršič. Dob pri Domžalah: Miš, 2021, 116 str.

»Ustavil si staranje. Ustavil si čas. Vse, kar se je nekam premikalo, se razvijalo, zdaj stoji. Tudi svetloba, ki je valovanje, se je ustavila. Zob časa je nehal delovati. Nič se ne stara. Nič se ne premika. Ničesar ni.« (str. 104)

Zatipk je posebne vrste nevidni škrtat, ki se v svetu nereda (entropije) in staranja stvari ukvarja s knjižnimi zatipki, napakami v knjigah, časopisih in revijah. Hodi v tretji razred Osnovne šole staranja stvari in ima prijatelja Fleka, za katerega ni težko uganiti, v čem je najboljši. In medtem ko številne vrste entropov vzgajajo svojo mladino za zdravo umazanijo in nered, je Zatipk svobodnjaška duša, ki jo s šolske ekskurzije v slaščičarni pobriše v svet ljudi. Tu ugotovi, da se človeškim bitjem entropična vnema za staranje ne zdi velik dosežek. Spoznanje sproži v mladem prevratniku dvom o šolski doktrini, zato se odpravi do Zoba časa, da bi izključil staranje ...

• Irena Androjna: MODRI OTOK

Ilustr. Eva Mlinar. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021,

(Knjižnica Sinjega galeba; 350), 387 str.

»Se vam ne zdi, da je svet, ki ga vidite okoli sebe, nezadosten in omejen? Ne veste pa še, da obstaja toliko več. Morda slutite. Jaz vam potrdim: izza tega sveta je mnogo svetov.« (str. 31) Enigmatičen preplet fantastike in resničnosti se odvija na skrivnostnem Modrem otoku, ki je napol izmišljen, napol resničen. Tu se skupina otrok na raziskovalnem taboru,

Staranje je v teh letih načelo tudi avtorico teh vrstic, ne preveč, a ravno prav, da se lahko počasi odpravi na svoje naslednje potovanje, na kakšen pravljичni Modri otok. Prijetno poletje vam želim!

JENNY JÄGERFELD

KRALJICA SMEHA

prevod: Danni Stražar

Zala, 2021, t. v., 220 str., 29,95 €

Ena najvidnejših švedskih pisateljic sodobnega časa je po izobrazbi psihologinja, študirala pa je tudi filozofijo in seksologijo ter kot pisateljica debitirala leta 2006. Že njen drugi mladinski roman *Tu ležim in krvavim* (ki ga je prav tako prevedla Danni Stražar) je osvojil nagrado August, *Kraljica smeha* pa je bila nagrajena za najboljšo otroško knjigo leta 2018, letos spomladi pa so začeli po romanu snemati tudi film. Jenny Jägerfeld pogosto piše zgodbe, ki združujejo čudovit humor in pomembne življenjske teme. Tokrat je dvanajstletno junakinjo Sasho postavila pred težko življenjsko preizkušnjo, prebolevanje mamine smrti, ki si ga je Sasha zastavila na čisto svoj način in s tem povzročila očetu, stricu in starim staršem nemalo skrbi. Postrigla si je lase, da ji ne bodo več vsi govorili, kako je podobna mami, nehala je prebirati knjige, ker jih je njena mama tako rada brala, iz istega razloga se je izogibala tudi sprehodom po gozdu in ljubkim kosmatinčkom, predvsem pa si je zabila v glavo, da bo postala standup komičarka in poskrbela, da se bodo ljudje okoli nje vedno smejali ... Ampak najprej, najprej bo morala izjokati svojo žalost, ki sama nikakor noče izginiti. > RENATE RUGELJ

GUDRUN MEBS

POČITNICE SAMO Z OČKOM

ilustracije: Catharina Westphal

prevod: Tina Štrancar

Miš, 2021, t. v., 131 str., 25,95 €

Knjiga nemške pisateljice Gundrun Mebs je problemski mladinski roman za najstnike, zagotovo pa bo zanimivo branje tudi za starejše mladostnike in odrasle. Krajši roman pripoveduje o odnosu med hčerko Majo in njenim očetom, ki jo prvič pelje na počitnice. Namesto načrtovanega ležanja ob luksuznem bazenu in jahanja ponijev ju čaka pustolovščina v samoti sredi gozda. Med čiščenjem hiše se očistita tudi sama in njun prepir vodi v začetek poglobljenega odnosa. Mebsova ne odpira le problematike odtujenosti »daddyja«, kot očeta v začetku kliče Maja, temveč se dotika tudi vprašanja moškega v sodobnem svetu, predvsem očeta v ločeni družini. Hkrati pa pisateljica bralcu na lahkoten način predstavi izzive življenja otroka na invalidskem vozičku. > AJDA VODLAN

MARGIT AUER

KJE JE GOSPOD M?

serija Šola magičnih živali, knj. 7

ilustracije: Nina Dulleck

prevod: Aleksandra Ardalić

Grlica, 2021, t. v., 210 str., 16,95 €

Osnovna šola Zimskala je skoraj čisto običajna šola, le da učenci tam najdejo prav posebnega najboljšega prijatelja za vse čase – govorečo žival. V šoli pa skrivnostnim primerom kar ni videti konca! V sedmem delu zbirke Ronja in Lovro, ki že nestrpno pričakujeta svoja živalska spremljevalca, razrešujeta nenavadno izginotje Gospoda M, ki v svoji Trgovini magičnih živali skrbi, da vsak učenec najde pravega prijatelja zase. Jima bo uspelo razkriti skrivnost in poskrbeti, da otroci ne bodo ostali brez svojih čarobnih tovarišev? Obiščite šolo, kjer ne poznajo dolgčasa, in se prepričajte sami! > SANJA PODRŽAJ

PET PRIJATELJEV

PRIJATELJSTVO
IN PUSTOLOVŠČINE
NIMAJO ROKA
TRAJANJA

**SPET NA VOLJO!
Z OSVEŽENIM
PREVODOM.**

Ponovno so na voljo prve tri knjige iz legendarne serije **Pet prijateljev**, po svetu prodane v več kot 100 milijonih izvodov. Zdaj v novi, sodobnejši preobleki in z osveženim prevodom, da bodo ob napetih pustolovščinah Juliana, Dicka, Anne, George in njenega kučka Tima uživale tudi nove generacije mladih bralcev. Navdušenje nad petimi prijatelji in njihovimi dogodivščinami bodo gotovo delili s svojimi starši, ki so zrasi s to serijo.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

JAN R. BILODJERJČ

ANIMUS; V svetu senc

ilustracije: Ana Vičič

Aljatera, 2021, t. v., 265 str., 29,90 €

Štirje trinajstletni prijatelji, Gal, Miha, Vasja in Mojca, so v bližnjem gozdu zgradili hišico na drevesu, kamor se lahko skrijejo, če kakšno ušpičijo. Toda verjetno niso pričakovali, da bodo tam nekega dne po ne navadni eksploziji, ki polomi okoliška drevesa, zagledali kroglo, obdano z nezemeljsko svetlobo. Ko se je dotaknejo, se znajdejo na tujem planetu, kjer je nebo drugačne barve, trava in rože pa nič kaj ne spominjajo na tiste z Zemlje. Začetno paniko hitro nadomestita avanturistični duh in želja

po odkrivanju neznanega. Na poti iskanja odgovorov, (za)kaj jih je pripeljala tja in kako se vrniti domov, naletijo na vrsto bolj ali manj čudaških bitij, od prijateljskih do sovražno nastrojenih. Izkaže se, da je četverica omenjena v prerokbi, ki pravi, da bodo obvarovali deželo pred silami teme. Vešče spisana knjiga je dobrodošel domači doprinos k otroški fantaziji, kjer domujejo *Harry Potter*, *Percy Jackson*, *Zgodbe iz Narnije*, dela Cornelia Funke (*Zmajev jezdec*, *Srce iz črnila ...*), Michelle Paver (*Božanstva in bojevniki ...*), Jessica Townsend (*Morrigan Vran*) ... Še posebej, ker je v zadnjem času večina tovrstne literature namenjena starejšemu mladostniku ali odraslemu bralcu. Ob tem pa *Animus* s svojo razdelanostjo poglavij (ta so zastavljena tako, da sleherno v ospredje postavi novo preizkušnjo) še najbolj spominja na *Hobita*. Posledično roman zažari v nekakšni tolkienovski očarljivosti, saj družina na podoben način srečuje domišljajska bitja, rešuje uganke, premaguje naravne in magične ovire (vihar med plovbo po jezeru, spreminjajoči gozdni labirint ...), za nameček pa prisostvuje v veliki bitki, ki odloča o usodi sveta. Pripoved, spisana skozi oči Gala, je torej prežeta s pustolovščinami in akcijo, a srce ji vstavijo čustveni trenutki, ki jih doživljajo junaki, od veselja po zmago slavju ali ob sklepanju novih prijateljstev do tudi tistih manj pozitivnih, kot je denimo ljubosumje. Pri tem pa ni nič tako, kot je videti na prvi pogled, in konec, ki se sicer lepo zaključí, nastavi ogromen dražilnik, ob katerem boste naslednjo knjigo načrtovane trilogije gotovo nestrpnost pričakovali. Čarobno! > ALEŠ CIMPRJČ

MARIE-LAURE DEPAULIS

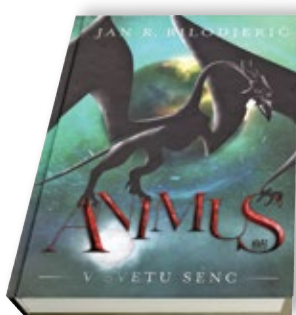
LOCKDOWN PRI NAS DOMA

ilustracije: Dunja Jogan

prevod: Alina Carli

ZTT-EST, 2021, t. v., 64 str., 15 €

»Umijem si roke nad vsemi temi pravili,« pravi oči-mama, ki ukrepe jemlje skrbno resno, in doda, »ko bi si jih vsaj zares umil.« Zabavno čtivo v desetih poglavjih oriše deset hecnih prigod iz prvega lockdowna spomladi 2020. Francoska avtorica ter ilustratorica iz Trsta črpta iz svojega življenja ter življenja znancev in nas v komičnih zapisih spomni na vsakdanjik tistega časa za štirimi stenami, ko smo imeli doma zaloge kvasa in WC-papirja ter smo postali domači frizerji, top chefi, fitnes trenerji, učitelji ... Zmagovalka karantene je bila psička Pogača, ker so se vsi prepirali, kdo je na vrsti za sprehod. Ob branju se pošteno nasmejimo, hkrati pa se zavemo, da ko smo to sami doživljali, nismo videli smešne plati. Knjiga nas tako spomni, da v življenju vedno prav pride kanček humorja. > AJDA VODLAN

STEFAN BOONEN

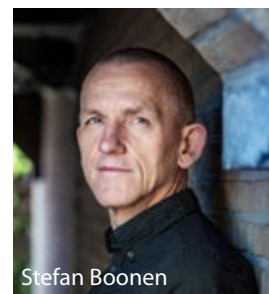
NAJDENKA IZ PUHLJEVEGA GOZDA

ilustracije: Tom Schoonooghe

prevod: Stana Anželj

KUD Sodobnost International,

2021, t. v., 165 str., 22,90 €

Stefan Boonen

Slovenskim otrokom in mladini dobro poznani flamski pisatelj Stefan Boonen (*Pozor, huda babica!*, *Mamut*) se tokrat predstavlja s knjigo, ki je prejela flamsko knjižno nagrado za otroško in mladinsko literaturo, ki jo podeljujejo otroci in mladi sami. Zgodba se dogaja v oddaljeni, majhni in slikoviti vasi Puhljev gozd,

kamor nekega dne reka naplavi dekllico. Prebivalci imajo veliko vprašanj. Kdo je ta dekllica? Od kod prihaja? Zakaj nima imena? In: ali je sprejemljivo, da se ležerno namesti, kjer jo je naplavilo? Najdenka, kot jo poimenujejo, počasi osvaja srca prebivalcev Puhljevega gozda, povzroča pa tudi neizbežne težave, zaradi katerih nekateri konservativni prebivalci ne vedo, kaj storiti z njo. Poleg tega ne vedo veliko o njeni preteklosti, o kateri ne govori prav rada. Zdi se, da njen prihod v vas za vedno spremeni vse. Izvirna, dobro strukturirana zgodba bralca v celoti prevzame s svojim bogatim jezikom, hitrim sosledjem dogodkov in dobro razvitimi karakterji. Teme, ki jih obravnava, so brezčasne: sreča in bolečina, strah in pogum, ljubezen in brezsrčnost. Govori tudi o tem, da je včasih treba storiti kaj takega, česar drugi ne odobravajo. Knjigo čudovito dopolnjujejo preproste, a pestre črtne ilustracije Toma Schoonoogheja. Zgodba, ki jo odrasli berejo z enakim užitkom, kot jo otroci poslušajo, in katere še dolgo ne boste pozabili. > GORDANA GRANATIR

MILAN PETEK LEVOKOV

PRED KATASTROFO

ilustracije: Nika Lopert

eBesede, zbirka Besede,

2021, t. v., 211 str., 22,90 €, JAK

Slovenski avtor Milan Petek Levokov svojo najnovejšo knjigo znova namenja mladim bralcem in tokrat posega na področje znanstvene fantastike. Glavni junak je trinajstletni Luka, ki živi običajno življenje slovenskega najstnika, le njegov stric je rahlo nenavaden in vedno znova poskrbi, da njihovi družini ni nikoli dolgčas. Tokrat za rojstni dan, ki si ga Luka in stric Marko delita, izumi nekaj posebnega in znova popolnoma nenamenoma ustvari katastrofo. Svoj avtomobil je želel predelati v stroj, ki s pritiskom na gumb privlači dež, a je v resnici ustvaril potovalni stroj. Luko in njegovo družino pa tudi mlade bralce čakajo nepozabne pustolovščine – vampirji, asteroid, prihodnost, ki je preteklost, Noetova barka, ki tokrat nosi ime Upanje, bradati možje in še marsikaj drugega. Lahkotno poletno branje, ki poleg zanimivih dogodivščin ponuja tudi globoka vprašanja – kako sedanost in odločitve, ki jih danes sprejmemo, vplivajo na prihodnost. Ali lahko spreminjamo to prihodnost? Kdo je človek in kdo vampir – kdo je zares dober, kdo zares slab? Hkrati čtivo tudi opozarja na odgovornost političnih odločevalcev. Predvsem pa je to knjiga, ki spodbuja radovednost in pogum, da posameznik v trenutku odločitve naredi pravo stvar za širše dobro. > AJDA VODLAN

... mlade bralce
čakajo nepozabne
pustolovščine ...

Janja Vidmar

ZVEZDANA MAJHEN

NI GA ČEZ ŠPORT

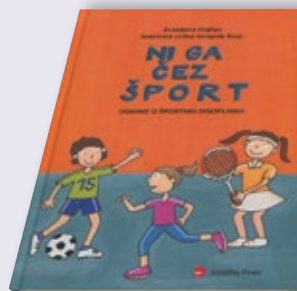
Uganke o športnih disciplinah

ilustracije: Urška Stropnik Šonc

Pivec, 2021, t. v., 29 str., 22,90 €

Zvezdana Majhen

Nadvse priljubljena in neumorna otroška ter mladinska pesnica in pisateljica Zvezdana Majhen je decembra lani praznovala častitljivi jubilej. No, z jubileji otroških in mladinskih avtorjev je takole: leta nam prizanašajo, dolgo nam ne pridejo do živega. In Zvezdana Majhen je praznovala šele svežih in radoživih sedemdeset.

Po izobrazbi psihologinja piše že od malih nog, saj ji je ljubezen do poezije vcepil dedek. Staro in mlado že desetletja razveseljuje z imenitno poezijo. Kot psihologinja dobro ve, kaj in kako ponuditi najmlajšim, kot tudi, da s knjigami ne kaže odlašati.

Pri založbi Pivec so tako leta 2013 v zbirki *Nanizanka za malčke* izdali avtoričinih šest kartonk z ilustracijami Urške Stropnik Šonc, s katero sta že dobro desetletje uigran tandem. Zatrjujeta, da sta od prvega trenutka nerazdružljivi. Nežne, kratke pesmice v dveh štirivrstičnih kiticah s svojo vsebino pri malčkih od prvega leta dalje spodbujajo razvoj empatije do bližnjih in živali, pa tudi razumevanje do predmetov ter pojavov v otroškem svetu. Besedilo likovno dopolnjujejo piktoigrami z navihanimi podobami.

Dve leti pozneje sta z Urško udarili znova. Zbirka *Nanizanka srčnosti* s serijo novih kartonk najmlajšim od drugega leta dalje približa tudi ekološki vidik. Pesmice o okolju, vodi in gozdu skupaj z značilno likovno podobo tvorijo vizualni jezik, ki poudarjeno nagovarja mladega bralca.

Leta 2018 je v zbirki *Nanizanka za modrijane* sledilo še šest kartonk. Avtoričina poezija pokriva različna področja, od glasbe in poklicev, preko športa pa vse do časa in spogledovanja s širnim svetom. V vsaki knjigi je sedem pesmi, v katerih se avtorica večje poigrava z besedami in iz njih izvablja nove pomene.

Seveda je v vsem tem času izšlo še mnogo imenitnih slikaniških izdaj z igrivimi pesmicami in ugankami (*Naročje rim*, Morfemplus, 2017, *Ugibam, uganem!*, Studio Hieroglif, 2018, *Mehkodlake pesmice*, Forma 7, 2017 in številne druge).

Ob avtoričini sedemdesetletnici so pri založbi Pivec izdali antologijo njenih najlepših

pesmi in ugank za otroke, *Zvezdančice*. Izbor je pripravil in uredil Igor Saksida. Pesmice in uganke opevajo drobne čudeže narave in sveta, ki bi ju morali vsi po vrsti doživljati tako iskreno in nepotvorjeno, kot to zmorejemo otroci. In seveda tudi avtorica.

Za mehko in hudomušno likovno izrazje jubilejne antologije so poskrbele kar tri izvrstne ilustratorke, poleg Urške Stropnik Šonc še Polona Kosec in Erika Omerzel Vujić.

Ni ga čez šport, s podnaslovom *Uganke o športnih disciplinah* pa je čisto sveža slikanica izpod prstov ustvarjalnega tandema Zvezdana in Urška. Med platnicami se skriva kar dvainpetdeset športnih disciplin oziroma ugank o njih. Zastopane so vse vrste športov, od iger z žogo, atletike, konjenišva, zimskih, vodnih in borilnih športov, še pohodništvo in alpinizem se znajdetta med njimi.

Uganke so oštevilčene, na koncu pa se skrivajo rešitve preprostih, hudomušnih štirivrstičnic. Ilustracije posameznih športov namenoma ne sledijo besedilu, temveč mora mladi bralec sam poiskati ustrezni in ju smiselno povezati. Se razume, v nasprotnem primeru bi šlo preveč zlahka. Urškina značilna likovna govorica kot vselej lepo zaokrožuje serijo ugank, ki skupaj tvorijo še triinpetdeseto disciplino – možgančkanje. Saj se ve, da so tudi sive celice svojevrstna mišica, ki jo je treba krepiti. Brez urjenja pač ni napredka.

Nekatere težje razumljive besede, označene z zvezdico, avtorica pojasni pod besedilom. Miselna telovadba tako podpira vrsto športnih disciplin, v katerih se lahko bralci pomerijo po opravljenem ugibanju.

Uganite, katera športna disciplina je moja najljubša v vseh svojih različicah:

*Progo dolgih kilometrov
z vztrajnostjo preteče,
a na cilju, ves zadihan,
komaj še kaj reče.*

No, tandem Zvezdana Majhen & Urška Stropnik Šonc vsekakor še ni rekel zadnje. Telesu in umu prijazno ter lahko poletno branje za živahne nadobudneže vseh starosti!

#BEACTIVE

EVROPSKI TEDEN ŠPORTA

23.–30. september

#športajmoinberimo

Koper, 10. september 2021

Kranj, 14. september 2021

Murska Sobota, 17. september 2021

Maribor, 28. september 2021

Novo mesto, 30. september 2021

nacionalni medresorski program
za spodbujanje branja
med mladimi športniki

#verjemivproces #beremoskupaj
#beremozrazlogom

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTUROREPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RSMURSKA
KNJIZNICAKNJIZNICA MIRANA JARCA
NOVO MESTOOSREDNJA
KNJIZNICA
MURSKA SOBOTABIBLIOTECA
CENTRALE
MURSKA SOBOTA

MESTNA KNJIZNICA KRANJ

ANDREJ ROZMAN ROZA

ROZIMNICA

Zgodbe, pesmi in uganke

ilustracije: Zvonko Čoh et al.

Mladinska knjiga, zbirka Sončnica,

2021, t. v., 383 str., 41,99 €

Pred nekaj tedni je Andrej Rozman Roza prejel Levstikovo nagrado za življenjsko delo za izvirno leposlovje. Nagrada, ki jo podeljuje Mladinska knjiga za najboljša izvirna leposlovna dela in ilustracije za otroke in mladino, je ena izmed mnogih, ki jih je avtor prejel v svoji bogati karieri kot gledališčnik, humorist, pesnik, pisatelj in prevajalec. Je mojster jezika, takšnega, ki se približa današnji govorici, piše poezijo in prozo, poleg tega pa je priredil in posodobil več tradicionalnih slovenskih literatov ter prevedel nekaj muzikalov in dramskih besedil. Nekatere njegove stvaritve so zaživele tudi v tujih jezikih. *Rozimnica* je antologija, ki predstavlja razpon njegovega ustvarjanja za otroke in mladino, ki sega skoraj tri desetletja v preteklost. Za to zajetno »ozimnico« najkvalitetnejše in zabavne literature za otroke so ilustracije prispevali najbolj prepoznavni (predvsem) slovenski ilustratorji in likovni ustvarjalci: Zvonko Čoh, Danijel Demšar, Milan Erič, Jelka Godec Schmidt, Svetlan Junaković, Tanja Komadina, Ana Košir, Marjan Manček, Jasna Samarin, Matjaž Schmidt, Damijan Stepančič in Marija Lucija Stupica. Spremno besedo je napisal Matej Bogataj, dodana pa je tudi avtorjeva bibliografija. To je nedvomno knjiga za zbiratelje slovenske otroške literature in mora stati na policah poleg ostalih iz zbirke Sončnica. Predvsem pa je to knjiga, iz katere morajo starši, vzgojitelji, učitelji, babice, strici in vsi ostali črpati vsebine, ki jih lahko predajajo najmlajšim generacijam. > KLARA JARC

ANETTE EGGERT

NORA NA KONJE

serija Ina Skot

ilustracije: Annika Lundholm Moberg

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Skrivnost, 2021, t. v., 71 str., 17,90 €

Ina Skot veliko svojega časa preživlja na ranču Zahrib, saj obožuje konje. Pozna vsa njihova imena, v prostem času opazuje treninge in najbolj na svetu si želi, da bi lahko jezdila tudi sama. Žal njeno mamo skrbi, da je ježa zaradi padcev nevarna, zato jo poskuša z izgovori odvrniti od začetnega tečaja. A Ina jo prelisiči in jo prijavi na jahalni tečaj za starše. Prva knjiga v seriji o energični Ini pokaže, da je treba poskusiti in premagati strah pred neznanim, pa tudi to, da se je pomembno boriti za svoje sanje. > VERONIKA ŠOSTER

PRIMOŽ SUHODOLČAN

PRIMOŽ IN BAJK

Neverjetna dirka;

Primož Roglič – resnična pravjica

ilustracije: Matej de Cecco

DZS, 2021, t. v., 30 str., 21,70 €

Kot živahen in neustrašen deček je Primož Roglič rad plezal po drevesih, skakal z veje na vejo, tekal in ves čas poskakoval naokoli. Večino svojega otroštva je posvetil skakalnicam in smučarskim skokom in šele po nekem ponesrečenem skoku je iz kleti znova potegnil svoje prvo kolo, ki ga je poimenoval Bajk, in se z njim naučil marsikaj o športu, vztrajnosti, požrtvovalnosti ... Primož Suhodolčan, izjemen pripovedovalec zgodb in eden najboljših slovenskih mladinskih pisateljev, je tudi tokrat moči združil z ilustratorjem Matejem de Ceccom in skupaj sta vdahnila življenje odlični zgodbi našega kolesarskega šampiona, ki je bil prvi slovenski zmagovalac posamezne etape na dirki po Franciji (leta 2017) in je poleg drugih uspehov nosil rumeno majico vodilnega v skupnem seštevku tudi večino Dirke po Franciji leta 2020 ter na koncu pristal na odličnem drugem mestu. Z novo aktualno slikanico bo spremljanje letošnjega »toura« še toliko bolj zanimivo tudi za najmlajše, ki jih v uvodu te resnične pravljice Primož prijazno vabi v šport in spodbuja h gibanju. > RENATE RUGELJ

MICHAEL ENGLER

DEŽELA SUŠE, DEŽELA DEŽJA

ilustracije: Joëlle Turlonias

prevod: Alexandra Natalie Zaleznik

Skrivnost, 2021, t. v., 32 str., 24,90 €

Slikanica nemškega avtorja in dveh ilustratorjev je prav posebna, saj jo je treba brati z obeh strani. Na eni strani spremljamo deželo suše, kjer se Nenja in njen prijatelj, puščavski lisjak Faruk, preizkušata v iskanju vode, namesto tega pa naletita na fatamorgano in hladne puščavske noči. Na drugi strani pa pred deželo dežja na sonce bežita deček Lamar in njegova družabnica, kokoš Dolores. Ko se sredi knjige končno približata sušni deželi, se zgodbi junakov stakneta in priča smo začetku čudovitega prijateljstva. > VERONIKA ŠOSTER

www.ocean-si.com
info@ocean-si.com

NINA HUNDERTSCHNEE

ČISTO ZASNEŽENO!

serija Svinčnik profesorja

Plombe, knj. 3

ilustracije: Iris Hardt

prevod: Aleksandra Ardalić

Grlica, 2021, t. v., 72 str., 17,95 €

Pred nami je že tretja v vrsti pustolovščin Henrija, Hane in njenega mačkona Karusa, ki s pomočjo čarobnega svinčnika profesorja Plombe potujejo v različne svetove! Tokrat družčino ponese v ledeno dobo, kjer spoznajo pravo ledenodobno deklico, ki po zasneženem svetu potuje na mamutu, in njeno družino. Soočijo se s številnimi nevarnostmi zamrznjene pradavnine – iz spanca prebudijo jamskega medveda, za las ubežijo napadu sabljezobega tigra, komajda rešijo Karusa iz rok Levjega moža in so skoraj primorani jesti mahovo juho. Potovanje v ledeno dobo – kot nalašč za poletno osvežitev! > SANJA PODRŽAJ

CHARLES M. SCHULZ

PASJI DNEVI

Snoopy

prevod: Martin Uranič

Didakta, 2021, t. v., 95 str., 19,99 €

Zbirka klasičnih stripov o Snoopyju, Charlieju Brownu in prijateljskih v trinajstih epizodah pripoveduje o dogodkih iz življenja Arašidkov. V drobnih zgodbah se zgodi vse: Char-

lie se ne more odločiti, kaj bi, letalski as Snoopy se bori z Rdečim Baronom, Lucy je gospodovalna, Beethovna pa popilijo, da bo njegova glasba malo boljša ... Charles M. Schulz je Arašidke pričel objavljati leta 1950 in v naslednjih petih desetletjih z njimi dosegel svetovno slavo. Veljajo za najvplivnejše v zgodovini stripa, saj ocenjujejo, da so v 75 državah sveta dosegli 355 milijonov bralcev. Skrivnost uspeha je v formuli, ki združuje preprosto črtno risbo z duhovitostjo; ta se poigrava s kompleksnimi psihološkimi, sociološkimi in filozofskimi podtoni odnosov v skupini otrok, pri čemer spretno ustvarja vtis, da gre zgolj za naključno duhovito dogajanje. Med epizode so posejane avtorjeve misli, v katerih osvetljuje posamezne like in v nekaj oblačkih ubesedi pogled na lastno ustvarjalnost. > MAJA ČREPINŠEK

TEA HVALA, ŠPELA OBERSTAR

SKRIVNA BOLNIŠNICA

ilustracije: Ajda Erznožnik

Skrivnost, 2021, t. v., 48 str., 20 €

Ko se Gvido vrne s poletnih počitnic, komaj čaka, da svojemu najboljšemu prijatelju Filipu razodene vse o skrivnostni Partizanski bolnišnici Franja, ki jo je obiskal skupaj s starši. Filip se ob poslušanju prijatelja kar ne more načuditi, da je pred ne tako davnimi časi v soteski sredi Cerkljanskih hribov obstajala bolnišnica, ki je bila tako dobro skrita pred sovražniki, da so lahko v njej zdravili ogromno ranjenih partizanov. Gvido in Filip s svojo pripovedjo navdušita še prijateljico Minko in tako postane grmovje na dvorišču bloka, kjer se radoživa trojica najraje igra, najboljšo mesto za njihovo sodobno različico slovite bolnice Franja. Poučno branje, ki skozi prizmo otroških oči natrosi obilo zanimivega o legendarni partizanski bolnišnici, za nameček pa na koncu postreže še z zgodovinskimi dejstvi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

NAROBE SVET

BRANJE, KI NAS SPRAVLJA

V SMEH IN SOLZE

Založba
Zala

www.zalozba-zala.si

info@zalozba-zala.si

Previde je podprla Evropska komisija, Ustvarjalna Evropa.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

SAŠA PAVČEK

MIŠKA IMA ROZA OČALA

ilustracije: Kristina Krhin
Miš, 2021, t. v., 28 str., 25,95 €

Saša Pavček je sicer bolj poznana kot igralka, pesnica in dramatičarka, tokrat pa je spet ustvarila delo za otroke (njena prva otroška naslova sta bila *Zakaj je polje jezero?* iz 2014 ter *Rumi in kapitan* iz 2018). Njeno besedilo je dopolnila plodovita ilustratorica Kristina Krhin – s svojimi nežnimi in nagajivimi potezami je upodobila miškino živahnost in spopadanje z oviro, v resnejših trenutkih je s pravimi toni pričarala ustrezno ozračje in besedilu dodala piko na i. Mala poljska miška je zelo bistra, lepo poje in pleše, spretna je z žogo, branje in pisanje pa ji ne gresta, zato se ji nekateri sošolci posmehujejo. Miškina mama opazi, da ima hči težave in jo odpelje na poseben pregled, kjer hitro postane jasno, v čem je problem. Psihologinja ugotovi, da ima miška disleksijo, in ji predpiše posebna rožnata očala, s pomočjo katerih se plešoče črke umirijo in miška lažje bere. Disleksija zadnja leta ni neznanka, treba pa jo je prepoznati in na ustrezen način prilagoditi način učenja. Otrokom z disleksijo črke res predstavljajo oviro, so pa zato po navadi bolj nadarjeni in celo izjemni na kakšnih drugih področjih. Dr. Ana Krajnc, strokovnjakinja s področja disleksije pri otrocih in odraslih, v kratki spremni besedi za starše in učitelje na kratko približa to motnjo in razloži, kako jo premostiti. > KLARA JARC

ANITA GRUBAR

ZMEŠNJAVA NA ŠPORTNIH IGRAH

ilustracije: Zina Džamastagić
Primus, zbirka Prima za mlade, 2021, t. v., 44 str., 21 €

Slikanica slovenske avtorice je namenjena otrokom od 4. leta starosti naprej. Zgodba, ki skozi športna tekmovalna prikaže pomen vztrajnosti in sodelovanja, mladega bralca uči, da je vsak posameznik unikaten in ima zato svoj poseben talent, bodisi športnega bodisi glasbenega, ali pa je navsezadnje poseben talent škratov, da ustvarjajo zmešnjave. Ilustracije so čudovita predstavitev različnih športnih disciplin in panog, hkrati pa povod za nadaljnje razmišljanje o uspehu in trudu, na koncu knjige pa se skrivajo tudi miselne uganke za otroke. > AJDA VODLAN

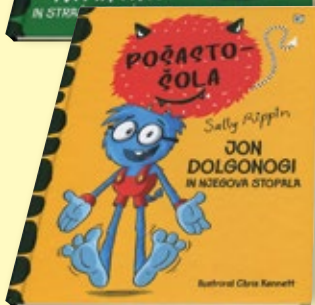

SALLY RIPPIN

serija POŠASTOŠOLA

Cufka ima najboljšega mufla;
Tim Kosmatuh, marmelada in kruh;
Iva in Ava in strašna zmešnjava; Jon Dolgonogi in njegova stopala
ilustracije: Chris Kennett
prevod: Aleksandra Kocmut
Skrivnost, 2021, t. v., 33 str., 20 €/knjigo

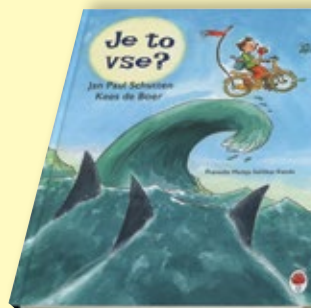
Majhne pošasti iz teh knjig so silno prikupne in v resnici prav nič grozne. Ravno nasprotno, prijateljem so pripravljene pomagati in pogosto se izkaže, da jim točno tiste njihove lastnosti, ki se jim pri njih samih ne zdijo vedno mikavne, pomagajo, da se izkažejo v vsej svoji veličini. Tako denimo Jon Dolgonogi s pomočjo svojih dolgih nog reši iz vodnjaka svojo prijateljico, Cufka s svojo igračo muflom poskrbi v šoli za odlično zabavo, Tim Kosmatuh, ki mu najbolj tekneto marmelada in kruh, ob pomoči svojega prijatelja očisti vsa šolska tla, napačkana z marmelado, dvojčici Ava in Iva pa na lepem dobita trden krog prijateljev. Prikupne dogodivščine izpod peresa priljubljene avstralske pisateljice Sally Rippin vabijo medse s preprostimi, a poučnimi zgodbami, ob katerih lahko bralci začetniki spoznavajo svet pisanih besed in humorno naravnanih rim. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JAN PAUL SCHUTTEN

JE TO VSE?

ilustracije: Kees de Boer
prevod: Mateja Seliškar Kenda
Zala, 2021, t. v., 25 str., 21,99 €

Viliju so dedki sestavili malo krevljasto kolo, da bo šel z njim v šolo. Ko Vili nad njim ni preveč navdušen, mu dedki eden za drugim povejo, kakšne ovire so morali oni v svojih mladih letih premagati, da so prišli do šole: kolesa brez gum, brez sedežev, brez ogrodja, šola 30, 40 kilometrov daleč, pa čez hribe, po snegu in dežju, mimo morskih psov in piratov ter tatarske vojske ... Slikanica nam z nekaj pretiravanja pokaže, kako radi svoje dogodivščine in ovire včasih napihnemo in kar tekmujejo med sabo, kdo je moral premagati najhujšo. Nizozemski dvojec (to je prvi prevod katerega koli od njiju v slovenščino) večkrat nagrajeni pisatelj Jan Paul Schutten ter stripar in ilustrator Kees de Boer sta ustvarila simpatično pripoved, ki jo dopolnjujejo živahne ilustracije, natančno zarisane s črto, pobarvane pa skoraj v videzu akvarela, prizori so predstavljeni deloma dvo- ali celostransko, deloma pa v manjših sličicah. Zabavno, doživeto in tako zelo znano ☺. > KLARA JARC

Zabavno, doživeto in tako zelo znano ☺. > KLARA JARC

QUENTIN GRÉBAN

PIKA PIKAPOLONICA

Darilo za mamico
ilustracije: Quentin Gréban
prevod: Barbara Majcenovič Kline
Skrivnost, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

»Nikoli ne pozabi uživati v risanju – naj te vodita inspiracija in želja,« pravi belgijsko-francoski avtor in ilustrator slikanice. Njegove besede začutimo v čudovitih ilustracijah, ki govorijo o ljubezni hčerke do mamice. Štiriletna Pika se trudi narediti najlepše darilo za svojo mamico, preprosto zato, ker jo ima rada. Očarljiva zgodba, ki otroke uči iznajdljivosti ter prikaže, kako smo si med seboj različni in da ima zato vsak posameznik neki poseben talent. Slikanica poudarja odnos otroka do mame in je še posebej naklonjena temu nenadomestljivemu zavezništvu. > AJDA VODLAN

LIANE SCHNEIDER

serija KAJA

ilustracije: Janina Görrissen
prevod: Alenka Novak
Družina,
2021, m. v., 24 str., 5,99 €/ knjigo

Založba Družina je izdala zbirko slikanic o Kajji, ki malce spominja na zbirko o Marinki iz sedemdesetih in osemdesetih. Nemška avtorica Liane Schneider je otroško serijo o Kajji (v izvorniku Conni) začela pisati, ko je šla njena hči v šolo, do sedaj pa je napisala že 60 naslovov za različne starostne skupine, nekaj novih doda vsako leto. Kaja se spoprijema z običajnimi dogodki in prelomnicami v življenju otroka, v seriji za najmlajše (tudi v slovenščini namreč obstajajo še za starejše otroke) so to na primer, kako se privaja v vrtcu, gre na kahljico, prespi pri babici in dedku ter spozna domotožje, gre k zobozdravniku, dobi bratca, se uči plavati, pomaga pri peki palačink in se spopada z jezo. S pomočjo teh knjižic lahko predšolskemu otroku pomagamo, da se uspešno privadi kakšne nove rutine, mu svetujemo pri osvajanju novih znanj in spretnosti, mu pokažemo načine, da se spoprime s svojimi čustvi. Nekatere knjižice imajo na koncu še recept ali navodila, vsebinsko vezana na posamezno knjigo, da se skupaj z otrokom lotimo kakšne aktivnosti, recimo kuhanja jagodne marmelade ali temeljitega čiščenja zob. Mag. Tilka Jamnik, podpredsednica Društva Bralna značka Slovenije, v kratkem uvodu za starše pojasni tudi, kako pomembno je branje otrokom v predšolskem obdobju. Upajmo, da bodo te drobne knjižice z res dostopnimi cenami staršem in otrokom olajšale vsakdanje življenje in da prihajajo še novi naslovi iz zbirke. > KLARA JARC

- Kaja peče palačinke
- Kaja gre na kahljico
- Kaja obiše babico in dedka
- Kaja pri zobozdravnici
- Kaja gre v vrtec
- Kaja in dojenček
- Kaja je jezna
- Kaja se uči plavati

DAVORKA PREMEC

VERA IN SREČKOMEDBOLHAMI

ilustracije: Vanda Čizmek
prevod: Đurđa Strsoglavac
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2021, t. v., 24 str., 19,90 €

Avtorica slikanice Davorka Premec dela v zagrebški knjižnici, ilustratorica Vanda Čizmek pa je grafična oblikovalka. Skupaj pripovedujeta zgodbo Vere, deklice, ki obožuje živali, pa kljub temu nima pravega hišnega ljubljence. Vera in njena sestra Alma sta v grmovju ob šoli našli psička, sedaj pa morata mamu prepričati, da najdenček postane član njihove družine. Ne povsem linearno pravljico odlično dopolnjujejo svojevrstne ilustracije, deloma narisane s skoraj stripovskimi potezami, deloma pa kombinirane z bolj ali manj enobarvnimi liki v skromnejšem barvnem naboru, sem in tja dopolnjene z natančno definiranimi sivinami za ozadje. Na prvi pogled minimalistična slikanica v resnici pove čisto dovolj. > KLARA JARC

ANNE SAWAN

ŠKATLA, POLNA LJUBEZNI

ilustracije: Katrien Benaets
prevod: Maja Jug Hartman
Hart, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

Mama praznuje in darilo zanjo je škatla v obliki srca. V njej so čudovite čokoladne praline in medvedek bo samo malo pokusil ... Ampak ojej, pojedel je vse do zadnje in očetu skrušen pokazal prazno škatlo. Še dobro, da mu je očka povedal, da škatla ni prazna, pač pa polna ljubezni. Ampak skupaj bosta vsej tej ljubezni priložila še nekaj sveže pečenih piškotov. Pristrčno besedilo in čustvene celostranske ilustracije prikličejo nežnost, sladkosnednim pet-in-nekaj-večletnikom pa malce olajšajo male pregrehe. > KLARA JARC

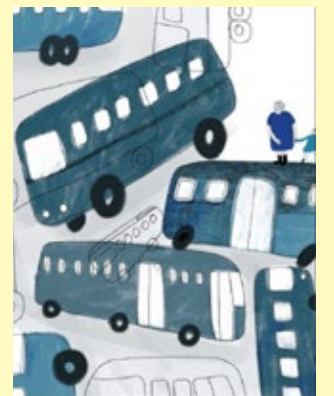
IVA BEZINOVIĆ-HAYDON

MOJA BABICA NE VE, KDO SEM

ilustracije: Hana Tintor
prevod: Jana Bauer
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2021, t. v., 32 str., 19,90 €

Vnukinja Ema je svojo babico Zinko naravnost oboževala. Vedno je bila polna energije in domišljije in skupaj sta počeli vse, kar jima je padlo na pamet. Nato pa se je lepega dne vse spremenilo. Babica Zinka je začela najprej pozabljati pomembne dneve in obraze, sčasoma pa se je v svojem svetu že toliko izgubila, da se je morala preseliti v dom za starostnike. Emo in njene domače je vse skupaj zelo prizadelo, a potem se je vnukinja domislila, kako lahko družini vendarle povrne nekaj radosti. Pretanjena zgodba o tesnem odnosu med babico in vnukinjo, podprta z nadvse sporočilnimi ilustracijami, ne govori le o moči ljubezni in odnosov, ampak odpira tudi bolečo temo o odhajanju (spomina in življenja). S svojim domiselnim koncem pa vsem, ki se znajdejo v takšni situaciji, vendarle vrača upanje in kaže, kako osmisлити življenje (tudi) v najtežjih trenutkih. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DIANNA WILSON SIRKOVSKY

JAKOBOVA BRALNA REŠITEV

ilustracije: Sara Casilda
prevod: Maja Jug Hartman
Hart, 2021, t. v., 28 str., 19,90 €

Jakobu dela težave glasno branje. Rad se ustavi v zavetišču za živali, kjer se igra z mucami in odkrije, da jim prija tudi njegovo treniranje branja. Celotno najbolj nedružaben in skrivajoč se muc Duh začne prestiti in se Jakobu vedno bolj približa ob branju mačjih zgodb. Nežno in doživeto ilustrirana nizozemska slikanica za otroke prve triade, predvsem tiste, ki potrebujejo nekaj spodbude pri branju, združuje dve čudoviti navadi: ljubezen do živali in ljubezen do branja. > KLARA JARC

Čeprav so bile v preteklih mesecih epidemiološke razmere do organizatorjev kulturnih in drugih prireditev sila neprijazne, se pri Miš založbi niso dali! Tudi letos – tokrat že enajstič zapored – so pripravili svoj tradicionalni mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom, prvi tovrstni v Sloveniji.

Tudi letos uspešno pod streho

Bralnice pod slamnikom

Festivalski dnevi, ki so situaciji primerno potekali (večinoma) po spletu, so se začeli sredi marca, zaključili pa so se na pragu poletja. Letošnja rdeča nit Bralnic pod slamnikom se je spletała okrog problemske literature za otroke in mladino – v tem duhu so organizatorji tudi naslovili moto letošnjega festivala, in sicer *Ni hec*.

Literarni festival sta tudi letos finančno podprli Občina Domžale in Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, glavnemu organizatorju Miš založbi pa so se pri pripravi in izvedbi dogodkov pridružile soorganizatorke: knjižnice iz Domžal, Tolmina, Idrije, Sežane, Nove Gorice, Maribora, Novega mesta in iz Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota.

Tudi letos je festival gostil zanimive domače ustvarjalce iz sveta mladinske literature, medse pa je kot vedno povabil tudi literate iz tujine. Letos sta bila osrednja tuja gosta priljubljena norveška pisateljica Mina Lystad in nizozemski mladinski pisatelj Gideon Samson. Za pokušino naj vam v slikah natrosimo nekaj festivalskih utrinkov.

Bralnice pod slamnikom so tudi tokrat odprle svoja vrata s strokovnim srečanjem in zanimivimi gosti. Na enem od dogodkov strokovnega srečanja so o problemski literaturi za mlade spregovorile (od leve) ilustratorka Milanka Fabjančič, pisateljica Cvetka Sokolov in voditeljica pogovora Maša Ogrizek.

Festivalski spletni klepet. Kljub drugačni obliki, kot smo je vajeni iz preteklosti, je bil dogodek enako iskrič in zanimiv, za kar sta poskrbela vedno odlični voditelj Boštjan Gorenc Pižama in njegova norveška književna gostja, priljubljena pisateljica Mina Lystad. Ta je ravno v času začetka festivala pri Miš založbi izdala mladinski roman *Fejk*.

Simpatični nizozemski pisatelj Gideon Samson, avtor knjige *Dnevi na otoku*, je med spletnim literarnim večerom vse navdušil s svojo sproščenostjo. Dogodek je povezoval Boštjan Gorenc Pižama, poleg tujega pisatelja pa je bila gostja dogodka tudi prevajalka literarnih del iz nizozemskega jezika Katjuša Ručigaj.

V okviru festivala je letos izšla slikanica *Mišja abeceda*, ki najmlajšim odstira svet branja.

Foto: arhiv založbe Miš

MEANDER

Zgodbe o ženskah

- junakinjah, polnih moči in poguma ali tlačениh žrtvah, mučenih, izrabljenih, a vselej predanih iskanju, hrepenenju, odločnosti, vztrajnosti in ljubezni ...

HČI IZ PRIHODNOSTI
Diane Chamberlain

Dih jemajoča zgodba o materinem boju, da reši svojega še nerojenega otroka, združi svojo družino in ohrani zaupanje. Leta 1970 se Carly Sears spopada s smrtjo moža v Vietnamu, ko izve, da ima otrok, ki ga nosi pod srcem, neozdravljivo srčno napako. Njen svak, fizik s skrivnostno preteklostjo, ji pove za možnost, kako bi njen otrok lahko preživel. Predlaga ji nekaj, kar poruši vse njene predstave o svetu. Nekaj, kar zahteva ogromno moči in poguma. Carly je pripravljena na vse.

ŽENSKA V BELEM KIMONU
Ana Johns

Še ne osemnajstletna Naoko se v 50-ih letih 20. stoletja prepusti ljubezni z ameriškim marincem. Odločitev jo postavi pred izjemno težke preizkušnje, ko se jima rodi otrok. Usoda otrok mešanih parov je neizprosna. Čez 50 let na drugi strani sveta umirajoči oče zaupa svoji hčeri Tori, da je nekoč živel še drugo življenje. Nepričakovano priznanje Tori pripelje na Japonsko, kjer odstre koprene z ljubezenske zgodbe dveh mladih ljudi prejšnje generacije in različnih kultur.

UGRABLJENE
Patricia Gibney

Po Pogrešanih se Lottie Parker znajde v novem vrtincu umorov. Brezimna dekleta so zakopana pod cestišča. Gradbeni delavec je tujec, ki ničesar ne ve ali pa kaj prikriva. Za Lottie Parker in narednika Boyda je primer še bolj zapleten, saj se sočasno v mestu pojavi znani kriminallec, umori in izginotja deklet pa se vrstijo. Lottie je tenkočutna sodobna ženska, detektivka, ki se po družinski tragediji vrača v hektično službo in se ponovno sooča z neverjetno izkrivljenimi podleži.

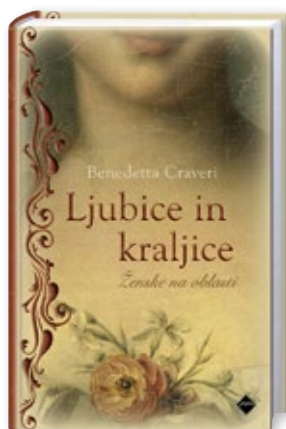

UŽIVAM V NARAVI ... IN DOBRI KNJIGI.

Muška

Za poletje polno akcije, drame, pustolovščin in novih spoznanj, pridi v Mladinsko knjigo.

Najvplivnejše ženske evropskih dvorov, ki so krojile svetovno zgodovino.

Elena Ferrante o tem, ali je v življenju odraslih sploh kaj res.

Nagrajeni roman o tem, da ni važno, od kod si, ampak kam greš.

